

1715

හානුරු විනානි

For Further Study

Buddhika 25

කරුණාසේන පියරත්න

For E-Pusthakalaya

අම්මා මෙන් හැම කාන්තාවක් ම පතිවතක් ය. කුසුම් මෙන් හැම යුවතියක් ම කාන්තාවක් ය. සියලු චිත්තාවෝ සිතාවෝ ය. ඔව්හු පවිත්‍ර ය. නොකලාල් ය. නො කිලිටි ය.

එක් වයසක දී පොදුවේ ගැහැනිය පිළිබඳ මගේ දර්ශනය වූයේ එය යි. ලෝකය හා ජීවිතය ගැන සිතන්නටත් කිසියම් අවබෝධයක් ලබන්නටත් පටන් ගත් අවදියේ මා ඇය දෙස බලන්නට පුරුදු වූයේ එබඳු ආසකිනි.

මගේ මේ මතය සැකයට භාජනය වන ආකාරයකින් ස්ත්‍රිය ගැන සිතන්නට තුඩු දුන් සිද්ධියක දී හෝ ප්‍රවෘත්තියක දී හෝ මම අතිශයින් සසල වීමි. එහි දී සැබෑ ජීවිතය ය ප්‍රබන්ධයක් ය යි වෙනසක් නොවුණා තරම්. නව කතාවක් නාට්‍යයක් හෝ චිත්‍රපටියක් වැනි කලාත්මක නිර්මාණයක වුව ද ස්ත්‍රියක වරදක අසුවන්නට යන තැන දී මම දැඩි ලෙස නොසන්සුන් වීමි. ඇය අන්තිමට නිරූපදිත වුණා නම් මට ඇති වූ සැනසීම ඉමහති. ඉදින් යම් ලෙසකින් ඇය පාපයට ගොදුරු වුණු කල මම වේදනාවකට මෙන් ම කලකිරීමකට ද පත් වීමි.

අතවරයකට පත් යුවතියක ගැන පොතපතකින් හෝ කියවන කල මා තුළ ලොකු බියක් - මේ විපත ම තවත් කෙනෙකුටත් වීමට ඉඩ ඇද්දැයි අතියක බියක් - පහළ විය. මා බිය වූයේ කවරකු සඳහා ද යි මම නොදත්තෙමි. ඔ මා දැන සිටි කිසියම් තැනැත්තියක් නොවුවා ය. ආරක්ෂා කර ගත යුතු ය යි මා විසින් සිතන ලද අදෘෂ්‍යමාන අජීවමාන යුවතිය මුළු ස්ත්‍රී වර්ගයාගේ ම සංකේතයක් - සංකල්පයක් පමණි.

ළමා වියේ සීමාමත් පසු කරන අපි එක් අවධියක දී ලෝකය හා ජීවිතය ගැන සිතන්නට මෙන් ම කතා කරන්නට ද පටන් ගනිමු. වැඩිහිටි ලෝකයේ අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ ව ඉවක් විනා අවබෝධයක් නො වුණු ඒ නො මේරූ සිතින් අප ගැහැනිය දෙස බැලුවේ ඇය ගැන අප විසින් කලින් ඇති කර ගන්නා ලද ආකල්පයන් පදනම් කරගෙනය.

ගැහැනිය පිරිමියාගේ කාමාශාවන් සන්තර්පනය කිරීම සඳහා

ආවුණා පමණක් නොව ඇය ඒ සඳහා අවස්ථාව එන තුරු නිරන්තර ව රහසින් බලාගෙන - පතාගෙන සිටින්නී ය යන මතය දැරූ අය අප අතර වූහ.

එවැනි තැනක දී ඇයගේ නිර්දෝෂත්වයත් පරිත්‍යාවත් ගැන කතා කිරීමට මම පසුබට නොවිමි. මගේ සමහර මිත්‍රයන් මා හා වාදයට ආවේ පාසලෙන් පිට සැබෑ ලොවේ දී ගැහැනුන් ඇසුරු කිරීමෙන් ලද පළපුරුද්ද හා අත්දැකීම උඩ කතා කරන බවත් ඒත්තු ගන්වන උත්සාහයෙනි. ඔවුන් තම අත්දැකීම ගැන විස්තර කළේ අතිරූපියකින් හා උඩගුකමකින් යුක්තව ය.

කතාවෙන් ජය ගන්නට බැරි වූ අවස්ථාවෙක වුව ද ඔවුන් කියන්නේ පම්පෙරියට සිටිත් මවාගත් වික්‍රමයන් විනා ඇත්තක් නොවේ ය. නැතහොත් වැඩිහිටියෙකුගෙන් අසා ගත් පුවතක් විනා තමන්ගේ අත්දැකීමක් නොවේ ය යි මම සිතීන් නිර්ණය කර ගතිමි.

අවසාන කාලය වන විට මුළු පාසලේ හැම දෙනා ම වාගේ මා හා දෙන්නකුකමක් ඇති කර ගන්නට තරම් ජනප්‍රිය ව සිටියත් මා යහපත්වනට වඩා යෙහෙළියනට ළං කළ එක හේතුවක් වූයේ ගැහැනිය ගැන නො කන්කලු පුවත් අසන්නට ඇති නො සතුව ය යි මම දැන් සිතමි.

ස්ත්‍රිය පිළිබඳ මගේ මනැස් ඇදී ගිය ඒ පරිත්‍ර මෙන් ම එමත්කාරජනක රූපය කැලැල් කළ යුර්තියන් මට සැබෑ ලෝකයේ දී මුණ නො ගැසුණා නොවේ. පෙම්වතකු ලෙස කීප දෙනකු එක වර ඇසුරු කළ සිතුවම්වලට අපේ පාසලේ ද ගමේ ද සිටියහ. එවැනි දරියක සිතාසි පිටු දකිය යුතු ය යි මතයක් මව්සින් දරණ ලද්දී මම මෙයින් අදහස් නොකරමි. ස්ත්‍රිය මෙන් ම ප්‍රේමය ද පරිත්‍ර වූ දෙයකි. ඒ පරිත්‍ර දෙය පිරිනැමිය හැකි වන්නේ එක අයකු වෙත පමණි. අද එක් අයකුට සාලය කර හෙට තව අයකුගේ හදවතට මාරු විය හැකි වන්නේ වසල, වංක සිත් ඇත්තනට පමණක් ය යනු මේ විෂයය සම්බන්ධ ව මා දැරූ මතය ය.

දරියක කීප දෙනෙකුට පෙම් පත් දීමත් ගැහැනිය කීප දෙනෙකුට සිය තුණුසපුව පිදීමත් ඉරක් ඇඳ වෙන් කළ නො හැකි තරමට එක හා සමාන ස්වභාවයක් ඇති පරදක් ලෙස මම සැලකුවෙමි. තමා ඇත්ත වශයෙන් ම තරක එකියකැ යි ඒත්තු ගැන්වීමට සමත් වූවන් ගැන මට ඇති වූයේ අනුකම්පාවක් නොව පිළිකුලක් හා තරහකි. මා කිසිදුණේ එවැනි දරියන් සිය පරපුර අපකීර්තියට පත් කිරීමට පහළ වූවන් ලෙස

සිතාගෙන පමණක් නොවේ. ඔවුන් ස්ත්‍රියගේ පරිත්‍යාවය කෙරෙහි මා ඇතිකර ගන්නට උත්සහ කළ - ආශා කළ - විශ්වාසය බිඳ හෙළන්නට ආ බැවිනි.

මා කුසුම්ගේ ම නැගණිය වූ සෝමා අප්‍රිය කළේ ඒ පිළිවෙත උඩ ය. සෝමා හා පද්මිනී අතර කවර නම් වෙනසක් විණ ද යි මා සිතන්නට වූයේ පසු කාලයක ය.

හැම කාන්තාවක් ම අම්මා වැනි පතිවතක් ය. හැම යුවතියක් ම කුසුම් වැනි කන්‍යාවක් යැ යි මා සිතූ බව සැබැවි. මගේ බිරිද පද්මිනී විවාහයට කලින් කුමරි බඹසර වත් විවාහයට පසු ව පතිවත වත් රැකි එකියක් නො වූවාය.

අම්මා, කුසුම්, පද්මිනී

මගේ ඉරණම සකස් කළ නොහොත් වෙනස් කළ ස්ත්‍රී හි දෙනා මොව්හු ය. ඔවුන් විසින් මා කෙරෙහි ඇති කරන ලද බලපෑම කෙතරම් විශාල ද ප්‍රබල ද යත් මේ ත්‍රිමූර්තිය ඉවත් කළ හැකි නම් ජීවිතය යනුවෙන් දෙයක් මට තවදුරටත් ඉතිරි නොවනු ඇත.

කුසුම්, සිය වතගොත කිසිවකුට කියා ඇත්නම් නිසැකයෙන් ම ඇයගෙන් මා ගැන තොරතුරුත් ඕනෑ තරම් විස්තර වන්නට ඇත. ඒ අනුව මා පිළිබඳ ව කතා කරන්නට ගියොත් ඇයගෙන් කියැවුණු සමහර දෙයක් ම මගෙන් ද නැවත නැවතත් සඳහන් වන්නට ඉඩ තිබේ. එක පැත්තකින් බලන කල අප දෙදෙනාටම කියන්නට ඇත්තේ එකම කතාවක් බැවිනි. එහෙත් අනෙක් අතට මේ එකම දෙය දෙස වුව ද ඇයත් මාත් බැලූවේ එකම ඇසකින් නොවේ. කුසුම් හා මා බෙදවාචකයක් බවට පත්වූණේත් අපේ කතාව ඇයගේ හා මගේ කතා දෙකක් වන්නේත් ඒ නිසාය.

1

බාල කාලයේ දී අපත් තාත්තාත් අතර පැවතියේ දුරස්තර වෙයි. මේ තත්ත්වය අත් බොහෝ පවුල්වලට ද සාධාරණ වන්නක් විය හැකිය.

දවල් දවසේ තාත්තා හෙදර සිටියේ නැත. බිමට එළිය වැටෙන්නට කලින් පිටත්ව ගිය ඔහු ආපසු ආවේ රැ බෝවී - බිහෙන ය. ගමනා ගමන සේවය පොද්ගලික කොමිටානිකාරයන්ගේ ඒකාධිකරයක් ව පැවැති ඒ කාලයේ දත් මෙන් සේවකයන්ට නිවාඩු ඇතුළු නොයෙකුත් පහසුකම් නො තිබුණු බව ඇත්තකි. එහෙත් තාත්තාට ඕනෑ කළා නම් හෙදර තනර වන්නට පුළුවන් දවස් තිබිණි. නියමිත බස් විය අබලන් වුණු කල ඔහුට අත් වියත් නො ලැබිණි. සමහර විට එසේ වැඩ නැතිව සතිය හමාර ගත විය. එකල පඩි ද නැත එහෙත් වැඩ ඇතත් නැතත් සිවිත් පරිදි උදය පිටත් වන තාත්තා ගොස් ගොස් නමාව රථයක් නො ලදහොත් අත් කෙනෙකුගේ බසයක පා පුවරුවේ නැගී කොළඹ ගොස් රස්තියාද වී ආපසු ආවේ මහ රැ ය. පඩි නැති දව තාත්තා වියදමට මුදලක් ඉල්ලා ගත්තේ අම්මාගෙනි.

ඔහු සිහි බුද්ධියෙන් සිටින කිසි කලෙක අපේ ඉගෙනුම ගැන හෝ අනෙක් අවශ්‍ය දෙයක් ගැන හෝ සොයා බැලුවේ නැත.

බි මත් වූ දවස්වලට ඉල්ලුවොත් - ලග තිබුණොත් - ඔහු නොමසුරු ව අපට මුදල් දුන්නේ ය. තාත්තාගේ ස්වභාව දත් රෝගණ අවශ්‍ය වුණත් නැතත් බොහෝ විට ඔහුගෙන් සල්ලි ඉල්ලා ගත්තේ ය. එසේ ඉල්ලීමත් නො කළත් පඩි දව තාත්තා රුපියල් දෙක තුනක මාරු කාසි දෙන්නට ගෙන, "වරෙල්ලා පුනේ වරෙල්ලා" යි උඩ වීසි කළේ ය. බිම වැටී රෝදේ යන කාසි එකතු කර ගන්නට මල්ලිලා පොරකන පැටි බලා ඔහු සොම්නස පිරුණු ඇස් ඇති ව හඬ නගා සිතාසුනේ ය.

අර්ධයක් ඇති ව හෝ නැතිව හෝ යමක් කීමට කලින් හෝ පසු ව හෝ ලස් හඬින් සිතාපත් නැගීම තාත්තාගේ පුරුද්දක් විය. කියන දෙයින් පළ වන අර්ධයට ගැලපුණත් නැතත් තාත්තාගේ සිතාව අවහල් ය යි දත් මට සිතෙයි.

මා තාත්තාගෙන් මුදලක් ඉල්ලන්නට වත් ඔහු වීසි කරන කාසි අසුලන්නට වත් ගියේ නැත.

බිමට වැටීම නැත, නො කත්කළ බසින් නො වුණත් අම්මා ඉදහිට තාත්තාට අවවාද කළා ය.

"මම දුරාවාලේ යනව ද කම්ලාවනි?" තාත්තා ඇසී ය. ".....නැ මම සුදුවට යනව ද? නැ මම කෙනෙකුගෙන් හුණු පිටක දෙයක් වංචා කරලා තියෙනව ද? නැ.....මම ඔය ටිකක් බොන එක විතරයි."

"ඇති ඇති. ඒ ටික කිසුණම හොඳම ඇති." යි කියන අම්මා ඉන් එහා යන්නේ නැත.

"ඇත්තට ඉතින් ඩැයිවර උන්නැහෙනෙ ඔය බිම තවත්තන්න බැරි හැටි" යි පිට කෙනෙකු කීවොත් අම්මාගේ මුහුණ තරක් වෙයි. එකල ඇයගෙන් පිට වන්නේ කලින් තාත්තාගෙන් පිට වුණු වචන ම ය. නැතහොත් ඒ අදහස් ය.

"ඒ වුණාට ඔය රස්සාව කරන අතින් මිනිස්සු වගෙ ද අපේ ඩැයිවර උන්නැහේ? බස්කාරයෙක් ය කියලා කිව්වැකි ද? සීලාවාරකම අතින් දහකින් හොයන්න බෑ. හොරයක් බොරුවක් කියලා දෙයක් දන්නෙත් නැ. සුදුවකට යනව කියල ද? ඔය ටිකක් බොන එක විතරයි. බිම්වය කියල වුණත් ඉතින් උඹ නො දකිත් කියල තියෙනව ද කරන කාරයෙකුටවත්"?.

අම්මාගේ මේ පිළිවෙත තේරුම් ගත් පසු, තාත්තාගේ බිමට විරුද්ධ ව කතා කරන්නට මම පවා පසුබට වීම්.

මෙසේ තාත්තාගෙන් අතපසු වුණු යුතුකම් හා වගකීම් සම්භාරයක් කෙදිරිල්ලක් නොමැති ව කරට ගත් අම්මා ඒ සියල්ල ඉටු කරනු පිණිස පදිංචි නිවස ඉදිරිපිට බුරුපාර අයිනේ වෙලට මුහුණ ලා පිහිටි කුඩා ගොඩනැගිල්ලේ පවත්වාගෙන ආ සිල්ලර හා තේ කඩසේ දවසට පැය දහ අටක් වැඩ කළා ය. කී දෙනෙකු ආවත් ප්‍රමාදයක් නොදනෙන්නට ප්‍රියමනාප අල්ලාප සල්ලාපයට ඇදගෙන, කාගේත් සිත් දිනාගෙන සියලු වැඩ නිම කර ගැනීමේ හපන්කමක් ඇය වෙත පැවැතිණි. එසේ ම ඕනෑම කෙනෙකු ලවා වැඩ කරවා ගැනීමේ පුළුවන්කමක් ඇයට

සිත්ත විබුද්ධිය ය.

කඩයේ නැම දෙසක් ම තුල්ල කරන - කරවන අම්මා ගෙදර වැඩ අතින් නම් කිසි කුමටත් පිළිවෙළක් අනුගමනය කළේ නැත. බඩුවක් මිල දී ගැනීමට එන දරියක හෝ නරුණියක හෝ ලවා නාල් විත දිව කඩවාගෙන, තවත් එකියක ලවා මිරිස් විකක් අඹරවා ගෙන, පොල් විකක් නාවාගෙන කෑම වේල වශයෙන් යම්නම් බහක් හා එළවළුවක් කෑදවා ගන්නා ය. ඇය කුලියට කරවා ගත්තේ පිටි කෙටීම වැනි සර ම වැඩක් පමණකි.

මේ අතින් නමාගෙන් වුණු අනපසු වීම පිරිමසන්නට මෙන්, අම්මා ඕනෑ විටෙක ඕනෑ තරම් කඩයල්පත් කන් නිදහස මල්ලිලාට දුන්නා ය. සෙල්ලම් කරමින් සිටි බඩුහු බඩගිනි දූනෙන් ම දුටගෙන ගොස් විදුරු පෙට්ටිය ඇර අතට අසු වුණු කෑමක් බැහැගෙන ගියහ. මඩුකර කඩයක් ගෙයක් ගෙක ම ගෙදරය.

කැන්දෑ සමයේ හේ කෝපි බීමට කඩය වෙත එන සමහරෙක් වහා ආපසු නො යති. ඕපාදුට කතාවේ යෙදී - නැතහොත් දෘමි අදිමින් කෙටල බත ඉදෙන තුරු කල් මරන මවුන් දෙඩන සිතාසෙනහඩ හත අට වන තුරු දිගට ම ඇසෙයි. අනතුරුව කතා බස් අඩු වීමෙන් පසු කඩය දෙසින් ඇසෙන්නේ දෙර ලැලි එක දෙක වැසෙන ගබ්දය ය.

වේලාසනින් කෑම කතන් මා මල්ලිලා මෙන් නින්දට යන්නේ නැත. අම්මා කඩය පිටුපසට අවුත්,

“ලොකු පුතේ” යි කතා කරන තුරු මා බලා සිටියේ තරමක ආශාවක් ද ඇති ව ය.

කඩය වසා දමීමෙන් පසු ව, කෙතරම් රැ වෝ වුණත් තාත්තා එන තුරු කෑමත් නොකා මග බලා සිටීම අම්මාගේ දෛනික වැඩ සටහනේ අන්තිම කොටස ය. එතක ඇති කාලයේ සිට අවුරුදු ගණනක් එක දිගට මේ සිරිත නො කඩවා පැවැතිණි.

මෙහි දී අම්මා කති නොකනියට කතා කරන්නේ මට ය. මා මේ අවස්ථාව එතතුරු ඕනෑකමින් බලා සිටියේ අම්මා සමග දවල් දවසේ වචනයක් වස් කතා කරන්නට වේලාවක් නොවූ බැවිනි. අම්මා වෙසෙසින් මට ම කතා කරන්නේ ඇයටත් මා නැති පාරව දනෙමින් තිබුණු නිසා විය යුතු ය.

“ලොකු පුතේ” යි දෙවරක් කතා කරන්නට නොහබා මම පොතක් ද ගෙන, දෙර වසා, කඩය වෙත යමි.

අම්මා පුරුද්දක් වශයෙන් මට කඩයට කරා කළේ විදුරු පෙට්ටිය හා කෙසෙල් කැන් ද අල බකල, පොල්, කොහු ලණු හා ඉදල් මිටිය ආදී වශයෙන් වෙළඳාම් සඳහා ඉස්කෝස්පුවේ තබා තිබුණු අනෙක් බඩුමුට්ටු සියල්ල ද ඇතුළතින් තැබුවාට පසුවය. ඒ සමහර කටයුත්තකදී ඇය, කඩයට පැමිණ සිටි කිසිවකුගේ උදව් ලබා ගන්නට ඇත. ඇ කිසි විවෙක මට මෙවැනි වැඩක් නියම නොකළාය.

බාච් එක මත කුස්ති ලාම්පුව දල්වෙමින් තිබිණි. මම ලොව් බංකුව ඒ අසලට ඇදගෙන පොත කියවන්නට වීම, අම්ම බිම අතු ගා, ලිපේ අළු ඉවතට වීසි කර, ඊ දුගට පනිට්ටුවකට වතුරගෙන මුහුණ සෝද ගන්නාය. ඇය ගණන් ගිලව බැලුවේ අන්තිමට ය. කාසි ගැටෙන හඩ පමණක් නොව නොදින් කන් දුන්නොත් ඇය ඉලක්කම් එකතු කරමින් මුමුනන හඩ ද ඇසිය නැති විය. විමිනි ලාම්පුවේ එළිය අඩු කර පිටතට ආ ඇය ඉතිරි දොර ලැලි දෙකත් වසා දමුවේ තමාගේ ප්‍රමාදයක් දක බල්ලකු බළලකු කඩය ඇතුළට රිංගා ගතියයි සැකයෙනි.

සොර සතුරන් ගැන නම් බියක් අප වෙත නොවීය. මෙම කවුරුන් තුළත් අම්මා හා තාත්තා කෙරෙහි නිතවත්කමක් විය. සොරකම් කළේත් බුරු ගැසුවේත් එකම පිරිසකි. මේ වැඩි දෙනෙකු හේ බිරිවෙත් අපේ කඩයෙනි. තවද දු කෙළියේ යෙදී පරාද වුණු කෙනෙකු හවසියක් මුද්දක් හෝ සුරයක් උගසට තබා මුදල් ලබා ගත්තේ අම්මාගෙනි. අම්මා බඩුමුට්ටු තබාගෙන ණයට මුදල් දුන් කමුත් සුදු අත්තුවන් ගෙනෙන ස්ත්‍රී ආහරණ නම් බාර ගත්තේ නැත. එය ඇයගේ ප්‍රතිපත්තියක් විය.

සියලු වැඩ අවසන් කළ අම්මා පසිය උඩට පැමිණ ලී කණුවට හේත්තු වුණාය. අනතුරුව ඇ සුසුමක් හෙළා එහෙමම බිම වාසි වුණාය. ඒ සුසුම ඇයගේ දින වරියාවේ එක කොටසක් නිම වූ බව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමක් වැන්න.

වෙලෙන් නැගුණු මැඩියන්ගේ සෝෂාව ටික වේලාවක දී කණට හුරුපුරුදු විය. ඒ හැරුණු විට සැම තැන පැවතියේ නිශ්ශබ්දතාවයකි.

පොතෙන් දෙ තෙත් ඉටතට ගත් වරෙක මා දුටුවේ අම්මා දෙ අතින්ම දකුණු කකුලේ බත්කෙණ්ඩ ඉහලටත් පහලටත් පිරිමදිමින් සිටි සැටිය. මෙය ව්‍යයාමයක් මෙන් ඇයගෙන් බොහෝ දවසක කෙරෙන්නෙකි. ඇය කඩය ඇතුළේම දවසකට එහාටත් මෙහාටත් සැතපුම් කීයක දුරක් ගෙවනු ඇද්දැයි මම නිකමට සිතීමි.

"නිදිමත නම් ලොකු පුතේ උණ ගිහින් නිදාගනිත්. මමත් තව විසත් බලල එන්නම්." අම්මා කීවාය.

අම්මා එසේ කීවේ ඇත්ත වශයෙන්ම නමාවත් නිදිමත දැනගෙන ආ නිසා බව ඇයගේ තව නවත් පමණක් නොව ඊලඟ ක්‍රියාවෙන් ද සිතා ගත හැකි විය. එබැවින් ඊට පුත් තැනින් සිට ගත් ඇ මිදුලට බැස එතා සිතා ගත හැකි විය. එබැවින් ඊට පුත් තැනින් සිට ගත් ඇ මිදුලට බැස එතා සිතා ගත හැකි විය. නිදි මතටත් වඩා ඇය වෙත කිසිය හැක්කේ වෙනම ඇවිදින්නට පුණය. නිදි මතටත් වඩා ඇය වෙත කිසිය හැක්කේ වෙනම ඇවිදින්නට පුණය. නිදි මතටත් වඩා ඇය වෙත කිසිය හැක්කේ වෙනම ඇවිදින්නට පුණය. නිදි මතටත් වඩා ඇය වෙත කිසිය හැක්කේ වෙනම ඇවිදින්නට පුණය.

"මමත් තව විසත් බලල එන්නම්" යයි කී තවුත්, මා ගෙට ගියත්, සිය වනතුරු හෝ තාත්තා එත තෙක් ඇය මග බලා සිටින බව මම දනිමි.

අතක තුරුවලින් විදුලි කොටමින් මග වැසි වැටෙන රැයක වුවද අම්මා ලොව බාහුව මග තුළ වී බලා සිටියාය. සිය දින වටිනාවේ මේ අන්තිම අංකය ඇයගේ ජීවිතයේ ම කොටසකි. එය වෙනස් කරන්නට ඇ අසමත් ය.

මිදුලේ මද වේලාවක් සත්මන් කරන අම්මා, මල්ලි කෙනෙකු කළ දහකාරකමක් කෑන මතත් කරයි. නැතහොත් ගමේ වූ සිද්ධියක් බැන කියයි. පොත දෙස බලාගෙන ම ඒ කතාවට හවුල් වන මම විකකින් ලොව බාහුවෙන් නැගිට පොත තබා මිදුලට බසිමි.

ඇ කතාවෙන් කතාවෙන් ම පාරට බැස්සාය. මමත් ඇයගේ සිත දනගෙන ඒ අනුව පිය නැගිමි. අපි පාලේ බහි පහක් හයක් එහාගින් වූ බෝක්කුව වෙත යොස් වැඩි වූණෙමු.

පවුලේ හෝ ගමේ හෝ, අන් මගකින් දනගත නො හැකි තොරතුරක් මා අම්මාගෙන් ලබා ගත්තේ මේ අන්දමිනි. ඇ ඉතාම කුරුම ව , දෙන්නකුව කරා කරගෙන ගියාය. වැඩි පළ අතපසු වෙතැයි කියත් නැතිව ඇයට නිදහසේ දෙවන්නට ලැබෙන එක ම අවස්ථාව මෙයයි. රැ කඩය අස්පස් කර අවසානයේ අම්මා මට කතා කරන තුරු මා එක්තරා බලාපොරොත්තුවකින් සිටියේද එබැවිනි. ඇයගෙන් මොදක අසන විසියෙන් ම නොව ඇය සමීපයෙහි පසු වන ආකාරවෙනි.

අම්මා වෙතින් සුවදක් තිත්මිණි. ඇයගේ උරතලය හෝ උතුළ හෝ මග හිස තබා ගැනීමට තරම් ළමක ආශාවක් මා තුළ උපන්නේ ය. තාත්තා තවත් ප්‍රමාද වූණක් නොද ය යි මට මෙහිදී සිතීමි.

මට කුඩා කාලයේ අම්මාගේ ඇසුර වැඩිපුර නො ලැබුණේ ළඟ ළඟ උපන් දරුවන් සය දෙනෙකුගේ යුත් පවුලක වැඩිමලා වූ නිසා පමණක් නොවේ. මල්ලිලා මා තරම්වත් අම්මාට සමීප නොවූවාය. තමා යෙදී සිටි වෘත්තිය අනුව දරු සුරතල් කරමින් අතට පුරුදු කරගෙන ඇති දඩි කිරීමේ පුළුවන් කමක් ඇයට නොවිණි.

හන්දියේ සිට අතර මග දී මුණ කැසුණු තවත් කෙනෙකු සමග එන තාත්තා උස් හඬින් කරන කතාව ඇසෙන්න මම කඩය දෙසට ගියෙමි. මට වුවමනා කරන්නේ ඔහුට අසු නොවී ගෙට යා ගන්නට ය. වෙරි වූ කළ තාත්තා නැවත නැවතත් අසන එකම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දීම වධයකි. මම කලින් ම ගෙට ගොස් ඇදට වෙමි.

"ළමයි නිදි ද?" යි අසාගෙන තාත්තා නිවසට ගොඩ වන කළ මම ඇඳෙය.

"ළමයි නිදි නැද්ද රූ පුණම ?"

"නෑ මම කිව්වේ ලොකු පුතා ?"

"ඒ ළමයන් නිදි ඇති"

"දැන් ඔහෙන් එක්ක ගිටියෙ. කොහෙ නිදහන්නද මේ පොඩ්ඩට ?" යයි කී තාත්තා දෙර ළඟට අවුත් උච්චස්සට දෙ අත් තබා , "ලොකු පුතේ පුතේ ඒ..." යි කතා කළේය.

මත් ගතිය පළ කළත් ඒ වචන සෙනෙහෙබර ය. එහෙත් මම නින්ද ගිය විදියට ම සිටියෙමි. තාත්තා ආපසු හැරී කමිසයත් බැනියමත් ගලවා ඉවතට විසි කර කැම මේසය අසල පුටුවේ වාඩි වුණේය.

ඒ මොහොතට තාත්තාගේ පිටේ උර තලයේ සිට ඉහටිය දෙසට විහිදුණු අඟල් අටක් පමණ දිග කැලැල මගේ නෙත ගැසිණි. කිනිස්සකින්, කඩුවකින් හෝ පිහියකින් ලද පහරකින් ඇති වූ එවැනි කැලැලක් කෙනෙකුගේ සිරුරේ දකින්න ඒ පුද්ගලයාගේ වර්තය පිළිබඳ එක්තරා හැඟීමක් නිරායාසයෙන්ම වාගේ අප තුළ පහළ වෙයි. බොහෝ විට ඒ හැඟීම ප්‍රසන්න ජනක එකක් විය නොහැකිය ය.

බිමට වැටීම ගැන තාත්තා කෙරෙහි නො මනාපයක් පැවැති නමුත් තරුණ කාලයේ දී, එවකට බස් කොන්දොස්තර කෙනෙකු ව සිටියදී ලද කිනිසි පහරක් වූ මේ ලකුණ දකින කළ මා තුළ ඇති වන හැඟීම නොමනාපය වර්ධනය කිරීමට කිසි ලෙසකින් වත් හේතු වුණේ නැත. දවසකට වරක් නැත්නම් සකියකට කීප වතාවක් තාත්තාගේ

පිටි වූ කැලල අපේ තෙතට අසු වෙයි. එහෙත් ඒ ගැන සිත දුටන්නේ නොදන්නි.

මහා භාරගසන්නි ආධිපත්‍යයෙන් කහවුරු කර ගැනීමට බස් මුදලාලියා අතර උග්‍ර තරඟයක් පැවැති කාලයක් ගැන මම අසා ඇත්තෙමි. ඇත්ත වශයෙන්ම ඔවුන් අතර තරඟය පැවතියේ කම තමන් යටතේ සේවය කළ බස් කොන්දෙස්කරුවරුන් හා විශදුරන් අතර සිය භාමිපුතුන් වෙනුවෙන් ගෙන ගිය ආරවුල් වශයෙනි. නිතර අතර පැවැති මේ හැටුම් මිනීමැරීම් වලින්ද අතපය කඩා ගැනීම් වලින්ද කෙළවර වී ඇත. තාත්තාට කිහිපි පහරක් වැදී ඇත්තේ තම භාමිපුතා හා තරඟයට බස් සේවයක් පවත්වාගෙන ගිය තවත් මුදලාලි කෙනෙකුගේ සේවක පිරිසක් සමඟ නව ගත් එබදු හැටුමකි. මත්පැනට පුරුදු වී සිටියත් තාත්තා කවර කලෙක හෝ කලකෝලාහල වලට ගිය කෙනෙක් දැයි දත් කල්පනා කරන කල මට පුදුම සිතෙයි.

අම්මා කෑම බෙදන තුරු තාත්තා නැවත වරක් පුටුවෙන් හැසිරවෙයි. කෙළින් සිට ගන්නටත් අසමත් වුණට එක තැන වාඩි වී සිටින්නට බැරි මන්දයි මම සිතුවෙමි. සාලයේ ම එහා ඇදක නිද සිටි මල්ලිලා ලඟට ගොස් මද වේලාවක් බලා සිටි තාත්තා,

"පුතේ උඩල නිදිදා ?" යි ඇසීය.

මා සිටි තැනට පෙනුණේ මුහුණේ එක පැත්තක් පමණි. මත් පැතින් මිලාන ගතියට පත් එක ඇසක් දරා සෙනෙහසින් දිප්තිමත් වී තිබෙනු දකිත් ම මගේ සිත මොළොක් විය. අප කිසිවකු සමඟ කතා කිරීමේ ප්‍රවෘත්තාවක් ඔහු තුළ තදින් බලපාමින් තිබෙන්නට ඇත.

තවත් මද වේලාවක් බලා සිටි තාත්තා නැඹුරු වී මල්ලි කෙනෙකුගේ හිස සිමුවේ ය. තාත්තාගෙන් එබදු සුරතලයක් දිනා ගැනීමේ නිදහසක් ලබා දීමේ ආශාවකින් මගේ සිත තවත් තෙත් විය.

"ඔය පොඩි එවුන් ඇහැරවන්නේ කැතිව ඇවිත් කෑම කන්න" යි අම්මා තාත්තාගේ උර හිසින් අල්ලා ඔසවන්නට තැත් කරමින් කිවේ අප්‍රාණික ගතියෙන් සිටි ඔහු මල්ලිලා මත ඇද වැටෙතැ යි බියෙන් ද විය යුතු ය.

තාත්තා නැවත පුටුවේ වාඩි වූයේ මට පිටු පාගෙනය.

"පුතේ..... ලොකු පුතේ"

"කෑම කන්න ද පුතේ"

අම්මා ගැන නො දන්නා කෙනෙකු නම් ඇයගේ මුහුණ පුරා පැතිර ගිය නිදි මත ගතියත් වෙනෙසත් දක දැඩි කෝපයකැ යි වරදවා තේරුම් ගනු නිසැක ය.

තාත්තා කෑම කන්නට පටන් ගත් පසු, අම්මාත් පිහානට බත් විකක් ගෙන - අත්ල මත තබාගෙන ඊළි පත්ත උඩ වාඩිවුණාය. එක ම වෙලාවට මිස ඇ කිසි විටෙක තාත්තා සමඟ එකට වාඩි වී ආහාර නො ගත්තා ය.

"බඩගිනිත් ගිහිත් මගේ නම්"

"ලොකු පුතේ, උඹ කීවෙනියද පුතේ විහාගෙන් ?"

මම තව දුරටත් නිශ්ශබ්ද ව ම සිටියෙමි.

"පුතේ උඹ පළවෙනිය හේද ?"

"ලොකු පුතා නිදි" අම්මා කීවා ය.

එහෙත් මා නින්ද ගිය විදියට සිටින්නේ බොරුවට බව වෙරි මරගානේ වුවද තාත්තාත් දන සිටියේ ය.

"උඹ ඉගෙන ගනිත් පුතේ, උඹ හොඳ එකා."

වාර විභාගය කවද තිබුණත් කමක් නැත. වෙරි වී සිටින කල මතක් වුණු වෙලාවට මා කී වෙනියා වුණා ද යි දන ගැනීමට තාත්තාට ඕනෑ කළේය.

"මම එකක් කියන්නද ? ඔහේගේ ලොකු පුතා වගේ තෙවෙයි."

දෙවනිය උඹ අංඩය. උඹ ලෝකෝත්තරය. දෙවනිය සැරයි."

"මොකා වුණත් කමක් නෑ බිමට නො වැටුණොත්. මට ඕනෑ එව්වරයි."

අම්මා හැට්ට අතින් ඇස් පිසද ගත්තාය. ඇයගේ දෙ තෙත් කදුළෙන් පිරී ගියා නම් ඒ කිසියම් ශෝකයකින් ද, කෑමට මිරිස් වැඩි නිසාදැයි තීරණය කර ගන්නට මම අසමත් වීමි. තාත්තාට මිරිස් වැඩිපුර ඕනෑ කළේය.

"ඔහේ බොත්තෙ නෑ නෙ, ඔහේගේ දරුවො නරක් වෙන්නෑ කවදවත්." ය යි කී තාත්තා පුරුදු පරිදි හඬ නගා සිනාසුනේය.

අවිනිශ්චිත ගතියකට පත්ව තිබුණු මගේ සිතෙහි තාත්තා කෙරෙහි

සළු මෝරන්නට වූ කෝපය ඔහුගේ ඒ වචන වලින්ම නොව සිතාපොත් පතේ අනුකම්පාවක්ද ජනිත කරවීය. ඊළඟට පැවතියේ නිශ්ශබ්දතාවයකි. නිශ්ශබ්දතාවය බිඳීමට ම උචිත හඬකින් කතා කළ තාත්තා, බලාපොරොත්තු සුන් වූ හිතියකින් හා පසුතැවිල්ලකින් යුක්තව, මෙසේ කීවේය.

"මම අරකිට අදත් කතා කළා ඒකි එන්නෙන නෑ."

අවුරුදු කිහිපයක් තිස්සේ කලින් කලට, මහ රැ බිමක් ව ගෙදර පැමිණ කෑම කන අතර, තාත්තාගෙන් මේ වචන ම හෝ මේ අදහස රැගත් වචන කියවී ඇත. ඒ හැම විට ම වාගේ මගේ හදවත තිගැස්මක් ඇති විය.

ඇදට තාත්තා හර හැටි නො පෙනුණත් මම වහා සාලය පැත්තට හැරුණෙමි. තාත්තාගේ මුහුණ නො දැකම එහි රුදුණු ශෝකය හා වේදනාව සටහන් කර ගැනීමට මම සමත් වීමි.

"මෙකි එන්න බෑ කියන නැටි?" තාත්තා ඒ පරාජිත ස්වරයෙන් ම නැවතත් කීවේය.

අම්මා ඊළඟට නගන ප්‍රශ්නය කුමක්දැයි මම හොඳින්ම දැන සිටියෙමි. එහෙත් හැම අවස්ථාවක ම දඩි උනන්දුවකින් හා කුහුලකින් මා සවන් දුන්නේ අම්මා අදවත් සිය අදහස වෙනස් කරගෙන ඇද්දැයි අලුත් කර ගත් බලාපොරොත්තුවක් ඇති ව ය. නැවත නැවතත් තාත්තා මේ කථාව මතු කරන්නේ ඔහු තුළ ද මාගේ හැඟීම ම- අම්මා දැන්වත් අදහස් වෙනස් කර ඇද්දැයි සිහිවිල්ල ම - බල පෑ නියා විය යුතුය.

"මොන එකියක් ද?" අම්මා උදාසීන ලෙස ඇසුවා ය.

"මොන එකියක් ද අහන්නේ? ජේන් අක්කගෙ ලොකු එකි කුසුම් මම ඒකිට කතා කළා. ඒකි එන්නෙන නෑ"

"ඒකි මේ හවසන් ඇවිල්ලා හිටියේ මෙහෙ. මට දර පොල් කොළ ටිකකුත් හොයල දීල ගියේ?"

"මම කියන්නේ එහෙම නෙවෙයි. මෙහෙට තේරෙන්නෙන නෑ නෙ මම කියන එක. ඒකෙන වැරද්ද. ඔහෙට මම කියන එක තේරෙන්නෙන නෑ."

"මේ රැ වෙලා වෙරිකාරයෝ කතා කළාම ඒ පුංචි එකි එයි යැ?"

"හොඳයි.....හොඳයි මම හෙට බෙන්නෙන නැකුම හිසිල්ල කරා

කළොත් මම අහන්නෙ. ඔහේ කියන්නෙ එයි යි ද? ඒකයි මගේ පුස්තක.....එයි ද?"

තාත්තා කතා කළ ආකාරයට, සියලු හැඟීම් යටපත් කර, මගේ මුඛ මොහොතකට සිනාවක් නැගිණි.

"මොකද තේන්නේ? යසට එයි"

"හොඳයි මම අහන්නෙ ඔහේ කැමති ද මම කුසුමෙ එක්ක එනවට ? ඔහේ කැමතිද ?"

අම්මා එක වර පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. ඇය වාඩි වී සිටි තැනින් නැගිට අඩුපාඩුවක් බෙදා ගන්නට මේසයට ළඟට ගියා විය හැකිය. ඇති වූ ප්‍රමාදයේ දී මා තුළ තුළ හටගත් හැඟීම් අනුව, තාත්තාගේ සිත්හි කුමක් බලපාමින් ඇද්දැයි සිතා ගැනීමට මම සමත් වීමි.

"ඔහේ කැමතිද ?"

"ඒක තේන්නම් මම කිව්වේ ඉස්කෝලෙ ඇවිල යනකොට හැමද ම වගේ මම ඒකිට නවත්ත ගන්නව..... සමහර දට රැ වෙනකල් ඉන්නෙ. ජේන් අක්ක වෙළඳාමෙ හිහිල්ල එනකනුත් ?"

"ඕකෙන මම හැමදමත් කියන්නෙ ඔහෙට තේරෙන්නෙන නැත කියල.....මම කියන්නෙ රැ වෙනකම් නවත්ත ගන්න එක නෙවෙයි නෙ. මම අහන්නෙ ජේන් අක්කගෙ ලොකු කෙලි ඉන්නව තේද? කුසුමේ ? අපි ඒකි දරුකමට හද ගන්න ඔහෙ කැමතිද කියන එකෙන. මම මේ අහන්නෙ. ජේන් අක්ක දෙන්න කැමතියි. ඔහෙ මොකද කියන්නෙ ?"

"මේ හය දෙනෙක් ඉන්නව මදිද ?"

"ඔය කිව්වේ ? ඔන්න කිව්වා ඕක තමයි ඔහෙට තේරෙන්නෙන නැතනෙ."

කතාව එතැනින් නතර කරන්නට යන බවක් පෙන්වා මදක් සිටි තාත්තා යළි පටන් ගත්තේ වෙනස් වූ හඬයකිනි.

"මම කියන්නේ කෙල්ලෙක් නැති ගෙදර එළියක් නෑ. දුන් ඔහේම කියන්නෙ ඒකි පුංචිකමට කඩිය වගෙ වැඩපළ කර දෙනවය කියල.ඔහෙට උනත් කොයිකරම් අත් උදව්වක්ද ?"

"කෙල්ලො නැතුවට කමක් නෑ. මේ කොල්ලො ටික හද

ගතිවුණා. උන් කවදහම් එක එක කෙල්ල ගානේ නොගෙනා. "

"කවද හරි ඔහොට තේරෙයි. ඒ පිටවුන් පිටම නමා"

"ඉතින් කුසුමෙන් පිට නො ?"

"ඒකි එහෙම නැ. ඒකි අපේම දරුවෙක වගේයි." "ඒකි එහෙම නැ. ඒකි අපේ සරුවෙක වගේයි."

"සිය කෙල්ලො හදගෙන බෑ"

සිමන්ච සිටි තාත්තාටත් වෙනෙස වී සිටී අම්මාටත් නින්ද යන්නට විනාඩි ගණනකට වඩා ගත නොවීය.

මම බොහෝ වේලා යනතුරු අවදියෙන් ගත කළෙමි.

ළමා වියේදී තාත්තා හා මා අතර එකඟත්වයක් හදවතින් හදවතට එකඟත්වයක් ඇති වූ එකම කරුණ මෙයයි මම සිතමි. පවුලට ගැහැණු දරුවකු නො සිටීම හැන තාත්තා මෙන් මම ද බෙහෙවින් කනස්සල්ලෙන් දුකින් පසුවීම. එහෙත් මා තාත්තා මෙන් මගේ හැඟීම් චලිපිට පළ කරන්නට හිසේ නැත. බොහෝ විට එවැනි ප්‍රශ්නයන්හි දී ළමයින් පිඩා විදින්නේ හුදකලාවමය. සිහින තුළය. මම ද සිහින තුළ දුකට මෙන් ම සතුටට ද පත් වීමි.

රෝගණ හා විජය උපදිනු මට මතක නැත. සෙනරත්, ගාමිණී හා තිස්ස උපන්නේ මම මතක ඇති කාලයේය. මේ තිදෙනා ම සම්බන්ධ ව මෙවර වත් අම්මාට ගැහැණු දරුවකු උපදිනු ඇතැයි මම ලොකු ආශාවකින් බලා සිටියෙමි. මට වූ ඒ ආශාව ම තාත්තාට ද වූ බව මම දන ගතිමි.

බාල ම මලඡුවන් බිහි වීමට සතියකට හමාරකට පෙර,

"දන් ඔගේ ඉස්පිටිකාලෙට ම යන්න ද කල්පනාව ?" ය යි තාත්තා අම්මාගෙන් ඇසුවාය.

"ඉස්පිටිකාලෙ යනව මිසක් ගෙදර ඉඳලා බෑ" යි අම්මා කීවාය.

"එහෙනම් මේ පාරවත් කෙලි පොඩිත්තියක් අරගෙන එන්න බලනවා" යි තාත්තා හඬ නගා සිනාසුණේය.

"මට නව කොල්ලෙක් හොඳයි." යනුවෙන් අම්මා කීවේ තම ගැබ් පෝරණ දරුවා පුතකු බව සහතික වශයෙන් දන්නා තරම් ස්ථිර හඬකිනි.

තාත්තාත් මමත් අම්මා හා තිස්ස බලන්නට රෝහලට ගොස්, ආවේමි.

බස් වියෙන් බැස පයින් එමින් සිටි අප අතර කිසි කතා බහක් නො වුණා තරම්. පිට අය සමඟ හොඳින් කතා බස් කළත් මුළු ගමන දිගටම ඔහුගේ මුහුණේ කිසියම් ගෝකයක් වේදනාවක් රැඳී තිබිණැයි මම සිතමි.

අප ජේන් නැන්දලාගේ ගෙය කරා ළං වන කළ ඇ මීදුලට බැස.

"කොහොම ද බැයිවර් උන්නැහෙන. තුරුණුවන්ගේ සරණෙන් කරදරයක් කාරිය නැතුව ඇති නේද ?" යි ඇසුවාය.

"කරදරයක් නම් මොකක් ද දෙයියන්ගේ පිහිටෙන්? මේ පාරත් කොල්ලෙක් ජේන් අක්කේ." යි කී තාත්තා පාරේ තතර වී හඬ නගා සිනාසුණේය.

තාත්තා සිනාසුණේ නඩත්තට බැරිකම විය යුතුය. ඔහු වෙනුවෙන් මටත් හැඩය හැකි තරම් සියුම් වේදනාවක් වහා දැනෙන්නට විය. මා තුළ ද මාස ගණනක් තිස්සේ තිබී සුන් වී ගිය බලාපොරොත්තු තාත්තාගේ කටින් පිටවුණු බැවිනි. අම්මා මේ වරක් ලැබුවේ පුතෙක් යැයි යන ආරංචිය ලද අවස්ථාවේ පටන් නියම මුහුණුවරක් නැතිව ඇති වෙමින් තිබුණු හැඟීම් මා හදුනා ගත්තේ ඒ "මොහොතේය. "අපේ හොඳ නෙ මොන තරම් හොඳ ද පිරිමි පුතෙක් නම්"

"මොන හොඳක් ද ජේන් අක්කේ..... මහ මෙරට හිතාගෙන හිටිය මේ පාරවත් කෙල්ලෙක් ලැබෙයි කියලා."

"බැයිවර් උන්නැහෙන විටක් වත් කන්න එන්නේ නැද් ද ?" යි ජේන් නැන්ද ඒ ළඟට ඇසුවේ තාත්තාගේ සිත් නැවුල තුනී කරනු පිණිස කළ යුතු අන් දෙයක් ගැන සිතා ගත නොහැකි වූ කෙනෙකු මෙනි, අපි ඔවුන්ගේ ගෙට ගොඩ වුණෙමු.

"මට ඉතිං ජේන් අක්කාගෙන් එකෙක්වත් නො දුන්නොත් ගැණු දරුවකුගේ හුරතල් බලන්න වෙන්න නෑ" යි තාත්තා පුටුවේ වාඩිවෙමින්, සිනාසිගෙන වුවද කීවේ වඩාත් විවෘත සංවේගය පළ කරන ඇස් ඇතිවය.

කුසුම් හා සෝමා උච්චස්ස ළඟට පැමිණ එබ්ගෙන වුත්හ.

"අපේ ඔය ඉන්නෙන. එක්ක යන්නකෝ." පුවක් ගෙඩියක් කපන්නට ගත් ජේන් නැන්ද කීවාය.

තාත්තා දරියන් දෙ දෙනා දෙස මඳ වේලාවක් බලා සිටියේය. මෙයින් තවරකු තෝරා ගනිමින් තිරණය කරගත නො හැකිව මෙන් එසේ බලා සිටි තාත්තාගේ දෙ තෙත් හි සෙනෙහසත් ගෞරවයත් දෙසම මිත්‍රව පිරි නිබිණි.

"පරෙත් දුවේ උම..... උම අපිට හොඳයි." ඔහු ඊ ළඟට අත දිගු කළේ කුසුම් වෙතටය.

කුසුම් වහා පස්සට පැන ගත්තාය. ඇයගේ ඒ ක්‍රියාවෙන් ම තාත්තාගේ ආදරය නවත් වැඩෙන්නට ඇත. තාත්තා සිනාසෙමින් සිට ගත් කළ තව තවත් පස්සට වෙමින් ගිය දරිය නතර වුණේ ගෙයි මුල්ලකය. තාත්තා ගේ ඇතුළුවම තොස් ඇ අල්ලා ගත්තාය.

"අතාරින්න..... අතේ වැසිවර මාමේ අතාරින්නකො." යි ඇ සිනාසෙමින් ම එතෙත් බොරු පියක් පෙන්වමින් කැ හැසුවාය.

දරිය ඔසවා ගත් තාත්තා එළියට ආවේ ඇය හරහට වඩාගෙන ය. ඇ දිගටම කැ සෙන්නවත් දකුළන්නටත් වූවාය. කුසුම් උකුළේ රඳවා ගනිමින් ම පුටුවේ තැවත වාසි වුණු. තාත්තා දුටුක සිටියා නම් හුරුකල් කරන්නේ මෙහෙම යයි සිතාගෙන මෙන්.

"ඔහොම හිටපත් කෙල්ල ටිකකට දකුළන්න නැතුව " යි කියා ඇයගේ හිස තම නිකටටත් බෙල්ලටත් තිර කර ගත්තේය. ඊදෙන හරහට තරයේ කිකට අල්ලා මුහුණ තමා වෙත හරවා ගත් ඔහු,

"දුවේ උම එතට හේද ?" යි ඒ වර ඇසුවේ මුදු මොළොක් ලෙසිනි.

"අතාරින්න කො මාමේ ඒ "යි කීවා මිස ඇය පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"මේ මුළු කාලය තිස්සේ සෝමා තාත්තාගේ ඇගේ ගැවෙන හරහට දැවී ඔහුගේ ග්‍රහණයට පත් අත්තා විදින වඩය දෙස බලා සිටියේ තමාත් ඔහුට අසුවේ ද යි බියකින් නොව මම එන්න දැයි අසන රිහොවකින් ද පිරුණු ඇස් ඇතිවය. අප කිසිවෙකුගේ අවධානය ඇය වෙත යොමු නොවිණි.

"ලොකු පුතේ උම ඔය ගෙනාවයින් ටිකක් දීපත් නංගිටත්. මෙහෙම ගනින්න....." තාත්තා මට කීවාය.

සෝමා තාත්තා හා මාත් සිය මවත් දෙස මාරුවෙන් මාරුවට බලා මුහුණ තවත් ඇමුල් කර ගත්තාය. තාත්තා රට ඉදි වුලෙන්

බාගයක් ම පමණ කුසුම් අත තැබුවාය. ඊට පසුව දුගලිල්ල අඩු වූ නමුත් ඇය තාත්තාගේ උකුළේ තවදුරටත් රැඳී සිටියේ නොසන්සුන් ගතියකිනි.

"හුරුකල් වුණා ඇති ලොකු එකියෙ. මාමට මේ විට කන්න එතට වෙයන්" ය යි බුලත් විට සුදනම් කර ඔහුට පිළිගන්වමින් ජේන් නැන්ද කීවාය.

කුසුම් එවැනි නියමයක් කරන තුරු බලා සිටියා තරම්. ඇ වහා ගෙට ගියාය. සෝමා ද ඒ අනුව ගේ ඇතුළට ගියාය. අක්ක නගෝ අතර කිසිවක් කතාවිණි. රට ඉදි ටික බෙදා ගන්නට ඔවුන් පොර කැවා විය යුතුය. "එතෙන්නම් අපි යනවා" යි කියාගෙන තාත්තාත් මාත් මිදුලට බසිත්ම ජේන් නැන්දත් අප සමග පාර තෙක් ම ආවා ය.

තාත්තාගේ ග්‍රහණයට පත් වූ කළ බොරුවට දුගලු නමුත් කුසුම් ද සිය මවගේ අත අල්ලාගෙන අප පස්සේ සිය නැගුවේ සුපුරුදු සිනාව ඇතිවය.

මම හැටි හැටි කීප වරක්ම ආපසු බැලුවෙමි. මට ගෙට යමින් සිටි නමුත් කුසුම් අප දෙස බලාගෙන වුන්නාය.

කුසුම් දරු කමට හඳුනන්න ගෙනෙමු යි තාත්තා යෝජනා කළ නොයෙක් අවස්ථාවල "අම්මේ අපි කුසුම් අපේ ගෙදර නතර කර ගනිමු ද" යි කියන්නට මට සිතූණත් මා තුළ එතරම් ධෛර්යක් නො විය. එතෙත් ඇය ගැන දෙමාපියන් දෙ දෙනා අතර කතා බස් වුණු නොයෙක් රැයක නිදි නැතිව බොහෝ වේලා ගත කළ මම ඇය සම්බන්ධ කර විවිධ විසිතුරු දේවල් සිතීන් මවා ගනිමි.

කුසුම් අපේ ගෙදර අපේ ම පවුලේ කෙනෙකු වශයෙන් ඇති දැඩි වන අන්දම මම සිහින තුළ සිතුවම් කළෙමි. මල්ලිලා හැම කෙනෙකුටත් වඩා දැඩි ලෙස ඇය මගේ සෙනෙහස දිනා ගන්නවා ඇත. මට ඇය අතින් අල්ලා පාසල් කැඳවා ගෙන යා හැකි ය. තාත්තා නිසැකයෙන් ම ඇයට ලස්සන ඇඳුම් ද විදුරු වළලු හා කොණ්ඩා කටු ද ගෙනවිත් දෙනු ඇත.

මෙසේ සිහිමෙන් මම මහත් ආශ්වාදයක් ලැබුවෙමි. ඇය මගේ ම නැගණිය ලෙස හැඳෙන වැඩෙන සැටි දකින කළ තුනී සිනාවක් මගේ මුවගට නැගුණු අතර මා දකින්නේ කිසි කලෙක සැබෑ නොවන සිහිනයක් නොවන්නේද යි මතක් වුණු පසු මගේ දෙනෙත් තෙත් විය.

ඒ සිනාව මෙන්ම ඒ කළුරි ද විසින් ඇති කරවන ලද සතුව හා

සුඛ මගේ සිත්හි කුසුම් මගේම නැගණියක නොවේ යයි සිතිය නොහැකි නමුත් දැඩි බැඳීමක් ද සෙනෙහසක් ද ජනිත කරවීය.

මා මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේත් කුසුම් ගමේ සිංහල පාසලෙන් ඉගෙන ගන්නා කාලයේ. මා නගරයේ සිට සවස ආපසු එන බොහෝ දවසක කුසුම් අපේ ගෙදර හෝ කඩයේ හෝ සිටියාය.

අම්මා, කඩයේ පැත්තක බිම පැදුරක් එළා දී තිස්ස කුසුම්ගේ උකුළේ නැටුවාය. ඇය සුරතල් කට නඩකින් කපි කියමින් මල්ලි නළවනු මග් ගෙයි සිට අසාගෙන සිටියෙමි. මල්ලි නිද ගත් විගස ඇ මා වෙත දුවගෙන ආවාය. එහෙත් එහි වැඩි වේලාවක් ගත කරන්නට ඇයට අම්මාගෙන් ඉඩක් නො ලැබිණි.

"කුසුමේ වරෙන් දුවේ" යි අම්මා කෑ බැසුවාය.

දූරිය කඩයට දුවගෙන ගියේ ඉඩක් ලද වහාම ම නැවත මා වෙත එන අදහසින් වුව ද ඒ නැම අවස්ථාවක ම "ලොක්කයිගේ මම යනවා" යි භාලයට කියන්නට අමතක කළේ නැත.

කුසුම් සිටි දිනවල අම්මා මට සවස තේ එව්වේ ඇය අතේය. අම්මා ඇයට අඩුව සහිත බෙලෙක් කෝප්පයකට තේ වත් කර දුන්නේ අත පිළිස්සෙන බැවිනි. එසේ නැතිව මා බෙලෙක් කෝප්පයේ බීමට නො කැමති බව ඇය නොදන සිටි නිසා නොවේ.

කුසුමේ ඔස අසියගෙ විදුරුව නොයල නොදට හෝදල දීපත්, ය යි අම්මා කඩයේ සිට ම කෑ ගසා කීවාය.

මා කිසිවක් කර කියා ගත නොහැකි පොඩි දරුවකු ලෙස සිටන අම්මා කුසුම් දකින්නේ පැසුනු ගැහැණියක ලෙසිනි.

කුසුම් ආවේ මිදුලේ දී ම, "ලොක්කයිගේ" කියාගෙන ය. කාමරයට වී පොතක් බලමින් සිටි මම කතා නො කළෙමි.

"ලොක්කයිගා කොහෙද? සාලයේ නතර වී වටපිට බලමින් ඇ කෑහැවාය. මගේ අත පිටිවෙනවා"

"කවිද මේ කෑ ගහන්නෙ ?" යි මම තරහෙන් මෙන් ඇසිමි.

ඇගේ විසිරෙනැගි බියෙන් උණු තේ හාපනය ඇතට කර අල්ලාගෙන කාමරයට පැමිණි ඇ එයත් අනෙක් අතේ තිබුණු කෑමක් මේසය උඩ තැබුවේය.

"හොරා වගේ කතා නොකර ගිවිය" යි නෝක්කඩු කියමිනි.

"ඉතින් කන්න" යයි කියාගෙන කුස්සිය දෙසට ගිය ඇය මගේ විදුරුවත් සෝදාගෙන ආපසු ආවාය.

කුසුම් හිස මදක් පැත්තට ඇළ කරගෙන හිමින් සිටුවේ. බෙලෙක් කෝප්පයෙන් විදුරුවට තේ වත් කරනු මම බලා සිටියෙමි. අපේ ඇස් මුණ ගැහෙත්ම ඇ අලුතින් සිණාසුණාය.

උඩු ඇත්තේ ඉස්සරහ කිරි දත් දෙකක් නැලීමෙන් ඇති වූ හිදැසකින් යුක්ත එක කාලයකදී ඇයගේ මේ සිනාව අමුතුව සුන්දරත්වයක් - අභිංසක කමක් - පළ කළා මට මතකය. "තේ නිවෙන්න ඉස්සර වෙලා කන්න." ඇ යළි කීවාය.

ගවුම් සායේ දෙ අත් පිසදාගෙන ඇ මේසයට ළං වූවාය. එහි පොත් පත් රාශියක් නොවීය. එහෙත් තිබෙන ටික මම පිළිවෙළකට තබා ගනිමි. මල්ලිලා හැම දෙතාටම හවුලේ වෙනම මේසයක් විය. ඔවුන් මගේ පොත් අතපය ගැමට ඒම මගේ සතුවට කරුණක් නොවිණි. මේ කරුණ ගැන මා ඔවුන්ට සැරවැර කරන අවස්ථාද විය. මා හා අමනාපයක් ඇතිකර ගත් කල රෝහණ කළේ මගේ පොත් අවුස්සා දමීම ය.

කුසුම් සම්බන්ධව මා තුළ එවැනි බියක් තිබුණේ නැත. ඇය පොත්පත් ඇල්ලුවේ මා මෙන් ම දැඩි පරිස්සමිනි. ආදරයෙනි.

"ලොකයිගට පොත් ගොඩක් තියෙනව " ඇය නිතර කීවාය.

"නංගිත් මෙයින් කෙසෙල් ගෙඩියක් කන්න."

"මට එපා"

"මට දෙකක් වැඩියි"

"බැඩි නෑ. මට නැන්ද දෙයි"

මා කෙතරම් පෙරැත්ත කළත් කුසුම් මට අම්මා එවන කිසිවක් කෑවේ නැත.

"මේක කන්න" ය යි මා නැවතත් බල කළොත් ඇ අමුතුව විදිහට සිනාසෙමින් "එපා එපා" යි කියාගෙන ඥාය තෙක්ම පස්සෙන් පස්සට ගියාය. සමහර විට මම ඇය දෙඅතින් අල්ලා "එපා" යි කෑගසද්දී ම බනිස් හෝ හැලප හෝ කැල්ලක් බලෙන් ම ඇයගේ කටේ එබුවෙමි. ඇය මගෙන් ඈතට වූණේ එබැවිණි.

එසේ නැත්නම් මා තේ බොන තුරු ඇ පොතක් අතට ගත්තාය.

1715

෧෭

ඇතැම් විට කුමක් වුවද ආපනායකයාට සිටි තිබේ අප්‍රාප්තයක්, මන් ඇද පාසලට පාඩු වී තිබේවාය.

ඇයට වැඩි වෙලාවක් එහි රැඳෙන්නට ඉඩක් ලැබුණේ නැත. අම්මා කතා කරන බැවිනි. ඇය විසින්ම නියම කරනු ලබන කිසිවක් නැති ඉන්ද්‍රියයන් නිම කළ කුසුම් නැවත නැවතත් මා වෙත දුවගෙන ආවාය. එක්සේ දර පොල් කොළ එකතු කරමින් සිටි කුසුම් ජනේලය අසලට පැමිණ මා හා සිනාපුණාය. මම ද පාඩම් කිරීම නතර කර පිටතට ගියෙමි. අප අතර වූ වයස පරතරය නොතකා - මා ඇයගේ තත්වයට බැස - අපි හතේ දිගුවම් කතා කළෙමු.

රබර් කපු ආප්ප කබලට හොඳ දරකි. ඇට වැටෙන කාලයට කුසුම් ලවා අම්මා රබර් කපු එකතු කරවා ගන්නාය. අපේ ගෙය පිටුපස අනුන්ගේ රබර් වත්තක් විය. එහි යන්නට නියම වූණු හැමදා ම කුසුම්.

"ලොකයියෙ වැඩක් නැත්තම් එන්නකෝ" යි මට කතා කළාය.

"මම වැඩක්" ඇයගේ අදහස දැනගෙන ම මම බොරුවට කීමි.

"අනේ එන්නකෝ"

"මට වැඩ තියෙනවා කිව්වම"

"මම කියන්නද ? ලොකයිය පොතක් අරගෙනම එන්න. මම රබර් කපු ඇතිද ගන්න කල් අයිය ගලක් උඩට වෙලා පාඩම් කරන්න"

"නෑ මය මදුරුවා කතා කල් උඩට නොගියට මට හොඳයි හෙදර ඉඳල පාඩම් කරන එක"

"මම කතියෙන් යන්න බයයිනේ ඒකයි නේ කියන්නේ."

"එහ ලොකුවට කට නම් ඒකට මොකද ?"

මා ඇය හා තනිවට ගියේ පොතක් රැගෙන නොවේ. මමත් පොඩි ලිපියකු මෙන් ඇය සමග බිම් පොල් ද පේර තහිළ හා කොම්පිෂ්ඳ ද කැවෙමි. මම ඇයට රත්මල් කිනිත්තක් කඩා දුනිමි.

ද්‍රව පාන ඇවිදින කාලයේ දී තිස්ස බලා කියා ගැනීම කුසුම්ට පැවරිණ. කඩයේ නො රැඳී ඇ මල්ලිත් වඩාගෙන ගෙදරට ආවාය. මල්ලි ඇයගේ අතේ තිබුණු මගේ පොතක් අදින්නට යෑමෙන් කොළයක් ඉවිණි. මම කුසුම්ට පැර කළෙමි. එදා ආපසු යන තුරුත් ඇය මා සමග කතා කළේ නැත. ඇය සවස මට නො කියා ගෙදර යෑම ගැන මා තුළ වේදනාවක් ඇති විය. එහෙත් පසු දා පුරුදු පරිදි පාසල් යන

අතර වෙල හරියේ දී ඇ මුණ ගැසුණා ය. මාරු වෙද්දී මම ඇයගේ කොණ්ඩයෙන් අදින්නට ගියෙමි.

"අනේයිය" යි කියාගෙන් ඇ ඉවතට පැන ගත්තාය.

මා ගැටපර වියට පත් වන විටත් කුසුම් අවුරුදු අටක නවයක දරියකි. අප අතර ඇසුර කෙමෙන් වැඩෙත්ම මට ඇය දවසක් දක්නට නො ලැබීම පවා පාඨවක් ඇති වීමේ හේතුවක් විය.

සෙනසුරාදා හා ඉරිදා දවස්වල ඇය නියත වශයෙන් ම අපේ ගෙදරට ආවාය. මා ඇය බලාපොරොත්තුව සිටියේ කිසියම් නො සන්නන් කමකින් තරමක් අවුල් වූ සිහිනි. අපේ ගෙවල් පැත්තට ගුරු පාලේ එන කෙනෙකු වෙලේ ඇතදී ම පෙනෙයි. ගස් අතවින් ඇයගේ ජායාව දකිත්ම මගේ මුඛයට සිනාවක් නැගිණි. ඇයට ද එසේ ම මා පෙනෙනු ඇත. ඇයගේ ගමන ඉක්මන් විණැයි මම සිතුවෙමි.

බටහිර අතපේ රත් පැනැස පැතිරෙමින් හිරු බැස යමින් තිබුණු හැන්දෑවක අපි දෙපැත්තෙන් තිස්ස අල්ලාගෙන වෙලේ මහ නියර දිගේ එහා කෙළවරටම ගියෙමු. එක්කඩක් අසල නතර වී වතුරේ නටන දංඩ පැයවුන් දෙස බලා සිටින්නට තිස්ස ආශා කළේය.

අම්මාගෙන් කලින් නියමයක් ලැබී නොතිබුණත් කුසුම් වෙල අද්දර රබර් ඉඩමට පැන දර කෝටු ටිකක් අනුලා ගන්නාය. ඇතැම් විට ගාමිණීක් අප හා එකතු විය. අප අතර කතා වන්නට කිසිම රහස්ක් නො වූණත් මා වඩාත් ප්‍රිය කළේ කුසුම් සමග තනිවම හැසිරෙන්නට ය.

කුසුම් දරුකමට හදා ගැනීමේ අදහස තාත්තා වෙතින් ඉවත් වූයේ නැතහොත් ඒ අදහස අත්හැර දමන්නට ඔහුට සිදුවූයේ කුමන වකවානුවක දී ද යි මම නො දනිමි. කෙසේ වුවද ඔහු එක්තරා කාල සීමාවක දී මේ ගැන කතා කිරීම නතර කළේය.

එහෙත් මා තුළ කුසුම් මගේ ම නැගණියක ය යන හැඟීම එලෙස ම පැවතිණි. ඇය මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයට ඇතුළුවීමේ ශිෂ්‍යත්වයට ඉදිරිපත් කරන්නැයි මා ජේන් නැන්දා පෙලැඹ වූයේද ඒ අදහසිනි.

එහිදී, මැදි විදුහලේ දී,

"නිමල්, ඒ ඔයාලගෙ තංගි වෙත කෙනෙක් ද ?" යි දැරියක ඇසූ කල මා "ඔව්" ය යි කීවේ එක්තරා ප්‍රමාණයකට ආඩම්බරකමින් ද යුතුව ය යි මම සිතමි.

5 වන වසරේ සිට පළමු සහිත ඒ රාත්‍රියේ අම්මාත් මෙන් තාත්තාත් එන තුරු වෙලේ බෝක්කුව මත වාඩි වී කතා කරමින් සිටියේය.

"ඉඬෝර කරන්න එහෙයි. නිසං කොබෙයිගේ කැ හහනව" යි අම්මා කීවාය.

නිසං කොබෙයිගේ යි අප්පුතු වර්ගයේ කුරුල්ලෙකු නැතැයි මම සිතමි. කොබෙයිගේ යි නැතැයි වට නැතැයි වට ගැමියන් විසින් උදා හඳුන්වනු ලැබුවේ නිසං කොබෙයිගේ යනුවෙනි. ඒ කාලයට උගේ හඬ ඇසෙන්නේ නිසංගයක් ආසන්න වීමේ ලකුණු වශයෙනැයි හටුනු සිතුවා. ගෝකි රාජ්‍යයේ ගැබ් වී සිටියේ වී නමුත් උගේ නාදය කන්කලය. වන්ද රජයේ පමණකාරයෙන් කිසියම් මෝහනයකට පත් වී නින්ද නොයන බැවින් පත්මියා යි ගෙතැයි සිතන්නට මම උත්සාහ කළෙමි.

"ඉඬෝර කරන්න තමයි" අතස දෙස යොමු කර ගත් දෙනෙත් ඇතිව අම්මා යළි කීවාය. ".....හද මඩලත් තියෙන්නෙ."

හද මඩල හා මිදුම ඉඬෝරයක තවත් ලකුණුය.

අම්මා කිසි විටෙකත් දුක් දොම්නසක් පිටට දුන් කාන්තාවක් නොවූවාය. කාගේත් සිත් දිනා ගන්නට නිතර මතු කර ගත් සිතාවකින් යුත් ඒ මුහුණ දුකක් වේදනාවක් ඇත්තියකගේ යයි කිසිවකුට කිව නොහැකිය. එහෙත් ඇයගේ සිත්හි නිරන්තර ව පැවති බරක් නිසා ඇතිවූ වෙනස කහියත් අර සිතාව යටින් ආදී සිසුණු බවක්ද කිව යුතුය.

මේ නියත රාත්‍රියේ අප අවට පුරා පැතිර ගත් සොබා දහමේ සිටියාවත් අම්මාගේ සිත ද සැහැල්ලු වී තිබිණැ යි ඇයගේ මුහුණ වසා ගත් ප්‍රසන්න භාවය අනුව මම සිතා ගතිමි. අම්මා සද මඩල දෙස බලා සිටි අතර මම ඒ ප්‍රසන්න - ආදරණීය මුහුණ දෙස බලා සිටියෙමි. අම්මා විලහට, පින්තෙන් තෙමී, මිනිදුම් පටළය අතරින් පෙරිගෙන ආ සද රැසින් නැව් හිස ගොයම සහිත වෙල් යාය අවට පැලූවාය. අප අතර මදකට පැවති නිශ්ශබ්දතාව බිඳිමින් කතා කළ අම්මා,

"කුසුමේ මොහො දෙනවද මම දන්නෙ නැ" යි හදිසියේ කීවාය.

මා කුළ එක වර ඇති වුණේ අනේකුක, අනියත තැනි ගැන්මකි. මා හිතැස්සි මැණියන් දෙස හැරුණේ එබැවිනි. ඇයට ඒ කිසිවක් දක ගන්නට හෝ අවස්ථාවක් වුණා ද නැද්දැයි මම නො දනිමි. අම්මා මගේ සිත දත හෝ නොදන - මගේත් විස්තර පතා ප්‍රශ්නයක් නැගෙන්නට කලින්.

"කුසුමේ ගෙට වෙලානෙ. නැකක අනිද්ද ද කොහෙද කියලයි ජේන් අක්ක කිව්වේ." යි තෙපලා ය.

මා කුළ උපන් ක්ෂණික නැගිම් එකවර ඇති වුණේ කිසියම් නියත නිශ්චිත ස්වරූපයක් ගත්තේ නැත. මුලින්ම මට දනුණේ අම්මාගේ මුහුණ බැලීමේ ලැජ්ජාව. පමණි. වෙල පැත්තට දෙ හා වැටෙන සේ බෝක්කු කැඩිය මත වාඩි වී සිටි මම වතුර පාර දෙස තෙත් යොමු කර ගතිමු.

"කරාබු කුට්ටමක් වත්තොදී හොඳ නැ" අම්මා කීවාය.

එක අතකට මා කුළ හව ගත් වකිතය තේරුම් ගැනීමට ඇයට පුළුවන්කමක් මෙන්ම ඕනෑකමක් ද නොවීම ප්‍රද්‍රව්‍යට කරුණක් නොවේ. අම්මා කුසුම් ගැන කතා කලේ හද මඩල. නිසං කොබෙයිගේ නාදය, ළගදී එතැයි කියන ඉඬෝරය ආදී සොබා දහමේ කොටස් ගැන කතා කළ හඬින්මය. හද මඩල, මිදුම හා කොබෙයි හඬ ආදී සියල්ල සහිත සොබා දහමට කුසුම් ද අයත්ය. කුසුම් ගෙට වීම ඒ සොබා දහමේ අංගයකි. ඉදින් මෙහි ඇති විශේෂත්වය කුමක් ද ? වකිතයට පත් වීමේ හේතු කවරේද ?

"..... සෝමේට නම් මම දන්නෙ සබනුයි පියරු පෙට්ටියකුයි විතරයි ඒත් අර ජේන් අක්ක නිසා. කුසුමේට එහෙම බෑ. ඒකි මට දරුවෙක් වගේ."

කුසුම්ට වැඩිපුර වටිනා දෙයක් දීමට අම්මා කුළ වූ වුවමනාව තේරුම් ගැනීම අපහසු නොවීය. එහෙත් අක්කාට කලින් නංගීම තැනි දෙන්නට වුණේ ඇයි දැයි කුහුලක් ප්‍රථම වරට මගේ සිතට නැඟී, මොහොතකට එහි රැඳී තිබී පහ වී ගියේය.

මා සෝමා ගැන සිතන්නේ වත් කුමටද ?

"කරාබු කුට්ටමක් දන්නත් මගෙ සිතට මදි. ඒ වුණට ඉතින් දනට ඕනෙ මදි. හව තියෙන්නෙ උදව්පදව් කරන්න වෙලාවල් ඉස්සරහට....." මම අම්මාගේ මුහුණ අත හැර, වතුර පාර දෙසම බලා සිටියෙමි. සද මඩල ද අප්‍රමාණ තරු පෙළ ද සහිත පැහැදිලි අහස

පිළිවෙලකර ගත් චතුර භාර අප මායිම් සිටි බෝක්කුව යට වූ අඳුරින් මිදී නිවන් හිමිත් පහළට ගලා ගියේය. මම අවට බැලීමි. සොබා දහමේ කිසි විශේෂත්වයක් හෝ වානිජයට කාරණයක් හෝ කොටුකන් වෘත්තාරයක් සොන්දර්ශයක් අප්‍රිත්තත් විය.

මේ කාලය වන විට මා සිටින තැනක දී නාත්තා උත්සාහ ගත්තේ මේ වී නැති බවක් පෙනෙන පරිදි හැසිරෙන්නට ය. එහෙත් වෙන දා මෙන්ම එදා යමක් සිහිපත් මේ හැන කිසිවල එකක් විය.

"දුන් මගේ කුසුමේම මොකවද දෙන්න නිසාගෙන ඉන්නෙ ?" යි ඔහු අම්මාගෙන් පිම්බනු මට ඇඳට ඇසිණි.

"තමන් කැමති දෙයක් තමන් දෙන එකතෙ නියෙන්නෙ. මගේ වත් මිනා යා ?"

"ඒක හරි" මම තමන්ගේ කැමැත්ත..... මම නැතෙ කවදාවත් අනුත්තේ කැමැත්තට හරස් වෙලා. ඔහු දන්නට නෙ ඒක." යයි නාත්තා කීවේ ඇතුළු පදයක කැකහොත් කිසියම් දුක් ගැනවිල්ලක හසිනි. එය මෙතැනට නො ගැළපෙන එකකැයි මට සිහිණි.

මම මග සබන් කැලී දෙකකුයි පියරු පෙට්ටියකුයි දෙන්නට" අම්ම ගණනකට නැගිට කීවාය.

මම හිත යටින් සිහිපුණෙමි.

"සබන් කැලී දෙකකුයි පියරු පෙට්ටියකුයි ?" එය ම කී තාත්තා සහ නාතා සිතායි මොහොතක් නිහඩ වී සිටියේය.

"ඔහු ඊගෙනම් නිසාගෙන ඉන්නෙ සබන් කැල්ලකුයි පියරු පෙට්ටියකුයි දිල නිසන් ඉන්න?"

"නිසා ඉන්න තෙවෙයි. තව ඉස්සරහට නියෙන්නෙ නැති දෙන්න මන තරම් වෙලාවල්. මතුලකදී කුලාවකදී. මම පෝමේට දුන්නෙත් එවරයි."

"ඒක හරි. පෝමේට මොනව දුන්නත් කමක් නෑ. ඒකි කවදහරි ඔහුලගෙ නැති බෝම ගන්න ආයින් බල බලා ඉන්න එකක් නෑ. | ඒක අත්කලෙ දෙවනි දු වගෙ තෙවෙයි කුසුමේ. කුසුමේට සබන් පියරු මිනා තෑ. ඒකි මෝස්තර කාරියෙක් වෙන්නෙ නෑ."

"කෙල්ලො පියරු සබන් ගාන්නෙ මෝස්තරෙට ද? දුන් අම්මා කියල මේ වයසට වුණත් පියරු විකක් හෙම දාගන්නෙ පොසලකට"

යනත් ? උන්ට. මග වයසට මම නැතුව පුළුවන"

"ඔම කියන්නෙ ඇතුළුමයි පියරු සබන් ගැටට ඒකා කියලයි. ඉ ඔම මේ කතා කරන්නෙ කුසුමේ ගැන නෙ. මම කියන්නෙ - අද කිව්වය කියල මගේ මතක නියා ගන්න - ඒකිට තුරුණුවන්ගෙ පිහිටෙන් කවද හරි හරියනව. කවද හරි බලපු. ඒකි ගුණයහත්කමට හැදෙන ගැණු දරුවෙක්."

"ඔම නැතෙයි කිව්වද ? කවදාවත් මම කුසුමේගෙ වැරද්දක් කියල නියනව ද අබමල් වෙණුවක්?" යි අම්මා කීවේ ද ප්‍රශ්නයට මොන විදිහකින් එත් උවිත හෝ අදාල හෝ නොවන තරමේ වේගයකිනි. ඇයගේ ස්වරයේ කෝපයක් මෙන්ම කෝකයක් ගැබ් වී තිබිණි.

තාත්තා වහා පිළිතුරක් දුන්නේ නෑත. ගත වූ නිහඩතාව තුළ ආවේගය අඩු කර ගත් නිසාදෝ වඩාත් සංවේගයට බර වූ හඩකින් අම්මා මෙසේ කීවාය.

"කුසුමේ ගැන අහිතක් මම කවදාවත් කියල නෑ. කුසුමේ සිලාවාර ගැනු ළමයෙක් වෙන්නෙ නැතෙයි කියල මම කිසි දවසක කියල නෑ" යි කිය.

තව දුරටත් මේ ගැන කතා කිරීම නිශ්පලය යන අදහස ගැබ් වුණු දුක්මුසු හතියකින් කපා කළ තාත්තා "නැතෙයි කිව්වෙ නෑ නමුත් කවදාවත් ඔහු ඒක පිළිගත්තේ නෑ" යි කිය.

කෑම කා තිත්දව යන තුරු ගත වන කාලය ඇතුළත අම්මා සහ තාත්තා අතර ඇති වුණු කතාබස් වල දී තර්ක - විතර්කයනට තුඩු දෙන කරුණක් මතු වීම වාරිත්‍රයක් තරමට සාමාන්‍ය දෙයක් විය. වාදයක ස්වරූපයක් ගත්තේ වී නමුත් ඔවුනතර බහින් - බස් විමක් හෝ අම්හිරි අප්‍රසන්න දර්ශනයක් හෝ කිසි විටෙක ඇතිවී නෑත. මාතෘකාව කුමක් වුවත් ඒ ගැන එකිනෙකාගේ මති - මතාත්තර හා අදහස් උදහස් මොනවා වුණත් වචනවලින් මොනවා පිට වුණත් ඒ යටින් ගලා ගියේ දෙදෙනා අතර එකිනෙකා කෙරෙහි පවත්නා දැඩි බැඳීමක් හා අනොන්‍යතා අවබෝධයකි. ඔවුන් එකිනෙකා වෙත පැවති සිය ආදරය, හත්තිය හා විශ්වාසය ප්‍රකාශ කර ගත් ආකාරය, අසා සිටි නොදන්නා කෙහෙකුට බහින්බස් විමකැයි සිතෙන්නට ඉඩ ඇත.

එහෙත් කුසුම් මාතෘකා කොටගෙන මෙ දින ඇති වූ කතාව අත් කිසි දවසක නො වුණු මුහුණුවරක් නැතහොත් ගැඹුරක් ගත් එකක් විය. දෙමාපියන් අතර අසමගියක් පිළිබඳ දරුවකු තුළ ඇති වන

මේ සිය එකේ සිට එකෙම පිටින්ම අලුත්ය. ඇත්ත වශයෙන් ගැටුම නැති වූයේ එවැනිමෙන් සිට වුණු චරිතවල නොවේ. වචන විසින් පළ කරන ලද අර්ථය හෝ ස්වරූපය හෝ තුළය.

දෙදෙනාම තම තමන්ගේ සිත් තුළ කාලයක් තිස්සේ සහවාගෙන තිබුණු චරිතයන් වැනිවැනි දැනගැනී අවබෝධය ඇතිව සිටි රාජකාරි කරුණක් වසා කරගෙන සතා කරන බවක් වසා කරගෙන සතා කරන බවක් වට සිටිති.

මව තරමක් ප්‍රවේශිකාවක් වුණු තවත් කතෘණක් විය.

කුසුම් සිය කතාවට මාතෘකා වුණු බොහෝ අවස්ථාවන්හි තාත්තා ඇයගේ දණ වර්ණනා කරනු මම මට කලින් අසා ඇත්තෙමි. එහෙත් ඇය යම් දවසක මෝස්තරකාරියක නොවී යහපත් වාමි යුවතියක ලෙස හැඩ ගැසෙන බවට තමා තුළ තිබුණු විශ්වාසය වත් ඇයගේ නොගතය හැඩ ගැසෙනු ඇත්තේ මේ අත්දැමින් විය හැකි ය යි අනාවැකියක් වන අත් කිසිවක් වත් වෙනුවෙන් පිට වී නැත.

තමාගේ සිතෙහි තව දුරටත් ඉතිරි වුණු සංවේගය හා පීඩනය අවසන් කර දමන්නට තවත් අවස්ථාවක් ලැබෙන ඒකක් නැතැයි අදහසින් මෙන් තාත්තා.

"කුසුමේ තුණ යහසත්තමට නැදෙන ගැනු ළමයෙක් බව මම කපදක් දනගෙන සිටියා." යනුවෙන් කීවා මිස. "මම ඒක තමයි එදා ඉඳලම කීව්වේ ඒකිව දරුණුවට හදා ගනිමුය කියල." යන අදහස වචනයෙන් පිට කළේ ද නැත.

අම්මාගෙන් තවත් සමත් කියැවුණේ විනාඩි කිහිපයකට පසු ව, මේ කිසිවකට කිසි සම්බන්ධයක් නැති දෙයක ලෙසිනි.

හිතේ කියන හැම දෙයක් ම ඉඳිට කරගන්න බෑ. කොයි තරම් හිතුවත් ලබන්න බැරි දේ බැරුවමයි.

පසුව නැතැණු දරුවකු නොවීමේ පාළුව හා පාඩුවත් තාත්තා සහ මා තුළ මෙන්ම අම්මා තුළද පැවැති බව මම ජීවිතයේ ප්‍රථම වරට හදා ද දන ගසිමි.

අම්මා කුසුමට දරුවකු මෙන් ආදරය නො කළාම නොවේ. අම්මා ඇයට කරුණාවක් දක්වූයේ වැඩක්පළක් කරවා ගැනීමේ උපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ආත්මලාභය පිළිබඳ සිතින් ද නොවේ. එහෙත් එතෙක් තමාගේ මසින් ලෙසින් ජනිත මනාමු එකියක දියණියක වශයෙන්

බාර ගන්නට බැරිකමක් ඇයට තිබෙන්නට පුළුවන.බැරිකම, හේතුව කුමක් වුවත් එය ඇයගේ හදවතට ම සීමා වුණු අදහසක් විය. ගැහැනු දරුවකු නැති වේදනාව අම්මා පිට කර ගත්තේ, "මට කෙල්ලන් මන නැ"යි පිට අයට ඇසෙන්නට කීමෙනි.

මවගේ අන්තිම චරිතවලින් තාත්තා ද මෙල්ල වූ බවක් ඔහු චිත්‍රයට කී දෙයින් සිතා ගත හැකි විය.

"ඒවගින් වැඩක් නැ දත්. ඒකිට මොනව හරි හොඳ දෙයක් දෙන්න මනෑ."

"කරාබු පොඩි දෙකක් වත් දෙමු.නේද" යි චකඟත්වයට පැමිණීමේ හඩකින් හා ලතාවකින් අම්මා කීවාය.

"ඒක හොඳයි" යනුවෙන් අනුමත කළ තාත්තා, ".....ඒකි කණේ දෙහි කටු ගහගෙන ඉන්නව දුකල අම්මප කීප දවසක් ම මගෙ පසුව දාල ගියා" යි යළි සංවේගයට බර වෙමින් කීය.

තාත්තාගේ පසුව දාගෙන යන්නට ඇත්තේ කන් සිදුරුවල දෙහි කටු ගසාගෙන සිටි කුසුමගේ අසරණකම නිසා පමණක් නොවේ. ඇයට කරුණාහරණයක් හැඟී කරන්නට ඒ වෙලාවේ අතමිට නොතිබුණු නිසාද වන්නට ඇත.

බාහිර ලෝකය වසා ගත් සදායට සාධකයක් වශයෙන් එහි තුනී සෙවණැල්ලක් හැරුණු විට නිවස ඇතුළත පැවතියේ අඳුරකි. වෙලේ දී ඇයටත් සිතටත් දුනුණු සුන්දරත්වය විසින් අවුල් කරන ලද මගේ සිත තත්තත්තාගේ යෑමෙන් වළකා කුසුම් පිළිබඳ ව කුඩා අවස සිට මා තුළ පැවැති හැගීම් වෙත යළි නොමැති කරවනු ලැබුවේ අම්මාත් තාත්තාත් අතර කතාබහ විසින් මා කෙරෙහි ඇති කරන ලද බලපෑම විසිනි.

අ මමා අප බඩගින්නෙන් නැබුවේ නැත. එසේ ම පොත්පත් හා ඇඳුම් පැලඳුම් ආදී අනෙකුත් අවශ්‍යතාවන් අතින් අපේ ආර්ථික තත්ත්වයේ අත් බොහෝ ළමයින්ට තිබුණු අඩුපාඩුකම් අපට නොවිණි. අපට මේ සියල්ල සලසා දී නොගතය වෙනුවෙන් කියක් හෝ ඉතිරි

සර කවන්තරත් අම්මා දවසකට පැය දහ අටක් වෙහෙසෙන බව, සන්තර් සහ තනා දන ගත් දා සිටිමි මම අවබෝධ කර ගතිමි.

ඉගෙනීම පමිබන්ධ ව මුලින්ම මා තුළ වූයේ දක්ෂකමත් පමණකි. මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයට ඇතුළු වී අලුත් පරිසරයකට පත් වූයේ සමය ලද අලුත් පන්තියකමි හා පරපුරක නිසා ඒ දක්ෂකමට ප්‍රශ්න සමය ලද අලුත් පන්තියකමි හා පරපුරක නිසා ඒ දක්ෂකමට ප්‍රශ්න සමය ලද අලුත් පන්තියකමි හා පරපුරක නිසා ඒ දක්ෂකමට

සම මාසලේ ඉගෙන ගත් මා කළේ අනාගතය ගැන පැහැදිලි බලාපොරොත්තු හා සැලැස්මක් සකස් කර ගැනීමට තරම් වසසක නොවේ. අප පුහුණ වූයේ අනාගතය හා නැතිබැව්කම් ආදියෙන් තොර වීම වඩා සැලකිල්ලට ගත් නිසාම නො පැහැදිලි වුවමනාවක් යම් නිසේ සිටින්නට ඇතත් නිසේවය දිනා ගැනීමේ දී උසස් වීමේ ආශාවෙන් පොතොප ලැබීම වෙනුවට ඇත්ත වශයෙන් සිදු වූයේ අපගේ ඉගෙනීමේ අවස්ථාව ලැබීමේ ගැන සතුටට පත්වීමයි. ඉහළට යෑමේ ඒ සීමාව තුළත් ද යි අප ඉදිරියේ නිරවුල් ලෙස සටහන් වී තිබුණේ නැත. එසේ ම අපගේ සතුටට හවුල් වනු විනා අනාගතය ගැන නිසස මත සෙත්වීමත් හෝ අවබෝධයක් හෝ දීමට අපගේ දෙ මව්පියෝ ද අසමත් වූහ. සිවුන් අප ගැන බලාපොරොත්තු වන්නට ඇත්තේ අප විසින් යා යුතු ඒ උසස් තත්වයට ළඟා වීම පමණකි. ලොකු නැත් වශයෙන් දෙ මව්පියන්ගේ සිත් සතන්හි මුර්තිමත් වූණා නම්, තමන් දනගෙන සිටි පාසල් ගුරුවරයෙකු, රජයේ ලිපිකරුවකු හෝ උසස් ය යි සිවුන් විසින් සිතන ලද වැඩි අත් කෙතෙකු වන්නට ඇත.

වැඩිහිටියකුගේ මහ පෙත්වීමක් නො ලැබුණත්, උපයන හැම සතය ම හිමිව නාස්ති කරන බස් විසූදුරෙකුගේත් හම්බ කරන්නට වෙන්නට සිටිය හෝ ඉතිරි කරන්නටත් දවසට පැය දහ අටක් වෙහෙසෙන කඩකාරියකගේත් දරුවන් හය දෙනෙකු අතරින් වැඩිමලා වීමේ වගකීම මම ඉක්මනින් අවබෝධ කර ගතිමි. මෙහි දී ද මා කෙරෙහි මුලික වශයෙන් බලපෑමේ අම්මා වෙත මා තුළ පැවැති බැඳීමයි. හැකි ඉක්මනින් හැකි තරමින් අම්මාගේ බර සැහැල්ලු කිරීම මගේ වුවමනාව විය. ඉගෙනීමට ඇති දක්ෂකම හා ආශාව එකතු කර ගත් මම ඉක්මනින් ම අධ්‍යාපනය ද සිරිතියත්ද යොවු නෑවා ගතිමි.

අප සිට දෙනෙකුටත් අඩු තරමින් ජොෂ්ඨ විභාගය සමත් වී රත්නපුරයේ ගිණයන් අම්මාට මේ තරම් දුක් විඳින්නට සිදු නොවන බව මට පෙනී ගියේය.

අම්මාගේ යහපත මුල් කරගෙන අනාගතය දෙස බැලීමේ දී ආශාව හා වේදනාවට පත් කළේය. රෝගණ නැසුරුගේ වගකීමක් හේරුම් ගත් එකතු වෙත් නොවේ. බාල වියේ දී ම රෝගණ හා මා අතර නො ගැළපෙන නැත් එමට තිබිණි. පවුලට ගැහැණු දරුවකු නොමැති වීම ගැන ඔහු සතුටට පත් වූණා තරම්. පවුලේ ගැහැණු දරුවකු නො මැති වීම ගැන ඔහු සතුටට පත් වූණා තරම්. මා ඔහු අප අමුය කළ ප්‍රධාන හේතුව වියයි.

කුඩා දවස් වල කුසුම් අපේ නෙදර පැමිණි අවස්ථාවල රෝගණ ඇයට වඩා හිංසා කළේත් දරුකමට තද ගනු පිණිස තාත්තා ඇය තතර කර ගනිති යැයි බියකින් හා චර්ඡාවකින් විය යුතුය.

බාල කාලයේ පවත්නොන අවුරුදු ගණනක් යන තුරු රෝගණ හා මා අතර හඳවතින් හඳවතට බැඳීමක් නො පැවතියේ එද එසේ කුසුම්ට හිරිහැර කළ නිසා පමණක් ම නොවේ. රෝගණ කළ නොයෙකුත් ක්‍රියාවන් අනුමත නො කළ මා තුළ පැවතියේ කොණ්ඩාමටත් ඔහු තරත් ළමයෙක් ය යන හැඟීම ය. ඔහු අවස්ථාවක් ලැබුණු විභව කඩයේ ලාවිවුවෙන් ද තාත්තාගේ පොකුටුවුවෙන්ද මුදල් සොරකම් කළේය. ඔහු මේ මුදල් නාස්ති කළේය. ඔහුට මිත්‍රයෝ බොහෝ වූහ. පාසල් ගිය සම වයස් ළමයින් පමණක් නොව ගමේ රස්තියාදු වෙමින් සිටි කමාව වඩා අවුරුදු දෙක තුන වැඩිමල් ගැටවරයන් පවා ඔහු ආශ්‍රය කළේය. ඒ හැම දෙනා ම වාගේ බිබි සිගයට බිවේ ඔහුගේ මුදලින් විය යුතුය යි මම සිතා සිටියෙමි.

අම්මා මේ තරම් වෙහෙස වී උපයන මුදල් නාස්ති කිරීම පාපයකැ යි මම දුක් වීමි.

ඔහු ඉගෙනුම ගැන කිසි ම උනන්දුවක් නො දක්වීය. මා අධ්‍යාපනය ගැන මහන්සි වන නිසා, පාඩම් කිරීම අතපසු කරන නමා වැඩිහිටියන්ගේ දෝෂාරෝපනයට ලක්වෙතැයි නො මනාපයෙක් ඔහු තුළ මා කෙරෙහි නො තිබුණු බව නම් මම දනිමි.

ඇත්ත කියතොත් වයස දහය දෙළහේදී ඔහු හැසුරුගේත් මා පවුලේ වැඩිමලා වශයෙන් ගණන් නොගෙනය. මා කෙරෙහි අනෙක් මල්ලිලා දක්වුණු කීකරුකම, යටහත් පහත්කම හා ගෞරවය ඔහුගෙන් ළමා කාලයේ කිසි විටෙක පළ වූණේ නැත.

මා මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයට ගිණයන්වය දිනාගත් අලුත ම රෝගණ හා විජය ද නගරයේ වෙනත් විද්‍යාලයකට ඇතුළු කරනු ලැබූහ. ඉන්

පසු ව ඔහුට තව තවත් නිදල්ලේ හැසිරෙන ඉඩ කඩ ලැබිණි. ඔහු හෙදර ආවේ ඇදිරි වැටෙන්නටත් ආසන්නයේය. ඔහු නිවාඩු දවස ද මුරකින්නට හෝ කළේ නිවසින් බැහැරවය. ඔහු ගමේ හැම ගෙදරකම පාහේ ගියේය. වැඩිහිටියන් අතර පවා ඔහු ජනප්‍රිය විය. මේ හැන මා රජ්‍යය කළා නොවේ. ඔහු කල්තියා ම.ළමා ලෝකයේ සිටාවන් බිඳගෙන නත්තන්නාටේ යන කෙනෙකු ලෙස තරක් වෙනැයි විශ්වාස. ජීවිතය හැන එතරම් අවබෝධයක් නො වුණු මේ කාලයේ පවා මා තුළ පහළ වූ අවස්ථා විය.

කලින් අප්පුරුද්දකට වරක් සංචාරක සිතමා ශාලාවක් නගරයට එන පුරුද්දක් පැවතිණි. පසුව ස්ථිර ගොඩනැගිල්ලක නිත්‍ය සිතමා පුරුද්ගත ආරම්භ විය. රෝහණ මුලින් විත්‍රපට බලන්නට යන්නට පුරුදු වන්නට ඇත්තේ සති අන්තයේ පැවැති මැටිනි දර්ශන වලින් විය යුතුය.

අම්මා හෝ තාත්තා හෝ ඔහුගේ මේ හැසිරීම් හා ගමන්බිමන් සම්බන්ධව සෙවුම්බැලුම් නො කිරීම් හැන මම සමහර විට කළකිරීමටත් සණහාවුවටත් පත් වීමි. මම ද ඔහුට අවවාද කරන්නට නොගියෙමි. අවිද කරන්නට යාම බහින්නස් වීමක මුල පිරීමකි. සමහර විට අපි අතින් පසින් පවා ගත ගනිමු. ඒ වයස ඉක්මවා ගියාට පසුව වත්, මම ඔහු කළ සියල්ල සිත් විදීමකින් යුක්ත ව. වුව ද ඉවසන්නට පුරුදු වීමි.

මා වඩාත් කණගාටු වුණේ බාල සහෝදරයන් රෝහණ ආදර්ශයට ගෙන නොමගට යනු යි හැඟීමක් වරෙක මා තුළ පැවති බැවිනි. වාසනාවකට මෙන් අපගේ පවුලේ සහෝදරයන් බෙදී ගිය ආකාරය අනුව එවැන්නකට ඉඩකඩ නොවුණු බව දැන් මට සිතා ගත හැකිය.

මුලින් සී අන්දමට රෝහණ දවස නිස්සේ වැඩි කොටසක් නිවසින් බැහැර ව සිටි අතර විජය ගෙදරවත් නොද කම්සයක් ඇද ගෙන, ජේන්තුව හිස පිරා, හැඩ වී කඩයට වී බලා සිටියේය. ඔහු කොණ්ඩය අවුල් වෙනැයි විශ්වාස වුව පැන සෙල්ලමට ගියේ වත් නැති කවි. සැහැල්ලු සිතින් පසු වූ සමහර විටෙක මම විජය අල්ලා හිස කෙස් අවුල් කළෙමි. හාමිණි, සෙනරත් හා නිස්ස එක කණ්ඩායමක් බවට පත් වූහ.

කැට්ටර වියේ දී රෝහණ තව තවත් මගෙන් ඇත් වීණැ යි මම සිතමි. ඔහුගේ ඇඳුම පවා මගේ නො සතුටට කරුණක් විය. රෝහණ ඇත්තේ හද පාව කම්සය. ඔහුට විසිතුරු පටි ද පදක්කම් වැනි බොක්කම්

ද. ජෛවර්ණ ලේන්සු හා මේස් ද විය. රූපිකත්වය අතින් වූ පරතරයට අමතර ව ඔහුගේ විලාසිතා මා කෝපයට පත් කළේ ඒවා සියල්ලට නුමුණා ලෙස තාස්සි වන්නේ අම්මාගේ මුදල් - මහන්සියෙන් නම්බ කරන මුදල් - බව සිතූණ බැවිනි. ඔහු තාසය කාගෙන යන සුවදාසි විලසින් පාවිච්චි කළේය.

මගෙන් අනුමැතියක් ලද නො හැකි තවත් බොහෝ ලක්ෂණයන් හා කරුණු ඔහු වෙත පිහිටා තිබිණි. ඔහුට මිතුරන්ගෙන් පමණක් නොව මිතුරියන්ගෙන් ද අසුවක් තිබුණේ නැත.

මම ද වැඩිපුර ගැහැණු ළමයින් ආශ්‍රය කළෙමි. එහෙත් රෝහණ ඔවුන් දෙස බැලුවේ මා මෙන් නොව හාත්පසින් වෙනස් ආකාරයකින් බව මගේ සිත එකහෙලා මට කිය.

ලදය පාසල් ගිය ඔහු හෙදර ආවේ ඇදිරි වැටෙන්නටත් කිට්ටුව ය යි මා කලින් කියා ඇත. සවස පංතියකට හෝ ක්‍රීඩාවලට හෝ නතර වී මම ද සමහර විට ප්‍රමාද වීමි. එවැනි දවසක හතරට හෝ පහට නගරයට එන කල රෝහණ, බස් පෝලිමක කෙළවර හෝ බස් වියක පිටුපස හෝ සිට දරියක හා කතා කරමින් සිටිනු නොයෙක් විට දැන ඇත්තෙමි. හැමද මත්. නැතහොත් වැඩිපුර, ඔහු සමඟ සිටියේ එක ම ගැහැණු ළමයෙකු තම් මට ඒ ගැන වැඩිපුර සිතන්නට වුවමනාවක් නො තිබෙන්නට පුළුවන.

ඔහු භාවිත කළ කම්ස. මේස්, ලේන්සු හා පටි මෙන්ම ඔහු ඇසුරු කළ යුවතියෝද විවිධය. දෙක තුන වන විට නගරයේ නිත්‍ය පාසල්වල වැඩි දෙනෙක් විසිර ගොස් හමාර වී සිටියහ. ඉන් පසු ගැටසුණේ, ටයිප් ගැසීම පුරුදුවීමට හෝ අමතර පංතිවලට හෝ ඇකඩමිවලට හෝ ගිය දුරියෝය.

ඇල්බටෝ මොරාචියා තම් ඉතාලි ගත්කරුගේ "රෝම පුරාතන" නම් නවකතාවේ ඒතෝ බොරු ආදරය පා වසඟ කර ගනු පිණිස අලියානා දෙස බලන්නට ඇත්තේත් රෝහණ ඒ දුරියන් දෙස බලාගෙන සිටින ඇස්වලින්ම ය යි මට සිතීමි. ඔවුන් ද ඔහු දෙස බලාගෙන කතා කරමින් සිටින කල දෙ තෙත් හි හැඩ වූ ස්වභාවය මම, කොතෙක් ගැහැනු ළමයින් ඇසුරු කර ඇතත් ඒ එකියක වෙතින් වත් දක නොමැත්තෙමි.

අපගේ පාසලේ කීප දෙනෙකු සමඟ ද ඔහු වරින් වර කතා කරමින් සිටිනු මට අසුවී ඇත. ඉන් සමහරෙක්, "නිමලයියගෙ මල්ලි

තේ ද රෝගණ හඳුනාගන්නා යයි අසාගෙන මා සමග අමුතු වූ හැඳුනුම්කරණ ඇතිව කතාවට එන්නට උත්සාහ කළහ. මා දන්නා රෝගණයෙන් නැතැ යි ඔවුන් එළවා ගන්නට මට සිහිණි. ඒ නැතැයි දන්නාට ම අපේ පාසලේත් යාච්චෝ සිටියහ.

නිවාඩු කාලයන්හි දිනපතා ම වාගේ ඔහුට පැපැලෙන් ලියුම් ආවේය. තැපැල්කාරයා එන කල වැඩි වශයෙන් හෙදර සිටියේ මා පසුකි. ඔව්හු ලස්සන අකුරින් ලිපිනය ලියන ලද ඒවා කෙල්ලන්ගෙන් බව සිතා ගැනීම දුෂ්කර නොවීය. සාමාන්‍ය එකකට වඩා වැඩියෙන් බව දැනුණු මේ ලියුම් මා බාර ගත්තේ පිළිකුලක් ඇතිවය. එහෙත් ඒවා ඇතුළත කුමක් වීණ දැයි බලන කුහුලක් ද මා තුළ පහළ නොවුණ ම ය යි මම නොකියමි. මට වඩාත් වුවමනා කරන්නට ඇත්තේ කෙල්ලන්ගේ ලියුම් කියවා එමගින් වත් රෝගණගේ අභ්‍යයන්තර ජීවිතය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමේ ආශාව මුදුන් පමුණුවා ගැනීම වන්නට ඇත. එක කුස ඉපිද, එක වහල යට, එකට ගත කළත් අපේ හදවත් අතර වූයේ විශාල පරතරයකි. අපි එකිනෙකා ගැන කුමක් නම් දන සිටියෙමු ද?

නිසිවත් නැත.

කෙල්ලන්ගෙන් කෙතෙක් ලියුම් ආවත් රෝගණ ඒවාට පිළිතුරු ලියන බවක් නම් මම නො දන්නෙමි.

කුසුම් සමග සෝමාත් කලාතුරකින් දවසක අපේ නිවසට ආවා ය. දවල් දවස වැඩිපුර බැහැර ගත කරන රෝගණ සෝමා එන බොහෝ අවස්ථාවක හෙදර යැයි සිටියේය. ඔවුනතර කලින් ඇති කරගත් කිසියම් සම්මුතියක් වීණ යි මා සිතා ගත්තේ මේ නිසා පමණක් ම නොවේ.

සෝමා සා සමගත් ඉතා කුළුපහට කතා බස් කළාය. එහෙත් ඇය සා රෝගණ අතර විශේෂත්වයක් විය. පත්තරයක් හෝ සඟරාවක් හෝ ඇතැයිව මල්ලිලා සමග සතුටු සාම්චියේ යෙදී සිටි සෝමා ඔවුනට මුහුණ මුවා කරගෙන රෝගණ සමග කතා කළේ ඇස්වලින් හා දිවෙන් කළ ඉඟියෙනි. අනෙක් අයට ලක් නොවන අවස්ථාවක් ලෙස ඇගේ ඇවෙන තරම් සමීප ව එකිනෙකා වෙත යොමා ගත් ඔැල්ම ඇති ව වචනයක් දෙකක් රහසින් කතා කරන ඔවුන් වහා යළි ඇත් වනු මට සිහි වරක් අපු වී ඇත. ඒනෝ අද්‍රියානා දෙස බලන්නට ඇත්තේ රෝගණ සෝමා දෙස බැලූ ඇසින් ම විය යුතුය යි මතක් වී මම අභ්‍යයන්තරයෙන් කැති ගනිමි. සෝමා ඔහුට පිළිතුරු දුන්නේ කිලිටි ගතියකින් මිලාන වූ ඇස්වලිනි.

Buddhika 35

ඔහු ඇයට ඇලය කරනු යි හිත හදුනන්නට මම උත්සාහ කළෙමි. ඔවුනතර ඇත්තේ අවාස ප්‍රේමයක් නම් සෙමටකකුගෙන් පෙම්වතියකට කිසිම අහිතක් නොවන බව මගේ දැඩි විශ්වාසය වූ බැවිනි. එහෙත් රෝගණ සෝමාට ඇලය කරනු යි සිතන්නට ඉඩක් ද නොවිණි. බස් පොළේදී ඔහු අන් ඕනෑම දූර්වක දෙස බැලුවේ ද රහසින් කතා කළේ ද මේ අයුරින් මය.

රෝගණ නො සිටියොත් සෝමා වැඩිපුර ලා වූයේ විජයටය. ඔහුගේ කුළුටි ගතියක්ද දක්නට සිදුණත් ඇයට නම් මේ රෝගණය. මේ විජය යයි වෙනසක් නොවිණි.

සෝමා මා මග හරින්නට උත්සාහ කළාද මම ඇය මග හරින්නට උත්සාහ කළෙමිද යි මම නො දනිමි. කුසුම් මෙන්ම ඇයත් ලොකයියේ කියාගෙන ගෙට ගොඩ වුණාය. එහෙත් එල්ලිගෙන ඉන් එහා මා හා කතාවට ආවේ නැත. එක අතකට මම ඒ ගැන සතුටු වීමි. පාසලේ දී ගැහැනු ළමයින් සිය ගණනක් සමග වචන ලක්ෂ ගනණක් කතාකර එයින් සමහරක් දෙනා ඉතා සමීපට ඇසුරු කර ඇතත් මම සෝමා ඉදිරියේ දුරවුබ වුණෙමි. ඇය හැම දෙනෙකු වෙතම එල්ල කරන්නේ එකම බැල්මක් වන්නට ඇත. එහෙත් ඉල්ලීමක් හා යෝජනාවක් ද තේරුම් ගැනීමට බැරි අර්ථයක්ද පළ කළ ඒ ඇස් මා තුළ තැතිගැන්මක් ඇති කළේ එහි මා බිය පත් කළ මට බාර ගත නොහැකි අතිශෝභයක් හා තර්ජනයක් ඇතැ යි මගේ හදවතට දනුණු බැවිනි.

ආපසු පිටත් ව යන්නට කලින් කිසියම් උපායකින් මා සමග තනි ව වචනයක් හෝ කතා කිරීමේ අවස්ථාව ලබා ගැනීමට කිසි දිනෙක අසමත් නොවුණු සෝමා මා බියපත් කරවන අර අර්ථවත් දෙ නෙකින් බලාගෙන "උපාසක මහත්තය අපි ගිහිල්ල එන්නමි" ය යි කීවාය.

කෝපය සඟවා ගන්නට ගත් උත්සහයේ දී ඇයට දිය යුතු පිළිතුරක් ගැන කල්පනා කරන්නට මට අමතක විය.

පංතියෙන් පංතියට උසස් වෙමින් ඉගෙනගෙන යන කල එක්තරා වයසකදී අපගේ සිතට නිරායාසයෙන්ම තැගෙන ආශාව විශ්ව

විද්‍යාලයට ඇතුළු වීමයි. අදහස ජනක හා ගුණ - එහෙත් එමත්කාරයක් බලාපොරොත්තුවත් හා ආස්වාදයත් ගෙන දුන් නාම රූපයක් ඇතිව එක්ව විද්‍යාලය යන මේ සංස්ථාව කෙරෙහි මුලින්ම අප බලන්නට ගත්තේ එකතු සිට පැමිණි ගුරුවරුන් කෙරෙහි අප වෙත පහළ වූ ආකල්ප පිළිබඳ කවුළුව තුළිනි.

ප්‍රධානදෙකක් සිට ආ උපාධිධාරී තරුණ ගුරුවරු ගුරුවරියෝ වහා අපේ සිත් ගත්හ. ඔවුන් කතා බස් කළේ ප්‍රියමනාප අන්දමිනි. ඔවුන් ඉදිරියේ නිදහස පිළිබඳ සැහැල්ලුවක් අපට දැක්වූහ. පොත වෙත ම දැඩි ලෙස එල්ල නොයන ඔවුහු බාහිර තරුණ කියා දුන්නා පමණක් නොව අවට ලෝකය දෙස විවාරාත්මක ලෙස බලන්නට අපට අනුබලයක් දුන්හ. දැඩි නීති රීතින් ගතානුගතිකත්වය හා සම්ප්‍රදායයක් ගරු නො කළ ඔවුහු අප අතර ගුරු හෝල පරතරය බොහෝ දුරට තුනී කළහ. පාවිච්ඡා අතර දී ඔවුහු විහිළු තහළ කළහ.

මේ තරුණ තරුණියන් සංකීර්ණත්වයෙන් පිටතදීන් අප හා හැසුරුණේ යහපත සෙහෙළියන් ලෙසිනි. ඔවුහු ඉහළ පාඨවල අප සමඟ සවස් වරුවේ එකට සෙල්ලම් කළහ. අනතුරුව අපි එකට හේබිවෙමු. ඇතැම් විට පාසලෙන් පිට දී පිරිසි ලමයින්ට සිහරට එකක් අරගෙන දුන් කෙනෙක් ද වූහ. ඔවුන් අපේ පෞද්ගලික ජීවිත ගැන ඇඟිලි ගසන්නට ආවේ නැත. පෙම් සබඳකම්වලට බාධා නොකළහ. අපගේ වැරදි ගැන විද්‍යාල්පතිට කේලාම් කියන්නට හිසේ නැත.

අපි කලින් කලට මෙයින් එකිනෙකා සිතින් මවාගෙන ඒ විදිහට සිතන්නට, කතා කරන්නට, හිස මීරන්නට හා හිතාවෙන්නට පවා උත්සාහ ගනිමු.

අපගේ සිත් ගත් මේ ලක්ෂණයන් හා ගුණාංගයන් තුන් අවුරුදු විශ්ව විද්‍යාල ජීවිතයේ ප්‍රතිඵලය වශයෙන් අපි සිතමු, ඒ අසිරිමත් ආයතනය ගැන බලාපොරොත්තු හා අධීෂ්ඨානයෙන් අප තුළ වගා කරන්නට ඔවුන් සමත් වූණේ එබැවිනි.

අංග සම්පූර්ණත්වයට - පරිසමාප්තියට පත් වූ බවට වරිත සහතිකයන් විනා මුදල් ඉපයීමේ - ඉහළට ඉහළට නැගීමේ - බලපත්‍රයක් ලෙස උපාධිය අපගේ සිත්වලට ඇතුළු වූණේ නැත.

මේ ආකාර මෙසේ ම මගේ සිතේ එක පැත්තක පැවති නමුත් අනෙක් අතට මට වුවමනා කළේ - මා වැඩිපුර බර දමුවේ - ජ්‍යෙෂ්ඨ විභාගයෙන් සමත් වී රක්ෂාවක් ලබා ගැනීමටය. අම්මාට සහනයක් ලබා දිය හැක්කේ එමගින් පමණකි. ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිඵල නිකුත් වන තුරු

මා විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රමුඛ පාඨයට ඇතුළු වූණේ ගුරුවරුන් ඒ සඳහා මා හෝරා ගත් නිසා මිස මගේ අදහස වෙනස් වූ නිසා නොවේ.

අන්තිමට දෙවූ පෙළ සමත් වූ පසුත් මම ඒ ජයග්‍රහණයේ සතුව විදිමින් ඊළඟ පියවරක් ගැන සිතෙහි මතුපත්තට ඉඩ නොදී දින ගණනක් ගත කළෙමි.

අනාගතය සම්බන්ධ ව මුහුණ ලා සිටින දෙහිසියාව ගැන මම දවසක් අම්මාට ඇසෙන්නට කීවෙමි. මා මගේ අදහස් ඇය ඉදිරියේ නැඟුවේ මා ගත යුතු පියවර පිළිබඳ ව උපදෙසක් හෝ මත පෙන්වීමක් හෝ දීමට ගත්තියත් ඇය වෙත ඇතැයි දැඩි විශ්වාසයකින් ම නොව යුතුකමක් වශයෙනි.

රෝහණ ද මෙහි සිටියේය.

"ඉස්කෝලෙන් විතරක් නෙව් අම්මෙ අපේ පළාතකින් නෑ බි. ඒ. පාස් කළ කෙනෙක්..... තමුසෙට තියෙන්නෙ පිස්සු නැතුව තව ඉගෙන ගන්න." රෝහණ කීවේය.

"ඇයි මට කියන්නෙ තමුසෙට තරකද ඉගෙන ගන්නම ?" මම තරහෙන් කිමි.

"කෝ ඉතින් මම තාම විභාග ගත්තෙත් නෑනෙ. මම කිව්වෙ....."

"ගන්න නම් බැරියැ රස්තියාදු ගහ ගහ"

"මම ඉතින් රස්තියාදුකාරයෙන. මා ගැන බලන්න ඕනෑ නෑ. තමුසෙ ඉගෙන ගන්න දක්සෙයි. අපිටත් නම්බුවක් එන්න ඉගෙන ගන්නව. ඒකනෙ මම කියන්නෙ."

රෝහණ කතා කළේ එකටෙක කියන හටකින් නොවේ. හිතවත්කමකිනි. එහෙත් මගේ කෝපය අඩු නොවීය. කලක් තිස්සේ ඔහුට කිව යුතුව තිබී යටපත් කරගෙන සිටි අදහස් වැලක් මගෙන් පිට විය.

"දක්ෂ කමම විතරක් මදි දෙවනි ඉගෙන ගන්න. තව දේවල් ඕනෑ. මෙතන අවුරුදු දෙකක් ඉගෙන ගෙන එක පාවිත් ම පාස් වුණත්"

"තමුසෙට ඕක දෙපාරක් කරන්න දෙයක් නෑ. එක සැරෙත් පාස් වෙනව. ඒකනෙ මම කියන්නෙ.

dhika 35

මගේ දත්තේ ගැන ම නොවී තීරණයක් ගැනීමේ දී තමා ප්‍රේමාණයේ විශ්වාසය හා ආත්ම ශක්තිය ඇතිව මෙන් මලඤ්චයන් වෙතින් සිටි පුද්ගල ඒ වචන මගින් මුහුණට එළියක් නැංවිය.

"ඒ පුණ්ණ දෙවෙනි අවුරුදු තුනක් වාසිවියේ ඉන්න ඕනෑ. වාසිවී යහට තිව්වම සෙල්ලමක් නෙවි. දෙවෙනිල මේ වගේ තාත්ති කරන කොට පුළුවන් වෙයි සේරම කරන්න. තව ඉගෙන ගන්නත් හොර දෙනෙක් ඉන්නව. පවුල්වල වැඩිමල්ලු පුණ්ණ ම වගකීමක් කියල එකතුත් කියෙනව."

මා කතාව පවත් ගත්තේ වේදනාවක් පිළිබඳ හැඟීමකින් තොරවය. එහෙත් වචනයෙන් වචනයෙන් මා තුළ ආත්මානුකම්පාව වැඩෙන්නට විය. එය මා වෙනුවෙන් ද මුළු පවුල වෙනුවෙන් ද උසන් එකකි.

රෝහණ තමා ගැන මා කී සියල්ල සතුටින් බාර ගත්තකු පිළිගත්තකු මෙන් කරකෑගෙන සිටියේය. ඔහුගේ මුහුණ පුරා පැහැර ගිය කෝපය හා පසුතැවිල්ල එහි වූ යොවුන් බවේ ප්‍රභවිමත් ගතිය නිසා විශේෂ අමුත්තක් ලෙස පෙනිණි.

"මොකද තාත්තා විදගම් කරාය කියල බලාගෙන ඉන්නයැ ?"

මා අත්තිමට කී දෙය නො ඇසුණු නැතහොත් නො තැකූ එකතු මෙන් රෝහණ.

"කමන්තෙ හැකියාවක් ගැන ස්ථිර විශ්වාසයක් තියෙද්දී අවස්ථාවක් මතු වුණ ම ඒකට මුණ දෙන එකත් එක විදිහට වග කීමක් අම්මේ." යි සිය.

රෝහණ මේ දර්ශනිකභාවය ලබා ගත්තේ කෙසේදැයි මම පුදුම වීමි. ඔහු අඩු තරමේ ඒවා නි අදහසක් ගැබ් වුණු පොතක්වත් කියවන කෙනෙකු නොවෙතැයි මම සිතාගෙන සිටියෙමි.

"මේ කරම් දුරට කළේ තාත්ත නෙවෙයි. උමට තාත්තගේ වගක්වත් තව හොර දෙනෙක් හිටිය කියල ඒ වගක්වත් ඕනෑ නැතෙ. උමට තියෙන්නෙ පුළුවන් තරම් ඉගෙන ගන්න එකතෙ." යි අම්මා ඕවේ දෙ පැත්තේ කරුණු සහඳා තින්දුව දෙන විනිශ්චයකාරියගේ තීරණාත්මක හඬකිනි. මා ගත යුතු පියවර ගැන වැඩිදුරටත් සාකච්ඡාවට ඉඩ නොතබා අම්මා ඊලඟට කතා කළේ අප දෙදෙනාටමය.

"දෙවෙනි උමටත් එක්කලයි මම මේ කියන්නෙ. මම කවදහරි මේ ගමට ආව නම් එද ඉඳල කපුරු හරි කරපු හොඳයි නරකයි දෙකම

මට මතකයි. අබ්මල් පේණුවක් නැතුව මෙ මට සේරම මතක තියා ගෙනයි ඉන්නෙ..... උමලගෙ තාත්තට, මම කියන්නෙ කාල බිල නාස්ති කරනවට නෙවි. තාත්තට මතක තෑ ඕව මොකුත්. කටේ පොඩ්ටුක් හා ගත්තම බඩ බැඳ ගත්ත වගෙ. මිළුවට අත හෝදන්න කී දෙනෙක් ඉන්නවද කියල උමල දන්නෙත් නෑ....."

එතැන් සිට අම්මාගෙන් කියවුණු බොහෝ දේවල් රෝහණට අලුත් ම ආරංචි වන්නට ඉඩ තිබුණත් මම නම් මේවා අසා තිබුණෙමි. රැට කාත්තා එන තුරු මග බලාගෙන සිටි සමහර අවස්ථාවක අම්මා මට මේවා කියා ඇත.

නොයෙක් දෙනා විසින් තමාට කරන ලද මදි ප්‍රේමකම්, වෙනස් කම්, අපහාස උපහාස ආදී සියල්ල සිතෙහි සහවාගෙන සිටි අම්මා සතුටට මෙන් ම උකටද හේතු වූ අවස්ථාවක දී ඒවා එකින් එක එළියට ගෙනමතක අලුත් කර ගත්තා ය.

උගසට ගත් ඉඩම් කැල්ලක් සිත්තට තමාගේ වත්කම වැඩි වීමේ ප්‍රීතිය අම්මා පළ කළේ තැති බැටි කාලයේ අර විදිහට ගමේ යමක්කමක් තිබුණු කෙනෙකුගෙන් ණයක් ඉල්ලා ගන්නට ගොස් එළුවා ගැනීමේ සිද්ධියක් මතක් කරමිනි.

එසේම තමා අතට පත් වන්නට ඔන්න මෙන්න කියා තිබුණු ඉඩම් අක්කර කාලක් හෝ බාගයක් හෝ අත් කෙනෙකු හොර රහසේ වැඩි මුදලකට ගත් බව ආරංචි වී ඇති වූ සිත් තැවුල ඇය පිට කර ගත්තේද ඒ අන්දමිනි.

"කෙනෙක් හැදෙනවට කී දෙනෙක් බලා ඉන්නට ද ඉරිසියාවෙ ? මම මුලින් ම මේ කඩේ දන්න බඩු ටිකක් ගෙනාවෙ ගෙදරින් එද්දී තිබුණු මාලයක් උගස් තියල. ඒක බේරගන්න ගියාම ඔය රතුගොයියගෙ ගැණි දුනතෙ නෑ. ඔය අදත් ගමනක් බිමනක් යන කොට දගෙන යන්නෙ ඒ මාලෙ. මගෙ මාලෙ. කෙල්ලෙක් නොහිටියට පිටින් එන එකියකට හරි මමත් රත්තරන් පොරෝනව..... මට මතකයි ඔව." යි ඇය කියාගෙන ගියාය.

මේ අන්දමින් ජය - පරාජය දෙකේදී අම්මා අතීතයේ මුහුණ දුන් දුක් කම්කටොළ මතක් කර ගත්තේ කෙසේ හෝ උත්සාහයෙන් දියුණුවක් ලබාගෙන ඉහළ යෑමේ සිය අධිෂ්ඨානය තව තවත් ශක්තිමත් කර ගනු පිණිසය. මෙබඳු කතාවල දී ගමේ අපට වඩා හොඳින් සිටි පවුලක් නිදසුන් කොට දක්වූ අම්මා.

"මෙය සොල්ලො සිංහාසන මත කළේ. එය මතකයි. එමෙන් නිශ්චය වූයේ වූයේ මෙය දී තම ගත්ත පුළුන් පුළුන් මෙන් එය ලක්ෂණයක් කිරීමට..." යි කීවාය.

මෙම කියන කල සාමාන්‍ය අවස්ථාවන්හි දී කිසි විටෙක දක්නට නොමැති ද්වේශයකින් ඇයගේ ඇත් දූවෙමින් තිබිණි.

"මේ මේ මේ මේ කළ. මේ මේ අය ගැන මතක තිබෙනවා" යි අම්මා කිසි විටෙක කීවේ නැත. එහෙත් මගේ අනාගතය ගැන කතා වූණු මේ කියන අවස්ථාවේ අම්මා මටත් රෝගණවත් මෙසේ කීවාය.

"තෙත නියා හනිල්ල එකක්. මම මේ කියන්නේ දෙවෙනි උමවත් එක්කලයි. උමවට නැතො හෙම නැ. අම්මගෙ පැත්තෙහුත් නැ. තාත්තගෙ පැත්තෙහුත් නැ. නමට ඕනෑ තරම් ඇති. තව විකක් කල් යනකොට අපුත් නැතම් කියාගෙන එන්නත් පුළුවන්. නමුත් නැතො කියන්නේ සැපයෙහි මගුල් කන්න එන කෙනෙකුට නෙවෙයි. විපතේදී පිහිට වෙන්න එන්නේ කවද එය යි නැය."

අපට පෙරකදෝගුවකු ලෙස ලිපිකාරකමක් කළ මාමා කෙනෙක් ද වෙළෙන්දකු සමඟ විවාහ වූ පුංචි අම්මා කෙනෙක්ද වූහ. ඔවුහු එක්කම අතින් කෙසේ වෙතත් කළුවළියෙන් අපිට වඩා ඉහළය. තනි කැමැත්තට පස් විශාලකු සමඟ විවාහ වූ සොහොයුරිය ගැන එතරම් කැලකිල්ලක් ඔවුන්ගෙන් ද නොවිණි.

පතුලක් තුළාවක් වැනි තැනකදී මුණ හැසීමත් අවුරුදු කීපයකට වරක් එහා මෙහා යාමත් හැර අප අතර සම්බන්ධයක් තිබුණේ නැත.

මා තුළ හම් ඇති වූයේ ඒ කිසිවකු කෙරෙහි චෛරයක් ද්වේශයක් නොව නැති අතවරයන්ම විදගෙන තිස එසවීමට තැත් කළ අම්මා කෙරෙහි කණහවූයේ හා අනුකම්පාවත් පමණි. දිගට ම ඉගෙන ගැනීමේ අධීක්ෂණය කරත් දී තම ගත්තේ එ මගින් ඉහළ නැනකට ගොස් සතුරන්ගෙන් පළිගන්නා වේතනාවේ සෙවණැල්ලක් වත් ඇති ව නොව. අම්මාගේ බලාපොරොත්තු සරිල කර ඇයගේ තෘප්තිය ලබා දෙන අදහසිනි.

විශ්ව විද්‍යාලය ප්‍රවේශ පරීක්ෂණ ඇතුළු වී තව දුරටත් ඉගෙන ගැනීමට බැස ගත් තීරණය ක්‍රියාත්මක වන්නට පටන් ගැනීමෙන් පසු ම මා කෙරෙහි රෝගණ තුළ හට ගත් කිසියම් වෙනසක් මතුපිටින් ද ප්‍රදර්ශනය වීමට වැඩි අවකාශ ගත වූයේ නැත.

මම හමු වීමට ඕනෑකු පැමිණි කළ, මා පාඩම් කරමින් සිටි

අවස්ථාවක නම්.

"සමු අර පාර පැත්තට" ය යි ඔහු මුදුලට කැප්පේය.

මා සමඟ නිතර සහඳු කතා කරමි ආවේය. හෙමිබිරිස්සාවකදී පවා මා ගැන සෙවුම් බැලුම් කළේය.

විශ්ව විද්‍යාලයයට ඇතුළුවීමේ පරපුරක ලැබෙන ම මුළු දී මා තුළ ස්ථිරවම විශ්වාසයක් තිබුණේ දැයි කීව නො හැකිය. මහා පැත්තේ විසිතුරු තැනක් ඇත යන හැසීම මාතුයක් ඇතිව තෘප්තයකින් පැන ගන්නට දරන හැකක් මෙන් විභාගයට පෙනී සිටි අප තුළ පැවැති ක්ෂණික බලාපොරොත්තුව හා පැතුම තරඟයකින් ජය ගැනීම පමණක් වන්නට ඇත.

අපගේ පාසලෙන් පමණක් නොව ගම් අවටින් ද පළමු වැනියා වශයෙන් විශ්ව විද්‍යාලයට ඇතුළු වීමේ භාග්‍ය ලද මා තුළ උපන් උතුරුන සතුට, සොම්නස හා තෘප්තිය යටින් බියක් හා බරක් නො දුණුයේ නොවේ. විභාග ප්‍රතිඵල තිබුත් වූ ද ම ය කඩයේ දී මම මේ හැසීම අම්මා ඉදිරියේ අනාවරණය කළෙමි.

"අම්මේ ඉතින් අවුරුදු තුනක් හතරක් ඉන්න කොට මිනක් වියහියදම් වැඩියෙන් යයි" මම කීවෙමි.

"වියදම් නැතුව පුළුවන ඉතින්" ය යි අම්මා කීවේ නො සැලක හඬකිනි.

අම්මා සතු මුදල් තත්වය ගැන මා තුළ හැඟීමක් නොමිස. සමහර විට ඇය කතා කරන්නේ කාරණාවෙහි බරපතළකම ගැන අවබෝධයක් නැතිව වන්නට ඇත. කෙසේ වුවද සියලු සැකයෙන් තොරව පිටවුණු ඇයගේ වචන මා ධෛර්යයවත් කළේය.

විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍යයකුට මසකට අවශ්‍ය වන වියහියදම් සියල්ල කල්තියා විමසා ගණන් බලා අධ්‍යයනය කර ලබා ගත් අවබෝධයක් ඇත්තියක සේ ස්ථිර සාර හඬකින් අම්මා දිගටම කතා කළාය. එසේ නැත්නම් වියහියදම් පිළිබඳ බරපතළකම වඩාත් ලොකු කර අම්මා කල්තියා හිතවගෙන තීබෙන්නට ඇත.

අම්මා මට වියදම් කරන්නට බලාපොරොත්තුව ඇත්තේ තමා සතු මුළු සේසතම විය යුතුය. එහෙමත් කර බැලිය. තව පවුලේ පස් දෙනෙක් සිටිනි. මම මේ ගැන ද ඇයට කීවෙමි.

මගි දී හැසීම බර වූයෙන් මගේ කටහඬ මට අඳුනා ගන්නට

— ආරී තරම් හැඩට විය සමස්තයෙන් තදලින් තෙමිණි.

“මේ සෙවන පර පරව ගන්නේ නැතුව දිගු උමේ වැඩ වීක බලා ගියත් මේ ඉන්න තල් බස වෙන්න දෙයක් කියනව යැ” යි ආ පෙත් පිත තේරුම් ගත්තියක මෙන් නැළවිලි නාලයකින් කීවිය.

ඒ වචනවලින් මෙන් ශෝකය වැඩි වුණා පෙනිණි.

විනාශයකින් පමන් වී පේරාදෙණි යන අතරතුර කාලය මම දෙදර සහ කළෙමි. ඉදිරි පාසලට ද ගියෙමි. වින්ව විද්‍යාලය ය දකු බලා ගැනීමේ ආකාරය මාගේ සිතේ නැතොන්නට විය. රාමනාදන් අනුනායලම්පයකිලක. හිල්ඩා ඔබ්බෙස්කර. සංසමිත්තා මම මේවා තලින් අසා සිටියෙමි. ඉස්සර ඉස්සර අවටයක් ගෙන දුන් මේ නම් දුන් මෙන් පිටිකයේ කොටසක් බවට පත්වීමට යයි. සරසවියේ ශාලාවන් නැත සිතන කළ මා ඉදිරියේ ඇදී යන්නේ මධ්‍ය මතා විද්‍යාලයේ කොටසකිනි. මිනි කින්නට ඇත්තේ ශාලාවකි. වින්ව විද්‍යාලයේ දී සෙවන සාර්ව ලාභයක් ඇත. සමහරවිට එකම ශාලාවක් ලැලි ගසා සාර්ව ලෙස පෙන් කර තිබෙනු විය හැකිය. විධි මාවත ඔස්සේ බස් වියෙන් ගමන් කරන කළ දකින කොළඹ වින්ව විද්‍යාලය ය මට මතක් වෙයි. පේරාදෙණියක් එලෙස ම විය යුතුය. වෙනසක් ඇත්නම් කඳු පමණක් වනු ඇත. කොටි තරම් සිතුවත් මගේ සිතට එන්නේ ම කොළඹ සරසවියත් ඇදී විහිදෙල් තේවාසිකානාරයත්ය.

මගේ හිත ගැන පෝතණ මවත් වඩා උනන්දුවක් ගෙන ක්‍රියා කළේය. අඩු පාඩු සියල්ල මතක් කරමින් කටයුතු යෙදුවා පමණක් නොව පේරාදෙණි යනු පිණිස ආස්තුවක් නො මැනිව තමාගේ වික්‍රමයෙන් මෙවර වියක් ඉල්ලා ගත්තේ ඔහු විසිනි.

“ආතරයියා” යනුවෙන් හැඳින් වුණු මේ මිත්‍රයා වින්ව විද්‍යාලයට පැමිණ ගමන් දෙක තුනක් කොස් පුරුදුකම් ඇත්තෙක් විය. කෙල්දෙණිය පැත්තේ ඔහුගේ නැයෝ වූහ.

ආතරයියා මේ ගමන් ම සිය නැයන් ද බැලීමට යොදාගෙන සිටිනු ඇති දරසක් තලින් ගමන් පිට වීමට අපට සිදු විය.

“දන් ලොකු පුතා පේරාදෙණි යනකොට මමත් එන්න ඕනැද්ද ?” යි තාත්තා සති තුනකට තලින් ම ඇසීය.

“තාත්තා ඉතින්.....” මම අවිනිශ්චිත ලෙස යමක් කියන්නට උත්සාහ කළෙමි.

For E-Pusthakalaya

“හත්ත ඔහෙ මම මොට ද එන්න ? මම නියා ය කියල මොකද අපිට ඔව්සය තේරුමක්වත් තියෙන එකක් යැ” යි තාත්තා කෙතේ අතට කියා සැහැල්ලු ලෙස සිතාපුණේය.

මගේ මේ මංගල ගමනට හවුල් වීමේ දැඩි ආශාවක් තාත්තා තුළ තිබුණු බවට සැකයක් නොවීය. එසේ ම, ලොට් අපේක්ෂක කිමල් හතුරුසිංහගේ පියා ලංකම් විශ්වවිද්‍යාලය වන තමා යම් සභාවක් ඉදිරියේ පෙනී සිටීම පුතාට කරන මදි පූර්වකමක් ය යන හැඟීම ද ඔහු තුළ මලපාමින් තිබිණි. තමාත් මේ ගමනට එකතු විය යුතුද යි නිතර නිතර තාත්තා ප්‍රශ්න කළේ ඒ හැඟීමෙන් මුල් ආශාව යටපත් කර ගන්නට අපමන් වූ බැවින් විය යුතුය.

මා පේරාදෙණිය බලා පිටත්ව ගිය ඒ ඉරිදි උදේ ළා රෝස පැහැයෙන් යුත් අහස ඉතා පැහැදිලිව තිබිණැ යි කුසුම්, පසු දිනෙක එහි ලිපියක සඳහන් කළා ය.

අප ගමන් ගත් මෝටර් විය සිය නිවස පසු කරද්දී පාර අද්දරට වී සිටි කුසුම් සිතාවෙන් සරසා ගත් මුහුණ ඇතිව දිගට ම අත වනන්නට වූ බව දුටු නමුත්, පරිසරය පිළිබඳ කල්පනාවක් මට නොවිණි. අවට ලොකයේ බලපෑමක් මගේ අභ්‍යයන්තරය කෙරෙහි ඇති වන්නට පටන් ගත්තේ පසුවය.

දවසක් ම ඇවිද කෙල්දෙණියේ රැයක් ගත කිරීම නිසා තරමක් සන්සුන්ව සිටි මම ඊළඟ උදේ ඇතුළෙතින් යළි කලබල වන්නට වීමි.

ආතරයියා විය පැදවී ය. ඔහු අසල වාසි වී සිටි මා කළේ ඉදිරියට නැඹුරුව අපේ අසුනේ ඇන්දට දෙ අත් තබාගෙන ආ රෝහණ දිගටම කළ කතාවට හුමිට තැබීම පමණකි.

මහනුවර පැත්තෙන් පැමිණ රජමල්වත්ත අසල හන්දියෙන් ගලන පාරට වැටෙන්නට යද්දී කොළඹ දෙසින් පිවිසි තවත් රථයක් ද වට රවුමෙන් හැරී අප ඉදිරියට වැටුණෙන් වේගය මඳක් බාල කරන්නට ආතරයියාට සිදු විය.

“දක්ක ද දම්ම හැට්” යි ගියරය මාරු කරමින් මා දෙස බලා කී ඔහු “මේ සේරම යන්නේ එහාට” ය යි අනතුරුව පැවසුවේ තමා කෝඩුකාරයකු නොවන බව අපට ඒත්තු යන අන්දමේ හඬකිනි.

මෝටර් රථ ගණනක් අප ඉදිරියෙන් ගමන් කරමින් තිබිණි. මම ආපසු හැරී බැලීමි. කලින් කතා කරගෙන තියමිත තැනකදී - නියමිත වේලාවකදී - මුණ ගැසෙන ලෙසින් තව තවත් කාර් අපේ පෙළට

Buddhism

අතින් කාමරයේ යතුර මාර ගනිමු.

අතර එන දී පසුපසට ගාලාව දක කිසිවක්, අලුත් ස්ථානය වෙත පැමිණීමේ දී ද ඔව්හුගේ කුහලයේ වැඩ ඇතිවීමට මම අසමත් වීම.

රෝහණ ප්‍රවේශය ද ඵලදායී නොව මා අතල ම විය. පිටතින් වන ඇතුළතින් ස්වභාවික ගැන පුරුකමක් නොව නැති බව ආකර්ශනයෙන් ප්‍රශ්න වූ පෙනීමෙන් ම සිතා ගත හැකි විය.

ජේම්ස් පීරිස් ගාලාවත් මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ ගිණුම් නිවාසයත් සතුව ඇළීමේ උත්සාහය මගේ සිතින් විසින් වික ගිළිහී යැයි. අපි කෙරෙහි ලියෙත් සැලකූ අත්වැල සහිත සබ් පෙළ නැංගෙමු.

කාමරය සොයාගෙන යෑමේදී අනන්තය තෙක් විහිදී ගිය බවක් සිතූණු කොට්ටෝ කිහිපයක් පසු කර යන්නට අපට සිදු විය. අංකය අනුව අපි කාමරය සොයා ගනිමු. වසන ලද දෙවර "සරත් විජේ නායක යන්න පුදු පුදුපලින් ලියැවී තිබිණි. අනුන්ගේ නැනකට අනවසරයෙන් ඇතුළුවීමේ සීමන් මා තුළ පහළ විය.

"කාමරේ හරිද ?" බියෙන් ම ආකර්ශය ඇසීය.

"නොතිබේත් හරිනෙ. ඇරල බලමු," යි කියාගෙන මා අතින් යතුර සත් රෝහණ දෙවර වටා කළේ ය. ඇද, ලියන මේසය, බිත්ති අල්ලාගිය හා තණ්ණාඩිය යන පහසුකම්වලින් යුත් කාමරය එක් පුද්ගලයකුට විශාල වැඩි ය යි මට සිතීණි.

"ඉහතට නිසැන්ගෙන ඕනෑ කරමි," වට පිට බැලූ ආකර්ශය සිත්පිටට පැත්තලෙන් ලියවුණු වාසගම් දක, "..... මේවගේ ඉඳල නිසැන්ගෙන හරි මිනිස්සු" යි කීය.

රෝහණ කාමරයේ ඇතුළත දෙරක් ඇවිසේ ය. එයින් සඳුළු කලාපයට පිවිසිය හැකිය. එහි ගිය රෝහණ මිටි තාප්පයට අත තබා අවට බැලීය. තමා සුදු දර්ශනයෙන් ඔහු කුළුමක් වුණා විය යුතුය.

"දැන්නම් මටත් ගිහෙනවා, වාසිටි නාවොත් වැඩක් කියල"

"නිතල මිදි අගිය වගේ ඊන්න ම මහන්සි ගන්න ඕනෑ"

සහෝදරයා හා මිත්‍රයා සමඟ පහළට අවුත් ඔවුනට ආයුබෝවන් කීමෙන් පසුව මා දෙ වන වරට කාමරය වෙත ගමන් කළේ මේ මගේ ම නැතත් ස යන හැසීම සිතට තැබූ නැතිවීම තැත් කරමිනි. ඒ හැසීම

අනෙක් අය කළද පැඩෙමින් තිබුණු නිසාදෝ නොසිතාගිල්ල කළ හැමවුණු නිහඬකාරය තෙමෙන් බිඳෙන්නට පටන්ගෙන තිබිණි.

හැම කෙනෙකුගේ ම බැල්මෙන් හැසිරීමෙන් පිළිබිඹු වී තිබුණේ පරිසරයට පුරුදු වීමේ ප්‍රවෘත්තාවයි.

෧. කැමෙන් පසු වොඩින් නැත අප හැසිරිය යුතු ආකාරය ගැන උපදෙස් දුන්නේය. ගාලා මෝඩින් නැත උප කුලපතිටත් වඩා බලගතු කෙනෙකු අපට සිතීණි. අප එතැනින් පිටව ගියේ ඔවුනොවුන් හා දන හැඳුනුම්කම් ඇසීමට ගැනීමට තුඩුදෙන කතාබස් වලට මුල පූරමිනි.

සුන්දරත්වය විඳ නිම කරන්නට බැරි තරම් ය. ගාලාවේ අතු දෙකක් යා කළ පාලමක් බඳු පවු සඳු කලයට ගිය කල කදිමට අවට සිරිය දක බලා ගත හැකිය. රතු, නිල් හා කහ ආදී විවිධ වර්ණයෙන් සැරසුණු බවහිර අහස අතිශයින්ම සුන්දරය. බැලූ බැලූ අත ඇස හමුවුයේ මලින් බර අතුපතර ය. ඒ අතරින් ඇත පෙනුණ තණ බිමක ද නැත නැත මල් සඳුරු හා ලිය ගොමුය.

පහළ වංගුවකින් බේරී ගලන පාර ඇතට විහි දී ගියේ ය. ඉනුත් පහළ වූයේ හිල්ඩා ඔබ්බේසේකර ගාලාවය. ඉන් ඔබ අපේ වම් අත පැත්තෙන් සංසමින්තාවය.

දෙවන හා තුන් වන වර්ෂවල ගිණුම් ගිණකාවන් පැමිණීමට නියමිත ව සිටියේ අපට වඩා දෙ දිනකට පසුවය. එක්තරා තැනි ගැන්මකින් ද යුතුව අපි ඔවුන් ගැන බලාපොරොත්තුව සිටියෙමු. නවක වධය කුමන අන්දමේ එකක් විය හැකිදැයි කුහලක් හා වකිතයක් අප කා තුළත් පැවැති නමුත් කිසිවෙක් ඒ ගැන වැඩිපුර කතා නො කළහ. ආනන්ද ජනක වටාපිටාවේ සුන්දරත්වය විඳිමින් අපි ඒ කාලය අවට පරිසරය පුරුදුවනු පිණිස නැත නැත ඇවිදිමින් ගෙවා දමිමු.

මම දෙදරටත් පාසලේ ගුරුවරුන්ට හා යහළු යෙහළියන් කීප දෙනෙකුටත් කුසුම්මත් තොරතුරු දන්වා ලියුම් ලියන්නට අදහස් කළෙමි. ඒ හැම දෙනා ම හමු වී කතා බස් කිරීමේ ආශාව මගේ සිතේ වැඩෙන්නට විය. ඔවුන් මුණ ගැසුනු කල කියනු පිණිස ය යි නොයෙකුත් තොරතුරු සිතේ තැන්පත් කර ගනිමි.

ඇත්ත වශයෙන් මා කුසුම්මගේ ලිපිය ලිවේ දෙවැනි දවසේ රාත්‍රියේය.

අම්මාට හෝ තාත්තාට මෙන්ම කුසුම්මටත් මා ඊට කලින් ලිපියක් ලියා නො තිබිණි. ඒ සඳහා අවස්ථාවක් හෝ අවශ්‍යතාවක් හෝ මතු

නො පුණ්ණ වැට්ටි. මම වැඩි දුර කල්පනා නො කරමි. "ආදරණීය අම්මා, මා කන්නා ආතුර පවුලේ සියලු දෙනා වෙත" ලිපියක් ලියා ගනිමි.

මා බෙහෙවින් වැඩලත්වයකට පත් වූයේ කුසුම් සම්බන්ධව ය.

ඇයට ලියන්නට තරම් දෙයක් නොතිබුණු නිසා නොවේ. ලියන්නේ කුමක් දැයි නිරාකරණය කර ගැනීම අතිශයින් දුෂ්කරය බවත් පෙනුණු නිසාය.

එක අතට සිතට දනුණු මේ නො කරන්නකම් අලුත් දෙයකුත් නො වීණි. කුසුම්ට කියා ගත යුතු අතර වැදගත් කරුණු රැසක බරෙන් මා පෙළඹිත් සිටියේ සහිත අන්තර් විස්සේය. මෙහි එන්නට කලින් විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශ විභාගයේ ප්‍රතිඵල නිකුත් වී මා පාසල අත්හැර දුනි මුල දවස්වල ම මම එහි අත්දැකීම් ලැබීමි.

වෙන් ව යන්නට කලින් කුසුම්ට කිවයුතු බොහෝ දේ ඇතැයි හැඟිණිත් මගේ සිතට පිඩනයක් හරම් දැඩි ලෙස දනෙන්නට විය. මේ කරුණ සම්බන්ධ ව මගේ චිත්ත ස්වාභාවය පිළිබඳ දුරාවබෝධයක් මට තිබිණැයි මම කල්පනා නො කරමි. අඩු තරම්ත් සිත මතු සිටින්නම් පැවැති මුහුණුවර මම නොදන්නෙමි.

මා මුලින් ම හැදින් ගත්තේ ඇය කෙරෙහි උපන් දැඩි සංවේගයක් හා වේදනාවකි. ඒ වියෝගයේ දුකම නොවේ. මා පේරාදෙණි යන්නේ කුසුම් පාසලේ අසරණ අනාථ තනත්වයකට පත්කර දමා නොවේ ද යන ප්‍රශ්නය මා තුළ මතු කළේ වේදනාවක මෙන්ම මට විරුද්ධ ව එල්ල වූණු වේදනාවක ස්වරූපය කි.

මා හැඟි කල කුසුම්ගේ ආරක්ෂාවට කෙනෙකු නැතැයි මතක් වීමෙන් මගේ සිතට අනතුරුව බියක් නැගිණි. මා තැනි ගත්තේ එය මුළු සත්‍ය පරිදියායේ ම ආරක්ෂාව පිළිබඳ ප්‍රශ්නයේදී මට ඇති වන අර පොදු විය ම බව තේරුම් යන්නට වීමෙනි.

මගේ හැඟීම් රකිත් එක නියත මුහුණුවරක් ගනින්න මේ සියල්ල ඇයට කිව යුතුව යන තීරණයක් ද සිතට නැගිණි. පරිත්‍යක්තයේ ප්‍රතිමුර්ඛයක් ලෙස මා සලකන යුවතියක විදිහට හැඩ ගැසීමේ දී ක්‍රියා කළ යුතු හැසිරීම යුතු සියලු ආකාරයන් ඇයට කියා දිය යුතුය යි මම සිතමි.

විභාගයෙන් සමත් වී සරසවියට ඇතුළු වන තුරු නිවාඩු පිට ගෙදර සිටි කාලයේ මේ අදහසින් සියල්ල ඇයට කියන අදහසින්. මා නොයෙක් දින පාසලට ගියෙමි. විවේක වේලාවක් අසු වුණේ නම් මම

එහි ඉගෙන ගන්නා කාලයේ දී මෙන් ම යෙහෙළියන් සමඟ තේ බොන්නට ගියෙමි. පූජනකාලයට ව ප්‍රවත්තතක් සකරාමක් බලමින් සිටියෙමි. ගුරුවරයකු සමඟ විකත් කතා බහට වැටී සිටියෙමි.

කුසුම් ද කලින් මෙන් ම අප සමඟ තේ බොන්නට ගියාය. මා විසින් දෙන ලද දොරටු කිහිප මීට මොළවා ගන්නාය.

සිතුව වැදුණ පසු "ලෝකයේ හෙටත් වනව තෙ" යි අයා මගෙන් සිතාමත් මිස අන් පිළිතුරක් නොලද කල "හෙටත් එන්න" යි කියාගෙන සංකීර්ණ දිව්වාය.

ඇය හා කතා කරන්නට අවස්ථාවක් ලබා ගැනීමේ කිසිම දුෂ්කර තාවයක් නොවිණි. ඇත්ත වශයෙන්ම මා ගමින් පිට වන තුරු හැම සතී අන්තයක ම ගෙදර ගත කරන්නට ඇයට ඕනෑ වූ විට විරුද්ධ වුණේ මම ය.

කියන්නට බොහෝ දේවල් තිබිණැයි සිතාගෙන ගිය නමුත් ඇය ඉදිරියේ මට හැම දෙයක් ම අමතක වී ගියා මෙන්ය. හැමද ම මා ආපසු ආවේ හෙටත් කියන්නට වැදගත් කිසිවක් ඉතිරි වූ බවට හැඟීමකිනි.

පේරාදෙණිය බලා පිටත් වන්නට නියමිතව තිබුණු දව කලින් සිකුරාද මට වේදනාත්මක දවසක් වූ බව අමුතුවෙන් කිව යුතු ද ? පාසලෙන් අස් වූ ඊටත් වඩා උචිත ලෙස කියතොත් වෙන් වූණු දවස වශයෙන් සැලකිය හැකි මෙදින මම ගුරුවරුනට ද යහළු යෙහෙළියනට ද ආයුබෝවන් කියන්නට ගියෙමි.

"කුසුම් මම අනිද්ද ලදේ යන්නෙ" මම අන්තිමට ඇයට කීවේ ඇය ද පාසලේ ම කොටසක් - ඒකකයක් වූ බැවිනි.

"යන කතාවක් මට දන්ම කියන්න එපා." යයි මගේ පිටට මිට මොළවා පහර කීපයක් ගසමින් වුව ද කුසුම් කීවේ තර්ජනයක නොව බැගෑපක් ඉල්ලීමක හඬිනි.

ඇයගේ සිතාව තුනී වේගෙන ගියේය. කිවයුතු දෙයක් සඳහා අවස්ථාව එළඹී ඇතැයි මම මොහොතට සිතීමි. මගෙන් ඉවතට හැරී තිබුණු ඇයගේ මුහුණ දෙස මම කතාවක් නැතිව බලා සිටියෙමි.

දූරියක ලවා විය ගෙවා අවසානය යි කිසියම් අවස්ථාවක දී භෞත දහම තීරණයක් කරයි. ඒ තීරණයෙන් ම භී යුවතියක් වන්නීද? කුසුම් තුළ මා තවමත් දකින්නේ දූරියකගේ අභිංසක මුහුණක් විනා

පුට්ඨකාසෝ පුන්දර පුත්තෝ නොවේ. දෙවියනි, මම මෙ වැනි බලාගෙන මොනව නම් කියන්නද ?

"කුසුම මම ගියාට පස්සෙ කුසුම් හොඳට හැසිරෙන්න ඕනා ඔ මා කිව යුතුද ?

"ලොකයියෙ මම වැරද්දක් කරල කියනවද ?"යි ඇසූ අසු ඇත.

"නෑ කුසුම් මම කිව්වෙ පරිස්සමින් බලාගෙන වැඩ කරන්න

"කාගෙන් ද ? මොකකින්ද ?" ඇය ඇසුවොත් මම කුමක් කියන්නෙමිද ?

කතාවක් ඔහුත් නොමැතිව ගත වුණු විනාඩියකින් දෙකකින් පසුව ඇය කැවත මා දෙය බැලුවේ සුපුරුදු සිතාවත් ඇතිව ය. මම ඒ ඇස්වල කදුර බලාපොරොත්තු වුණෙමි. ඇය දෙබරියක සම්පන්න රසියකා යි තේජ්වීය හැඟීමක් මට ඇති විය. එහෙත් ඒ සිතාව පුරුද්දට හැගුණු එකකා යි ද මම සිතමි.

"මම අද ගෙදර යන්න අවසර අරගෙන ඉන්න ලොකයකින් මාත් එක්කල යන්න ඉන්නව නේද ?"

"මේ තව වැඩ විකකුත් තියනව කර ගන්න"

"කමක් නෑ. මම..... හෙට එහෙ එන්නමි"

"අනිද්ද උදෙන්ම යි මට....." "යන කතාවක් කියන්න එපයි කියලයි කිව්වෙ" යි කි ඇ ආපසු නො බලා ම පංතියක් දෙසට දුවගෙන ගියාය.

ඇය එහි ඇතුළු වන තුරුත් මම බලාගෙන සිටියෙමි.

මගෙන් දිග සුසුමක් පිට විය.

පසුවද අනුලාත් සමඟ කුසුම් අපේ ගෙදරට පැමිණි කල මම යළිත් නො සන්සුන් වීමි. මා කොහොමවත් සිටියේ එකලස් කර ගත නොහැකි සිතකිනි. අලුත් ඉරණමක් සොයාගෙන පසුවද යන්නට තියමිනව තිබුණු ගමන සඳහා සූදනම් වීමේ දී ස්වභාවෙන්ම එබදු තත්වයන් යටතේ ඇසි විය හැකි විත්ත වික්ෂිප්ත භාවයකින් මේ මැඩමින් සිටියෙමි. ඒ අතර කුසුම්ට කුමක් කියමිදෝ සිතමින් යළි අවිභක්ත කරමින් ගෙවූ එහා මෙහා ඇවිද්දේ එබැවිනි.

ඇය නම් හැසුරුණේ සාමාන්‍ය අන්දමිනි. චෙන්ටීම ඇයට

ගණනක් නැතිව ඇතැයි සිතූණාදයි මට මතක නැත. එහෙත් පසු කාලයේ සිද්ධිත්ව ප්‍රමුණ සුන් ආකාරය ගැන කල්පනා කරන විට ඊද කුසුම් දැඩි විත්ත චේතනෙන් මැඩගෙන සිටිත් පරිදි සිතාමෙන් ම ගත කිරීම කිසිසේත් පුද්ගලයට කරුණක් නොවේ.

ඇය මගේ සපත්තු මැද දුන්නෙන් අම්මාගේ නිම පිට බතක් පිස දුන්නෙත් අත් ඕනෑ ම දවසක තමාට නියමිත වැඩ කොටස ඉටු කිරීමේ දී දක්වන සන්සුන්කමින් හා තැන්පත්කමින් යුක්තව ය.

සරසවි නිවාසයේ මගේ කාමරයට වී තනිව කල්පනා කරන කල කුසුම්ට කීමට කෙතරම් දේවල් තිබුණා දැයි දැන් මට නැවත සිතෙයි. ඉතා පහසුවෙන් අරමුණක් ඉටු කර ගත හැකිව තිබුණු මාහැඟි අවස්ථාවක් ප්‍රචමනාවෙන් හා නොසැලකිල්ලෙන් පැහැර හැරීමෙන් මම අතිශය කනස්සල්ලට හා සසුනැවිල්ලට පත් වීමි. කඳු පෙළ වට කරගෙන සිටින සැටි අඬ සඳ එළියෙන් දකින කල කුසුම් මෙන මගේ අදහස් පළ කරන්නට තවත් අවස්ථාවක් නො ලැබෙන පරිදි අප දෙදෙනා එකිනෙකාගෙන් ඇත් වුණු බවට බියකින් මගේ සිත තැති ගත්තේය.

එහෙත් ඇය වෙත පළ කළ යුතු යයි මට දනෙන මේ අදහස්, පැතුම් , අරමුණු කුමක් දැයි මම තවමත් දනිමි ද?

5

අන්තිමට ඔව්හු පැමිණියහ.පැරැන්නන් ආවේ ඇත තියා ම පරිසරය දෙවනත් වන අන්දමට කෑ ගසමින් හා සිතාසෙමිනි. බියපත් බලු පැටවුන් මෙන් අපි බැල්කනියට වී ඔවුන් එන සැටි බලා සිටියෙමු.

එක පොඳියට ආ පිරිසක් පාත මාලයේ ඉස්තෝස්සුවට ගොඩ වුණේ කන් බිහිරි කරවන තරම් හුවක් නංවාගෙන ය. ඒ හුවෙන් ම ඔවුන් උඩුමහලට නැගුණේ මාරයන් පිරිසක් ලෙසින්. යි මට සිතිණි. ඔවුන් අඩිය තැබුවේ ප්‍රචමනාවෙන් ම සපත්තුවලින් හඬක් නැගෙන ලෙසිනි.

අප ශාලාවේ පදිංචි වීමට අයිතියක් නැති තාවකාලික නවාතැන් කාරයන් බවත් එහි නියම උරුමක්කාරයන් තමන් බවත් ඔවුන්ගේ උදර ගමනින් ද බැල්මෙන්ද පළ විය. සරත් විජේනායක නම් කෙනෙකු ඒ අතර සිටිනැයි බියක් මට ඇති විය. එසේ නම් ඔහු මා කාමරයෙන් ඇද

එළියට දමනු ඇත.

බැහැරපත්තම් යනත් අපේ දේ නොත් වෙනුවෙන් පුද්ගලිකව
නොත් කිසියක් දක්නට නොවිණි.

"උඹල ආව ද?" එකෙක් ඇසීය.

"වරෙල්ල, වරෙල්ල"

"හරමානිස්ල වරෙල්ල"

එකම බැවුමක අපගේ ශාලාවට විකක් ඉහළින් පිහිටි මාකක්
ප්‍රනාන්දු ශාලාව දෙසින් එවැනි ම හු හඩක් ඇසෙමින් තිබිණි. එකෙක්
අනුන් ඇත සිකන්තට හරම් ඉස්සාසුවක් අපට නැත. අප දහ දොළොස්
දෙනෙකු සිටි තැනට පැමිණි එකෙක්.

"එයි ලැස්ති වෙයල්ලා, ලැස්ති වෙයල්ලා." යි විධානයක් කළේය.

කෙනෙකු වෙත් කර දුන් නියමයක් නොවූ බැවින්, අපි කුමක්
සඳහා සුදනම් වන්නද යි නො දන තුස්නිමිහුන ව සිටියෙමු.

"උගුඩුවො වගෙ බලා ඉන්න ලැස්ති වෙයල්ලා දන්තඩාතුන්
වහන්සේ වන්දවල එක්ක එන්න."

"සුදු කලිසම් සුදු කම්ක" තව එකෙක් හැම දෙනාටම ඇසෙන
පරිදි කඩද නො යිය.

"එයි සපත්තු සෙරෙප්පු දගෙන මාළිගාවට යන්නෙ නැ. ඒවා
නැතුටට කමක් නැ."

මෙය විහිළුවකැ යි සිතා සිනාසීමට මම උත්සාහ කළෙමි.
සිනාසිය නො හැකිය. පාඨනන් නොමැතිව නුවරට යන්නේ කෙසේ ද?
අසීසරු වුවහොත් කරදර විය හැකිද? මේ ආදී නොයෙකුත් ප්‍රශ්න මතු
කරමින් මම සුදු ඇඳුමින් සැරසුණෙමි.

"බැහැරල්ල පහලට සේරම් පලයල්ල පිට්ටනියට"

අපි එකිනෙකාගෙන් ඉස්සර වන්නට ඉඩ දෙමින් පහළට ගියෙමු.

"උඹල අදින හැටිත් උගන්වන්න වෙලා තියෙන්නේ"

ඇඳුමේ කුමන අඩුවක් ඇද්දැයි අපි දෙස ම බලන්නට විමු.

"එයි සේරම් කලිසම් කකුල් නවා ගනිල්ලා - දණට"

මවුන්ගේ නියෝගයන් අනුව ක්‍රියා නොකරම බැරි බව මේ

Buddhika 15

විකට අප හැමට සේරම් නොස් තිබුණා විය හැකිය. අපි කෙඳිවීමක්
නැති ව කී දෙය කළෙමු.

එකෙක් අප ඉදිරියට විත් කය සෘජුව සිටින ලෙස සිට ගත්තේය.

"දෙදෙනා බැහින් - පෙළ හැසෙත්!"

අපි පෙළ හැසුණෙමු.

"වම - දකුණ වම දකුණ - වම..... වම.... වම.... ගමනේ යා...."

අපි කණ්ඩායම පිට්ටනිය දිගේ ඉදිරියට ගියෙමු.

"වමට හැරෙත්..... වම..... වම....."

මේ කණ්ඩායමට අපි විස්සක් හිතක් අසුරි සිටියෙමු. අපට විධාන
දීමට පස් දෙනෙකි.

"වම දකුණ - වම..... වම....."

මෙතැන් සිට දළද මාලිගයට සැකපුම් කියක් ඇද්දැයි සිතන්නට
මම උත්සාහ කළෙමි. දෙ දිනකට කලින් රෝහණ හා ආතරයියා සමඟ
මා දළද වදින්නට ගියේ මොන තරම් බලාපොරොත්තු සහගත සිතින්
ද? මට දුකක් ඇති විය.

මහනුවර විදි මැදින් යන්නට වෙන්නේත් මේ ගමනින් ම ද?

"වම - දකුණ වම..... වමට හැරෙත්"

හිල්ඩා ඔබේසේකර උයන අසලදී වමට හැරුණු අපට ලවර්ස්
ලේන් ඔස්සේ යන්නට නියම විය. ඇත්ත වශයෙන් අප මෙහෙයවනු
ලැබුවේ දළද මාලිගාවට නොව සරසවි උයන දුම්රිය පහළට ය. එහි
තිබුණු සුටිකේස් ඇතුළු පැරැන්නන්ගේ බඩු බාහිරාදිය හිස තබාගෙන
ඒමට අපට සිදු විය. දණට කලිසම් තබාගෙන බඩු පොදි හිස තබාගෙන
අපි පේළියට ආපසු ආවෙමු.

"උඹලට මාන්සි ඇති දැන්..... මාන්සි නේද?"

"ඔව් හෝ නැත" යන කුමක් ඔව්හු අපෙන් බලාපොරොත්තු
වෙත් ද?

"මහන්සි නම් වරෙල්ල නාන්න යන්න."

නාන කාමරයට ගිය අපට ඒ ඇඳුම් පිටින් ම වතුර මලට හිස
ඇල්ලීමට නියම විය.

සියල්ල මෙතැනින් අවසාන ය යි හිත හද ගන්නට උත්සාහ කරමින් මේ කාමරයේ සිටියෙහි.

තවදුරු කෑම හදින් ඇසි මේ දෙය ඇවියෙහි.

"මොකද බං දෙවල් වන තෙත? තැනු ලම්ප්පියො වගේ" යි හරිහරයා කරමින් ඇතුළු වූ නැතැත්තා මහින්ද බව මම ඒ වන විට දැන සිටියෙහි. ආ දුර්විය පළ කරාගෙන ගිය කණ්ඩායමේ නායකයා ද සිහි විය. මහා කඩවසමින් යුත් මේ මුහුණ මට එවලේ පෙනුණේ මිනිස්සමක් නැති යකුකුමක් ලෙසිනි. මම සිනාසෙන්නට උත්සාහ කළෙහි. සිහිටි මගේ සිතාවත් අවශ්‍ය නො වූණා විය හැකිය. මිනිසිද යන සැල්ලෙන් මොහොතක් සිටි ඔහු.

"මොකට ද උඹ ලග කන්න ගියෙන්නෙ?" යි කාරුණික හඬින් ඇසීය. මට රාජකයන් කතා පරාක්කයාගේ කතාව සිහිපත් වන්නට ඇත. මොහු ආවේ මගේ පිරි හෙඩිය කන්නාදැයි ඇසිය යුතුය.

"කන්න මොකුත් පෙනාවෙ නැද්ද යනේ?"

"ඔ"

"උඹල වැඩිමුත් දන්නෙ නැද්ද?" අත් දෙක වන වනා ආත් දෙව විසත්, පුහුල් දෙසි විසත් කාරිය හදාගෙන ආවනම් හරිකයි.

මේ කතා නො පෙනෙහි.

"ඇයි උඹලගෙ දෙය නැද්ද කවුරුත් එතෙම එකක් නැති තෙත තෙතෙත්"

මේවා සිය කොටි කඩයේ ලිප ලග වාඩි වී කැවුණි බිඳින දර්ශනය මගේ සිත් මැළි කියේය. ඒ පමණ සිත පුරා පැතිර ගිය කොකයකි.

කදු රත්තට කලින් කොකය ලගින්ම පිටුපසින් ආ කොකය දෙසට පුනේ පුනේ වලක පුස්තකයෙහි.

"උඹ තාම කෙතෙත්වත් නැද්ද මිනිසො"

කුසුම්, සිංහයා කුසුම්.

"කතා කරන්නෙත්"

"ඔ"

"ඇත්තද"

"ඇත්තමයි"

"ඔ ! උමෙන් වැඩක් නැ"

මහින්ද එසේ කියමින් කාමරයෙන් පිටව ගියේය. මට සිනාසෙන්නට සිහිණි. සිනාසිය නොහැකිය.

සිහි ලද අරංචිය හැම දෙනා අතර ම පැතිර ගියොත් මට නිව්නානානිල්ලේ සිටින්නට හැකි වෙනාදැයි සැනසුම් දයක හැඟීමක් සිතට නැගිණි. එවැන්නක් වුනේ නැත. තවත් අවස්ථාවෙක කාමරයට පැමිණි මහින්ද කුසුම් විසින් නැති දෙන ලදුව මේකය මත තිබුණු චිත්‍රය රැගෙන සියල්ලටම පෙන්වා උසුළු - විසුළු කර රැගෙන ගියේය.

අපේ කාමර පෙළියේ පැරණි ශිෂ්‍යයන් සියලු දෙනාගේම සපත්තු මැදිමට නවක වදයේ කොටසක් වශයෙන් මටත් තවත් දෙ දෙනෙකුටත් නියම විය.

අනෙක් දෙදෙනා කීර්තිසේන හෙට්ටිආරච්චි හා ජයන්ත වනිතසේකර ය. කීර්තිසේන නවක වධය නිසා ඒ වන විටත් සරසවිය එපා වී තිබිණි. ජයන්ත සියල්ල බාර ගත්තේ සැනැල්ලු සිහිණි. ජයන්තගේ වචන මටත් ධේරියයක් විය.

නවක වධය ගැන පුවත් ද වට විරුද්ධ ව ලිපි ද පුවත්පත්වල පළ වී තිබිණි. එමගින් වත් සහනයක් ලැබෙනා යි කමා විශ්වාස කරන බව කීර්තිසේනගේ කතාවෙන් පැහැදිලි විය.

අපි හැම දෙනෙක් ම පාහේ මෙහි එන්නට කලින් උගත් පාසල්වලදී කාගේත් ගරුසැලකිලි හා සංග්‍රහයන් ඇතිව ශිෂ්‍ය නායක තත්වයේ පසු වූ අය වූයෙහි. හෙත් බලාපොරොත්තු ඇති ව සරසවියට ඇතුළු වූණු විශාස පැරණි ශිෂ්‍යයනට බියෙන් යටතත් පහත්කමින් ද බැලූපත්කමින් ද ගත කරන්නට වීම විශේෂයෙන් ලොකු මානසික වධයක් විය.

කෙසේ වුව ද කීර්තිසේන වැනි අනලොස්සක් හැරුණු විට අපි කවුරුත් සති දෙකක් යන කල එන ඕනෑම දේකට මුහුණ දීමට කරාම මානසික අතින් පදම් වී සිටියෙහි. එතෙක් නවක වධය අවසන් කිරීමට ශිෂ්‍ය නායකයන් කීර්තිසේන කර ඇතැයි පුවත අප බාර ගත්තේ සැනසීමකින් හා සතුටකින් පිරි හදවතිනි.

හ නිකායා කඳු පිටුපසින් හිරු උද වී ආවේ අලුත් දවසකටය. අමුතු ම සුන්දරත්වයක් මවා පාමින් බටහිර කඳුකරය ලහිරු රැසින් විරාජමාන වන්නට විය. මේ නම් නව ජීවිතයක උදවැනි, රමණීය පරිසරය ඕනෑම ආස්වාදයක් ප්‍රබෝධයක් හා දොරොත්තු ලබා දෙයි.

කලින් ද රාත්‍රියේ නවක වධය අවසන් විය. මැදියම් රැකෙන යාලාල කෙල නකත් යට පැවැති රැස්වීමේදී විරාගන ප්‍රතිඥාවන්ට අත්සන් කිරීමෙන් නවක වධය නිමායට පත් වූ බව ප්‍රකාශයට පත් වීමෙන් පසු ව මහින්ද ගුණපත්ත අත් විහිදගෙන අප අතරට පැමිණියේය.

අපි මහ නඩත් සිතාසෙමින් ඔවුනොවුන් බඳ ගනිමු.

"අපි හැමෝම මීට පස්සෙ එක පවුලෙ. කිසි වෙනසක් නැ. සහෝදරයෝ වගේ සේරම ඉවරයි."

ඒ වගාහි අතිශයින්ම උදවේගකර අවස්ථාවකි. හඳවත් උතුරා හිස හැරීම් කඳුර වෙසින් සමහරකුගේ දෙ නෙත්වලින් වැගිරෙන්නට විය.

පැරැන්නෝ පිරිස අතර යමින් නමන් අතින් වධයට පත් නවකයන් තෝරා තෝරා අතින් අල්ලා කරට අත් යවා බඳගෙන සහෝදරත්වයක් සමානාත්මතාවයත් ප්‍රකාශ කළහ. මහින්ද ගුණපත්ත පැමිණ මා වැලඳ ගත්තේ ය.

සිදුණු නැතැයි කෙසේ දැයි ඇතිවැටෙත් හා බුද්ධිමත් දෙ නෙතින් යුත් ඒ පියකරු මුහුණ කරුණා බර හඳවනක පිළිබිඹුවක් වැන්න. මෙතෙක් ඔහු මැදගෙන සිටියේ වෙස් මුහුණකි. පැරණි ශිෂ්‍යයන් හැම දෙනාම මැද සිටියේ වෙස් මුහුණකි. ඔවුහු ඒවා ගලවා ඉවත දමා නමන්ගේ නියම ස්වභාවයෙන් මිනිස්කමින් හා සහෝදරත්වයෙන් අප නමන්ගේ සමාජයට මාරු ගත්හ.

මිදුලේ, කස්සට, විවේකගාරයේ, මැල්කනිවල හා කාමරවල හත් අට දෙනා - දහ දෙනෙක් දෙනා රංචු හැසි ගත වූ දෙ සතිය ගැන සතු කපන්නට වූහ. වරින්වර මතු වූහ සිතාපෙන් හා නුවෙන් ද යුත් ඒ කතාව හෙදි සිටි දෙ පිරිසක් එක තැන් වූ කල නැගෙන සුහදකාරයෝ හෝසාවක් විය.

"කාමත් ස්වඳ ?"

"නැ නැ ඉතින් ඔයක් නැ"

"ඔයක් සැකයක් නැතුව ආපහු බලන කොට මොකක් ද හිතන්නෙ?"

"හැම දෙයක් ගැන ම හිතා යනව මිසක් වෙන මොනව හිතන්නද?"

"හිතාවකට වැඩිය අර්ථයක් ඒකෙ කියෙනව."

"කල්පනා කරන කොට රැග් එක නැතුව බැටි දෙයක්."

"පිටින් එන කෙනෙක් ග්‍රෝත්‍රයකට ඇතුළු කරගන්නට කලින් කරන මිලේච්ඡ වාරිත්‍රයක් වගේ කෙනෙකුට හිතෙන්න පුළුවනි. නමුත් රැග් එක හොඳ අත්දැකීමක්. ජීවිතයට මුහුණ දෙන්න හොඳ අවස්ථාවක්."

"ඔව් ඔව් දන්නම් හිතෙනව ඕනෑ ම දේකට මුහුණ දෙන්න පුළුවන් කියල"

"නවත් එකක් නවක වධය වගේ එකක් නැත්නම් මෙතැන ජීවිතයට පරිසරයට පුරුදු වෙන්න අවුරුද්දක් යයි. තැන පුරුදු වෙන්න අවුරුද්දක් යයි. තැන පුරුදු වෙන්න ම අවුරුද්දක් අපතෙ යවන එක අපරාධයක්. ඉවසන්න අමාරුයි සමහරකට. නමුත් මේ සුමාන දෙක ඉවසුව නම් ඒ අනුව එයා සම්පූර්ණ මිනිසෙක්."

"මෙතැනදී විභවයි ඒ අත්දැකීම ලබා ගන්න අවස්ථාව කියෙන්නෙ."

පැරැන්නන් හා නවකයන් මෙසේ එකට වෙළී අල්ලාප සල්ලාපයේ යෙදී සිටියදීත් කීර්තියෙන් පැන්නකට වී කුරුණකට හේත්තු වී දෙමිනස් ගතියකින් සිටිනු මම දුටුවෙමි.

"සේරම ඉවරයි | එන්න" මම ඔහුගේ අතින් අල්ලාගෙන කිමි.

"මොනව ඉවර වුණත් මුත්තෙ අමතූස්සකම්වලට මොකද වුණේ? ඒව එහෙම ම යි" කියමින් ඔහු මගේ අත ගසා දමීමේය.

මම රාත්‍රියේ ම රවු මුණකැල්ලක් සොයාගෙන සරත් විජේනායක යන්න මකා දමා දෙර පිට පැත්තේ තිමල් හතුවැසි හ යනුවෙන් ලිව්වෙමි.

වකිතයක් සියක් සැකයක් නැතිව සති දෙකක අතිතය දෙස සමාජයේ නොව තුන් අවුරුදු අනාගතය දෙස ද බැලිය හැකිය. අපි විශ්ව විද්‍යාලයක නමැති සමාජයේ සමාන අයිතියක් හා උරුමයක් ඇති සාමාජිකයෝ වෙමු. රටේ අත් කිසිම අධ්‍යාපනික ආයතනයක

නැති පහසුකම් හා පරපුරාද සියල්ල භුක්ති විඳීමේ බලය දැන් අපටත් ඇත.

ශිෂ්‍ය නිවාසය, දේශන ශාලා, පුස්තකාලය, ක්‍රීඩා පිටිය සියල්ල අපේ ය. ඒ සියල්ලෙහි වාසනාවන්ත හා පොඩි උරුමක්කාරයෝ අපි වෙමු. විනාඩියක් වත් අපගේ නොයවා සියලු පහසුකම්වලින් උපරිම ලාබ් ප්‍රයෝජනයන් ලබාගෙන ඉගෙනුම් අතින් පමණක් නොව ඉන් පාහිර හැම අංශයෙන්ම පිරිසුන් මිනිසුන් කොටසක් ලෙස ජීවිතයටත් ලෝකයටත් පා තැබීමට තිබේ. ඒ ලෝකයෙහි - ජීවිතයෙහි කිසියම් පුළුබ් කැනක් අප වෙනුවෙන් සුදුසු ව ඇත. එතැන මුල් පියවර ගමන. තවත් බොහෝ ඉහළට නැගීමේ පහසුකම් ඇත.

අපගේ දෙමාපියන් පමණක් නොව මුළු රට ම ජාතියම අප කෙරෙහි කඩන බලාපොරොත්තු නිෂ්පල නොකිරීමට, අප සඳහා කරන පරිත්‍යාගයන් අපගේ නොදැනීමට අධීක්ෂණ කර ගන්නා අප තුළ - ජීවයෙන් හා උද්යෝගයෙන් පිරි අපගේ යොවුන් සිත් තුළ - තෙ වසරක් ඇතුළත මෙහි දී ලබා ගන්නා දෙය අපට ද උපන් රටට ද යහපතක් පිණිස ම යෙදවිය යුතුය යන උදර උතුම් සිතුවිලි පහළ වීම පුළුවන්ද ?

අපට කලින් මෙහි පැමිණියවුන් සිතන්නට ඇතහේ ද අද අප සිසුන් ආකාරයෙන් ම විය යුතුය. නවක වධය මෙන්ම එහි අවසන පහළ වන මේ සිතුවිලි පරම්පරාවක් උරුමයන් මෙන්ම සම්ප්‍රදයක් ද වුණා විය හැකිය.

අපුන් හා පරණ වෙනසකින් තොරව උස් පහත් හේදයක් නොමැතිව සරසවි සමාජයට ඇතුළු වීමත් සමඟ පහළ වන මේ සිතුවිලි වැළඹීමෙන් තවත් පැත්තකට කල්පනා කරගෙන යන කල ඇති වන්නේ අසීමාන්තය.

මෙය මො විද්‍යාලයෙන් ආ ශිෂ්‍යයා උපාධි අපේක්ෂකයකු බවට පත් වූයේ ප්‍රබ්‍රවරුවකු පිහාටු ඉඳි කුරුල්ලකු බවට පත්වන අකාරයෙන් නොවේ. දුළුපිකු වරාගෙන සමනලයකු පිට වන්නාක් මෙන් මේ පරිසරයෙන් දී අපට ලෝකයෙන්. මෙන් කර අප වටා නොපුරුදු.

තොරව උපාධියක් සඳහා සුදුසුමින් දෙවන වසර ගත කරමින් සිටි මෙහිදී කුණරත්න හා අතරක් ජනප්‍රිය ශිෂ්‍යයෙක් විය. වැඩි කල් ගතවන මහකෝන් එවැන්නෙකු හා ලක ඇසුරක් ඇති කර ගත හැකි

විම අපගේ සතුටට හා කැනසීමට හේතුවක් විය.

සරසවිය ගැන මෙන්ම බාහිර ලෝකය හා ජීවිතය ගැනත් බොහෝ දේ අපි ඔහුගෙන් දැන ගතිමු. අප ඔහු දෙස බැලුවේ පස් වැනි හය වැනි පාතිවල ලමයින් පාසලේ ක්‍රීඩාවට දක්ෂ ජනප්‍රිය වැඩිහිටි ශිෂ්‍යයකු දෙස බලන ඇසිනි.

අපේ ලෝකය වැඩිහිටියන්ගෙන් ද ගුරුවරුන්ගෙන් ද වෙන් වූ අපේ ම එකකි. කටිකාචාර්යවරුන් සිටියත් මාස කීපයකට උඩදී ගත කළ පාසලේ පැවැති ගුරු හෝල සබඳතාවයක් නොවිණි. වයින් දමා මේසය මත තැබූ කල අත්පුඩි ගස ගසා නටන බෝනික්කන් මෙන් දේශනයක් කර ඉවත් ව යන ඔවුන් අපගේ ජීවිතවලට කිසිසේත් සම්බන්ධ කර සිතා ගැනීම පවා දුෂ්කර විය. අනෙක් අතට පාසලේ දී මෙන් නොව නිදහසක් පිළිබඳ කිසි ම බැම්මකට අපු නොවූ අපි හට දෙය යයි සිතා වරදට සුමඟ ය යි සිතා නොවිතට ද වැටෙන තරමේ අසරණ තත්ත්වයකට පත් වූණෙමු. එවැනි අතරමාරිමක දී අධ්‍යාපනික කරුණකදී පමණක් නොව පෞද්ගලික ගැටළුවක දී අප පිහිට පතා ගියේ මහින්ද වෙතය.

දේශපාලනය ගැන උනන්දුවක් දුක් වූ ඔහු තමාගේ මත බලෙන් අනුන් පිට පැවරීමට ගිය කෙනෙක් නොවේ. දේශපාලනය ගැන වැඩිපුර සැලකීමක් නො දුක් වූ මට මහින්ද ලගින් ඇසුරු කරන්නට පුළුවන් වූයේත් ප්‍රති විරුද්ධ අදහස් උදහස් ඉවසන්නට ඔහු තුළ පැවැති භූණය නිසා ම විය යුතුය. ඔහු මේ සියලු අවබෝධය ලබා ගන්නට ඇත්තේ පෙරාදෙණියේ ගත කළ වසර ඇතුළත දී පමණක් ම දැයි අප කුළ සැකයක් පවා පහළ වන්නට වූයේ අනෙක් එවැනි අය හා ඔහු සසඳා බලන කල්හි ය.

මෙහිදී විශේෂයෙන් අප යනුවෙන් සඳහන් වන්නේ ජයන්ත, ප්‍රේමසිරි හා මමයය.

මා මුලින් කුරුපගව් කතා බස් කරන්නට පටන් ගත් දෙදෙනා ජයන්ත හා කීර්තිසේන බව මම කලින් ද කියා ඇත්තෙමි.

නවක වධය අවසන් වීමෙන් පසු වත් කීර්තිසේන කිසිවකු හා ලක ඇසුරක වැටුණේ නැත. ඔහු මුල සති කීපය ඇතුළත හෝ තරමක් වත් කතාබස් කළේ මා සමඟ පමණකි. ඒ සම්බන්ධය පවා මගේ පැත්තෙනුත් ඇති වූණු එකකි. ප්‍රේමසිරි වෙතට මෙන්ම මුලින් දැන ගත් හැඟුණකු වශයෙන් මම ඔහු වෙතද ඇදුණෙමි.

එහි භූත ලෝක හා භූතලෝක ගැන උනන්දුවකින් කැරුණු කොයන බවත්, අත බලා පලාච්ඡි කීම විනෝදාංශක් වශයෙන් කරන බවත් මම ඒ වික කලට දන ගිහිම්. ඔහු මේ විෂයන් ගැන කතා කළේ මහත් ආශාවෙනි. ඒ මිතු උපාධිය සඳහා නැඳැරූ විෂයන් හැර අන් කිසිවක් ඔහුගේ ලෝකයේ නොවීය.

"මිස්ටර්, ඔය කලින්ස්වල්ලට වැටිල නම් කවදවත් හරියන්නො නෑ" ඔහු කීව දවසක් මෙ කිය.

"මිස්ටර්" යනුවෙන් අනුන් අමතන්නට පුරුදු ව සිටි කිරිතිසේන අප විසින් හඳුන්වනු ලැබුවේ ද ඒ නමිනි.

"මව්", "උම", "බං", යනුවෙන් කතා කිරීම ඔහුගේ කෝපයට හේතුවක් විය. "මව් කිරිති" යයි කී තරමින් ඔහුගේ මුහුණ තරහෙන් ලේ සැසු ගත්තේය.

මුත් ලෝක, භූත ලෝක සැන කතා කරන්නට හෝ අත බලවා ගන්නට හෝ කිසිවකු හමා වෙත පැමිණීම ඔහු දැඩි සොම්නසට පත් කළ කණක විය. එසේ යා යුත්තේ කුන් වැන්නකුට නො පෙනෙන පරිදි නොය රහස්යය.

එහෙත් යුවතියක කනි ව පැමිණ අත දිගු කළොත් ඔහු කිසි විටෙක පලාපල කීවේ නැත. "දන් බෑ" නැතහොත් "මම දන්නෙ නෑ" ඒ කීව එකල ඔහුගේ හිතයි. ඔවුන් යා යුත්තේ රූපුවක් වශයෙනි. අන් සලා අතහැරව ඔහු රූපුවම ම හේ කීම සඳහා කැන්ටිමට කැඳවාගෙන තිබේය.

නවත වරක් අස්සෙන් ම දුන කියා ගත් ප්‍රේමසිරි මා සරසවියේ දී ලද ප්‍රථම මිත්‍රයා විය. ඔහුගේ මාර්ගයෙන් මම ජයන්ත විරසිංහ හඳුනා ගනිමි. ප්‍රේමසිරි හා ජයන්ත සරසවියට එන්නට කලින් ම මිත්‍රයෝය. පැවිසල් සන්නට මත්තෙන් අපි තිදෙනාත් මහින්දන් කණ්ඩායමක් වශයෙන් අපා ලග ඇසුරක වැටුණෙකු. මහනුවර පේරාදෙණි හිදුගල හෝ අන් සිතූ ම තැනක අප ඇවි ගියේ එකට ම ය.

නවත වරක් අපහාන වී සකියකට ගමාරකට පසු ව තාමරයේ මා කාඩි පොලොත් සලා මහින්ද වරක් තමා විසින් ගලවාගෙන යනු ලැබූ කුසුමක් විත්‍රය මෙන් ආද අසල බිත්තියේ අලවා තැබීය.

මිත්‍රයන් සිතුවේ මේ විත්‍රය තැබී කළ කුසුම් මගේ පෙම්වතිය ලෙසිනි. ඒ කැතැරි කී නමුත් කවිහු නො පිළිගත්ත. මම ජනිත නොපොතකට පත් නොවිමි. ඒ පෙණුවට ඔවුන් කුසුම්ගේ නම ගැඹිකර

කළ විහිට තහවුවලින් මගේ සිත කිසියම් රසයක් වින්දේය. එය තහනම් එකකැයි මම සිතීමි. තහනම් වුව ද මම අසුන් ආස්වාදයක නිමග්න වීමට ලොබ කළෙමි.

මුල් වාරයේ ම අපි කුලි බසයකින් සිහිපියට එක් දිනෙක විනෝද ගමනක් ගියෙමු. ප්‍රේමසිරි අසිරා හා හෘද වූයේද ඒ ගමනේදීය. එද ය ආපසු පැමිණි අපි ප්‍රේමසිරි වතුර වැසියේ ඔබා පෙම්වතකු ලෙස බවතීයම කළෙමු. සංසම්පන්නාවේ සිය සෙනෙසියන් ද එසේම අසිරා වතුර බාලදියකින් නාවන්නට ඇත.

මේ කියන අවුරුද්දේ පොසොන් මාසය තිම වන්නට ළං වන තුරුත් සරසවි බිමෙහි හා අවම කඳුකරයෙහි වසන්න සිරිය නො අඩුව ඉතිරි වී තිබිණි.

මනස්කාන්ත කඳු පෙළ, ඒ පියගෙන එන සිසිල් සුළඟ, සුළඟින් පැද්දෙන මල් පොකුරු සහිත තුරු ලිය, යුවතියකගේ සුන්දර මුහුණ, ඔවුන්ගේ නෙතඟ බැල්ම, සියල්ල කැටි වීමෙන් මැවුණු වමන්කාරය හා නිදහස!

පේරාදෙණි පැමිණි මුල් සතියක දෙකක කාලයේ පැවැති වංචලත්වය අවිනිශ්චිතකම හා බිය සැක පහව යෑමෙන් සන්සුන් වුණු සිත ආනන්ද ජනක අවට පරිසරයේ වමන්කාරයන් කුල්මත් වන්නට පටන් ගැනීම පුදුමයක් ද?

සවස් වරුවේ දේශනයක් නොවුණෙන් මම කැමෙන් පසු ව පැයක් හමාරක් තිද ගනිමි. දවල් කාලයේ තිද ගැනීමෙන් ඇති වූ මුසල ගතිය දිය නැමෙන් පහ ව ගියා පමණක් නොව ගතවත් සිතවත් අමුතු ප්‍රබෝධයක් දැනෙන්නට විය. ශාලාවේ දී හේ බී මා පුස්තකාලය වෙත පිටත් වූණේ ය වන තුරු ම පාඩම් කරන අදහස ඇතිව ය.

අපේ පාසලේ පංති කාමර හතක් අටක් එක් තැන් වූ තරම් විශාල කියවීම ශාලාවේ, දෙරවුවෙන් ඇතුළු වුණු විගස ම වුවද වාඩි වීමට තැනක් ලබාගත නැති ව තිබිණි. එහෙත් මම අසුන් පේළි දහයක් පහළොවක් ම පසුකර එහා පැත්තට පිය නැගීමි. දැඩි නිහඬතාව ය කීමට කෙතරම් පරිස්සම්න් අඩිය තැබුවත් මගේ සපත්තු වලින් සුළු ශබ්දයක් මතුපිට වලකනු නො හැකි විය. ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවෝ තනි තනිවත් පෝඩු පෝඩු වශයෙනුත් තැන තැන වාඩි වී සිටියහ. කීප දෙනෙකු හිස ඔසවා මා දෙස බැලූ සැටියෙන් මට සිතූණේ බොරුවට පොත් දෙස යොමා ගත් දෙ කෙත් ඇතිව වුවද ඔවුන් විසිරී ගිය අවධානයෙන් සුකුට සිටින්නට ඇත යනුවෙනි.

අත්තිකාවල මම වාඩි වුණෙමි.

සුදු දහසක් පමණ ඇති ඒ මේසයේ ම වුණේ එහා කෙළවර වාඩිගෙන සිටි සිනමාවේ දෙ දෙනෙකි. ඔව්හු පෙරළා ගත් පොත් ඇති ව කුටු කුටු ගාහි.

රහස් කතා කරන්නට අන් හැකක් නැද්දැයි මට සිතියි.

සමහර විට මා හැසුණු බාගයක් පමණ පාඩම් කරන්නට ඇත. ඉක්බිති මා අසලට ම පැමිණ වාඩි වුණේ යුවතියක බව මා දන ගත්තේ මුදු පාටට යන්නම් සෙවණැල්ලක් මෙන් හෙත් මකානට අසු වුණු පාවියෙකි. ඇයගේ මුහුණ බැලීමේ කුහුලක් වනා මට ඇති විය.

ඇය පැමිණි සිටියේ ආස්වාද ජනක විලවුන් සුවදක් ද කැටිවිය. අප අවට වාසුවට මුසු වුණු ඒ සුවද මා සිත නොසන්සුන් කිරීමට වත්තේය.

මම කියමින් සිටි ඡේදය යළි මුල සිට පටන් ගනිමි.

ඉතා සිසිල් සුසුම් හඬක් ඇය දෙසින් ඇසියි. දැඩි නිශ්ශබ්දතාවය තුළ ඒ සුසුම් හඬ විශාලතම ගිණේ මගේ සිත ද අහවිති.

දිග නැවතත් ලද නැවුම් අතිය ගතත් සිතත් තව දුරටත් සුබෝධයෙන් පරමින් පවති.

සියවම් සැලාවේ දිග ලැලි වැස්කුව මත තබා ගත් පොත දෙස යොමා ගත් ඇත් ඇත් මගේ සිත අවට ලෝකය වෙත ඇදෙන්නට වන්නේය. මෙහි එදි මේ වෙලාවට සරසවි බිමේ සාමාන්‍ය දර්ශනය මා ඉදිරියේ ඇඳිගෙන තිබේය.

මම හිස වසවා බැලිමි. මා අසල වාඩි වී සිටියේ ශිෂ්ටාචාරය. සියයට සමාන නිහඬත් මා තුළ ඇති විය. ශිෂ්ටාචාරය මනුරත්න මා මුලින් ම නැඟිත ගත්තේ අපේ ශාලා උත්සවය පැවැති රාත්‍රියේය.

විනෝද ගමන මෙන්ම ශාලා උත්සවය ද පැවැත්තත් දැන නැඟිත නැඟීමට තවකවියම ලැබුණු හොඳ අවස්ථාවකි. අධිරාත් සමග ඇය පැමිණ සිටියේ කවරකුගේ ඇවසුමක් පිට දැඩි මම විමසිලිමත් නො වීම. ඇය අප නැම දෙනෙකු ම සමග නො පැකිළි කතා බස් කළාය. ශිෂ්ටාචාරය මා සමඟ කතා කළේ කෙසේ ද මොනවාදැයි සිතන්නට මම උත්සාහ ගනිමි.

ශාලා-ගණයේ ගස්වල හිස පාට පාට විදුලි බුබුල වැළවෙමින්

නික්මුණු මිශ්‍ර එළිය පතිත ව තිබුණේ ඇයගේ සාරිය මොන වර්ණයකින් යුක්තදැයි මට දැන් නිශ්චිතව කිව නොහැකිය. අහම්බෙන් මෙන්ම අප කැම පාර්සල් ගන්නට ගියේ එකටය.

විකකට කලින් ගායනය වුණු ගීතයක් ඇද ගනිමින් ශිෂ්ටාචාර කතාව පටන් ගත්තාය. වැඩි වෙලාවක් යන්නට මත්තෙන් සිතමාව මානාකාවට අසු විය. ඇ සතාරින් රාධි ගැන කතා කරන්නට වුණේ බෙංගලි සිනමාව ගැන පළේ දැනුමක් ඇති ව පමණක් නොවේ පොදුවේ නමාගේ විශාරදකම ගැන හැඟීමක් ද ජනිත කරවමිනි. ඇය පළ කළ අදහස් සියල්ල සහරාවක වූ ලිපියක අඩංගු ව තිබුණු ඒවා බව මා දන ගත්තේ කලකට පසුවය.

ඇයගේ කතාවට හවුල් වීමට නරම් දුනිමක් හෝ මුබරිකමක් හෝ තවකයන් වූ අපට නොවිණි. අප සවන් දිගෙන සිටියේ කිසියම් පැහැදීමකින් ද යුතුය.

ශිෂ්ටාචාර නතිකඩ එකියකැයි මට එදා ම සිතියි.

දෙවැනි වසරේ එකියක හුදකලාව සිටින්නී කිසියම් හේතුවක් නිසා විය බව මම දැන් දනිමි. බොහෝ විට නවක ශිෂ්ටාචාර වැටෙන්නේ දෙ වැනි තුන් වසරේ උපාධි අපේක්ෂකයන් සමග ය. ඒ අනුව ඇයගේ හිතවතා ගිය වාරය අවසාන විභාගය සම්පූර්ණ කර පිටව ගියා වන්නට ඇත. එසේ නැතත් සමකාලීනයකු සමගම ඇසුකින් සිටියත් ඔහු විසින් ඇය හෝ ඇය විසින් ඔහු හෝ අත් හවිනු ලැබුවා වන්නට බැරිද ?

අනුන්ගේ මතුල් පෝඩු මට මොටදැයි මම තරහෙන් යුතුව සිතීමි.

මගේ පසේ යමක් යන්නමින් ගැටිණි. මම පස මැත් කර ගනිමි. මම අවසාන පේළිය දක්වා නොකියවා ම පොත් ඊළඟ පිටුව පෙරළීමි.

ඇයගෙන් තවත් දිග සුසුමක් මා දෙවැනි වරට හිස වසවා බැලූ කල අපගේ ඇස් මුණ ගැසිණි. ඇ සිණාසුණාය. කිසිවක් කීමේ වුවමනාවක් ඇයගේ මුහුණේ විය. උත්සාහයෙන් සිනාසෙමින් ම මම නැවත පොත දෙසට. හෙත් යොමා ගනිමි.

මට සෝමා මතක් විය. සෝමා හා ශිෂ්ටාචාර අතර සමානකමක් දකින්නට මගේ සිත ආශා කළේය. මෙතැනින් පිට ව යා යුතු යයි මට සිතියි. එසේ ගියොත් මා බිස ගුල්ලකු ලෙස ඇය සලකනු ඇත. මා ගැන ඇතිකර ගන්නා ඒ අදහස මුළු සංසම්තාව පුරා ව්‍යාජන වනු නිසැක.

ගැහැනු ලමයින් සිය ගණනක් යෙහෙළියන් ලෙස ඇසුරු කර ගැනීම හා ඇය අසලදී මෙසේ කලබල වන්නේ ඇයි? අනවශ්‍ය කරදරයකට පත් වී ඇයි මම සසුනැවිලි වීම.

මෙතැනින් ඉවත් විය යුතු යයි තීරණය කර ගැනීමෙන් පසු ම නැගිට යන්නට ගිත හඳගත නොහැකි ව මම තවත් විනාඩි තතරක් පහත් වී තිබේ. ඒ කාලය ඇතුළත මා ඇය දෙස එක් වරක් වත් නො බැලුවේ ඇයගේ බැලීමෙන් මගේ තීරණය වෙනස් වෙතැ යි විශ්වාසය.

කියවීමේ කාලාවේන් පිටව යා යුතු අන් තැනක් ගැන අදහස් මා තුළ නො වැඩි. මා පුස්තකාලයේ පියගැට පෙළ නැංගේ හැඟීමකින් තොරවය. මම තුන්වැනි මාලය තෙක් ගියෙමි.

පොත්. පොත්. පොත්.

රාක්ක පුරා පොත්.

දකුණට හැරී ඉතිහාස අංශයට ඇතුළු වූ මා රාක්ක දෙ පෙළියක් අතර පිය නැගුවේ මේ සියල්ලෙන් හැකි ඉහළම ප්‍රයෝජනය ගැනීම සඳහා විනාඩියක් වත්. අපගේ නො දැනිය යුතුය යන තීරණය අලුත් කර ගනිමිනි. සත්තු වන්නේ තුඩු පසුකරගෙන යන දරුවකුගේ සුන්දර සිහිවිලි මා තුළ ද පහළ වෙමින් තිබෙන්නට ඇත.

මම විදුරු ජනේල් පෙළ අසල වැස්කුවක් වෙත යද්දී එතැනින් වාඩි වී සිටි කැනැත්තා කීර්තිසේන හෙට්ටිආරච්චි බව හඳුනා ගනිමි. සෙරළා හත් පොතක් ඉදිරියේ තබාගෙන ඔහු යම්කිසි සටහනක් ලියමින් සිටියේය. ඔහු හිස වසවා මා දෙස බැලුවේ වත් නැත. අවට ලෝකයක් නැත කිසි අදහසක් ඔහු තුළ නැතිවා විය හැකිය. හේ වෙලාවේදීවත් මම කාලාවේ දී කීර්තිසේන නො දුටුවෙමි.

මම කීර්තිසේනට බහු දෙකක් පමණ ඉස්සරහින් වාඩි වී අගේ සිටිමි පොත වැස්කුව එතැන සිටිමි.

මම විදුරු ජනේලයෙන් ඇත බැලිමි. ගිරොමි ඇඳ සිටි සාරියේ වර්ණය අතස් කලය සිට කැනත තැවරී තිබිණි. කඳු දෙස බලා සිටීමේ අංකාර කවරක් මා වෙතින් පත ව ගොස් නැත. අසිරිමත් සිදුවීමක් මගේ දෙහෙතට අසු විය. ඇත කඳු බෑවුමක් හරහා පොසොන් වැස්සක් දුටගෙන ගියේය. අවස් වැස්සකින් ආ ගිරා රැසට අසුපුණු වැගි කුරා දෙසුනු තැනින් බැබළෙන්නට විය. විනාඩියකින් හෝ දෙකකින් පොදුය තතර විය. කඳුකරයේ වැස්ස, වළාකුළු හා ගිරා රැස් යන නැම දෙකක

ම ක්‍රියාකාරීත්වය ප්‍රාතිහාර්යයකින් මෙන් මොහොතින් මොහොත වෙනස් වෙයි.

තවත් වැස්සක් එතැන තුරු මම බලා සිටියෙමි. දුටන වැස්සක් ආවේය. එහෙත් ඒ වන විට ගිරා මුවා වී තිබිණි.

සුදු වළා පෙළක් එක කන්දට සිට තවත් කන්දකට මාරුවෙමින් ගියේය. ගිවිසුනක් පිටුපස අහසේ වර්ණය බලා සිටියදී වෙනස් වන්නට විය.

අවට ලෝකයෙන් මා වෙන්වනු ලැබුවේ වැසුණු විදුරු ජනේල් පෙළිණි. මම පහත බැලිමි. සනාතන කාලාවට මුවා වී තිබීම නිසා මට ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ගෙන් පිරුණු සරසවි බිම නොපෙනේ.

මම එතැනින් පිටවිමි. කීර්තිසේන හෙට්ටිආරච්චි ඒ වරක් මා දෙස බැලුවේ වත් නැත.

පිය ගැට පෙළ බට මා පුස්තකාලයෙන් පිටවෙත්ම වසින්නට විය. මේ වැස්ස වැඩි වේලාවක් නො පවතින බව දන දනත් මම කනස්සල්ලට පත් වීමි. පොත් ගලක් කලා අංශයක් එකතු කළ වහළ යට ගල් කුළුණු අතර වූ තිහක හතලිහක පිරිස, වැස්ස නිසා එහෙත් මෙහෙත් දුටගෙන ආ අය ද නිසා තවත් වැඩි වූහ. මම ඔවුනතර දෙ තෙත් සිසාරා යැවීමි. දන්නා හඳුනන කීප දෙනෙක් මා හා සිනාපුණ හ. කිසිවකු හා කතා කරන සිතක් මට නො වැඩි. මා ළඟ ම වූ යුවළක වෙත මගේ බැලීම යොමු විය. පොත් කීපයක් පසුවට තුරුළු කරගෙන කුළුණට පිට දී වූන් යුවතිය හා මට පිටුපා සිටි තරුණයා, අවට මහා පිරිසක් සිටින බවටත් නොදන්නා මෙන් මුහුණ බලාගෙන මොනවදෝ මුමුනාති. ඇයගේ දෙනෙත් මා තුළ අලුත් සසල කිරීමක් ඇති කළේය. මම වූවමනාවටත් වඩා වැඩි වෙලාවක් ඇය දෙස බලා සිටි බව හදිසියෙන් හෝරුම් ගෙන ලැජ්ජාවට පත් වීමි. ආදරයෙන් වෙළී ගිය දෙ දෙනකුට සමූහයක් මැද වුව ද හුදකලා වූ ලෙසින් හැසිරීමේ නිදහස මෙහි තිබිය යුතු ය. පෙම්වතුන් දෙස විසරමින් බැලීම අශිලාචාර කමකි.

මම ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් අතරින් දැන්වීම පුවරුව තෙක් ඇසුණෙමි. එතැන නතර වන අදහස ද මගේ සිතින් ගිලිහී ගියේය. මම කලා අංශය මැදින් ඉදිරියට ගමන් කළෙමි. තනි තනි ව, දෙ දෙනා හා කණ්ඩායම් වශයෙන් එහා මෙහෙ යන සියයක් හමාරක් මට ඒ විකට හමුවන්නට ඇත. මා යන තැනක් ගැන නියත සටහනක් නො මැනිව මගේ කරමින් කලාශාලය අසල දෙරටුවෙන් පිට වන කල වැස්ස නතර

වි නිබ්බූතී, මිටි නාස්තය උඩ පෙළට වාඩි වී, කවචකමකට සුදුසු දෙයක් හෝ කෙනෙක් හෝ අසු වන තුරු සම්පූර්ණයෙන් යෙදී වෙන ද මේ වේලාවට සිටින පිරිස දක්නට නොවුනි.

ස්කූරයක නැගුණු තරුණයෙක් හා ගමනට සවිලන තරුණ වේතය අසුතර, ක්‍රියා පිටියට යන තරුණියන් සතර "දෙනෙකු සමඟ කතා කරමින් ගියේය. තනි සුදු බෙදුණු සායෙන් හා කමිසයෙන් සැරසුණු ඔවුන් අතක වැනිස් පිත්තක් හා අනෙක් අතේ හෝ කපේ හෝ තද පාට පුලෝවරය සැඟිත් විය. ඉන් ති දෙනෙක් ම කොණ්ඩය කපලාය.

සමාන පිහාටු ඇති කුරුල්ලෝ එකට රංචු ගැසෙතැ යි බවහිට කියමනක් ඇත. තම කමත් අයත් වන්නේ කුමන පංති පදනමට දැයි ඉවතීන් මෙන් ප්‍රවෘත්තවුන් දන හඳුනා ගැනීමට මෙහි පැමිණි වැඩි කලක් ගත වන්නේ නැත. සමහරකු - මා හිතන විදිහට ශිෂ්‍යාවන් වැඩි දෙනෙකු - එකට කාණ්ඩ කැසෙන්නේ ඒ පදනම අනුවය.

දිරාපත් ආර්ථික විද්‍යා අංශය කුමවත් ආර්ථික සංවර්ධනයක් නැත ජාතිය දක්වන උද්ඝෝෂණය සංකේතයකැ යි ශිෂ්‍යයකු කලින් දවසක සී කතාව, පිය ගැට පෙළ නඟින මට හදිසියේ නිකමට මතක් විය.

කැන්ටිමේ එක මේසයක් වත් හිස් ව නො තිබුණා තරම්. කතාවන් සිතාවන් එකතු වූ සෝෂාල හැම දෙයක්ම අර්ථ සුන්‍ය කරමින් තැබිණි. මේසවලින් නැගුණු දුම් රොටු කිසියම් තැනකට ගොනු වීමට මෙන් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ගේ හිස් ඉහළ එක පැත්තකට පාවෙමින් තිබිණි.

"ඒයි නිමල් වරෙන්"

මම මහින්දගේ කට්තව හඳුනාගනිමි. ඔහු සමඟ රණසෝමන් ප්‍රේමසිරි හා අයිරාත් වූහ.

අත්හිම වසර ගත කළ රණසෝම දල්පතාදු අප දැන ගත්තේ මහින්ද මගිනි. මේක අතරින් ඔවුන් වෙත ගිය මම අයිරාගේ පුටු ඇන්දට අත තබාගෙන නතර වී,

"හේ ඩිව්‍යදා! යි ඇසිමි.

"අපි ඩිව්‍ය"

"කමක් හැ. තවත් හතරක් හෙතෙත්" රණසෝම කීය.

මා කවුන්ටරය වෙත පිය නගන කල,

"හේ වතා නිමල් මට වොපියක්" ය යි අයිරා කියනු ඇසිණි.

"ඒයි අපට සිගරට්ටුවක් ඕනෑ" යි මහින්ද කෑ ගැවේය.

හේ කෝප්‍රත හතරක් හා වොපි පහක්ද රැගෙන මා ආපසු ආ කල අයිරා ගෙල හරවා බලා, ළඟ මේසයේ සිටියකුට "එක්ස්කියුස්" ය යි කියාගෙන ම, එහි හිස්ව තිබුණු පුටුවක් මා වෙතට හැරෙව්වාය. ඊට ඉඩ සැලසීමට මහින්ද විකක් එතරාට විය. මම කමිස සාක්කුවෙන් සිගරට් දෙක එකවර ම එළියට නො ගත්තෙමි. විකක් පෙරැත්ත කරවීමට මට වුවමනා විය. මා එන්නට කලින් ඔවුන් කතා කරමින් සිටින්නට ඇත්තේ ළඟ එන මැතිවරණය ගැන ය. මහින්ද මත ශිෂ්‍ය සංගමය සභාපතිකමට තරග කළේය.

"ඒයි නිමල් අපි උඹ ගැන කතා කර කර ගිවියේ"ප්‍රේමසිරි කීය.

"මට ඇහුණා"

"විහිළ නෙවි. උඹ අප ශිරාත් එක්ක යාළුවෙයන්. එතකොට මහින්දට සංසමිත්තාවේ ඡන්ද වික ගන්නැකි"

"සංසමිත්තාවෙන් මේ ඉන්නෙ මම අයිරා දෙස තිකට උල්කර කිමි."

අපි ගිටියට ඉතින් සේරම දෙනා දන්නවයැ තාම? ඒවගෙ යැ ශිරා?"

මගේ සිත උත්සාහ කළේ විකකට කලින් කියවිම් ශාලාවේ දී දුටු තරුණිය නැවත මතක් කර ගන්නට ද මතකින් පිටු දක ගන්නට ද යි හරිහැටි මම ම නො දනිමි.

"ශිරා මා එක්ක ඊයෙක් කතා කළා ඔයා ගැන"

අයිරා දෙස රවා බලන්නට තරම් තරහක් මට ඇති විය. එය අසාධාරණ තරහකි.

"ඉලෙක්ෂන් එකෙන් මාව පරදිද්දෙන්. උගෙ ඔළුවට නොමනා දේවල් නොද ඉන්න." මහින්ද කීවේ තලන්තැනි ලතාවකිනි.

"ඒයි නිමල් මම උඹට පොඩි අවවාදයක්....."

"දිරව්ව ලණුවක්"

"හිටපල්ලකො කියන කල්. අල්ල ගනින් ෆයිනලිය කෙල්ලෙක්" රණසෝම විහිළුවක ගතියකින් තොර ව කීය.

"අපේ ඉතින් ඒ ළමයා පිට වුණාම ඊළඟට අවුරුදු දෙකක් පාලුවනේ"

"ඔයා? ඔය ඉතින් දන්න හැටි"

අයිරා තමාගේ මෝඩකමක් හෙළි විණා යි ඔවුන් දෙදෙනා මුතුරු බැල්මක් හෙළවා ය. ඇයගේ බැල්ම සරසවි ශිෂ්‍යාවකට නොහොඳි ය යි මට හැසිණි.

"තුන්වෙනි අවුරුද්දේ කෙල්ලෙක් අල්ල ගත්තම අවුරුද්දකින් ඒකි රක්ෂාවක. එතකොට උඹට පුළුවනි ඊළඟ අවුරුදු දෙකම කැමපස් එකේ ඉන්න ඒකිගෙ වියදමින්"

අයිරා වැඩිපුර අපි තරමකටත් සිණාසෙමු.

"ඒක ලව් එකක් නෙව්. බිස්නස් එකක් ඔයා කළෙන් එහෙද?"

"අපි මුලින් ආ දවස්වල අපිට ඔව කියල දෙන්න එකෙක් මෙහෙ ගිවිය යැ? ඒකයි මම මේ යන්න කලින් මේව මේ ගොල්ලට කියල දෙන්න හදන්නෙ."

"මව් ඉතින් වැරදීම් තුළින් ඉගෙන ගන්න අත්දැකීම් අනුභව පාඩම්" මගින්ද කිය.

"අලුත් කොල්ලන් සේරම ම මම දෙන පාඩම ඕකයි"

"හැබැයි ඒක පිළිගන්න අය අඩු ඇති"

"අයිර ගිතන්නෙ ප්‍රේමසිරි වගෙ අනෙක් සේරම මෝඩයා කියල ද?"

"ඒ මෝඩකම මට හොඳා" ඇ කට උල්කර ප්‍රේමසිරිගේ බාහුවට අත තබා කීවා ය.

"ඒවයින් වැඩක් නෑ බං යමු යන්න"

"කොහොමද යන්නෙ?"

"මම යන්න තියනව බං කටුගස්තොට පැත්තෙ" රණසෝම කිය.

තමාගේ අත තිබුණු මොනිටර් එක්සයිස් පොතකින් අයිරාට මුහුණ මුහුණ ගත් මගින්ද රණසෝමගේ කණට කිට්ටු වී,

"පලකල්ල කටුගස්තොට පැත්තෙ. හැබැයි හෙට හෙල්තේරා"

පැත්තෙන් පලයන් මතක ඇතුළු" යයි කිය.

"අපි යන තැන්වල නැබෝ ඒව" යි කියමින් රණසෝම ඔහුට වැරෙන් පහරක් ගැසීය.

"නෑ උඹලට එහෙ තියනව..."

රණසෝම පිටව ගියාව පසු වත් අපි තවත් ටික වේලාවක් කතා කරමින් සිටියෙමු.

"නිමල් උඹට තව හේ එකක් ඕනෑද?"

අයිරා ඇයා ගත් මුව අතකින් වසාගෙන මගින්ද දෙස මව්තයෙන් බලා සිටියාය.

"රස්සාවට හේ බොන එකයි වැඩේ"

"උඹ හේ බිල දියවැඩියාව හදගනින්. මම යනව යන්න."

මා ශාලාව වෙත ගමන් කලේ ද කිසි අරමුණක් ඇතිව නොවේ. දවස නිෂ්චල ලෙස අවසාන වේගෙන යනැයි සිතිවිල්ලක් රිංගන්නට පටන්ගෙන තිබිණි. තරමක තරහ ගතියක් දැනෙන්නට විය.

දැන ම අතහැර බයිසිකලයකින් මට ඉස්සර වූ තරුණයා ආඩම්බරකාරයෙකු යි මම සිතීම. ඔහු ඒ විදිහට "කිසිං බෙන්ඩ්" වංගුව ගත්තේ කෙසේ දැයි බලා ගැනීමේ කුහුලක් මට ඇති විය. පාලමට ලං වෙත් ම ඔහු දැනින් ම හැඬලය අල්ලා ගනු දුටු මට සතුටක් ඇති විය.

ශාලාව මිදුලේ. බැවුම අයිරෙන්, ගස් සෙවණේ මත වැඩකට මෙන් කණ්ඩායම් වාඩි වී වුත්හ. පඩි පෙළ නැග ගත් මම, මගේ කාමරයට යන හැකි අතුරු තරප්පුව මත හැර ප්‍රධාන දොරටුවෙන් ඇතුළු වන්නට ගියෙමි. මිදුලෙන් නැගුණු හුව ගලන පාරේ යමින් සිටි ශිෂ්‍යාවන් පිරිසකට විය යුතුය.

ගුවන් විදුලිය නො කඩවා හඬ දෙමින් තිබිණි. කිසිවකු සංගීතයට කන් නුදුන්නා වන්නට ඇත. ඒ හඬ අතරින් විචේකාශාරයේ කැරම ලැල්ලකින් ආ ටක් ටක් ශබ්දය ඇසිණි.

මම උඩු මහලට නැංගෙමි. නාන කාමරය පසු කරද්දී වතුර වැටෙන උරුහන් බාන ශබ්ද ඇසෙන්නට විය.

තුටායක් ඔතාගෙන, වුරුසුවකින් දත් මදිමින් අලස ගමනින් ඉදිරියට ආ ශිෂ්‍යයෙක් මට මුණ ගැසුණේය. මාරුවෙද්දී මම ඔහු දෙසට හදිසියේ අත දිගු කළෙමි. ඔහු නිරායාසයෙන් ම බඳ අල්ලාගෙන

විනා පස්සරි පැත්තේය. ආපසු හැරී බලා අපි එකිනෙකා සමඟ සිනාසුණෙමි.

උඩුමහල පුරා පැතිර තිබුණේ පාළු ස්භාවයකි. මේ වේලාවට වැඩි දෙනෙක් පිටත ය. කවුරුත් තවමත් අලුත් අරමුණු අලුත් අද්දර සොයාගෙන යති. මේ තරම් ක්‍රියාශීලී පරිසරයක් මැද උකටලි ව පුළුන්ගේ මාලා අපරාධයක් ලෙස මට සිතිණි.

කාමරයට ඇතුළු වුණු මම ඇදේ වාඩි වී කම්සයක් සපත්තු දෙකක් ගලවා සොට්ටිය පිටට තබා බිත්තියට හිස වදින ලෙස හරහා වැටීම් ගත්මි.

පාළු ස්භාවය කාමරය තුළ වඩාත් වැඩිය. කලින් ගත සිත ප්‍රබෝධමත් කල ගතිය තවමත් යන්තම් හෝ මා තුළ ඉතිරි වී පවතී. කාලය අපගේ යන්තට වීම ගැන හරහක් මෙන් ම කණගාටුවක් උපදින්නට විය. විසිර යන කඩි කුඩි මෙන් නොයෙක් දේ පිළිබඳ මතක අරමුණක් නො වැටීම් සිතේ නළියන්නට විය.

"කබර හොයා උගේ මනාලි - සොයා ඇදේ නගා දියැලී" යා බඳු කාමරයෙන් පහතරිගේ ගොරෝසු කට හඬ ඇසිණි.

දඩබිබරකමක් පළ කළත් හෙත්රි ජයවීර සැහැල්ලු සිතින් දවස් ගෙවූ. දිය මනාප එකෙක් නොවේ ද යි මම කල්පනා කළෙමි.

"නිමල් මොකෝ මව. සයිකෝ ද?" මම නිගැස්සී බැලිමි. අඩක් විවෘත ව තිබුණු දෙවෙන් කාමරයට හිස මඬාගෙන සිටි හෙත්රි පිළිතුරක් දෙන්නට කලින් ඉවතට ගියේ දෙර ද වසාගෙනය.

"අපෝ උම හවසන් දවුල කපන්නෙ අර ලංසි අම්මණ්ඩි දිනා යන්නද?" විනාඩියක දෙකකට පසුව හෙත්රි කෑ ගසා ඇසීය. "අපේ ඔ. උම තවත්ත අල්ල ගන්නෙ කැරම් බෝඩි එකක්නෙ."

ඔහු එසේ කියන්නට ඇත්තේ විජිත ගුණසේකරට විය යුතුය. විජිත දවසට දෙවරක් දවුල බැවේය. ඔහු මහස්යාවේ බර්ගර් කාන්තාපසාගන් මධ්‍යම නැටුම් ඉගෙන ගන්නට යන බවට කතාවක් ශාලාවේ පැතිර තිබිණි.

පුස්තකාලයේ හෝ කැන්ටිනේ හෝ තවත් වික වේලාවක් රැඳී නො සිටීමෙන් කළේ මෝඩකවිසි ප්‍රේමසිරි හෝ මහින්ද හෝ දැන් ම ආපසු නොගනු ඇත.

දේශපාලනය ගැන උනන්දුවක් දක්වන වැඩි දෙනා සම යනාදිය.

පක්ෂයට අයත් වූණත් කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ මහින්ද ජය ගනිතැයි සිතන්නට ද ඉඩ තිබේ. පොද්ගලික ජනප්‍රියත්වය උඩ පක්ෂයට නැති වැඩි දෙනාගේ කැමැත්ත ඔහුට ලැබීමට පුළුවන. මහින්දට සරසවියේ හෝ ඉන් පිටතට හෝ පෙම්වතියක් නො සිටියාය. ඔහු ගැහැනුන් ගැන උනන්දුවක් නො දක්වා සිටීමට සමත් වී ඇත්තේ දේශපාලනය නිසා ය යි මම සිතුවෙමි.

ශිරෝමි මනුරත්න සිතුවත් අතර ජනප්‍රිය ය. කියවීම් ශාලාවේ නවත් වික වේලාවක් ගත කළා නම් නිසැකයෙන්ම ඇය මා හා කතා කරන්නට ඉඩ තිබිණි. ඒ අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගත යුතු ව තිබුණේ මගේ පුළුම්නාවකට නොව මහින්දගේ යහපතටය. ඇයගේ මාර්ගයෙන් සංසම්ත්තාවේ ජන්ද සැහෙන ගණනක් ලබාගත හැකි ව තිබුණු බව කල්පනා වන විට යහපතා පේනුවෙන් යුතුකමක් පැහැර හැරී බවට පසුතැවිල්ලක් මට ඇති වෙයි.

වික වේලාවක් කතා කරමින් සිටියා නම්, ඇගේ හැඩ නැටි දෙඩමින් ම, අප එකැන සිට කැන්ටිම වෙත යා යුතුව තිබිණි.

මහින්ද, රණසෝම, ප්‍රේමසිරි හා අයිරා තමන්ගේ මේසය වෙත එමින් සිටි අප අත්පුඩි ගසා පිළිගන්නට ඉඩ තිබුණි.

"උඹත් හිටිවුනා ! හොඳයි වරෙන්තෝ"

"නෑ බං මම මේ ඉලෙක්ෂන් එකට...."

"ඔව් ඔව් එහෙම තමයි"

"තේ නම් බෑ. අපට කල් ඩිටිනක්"

රැ කැමෙන් පසු ඔවුන් මා වතුර වැංකියේ ඔබනු ඇත. මගේ මුළු ගත සිතලෙන් හිරි වැටී ගියේය. මම ඇදෙන් නැගිට, පිටුපස බැල්කනි කැල්ලට ගියෙමි. මම අරමුණක් නැති කල්පනාවක වැටුණෙමි.

අම්මා විසින් දින කිහිපයකට උඩ දි එවන ලද ලිපිය ගැන මට මතක් විය. එය ලියා තිබුණේ කුසුම්ගේ අත් අකුරෙනි. අම්මා අකුරු නො දන්නවා නොවේ. එක තැනක වාඩි වී කල්පනා කර ලිපියක් ගලපන්නට තරම් විවේකයන් වත් පුරුද්දක් වත් ඇයට නොවිණි.

සකි අන්තයේ කුසුම් අපේ ගෙදර එන්නට ඇත.

මට අම්මාගේ වචන ඇසෙයි. ඇය කතා කරන විලාසය පෙනෙයි. අම්මා පමණක් නොව ඇයගේ කඩයන් අපගේ ගෙයක් මා

ඉදිරියේ මැඩි යන්නට විය. මා දන් සිටින කාමරය වැනි දෙකක් තුනක් එකතු වූ කල අපේ ගෙය හා කඩය යන දෙකම බිල ගත හැකි තරම් ය.

ගෙදර සිහිවෙත් ම කුසුම් මතකින් මොහොතට ගිළිහී ගොස් මල්ලිලා මනාසට අසුවෙත්. සරසවියට ඇතුළු වීමෙන් පසු ව මුලින්ම ගෙදර ගියද මවුන් මා වචනර ගත්තේ ආදරයක් හත්තියත් මුසු ව ජීවයෙන් පිරුණු මුහුණු ඇතිවය. ඒ බෝවෙන තුරුත් එද මඩුලු ආසාවෙන්, මගේ නව ජීවිතය ගැන තොරතුරු හාර හාර අසන්නට වූහ. උඩතැනමත් තරමට නොමේරූ ගතියක ආඩම්බරයක් මවුන්ගේ ඇස්වල තළියමින් තිබිණි.

"ලොකයිය නැති වුණා ම හරි ම පාරයි." කිස්ස කිය. අනෙක් අය එය අනුමත කළහ.

"පාරයි කියන්නෙ ඉන්න හිතෙන්නෙ නෑ." කීවේ රෝහණ ය.

"පාරවත් දනෙන්න තමුසෙ දවල් දවසෙ ගෙදර ඉන්නට යෑ?" මම සිණාසෙමින් කිමි.

"මම කොහේ හිටියත් ඉතින් සර් ගෙදර ඉන්නට කියල හිතුවමක් ඇතිනෙ." මහුගේ දෙනෙත් වල වේදනාවක් විය.

මා ගෙදර ගිය ඒ සෙනසුරාද තාත්තාට ඒ වැඩ යෙදී තිබිණි. මින් මතු එන දවස කල් තියා තැපැල් පතකින් වත් දන්වන ලෙස භාණ්ඩා මට තරයේ කිය.

"භාණ්ඩා මහොම කියන්නෙ ලොකු පුතේ උඹ එන දව නිවාඩු දලා ගෙදර ඉන්න." ය යි අම්මා කීවේ මවකගේ හුරුතලයත් බිරිඳකගේ කොදෙල්කමත් මුසු හඬකින් හා උභාවකිනි.

පවුලේ අප අතර මින් පෙර නොවුණු, නැතහොත් මෙතෙක් ප්‍රකාශයට පත් නොවුණු දේ සෙනෙහසක්, බැඳීමක් හා එකමුතුකමක් පිටතට පැමිණ අප සියලු දෙනා හිටිනොවුනට තව තවත් ළංකර ගත් පවක් මම එහි දී අවබෝධ විය.

ඒ සති අන්තයේ කුසුම්ද ගෙදර පැමිණ ඇතැයි මම උදක් ම මලාපොරොත්තු වුණෙමි. ඇය හමු නොවීම ගැන මා පසුකැවිල්ලට පත් වූ නමුත් මා පිට ගියාට පසුව ඇය එක දවසක් වත් අපේ නිවසට නො පැමිණි බව ඇපිම මගේ සිතට පැනසීමක් ගෙන දුන්නේ ය.

අම්මාගේ ලිපිය සොයන අතර කුසුම් විසින් එවන ලද පණිවිඩයක්

හසුන ද මට අසු විය. මුල දී නො යුතු අලුත් දෙයක් සොයන අදහසින් මම කුසුම්ගේ ලිපිය යළි කියවීමි.

සිත කිසියම් භාජනියක් ඉල්ලන්නට විය. "එද මා රෝස පැහැයකින් යුත් අහස ඉතා පැහැදිලිව තිබුණා" තරමක් නෝ විශේෂත්වයකින් ලියැවී තිබුණු මේ එක ම වැකිය මම නැවත නැවතත් සිතට කාවද්ද ගනිමි.

කැ කෝ හැසිවකින්, සිනාවකින් හෝ හුවකින් බස් වියෙක. දුම් වියෙක හෝ මෝටර් වියෙක හඬකින් වරින් වර බිඳෙමින් තිබුණු නිශ්චලත්වය තුළින් මතු වුණු බරක් මගේ සිතට ඇතුළු වන්නට විය.

ලියුම් දෙක ම සාක්කුවේ ශිඛා ගත් මම කොට්ඨෝවට බැස එහි කෙළවර දක්වා පිය නැගීමි. ඇහට දනෙන තරමට සිතල දැඩිය. මම දැන් පොරවා ගනිමි.

හිල්බා උයනේ මුළු ගසක්ම වසාගෙන වැඩුණු වැළක් ලා රෝස පැහැයෙන් යුත් මලින් පිරී තිබෙනු අතු පතර අස්සෙන් දකිය හැකිය. පරිසරයෙහි ජීවයක් ඇති බව හඟවන්නට මෙන් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවෝ එහා මෙහා යනු දක්නට ලැබෙත්.

යෝධා පක්ෂියෙකුට ගිළිහී විසිර ගිය පාට පාට පිහාටු මෙන් පැළ දිග අහස් තලය වෙවර්ණ වලා පෙළින් යුක්ත විය. වලා කැටිවල වර්ණයක් හැඩයක් පෙනී පෙනී වෙනස් වන අන්දම බලා සිටීම විනෝද ජනක ය. ටිකකට පසු ව ගුවන්තලය දුර්වර්ණ වෙත් ම කිසියම් බියකින් මෙන් මිදුම් කැරලි කළු බැවුම් ස්ප්ෂේ පහළට දිග හැරෙන්නට පටන් ගනි.

පෙර දිගින් පටන් ගත් අඳුරක් මුළු කඳුකරය වසාගෙන පැතිර යන්නට වන්නේ අනියත යෝකි හැඟීමක් සිතේ ඇතිකරවමිනි. කුඩා තරුවක් දෙකක් විදනාමාන වන්නට විය.

හිල්බා ඔබ්බේසේකර ශාලාවේ අතරින් පතර කාමර කීපයක එළිය නැගිණි. යුවළක් සංඝමිත්තාව දෙසට ඇදෙමින් වූන්න.එළිය කරා ළං වෙත් ම අවමින් ගලා එන අඳුරුරෙහි දිගට ම නිමග්න වීමට ලොබ කළවුන් මෙන් ඔවුන්ගේ ගමන තව තවත් බාල විණැයි මට සිහිණි.

මගේ සිතේ ශෝකයට බරව ඉපිදෙමින් පැවැති හැඟීම් බියක් බවට පරිවර්තන ය වන්නට විය.

මම පිටුන් දෙස තරමක් ඕනෑකමින් බැලීමි. මේ ස්ථානයට පැමිණි පසු කුසුදුසු යි මට සිතෙන වේලාවක, කුසුදුසු යයි සිතෙන වේලාවක, කුසුදුසු ය යි සිතෙන නැතක කුසුදුසු ය යි සිතෙන ඉවිස්ථාවකින් තරුණයකු හා තරුණියක දකින අන් නැම අවස්ථාවක දී මෙන් මෙහි දී ද මගේ සිත තදින් සසල විය.

වේලාව, ස්නානය හා ඉවිස්ථාව පිළිබඳ ම සුදුසු කුසුදුසුකම හිරණය කිරීමේ දී මා මෙහෙයවනු ලබන්නේ විශ්ව විද්‍යාල චාරිත්‍ර හා සම්ප්‍රදාය නොව සියලු වනිතාවෝ සිතාවෝ විය යුත්තෝ ය යි මා ස්ත්‍රිය නැත දරන නැගීමි විසිනි. ඒ බිය කවරකු සඳහාද ?

ආලෝකයට නො කැමති අන්ධකාරයේම නිමග්න වීමට තැන් දරණ අර යුවතිය හඳුනා නැතිමට මගේ සිත උත්සාහයක යෙදිණි. තත්ත්වය තද පාපුල මතවැලි ගත බඩ මේ නිමිත්තයට පැමිණි ද සිට දක්නට ලැබුණු සියලුම ස්ත්‍රී මුහුණ මතක් කර ගන්නට මම වැයම් කළෙමි. සැයකට හමාරකට කලින් පුස්තකාලයේ සිට පිටතට පැමිණි අවස්ථාවට, කළු කලු කුරුණට පිට දී හිස ද පස්සට බර කරගෙන තරුණයෙකුගේ වත දෙස ප්‍රේමාවන්ධ ව බලා සිටි යුවතිය මතක් කර ගන්නට මම උත්සාහ කළෙමි. ඒ වේලාවේ දී ඇයගේ දෙනෙත් යි උකුටමින් පැවතියේ. ප්‍රේමය ද? අදිසානා ජිනෝ දෙස බලන්නට ඇත්තේත් ඒ ඇසින් ම නො වන්නේ ද?

වැස්ස අවසාන වූ පසු ඒ යුවළ එතැනින් බැස කොහි යන්නට ඇද්දැයි මට කල්පනා වූයේ සිතෙහි වකිතය වැඩි කරවමිනි.

පෙම්වතා සමඟ මා සිටින දෙසට පිටුපා තවමත් යමින් සිටින යුවතියගේ මුහුණ හඳුනා ගන්නට මගේ සිත නැවතත් උත්සාහ කරයි. කුසුම් කැර මා මෙතෙක් දක ඇති සියලුම ස්ත්‍රී මුහුණ මවා ගන්නට මම උත්සාහ කරමි.

ස්ත්‍රිය පිළිබඳ ඇති වූ පොදු බියේ දී මට මෙතෙක් කුසුම් මතක් වූයේ ම නැත. මා ඇය මීට කලින් දැවුවේ ළමා වියේ සීමාව නො ඉක්මවා, සදකාලීන ව ම දරියක ව සිට, මගේ පිටිකුරු ආදරය පමණක් ඔස්සේ විඳින්නට සිටින - අධ්‍යාත්මික තත්වයකට මා වූ රූපයක් ලෙස පවසන්නේ නොවේ ද?

දන් මට මතක් කර ගත හැක්කේ එක ම මුහුණකි.

දෙවියනි, ඒ කුසුම්ගේ ය.

එතැනින් තතර නො විණි. මැදි මත විදුහලේ සිටි පිරිමි

ළමයින්ගේ මුහුණු එකින් එක මගේ සිතෙහි ඇදී යන්නට විය. මාරුවෙන් මාරුවට ඒ එක එක මුහුණ කුසුම්ගේ මුහුණට ළංව අඳුරේ ඇදී යන්නාක් මෙන් මට පෙනිනි.

දේ සතියකට පමණක් සීමා වූණු කෙටි අගෝස්තු නිවාඩුව ලැබ මා ගෙදර යන විට ගොයම් කපා අස්වනු ගෙට ගෙන, නැවත වේළා අවුටේ තබන්නට කලින්, ඒ ගෝති සාලයේ ගොඩ නසා තිබිණි.

සාසල්වල නිවාඩුව ඇරඹුණේ ඊටත් දින කිහිපයකට පසුවය. ගිණ නිවාසයෙන් ගෙදර පැමිණි දව පසුවද උදේ ම කුසුම් අපේ නිවසට එන බව මම දන සිටියෙමි.

පිනිබිදු සහිත ඉපතෙලි සිරුරු රැසින් බැබළෙමින් තිබිණි. ගොයමින් තොර වූවද සාපකම නිසාම පහළ වූ අමුතු කළ චළියක් වෙල් යායේ පැතිර ගියේය.

කුසුම්, පාරේ වහා කෙළවරින් මතු වූයේ මේ කළරළිය පසු තල කරගෙනය. ඇය ඇස පැසීමේ දී කිසි කළෙක ඇති නොවුණු තිගැස්මක් මට වහා දැනෙන්නට විය. මම අභ්‍යයන්තරයෙන් දැඩි ලෙස නො සන්සුන් වීමි.

වෙල පසු කරන්නට ඇයට විනාඩි පහක් හයක් ගත වනු ඇත. මෙවැනි අවස්ථාවන්හි දී කාලය හෙවි යන්නේ ඉතා පෙමින් බව කිව යුතුද? කාලයේ ගමන පිළිබඳ මේ ප්‍රමාදය පිරිමසා ගන්නට මෙන් ඇත දී ම මා දකින්න කුසුම් අඩිය ඉක්මන් කළා ය.

මට සිතා ගියේ ය.

කඩයට ගොඩ නොවී එහි මිදුල මැදින් පිය නැග කුසුම් අම්මාට අසුවන්නට ගියාය. අම්මා කී දෙය මට ඇසුණේ නැත. "අතේ අතේ කුසුමේ උඹ දකින්න තියෙන අමාරුවක්" වැනි දෙයක් ඇයගෙන් පැවසෙන්නට ඇත.

"එක තේන්නම් නැත්තේද මම මේ ආව නෙ" යි කියාගෙන ඇ එතැන් සිට ගෙය දක්වා දුවන්නට වූවාය.

අප මුණ නො ගැසී ගත යුතු මාස කීපය ඇතුළත කැපී පෙනෙන වෙනසක් ඇති කරවමින් ඇ උසින් මහතින් වැඩි සිටියා, කාරුණියේ ජීවයෙන් පමණක් නොව උතුරන සොම්නසකින් ද ඇයගේ මුහුණ පිරී තිබිණි. සතුට නිසා ඇයට එක වර කතා කර ගන්නට සැරි වුණා තරම්.

"ඇති යන්නම් ආව"

"යන්නම් නෙව්. දුරට දුරට ආවෙ, යන්නම් ගස් අස්සෙන් ලොකයි දන්න විතරයි. මට ඉවසිල්ලක් නැති වුණා."

"දෙකුත් පළකින් වැඩි වෙන්න. කාලයකට පස්සෙ, දැන් මේ පැත්තේ එන්නෙ ම නැතිලු නෙ"

"අනේ කියන නැව්! මම ඊයෙ ආවෙ වෙලාවෙ ඉඳල එළිවෙන්නෙ කොයි වෙලාවෙද කියල ආපාවෙන් බලා හිටියෙ..... කොයි කරමි හොඳක් ජාති කතා කරන්න හිතේ නියාගෙන හිටියෙ ද?"

ඇය මගේ පා අසල පඩිය උඩ වැඩි වුණාය.

"හිතේ නියාගෙන හිටියනම් ඇති"

"නව් තරකයි. ආව ගමන්ම රන්සුවක් අල්ල ගන්න..... අනේ අපි රැන් කාලෙ හරිම බයේ හිටියෙ, සේරම වගෙ ගැනු ළමයි අයියට මොනව වුණද කියල ම යි කතා කළේ."

තවක වියය ගැන ඇයට තවම මතක තිබුණත් මට ඒ සියල්ල දැන් අහියට සම්බන්ධ නො වැදගත් සිදුවීම්ය.

"ඉතින් මොනවද කුසුම් ඉස්කෝලෙ පැත්ත ආරංචි හෙම....."

"හන්න මට වෙලාවට තරහයිත්. හොඳද? සේරම දෙනා මගෙන් ම යි අහන්න නිමල් අයිය ගෙදර ආව ද? දැන් මහතද? උසද? සිටියෙ ජාති"

සරසත් ගැන සදහන් වුණත් ඇය නො නවත්වා කතා කරන්නේ දැඩි සොම්නසකින් හා සෙනෙහසකින් යුක්තව ය.

"ලොකයියගෙ ලියමක් ආහම තේද? මට බේරිල්ලක් නැ. මුලි කැරේට යන්නම් බලා ගත්තොත් එව්වරයි. මල් වට්ටිය අතින් අතට ගත හැකියි. අත්තිමට මගේ අතට එන්නෙ රැල්වෙලා..... ඇස්වන ගන්නෙ නැ මම සිටිමට, ලොකයියගෙ මුණ පාට වැටිලි, විකක් මහතේ වෙලා."

"මම නෙවෙයි කියන එක්කෙනා නම් උස හිසිල්ල වෙනස් වෙලා ඉන්නව"

"හය විකට මම වෙනස් වෙලා ? එනෙමි ඇගේ වැරද්දක්."

"කුසුමෙ වරෙන් තේ වතුර විකක් බිල ඉන්න" කඩය පිටුපසට පැමිණි අම්මා කෑ ගැවෑය.

"මට තේ වතුර නම් එපා නැන්දෙ. වික වික කතා කරල මදි ලොකයිගෙ. මම වී වික වතල ඉවර කරල ම ඉන්නම්."

"ඉවර කරන්න එපා. වේළල ගෙට ගන්න."

"මට ජේතව වෙනස් වෙලා ඉන්නෙ කවිද කියල" යි වාඩි වී වුන් තැනින් නැගිටීමින් කී ඇය මගේ පිටට පහරක් ගසාගෙන ගෙට ගොස් ආ පසු ආවේ මාගල් මිටියක් ද රැගෙනය. ඇය මිදුලේත් පසෙක තණ බිමේත් මාගල් එළන කල අම්මා පැමිණියාය.

"කුසුම් ලොකු අයියක් ඉන්න නිසා උඹට පාරවකුත් නැතේ. මේ විකේ දවස ගානෙම ඇවිත් මේ වී වික වේළල අවුටෙ කියාදියත්..... හාලුත් ඉවරයි බං පරණ වී වලින් කල්දේරම් දෙක කුනක්වත් නිවාඩුව ඉවරවෙන්න කලින් තම්බල වේල ගත්තොත් සල්ලිවලට නාල් ගේන්න වෙයි."

අම්මා වී ගෝනි පිටතට ගන්නට කුසුම්ට උදව් වුවා ය. මම ද ඔවුන්ගේ සහයට ඉදිරිපත් වන්නට ගියෙමි.

"අනේ ලොකයියෙ මේ අලුත් වී වල කෑවුව. ඇගේ ගාගන්නෙ නැකුට එහාට වෙලා ඉන්න."

"උඹට බෑ. ලොකු පුතේ ඔය වැඩ."

අම්මා කවදත් මා ගැන සිතුවේ ඒ ලෙසටය. මා කුසුම්ටත් වඩා බාලයකු හා දුබලයකු ලෙසය.

අම්මා ආ පසු කඩයට ගියාය. කුසුම් වී ගෝනිය මාගල මත පෙරළා, කට ලිහා මුළු දෙකින් අල්ලාගෙන පස්සෙන් පස්සට ගොස් අතතුරුව, එසේ මාගල දිගේ වැගුරුණු වී පාර දෙපයින් තුනී කළාය.

මම ඇයට විශ්ව විද්‍යාලය ගැන දිගින් දිගට තොරතුරු කිමි. පඩිය උඩ වැඩි වී මට සවන් දෙන අතර ද වරින් වර ගොස් වී මාගල් වල පය ගැමට ඇයට සිදු විය.

කොහෝ වෙලාවක් අවිච්ඡින්න නිසා ඇගේ මුහුණ ද කරා හා

අත් නොබ ද තවත් රත් ගැහැ ගැන්වී තිබිණි. මට වුවමනා කළු
තනාවක් බහක් නො හැකිව ඒ මුහුණ දෙස බලා සිටින්නටය.

නිවස පුරා පැතිර ඇති නිශ්ශබ්දතාවය බියකට සමාන බව
සිත තුළ පතිත කරවී ය. අම්මාගෙන් කියැවුණු එක් දෙයක් නිතර නිතර
මතක් වුණේ හදවත තැනී ගැන්මක් ද ඇති කරමිනි.

"ලොකු අයියන් ඉන්න නිසා උඹට පාච්චක් නැතෙ තුසුමේ"

ඇය කී කරුණ මම අද තුමක් නිසා වෙසෙසින් මතක් කර
ගන්නෙමි ද? තුසුම හා මා බෙදර මෙලෙස තනි වූ පළමු වැනි දවස
අද නොවේ. එහෙත් දුන් කිසි අවස්ථාවක නො දුනුණු නො සන්සුන්
කමක් කැලැහීමක් මා තුළ පවතී. විත්ත ස්භාවය අසංචර ය යි කිවුවත්
මට ම දනෙයි. හුදකලා ගතිය තුළ බියක් දැනී යන්නේ එබැවින් විය
යුතුය.

කිසිස කොතෙදෝ සිට පැමිණි ඇය ළග ම කැරකෙන්නට විය.

"එක් කෙනෙක් අද මගෙ පස්සෙන් ම වැටිල ඉන්න කාරණාව
ලොකයි දන්නවද?" තුසුම ඇසුවාය.

"ඔන්න කියන්නෙපා. කිව්වොත් අක්ක එක්කල මම තරහයි"

"කියන්න දෙයක් යැ?" කිරිහොඳද ගැන කවිද නො දන්නේ"

කිසි මා වෙත ගල් කැටයක් දමා ගැසීය.

තුසුම තවත් කීප දවසක් ම අපේ ගෙදර ආවාය. බෙහෙවින්
බාහිර වශයෙන් සාමාන්‍ය ලෙස නිවාඩුව ගෙවී ගියේය. එහෙත් මම
අභ්‍යන්තර කැලැහීමකට පත් ව සිටියෙමි. ඇය ඉදිරිපිට එවැන්නක්
නො පෙන්වා හැසිරීමට ආයාසයක් ගැනීමට මට සිදුවිය. අනෙක්
අතට මා තුළ අමුත්තක් ඇති බවක් ඇයට වත් නො පෙනීම මගේ
නො සතුටට හේතු විය.

මේ සත්ත්වය කාලයක් යන තුරු මා කෙරෙහි බලපාන්නට
වන්නේය. කිසියම් තීරණයක් ගැන දැඩි විශ්වාසයක් හා බලාපොරොත්තුවක්
ඇති ව සහි අන්තයක ගෙදර එන මා ආපසු ගියේ කිසිවක් සිදු නොවී
එසේ අපුල් සහිත බවට පත් සිටිනි. තුසුම ද ගෙදර පැමිණ සිටී ද
මගේ සිත එහි වඩාත් නො සන්සුන් වන්නට විය.

මා නැවත ගෙදර එන කල අලුත් ගෙයක් සඳහා අත්තිවාරම
කපා තිබිණි. රෝහණ පාසලෙන් අස්ව වන්නක රක්ෂාවක ගොස් සිටියේය.

මා සරසවියෙන් පිට වන්නට කලින් ගෙයක වැඩක් පටන්
ගැනීම උපුල්ලන්නට බැරී බරකට කරදීමක් නො වන්නේ දැයි මේ ප්‍රශ්නය
මතු වුණු කීප විටෙක මම අම්මාට මතක් කළෙමි. තවද මල්ලිලාත්,
වසරින් වසර තරුණ විය වෙතටත් ඉහළ පංතිවලටත් යන බැවින්
ඇදුම් පැලඳුම් හා පොත පත ඇතුළු අනෙකුත් අවශ්‍යතාවන් සඳහා
වියදම ද වැඩි වෙයි.

"ඒ වුණත් දුන් උඹට ය කියල යාච්චෙන් හෙම එක්ක එන්න
සුචටත් ද මේ ගෙට..... දුන් ඉතින් තාත්තත් ඒ තරම් නාස්ති කරන්නෙ
නැනේ." යි අම්මා නො කැලී කීවාය.

අම්මා සිතන්නී විශ්ව විද්‍යාලයේ මා හැර අන් හැම දෙනා ම
බනවත් ළමයින් බව ය. ඒ කවුරුත් මගේ මිත්‍රයෝ විය යුතුය.

රෝහණ ද මා මෙන් ම ඉහළට ඉගෙනුම ගනු දැකීම මගේ
ආශාව විය. ඔහු ගැන අම්මා ගෙන ඇති තීරණයත් පවුල සම්බන්ධ ව
මගේ කැලැස්මෙන් බැහැරය. එබැවින් මගේ සිත විදුණේය.

රෝහණ හදිසියේ ගමෙන් පිට කිරීමට තුඩු දුන් කරුණ මට මුළු
මනින් ම දැන ගන්නට ලැබුනේ නැත. ඔහු වාලට නම් විවාහක
කාන්තාවකගේ ගෙදරට යන එන බව අම්මා මට කලින් කියා තිබිණි.
තරුණියන් සම්බන්ධ ව මලඡාවන්ගේ හැසිරීම සැක කටයුතු ව තිබුණත්
ඔහු හා වාලට අතර කවර බැඳීමක් ඇති විය හැකි දැයි මට ප්‍රශ්නිකාවක්
වී තිබිණි. වාලට මුදල් කඩා වඩා ගන්නට රෝහණ රචනාගෙන ඇතැයි
සිතන්නට මම උත්සාහය කළෙමි.

කොටසක් තාත්තාගෙන් ද කොටසක් මල්ලිලාගෙන්ද කොටසක්
අම්මාගෙන් ද වශයෙන් දැන ගත් සියල්ල එකතු කර ගත් කල පවා
කතාව සම්පූර්ණ නොවීය.

මෙහි සාරාංශය ලෙස කිව හැක්කේ වාලට හා හාදව් සිටී
මර්තෙලිස් ද රෝහණ ද අතර විශාල ගැටුමක් වන්නට ගිය බවකි.

"ඒකෙන් මේකෙන් ඉගනීමත් නැති වුණා" මම අම්මා ඉදිරියේ
කිමි.

"ඒකෙන් කමක් නැ. දෙවෙනි සීනියර් පාස්කර ගත්ත එක මට
ඇති. මම බයේ හිටිය ඒකවත් කර ගනී ද කියල"

ඇත්ත වශයෙන් රෝහණ මේ තරම් දුරටත් ඉගෙන ගනී දැයි
මා තුළ ද එකළ විශ්වාසයක් නොවීය. ඔහු රක්ෂාවකට යැවීමෙන්

අම්මා ගත් පියවර බුද්ධිමත් එකකැයි පසු ව මවත් ප්‍රකාශය විය.

පළමු වැනි වසරේ විභාගයට පෙනී සිට සිංහල අවුරුද්දට මා හෙදර යන විට අලුත් නිවසේ බිත්ති ජනෙල් මට්ටමට ඉඳි වී තිබිණි. පිටු පසින් ගොස් දනට පදිංචි ගෙට ඇතුළු වෙත් ම දේ තෙතම එකට අසුවන තරම් වෙනසකට මා ළමාවේ අලුත් ගොඩනැගිල්ලට මුඩාවේ නිසා පරණ එක අඳුරට අසු වී ඇති බවය. බිත්ති තවත් ඉහළ ගොස් වහළ ද එ වන විට මේ අඳුර තව තවත් වැඩි වනු ඇත.

අලුත් ගෙට උචිත වන පරිදි එහි කුසසි කාමර ලෙස භාවිතයට ගනු පිණිස පරණ ගෘහයේ වෙනස්කම් වගයක් කරන්නට ඇති බවක් සි අම්මා.

"ලොකු පුතේ උඹ එතකල් මම හිටියෙ. එහෙම හොඳද ?" යි ඇසුවාය.

මෙහි දී මගේ මතය විමසීම ගැන වුවද තෘප්තියට පත් මම අම්මාගේ අදහස අනුමත කළෙමි.

රෝහණ ආවේ නො තහනමට දවස් තුනකට කලිනි. රක්ෂාවේ වගකීමත් පරිසරයත් විසින් ලබාදෙන ලද තලතුනාකමක් ඔහු වෙත එක වර ම දක්නට ලැබිණි.

ඔහු අලුත් ජීවිතය ගැන සැහිමකින් හා ආශාවකින් කතා කිරීම අම්මාගේ සතුටට හේතු විය.

"ඒ වත්ත බොහොම කරදර තිබුණු තැනක්" ඔහු අපට කීය. වටේ අම්මා මිනිස්සු හොරකම් කරනවා. කම්කරුවෝ කලබල කරනවා. ඔවු මේවා. මම සියාට පස්සෙ හේද? කිසි දෙයක් නෑ. දැන් මුළු වත්ත මියට පිම්බ වගේ"

"ඒ වුණාට දෙවනිට වෙන රක්ෂාවක් හොයන්න බලන්න එතක ඉන්න එයා"

"මම තම රුපියල් දහක් ලැබුණත් වෙන තැනකට යන්නේ නෑ.... ඇරත් වත්ත අයිති මහත්තයා මට යන්න දෙන්නෙත් නෑ. සුපිරිස්වැන්නට නමට ඉන්නෙ. මම තමයි සේරම බලාගෙන ඉන්නෙ. සර් එන්නෙයා දවසක ඒ පැත්තෙ"

ඔහු මව කතා කළේ තමා යටතේ පවත්නා මනා පරිසාරිකය ගැන සැලකීම මා කුස ඇති කරවීමේ ආශාවෙන් මෙනි.

"බලමුකෝ පස්සෙ" යි මම ගණනකට නැති ව කිමි.

රෝහණ සිංහල අවුරුද්දට අප හැම දෙනාට ම රෙදිපිළි ගෙනාවේ ය. තාත්තා හෙදර සිටියේ තෑක. එද ය රෝහණ කඩදසිවලින් හා මළුවලින් එළියට ගත් රෙදි ඇඳ මත ගොඩ ගසා එකින් එක අම්මාට පෙන්නුවේ ය. අපි වට වී මිල ගණන් ද මෝස්තර ද ගැන එකිනෙකාගේ අදහස් පළ කරන්නට වීමු.

ඒවා තේරීමේ දී අපගේ රූව අරුචිකම් පිළිබඳ ව වෙන වෙනම මතක් කරගෙන තිබුණු ආකාරය ගැන කල්පනා කරන කල මට පෙනී ගියේ ඔහු වාරිතූයක් විදිනවම සලකාගෙන නොව ආශාවකින් හා හිතවත්කමකින් තැනී ගෙනැවිත් ඇති බවකි.

අම්මා සුදු පසුකලය මත දම් පැහැති පුංචි මල් ඉතිරිණු පොප්ලින් කැල්ලක් ගෙන දේ අත් දේ පසට විහිදෙන ලෙස දිග හරිමින්, "මොකක් ද දෙවෙනි මේක?" ය යි ඇසුවේ කුහුලකි.

"ගවුම් රෙද්දක් ඇයි?"

"කාටද?"

"වෙන කාටද ඉතින් අපේ අයියගෙ නගාට මිසක්" රෝහණ මා දෙස බලා කීය. ඔහුගේ බැල්ම අර්ථවත් එකක් ලෙස මා තෙරුම් ගත්තේ සිතෙහි වංචලවීමක් ද ඇති ව ය.

"ඕක කුසුම්ට අම්මෙ. හොඳයි නේ ද?"

"කුසුමේ නංගි වුණේ අයියට විතරක්ද? ඒකි උඹට කවුද කියපන් ඊට කලින්"

"අපි කාටත් නංගි අම්මේ. අයියත් එක්කල වැඩිය එකතුයි. ඒකයි මම එහෙම කිව්වෙ."

"ඒක මිසක්"

"ඒක තෙවෙයි අම්මෙ කියන්න කුසුම්ට මේ රෙදි කැල්ල තරකද කියල..... ඒ ළමයගෙ නෑනෙ වැඩිය මෝස්තර හෙම. ඒකයි මම ඕක කෝරල ගත්තෙ"

"ඒකි මෝස්තරකාරියෙකුත් තෙවෙයි. විසේකාරියෙකුත් තෙවෙයි." මාතෘකාවට හෝ අවස්ථාවට හෝ කිසි ලෙසකින් වත් උචිත නොවූ කටුක ස්වරයකින් අම්මා කීවා ය. ".....කෙල්ලො ඉන්න තැනක් වෙලත් මම බයක් නැතුව මේ බයක් මේ හෙදරට ඒකි

තෙත්ත ගත්තෙ ඒකයි. උඹ ඒ වික නිතේ නියා ගනින් දෙවෙනි.

"ඔව් ඒ වික නිතල සුගක් කල් අම්ම"

"මොකක් ද දෙවෙනි උඹ නිතල නියෙන්නෙ?" සැකයකින් සතුටු වූ හඬකින් අම්මා ඇසුවාය.

"කුසුම් කොයි තරම් මේ ගෙදරට ආවත් වැරද්දක් වෙන්නෙ ඉඩක් නෑ කියලි."

"හොඳට ම ඇති! උඹ ඒ වික හේරුම් අරගෙන නියෙනව නෑ පුතේ මව් හොඳටම ඇති!"

රෝහණ හොරහින් මා දෙස බලයි. මම ඔහුගේ ඇස් මත හරිමි.

අපි සහෝදරයෝ හය දෙනෙක් මෙහි සිටිමු. තිදෙනෙක් ම තරුණයෝය. අපි තරමින් මම, රෝහණ හා විජය යන තිදෙනා ම කුසුම්ට වඩා වැඩිමල් ය. එහෙත් අම්මා දිගට ම කතා කළේ ඒක වචන අංගන්තුණයෙනි. යන්තමින් හෝ ඇය වෙත සැකයක් බියක් පවතින්නේ රෝහණ ගැන පමණකි. ගැහැනු ළමයින් සම්බන්ධ ව රෝහණගේ හැසිරීම සැකයට බියට භාජනය වීම පුළුල්යක් නොවේ. කුසුම් ගැන නම් ඔහු පවා අහිංසකය යනු මට ස්ථිර ය. දෙවෙනි සහෝදරයා කෙරෙහි මා තුළ උපන්නේ අනුකම්පාවකි. තරමක චේදනාවනි, නිර්දෝෂත්වය - මගේ නොව රෝහණගේ නිර්දෝෂත්වය ප්‍රකාශ කරනු පිණිස කිසිවක් කතා කිරීමේ වුවමනාව මගේ සිතට තදින් දුනෙන්තුව විය. එහෙත් කතා කරන්නට තරම් ධෛර්යයක් වත් අවංකකමක් වත් මට තිබේද?

"බලා ඉන්ද්‍රි වගෙ විකක් උස ගියාට මහත් වුණාට කුසුම් තාම පුංචි කෙල්ලක් ඉගෙන ගන්න ම හදනව මියක් ළමස්සියෙක් කියල මනමාලකමක් හෙම ඒකිගෙ හිතකවත් නෑ. ජේන් අක්කට වුණත් කවද හරි පිහිටත් වෙන්න ඉන්නෙ ඒකි විතරයි." අම්මා වැඩි දුරටත් කීවේ රෝහණගේ සහතිකයෙන් සිය සැකය සුළුමනින් ම පහ නොවුණි ලෙසිනි.

මේවා සියල්ල මෙතැනට උචිත ද අවශ්‍ය ද යි මම කල්පනා කළෙමි. සමහර විට අම්මා කාලයක් තිස්සේ මේ අදහස් පළ කරන්නට වුවමනාවෙන් සිටියා විය හැකිය. කුසුම් තාමත් දුරියක බවත් සුවතියකැයි හැඟීමක් වත් ඇය තුළනො මැති බවත් අපට ඒත්තු ගැන්වීමට අම්මා වුවමනා කළා විය හැකිය. ඇය අත්තිම වචන පිට කළේ සැකයක්

සියත් මුසු වූ ස්වරයෙනි. සැකය නා බිය උසින් මහතින් වැඩි ගියත් කුසුම් තාමත් සුවතියක නොවේ යයි අපට අමතක වී ඇද්දයි හැඟීමකින් පහළ වුණා වන්නට ඇත. ඇය තුළ තරුණකමක් ගැන හිතක වත් නැති බව මතක් කිරීමෙන් අම්මා බැහැරත් ලෙස කරන්නට ඇත්තේ "අනේ පුතේ ඒකිගෙ ගත්වට නොමනා අදහස් දමා මේ සියල්ල විනාශ කර දමන්න එපා" යන ආයාචනය විය යුතු ය.

"ඒකි මට නම් දරුවෙක් වගේ"

"කුසුම් සහෝදරියක් නෙවෙයි, කියල වෙනසක් අපෙක් නෑ අම්මේ" යි රෝහණ අප සියලු දෙනා වෙනුවෙන් කීවේ දැඩි හැඟීමකින් බර වූ හඬකි.

සහෝදරයා උදර පුද්ගලයෙකු යි මට සිහිණි. අනෙක් අතට මා ගැන ම මට හැඟුණේ බෙලහින ආත්ම වංචනිකයකු ලෙසිනි.

"කියක් විතර ගියා ද දෙවෙනි මේ රෙදි විකට ?"

විනාසීයක දෙකක නිශ්ශබ්දතාවයකින් පසු අම්මා ඇසුවාය. රෝහණ සිණාසුනා මිස කිසිවක් කීවේ නැත. ඇත්ත වශයෙන් කතාව අත් මගක යොමු කළ යුතු ව තිබුණු නිසා නිකමට ඇසුවා මිස ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් අම්මා වුවද බලාපොරොත්තු නොවන්නට ඇත. ඇ කතා නැතිව ම, ඇඳ මත විසිර තිබුණු රෙදි වික එකතු කර අල්මාරියේ තැබුවා ය.

අම්මා ඉර හඳ තරමට මා විශ්වාස කළාය. ඇයට රෝහණ ගැන මිස මා ගැන සැකයක් වත් නැත. එහෙත් ඇයගේ සැකයට භාජනය වන රෝහණ මේ කරුණු ගැන කල්පනා කර ඇත්තේ කලකට උඩදී ය. අනෙක් දුරියන් ගැන පිළිවෙත කුමක් වුව ද කුසුම් සම්බන්ධ ව සහෝදරියක නොවන බවක් ඔහු කල්පනා නො කරයි. හෘද සාක්කිය විසින් මට විරුද්ධ ව චෝදනා ගණනක්ම එල්ල කරන ලදී. සියල්ල පිළිගැනීම මිස ඒවායින් නිදහස් වීමට තරම් අහිංසක කමක් මා වෙත නැත.

ඊළග දවසෙක අපේ ගෙදර පැමිණි කුසුම් මග හරින්නට මට වුවමනා වුණා තරම්. මම ඇයට කෙසේ නම් මුහුණ දෙන්නෙමිද?

අතීතය දෙස සිත යොමු කරවන්නට - අතීතය දෙස සිත යොමු කරවා එහිම රැඳෙන්නට - මම උත්සාහ කළෙමි. ළමා කාලයේ විවිධ අවස්ථාවන් සිහිපත් කර ගන්නට මම උත්සාහ කළෙමි. කුඩා ගිහියා උතුලේ රඳවාගෙන මා සමඟ වෙල් තීරයේ ඇවිදින්නට ගිය

දරිය අනෙකු හොඳ මේ කුසුම්ම නොවේදැයි සිතට එක්ක ගන්නා ගැනීමට මම මහත්සි ගිහිමි.

මගේ ඒ උත්සාහයෙන් හිරණයක් වළංකු වුණේ කී දවසකටද?

වෝහණ විසින් සිංහල අවුරුද්දට නැගි කරන ලද රෙද්දෙන් සකන ලද ගවුමක්ද ඊට උඩින් අම්මාගේ විත්ත රෙද්දක් ද ඇඳගෙන කුසුම් නමය පිටු සයට එනු ඉස්කෝල්පුවේ සිටි මම එක උදයක දිවු. ඇයගේ එක අහස ලොකු පොල්කපු නැන්දක් ද අනෙක් අතේ කුල්ලක් ද විය.

එළිතෙතේ ලියයක තැම්බෙමින් තිබුණු ඒ කල්දේරම බාත්තලා හා ඇ සිය කවසුන්හ පටන් ගන්නට කලින් ගෙය දෙස බැලුවාය. අපේ ඇස් හමු විය. කුසුම් එතැන සිටගෙන ම සිනාසුණාය.

"ලොකයිගෙ මම ඒ වික වතල එන්නම්"

ආ වු මේ කුසුම් තවදුරටත් දරියක නොවේ. විත්ත රෙද්ද නිසා ඇ පුවතියක ලෙසින් උසට මහතට වඩාත් කැපී පෙනුණාය.

ඇය ගෙට එක තුරු මම නො ඉසිල්ලෙන් වීම්. මේ වයසේදී මානවයෙකුගේ හෝ මානවීකාවකගේ හෝ ගත වැඩෙන්නේ තනිව නොවේ. සිතත් සමග ය. කුසුම් ද මේ සොබාවික නීතියට අසුවන්නී ය. මේ බාහිර වෙනස ඇයගේ අභ්‍යන්තර කෙරෙහි කෙතරම් දුරට බලපා තිබේ ද යි තීරණය කර ගැනීමේ කුහලක් - නැති ගැන්මක් හා පියක් ද සමග මට ඇති විය. ඒ අවමුණ ඇති ව මම ඇයගේ හැසි සිතාදල්ලක් ම, හැසි වචනයක් ම, ඉරියව්වක් ම හැසිරීමක් ම ගැන වෙන වෙනම කැලකිලිමත් වෙමි.

මේ පියල්ල එකතු වන්නේ කුසුම් නව යොවුන් කරුණියක ය යන හැඟීම සහ තවත් තහවුරු කිරීමට ය. ඇය උසින් මහතින් මෙන් ම පුද්ගලයෙක් ද අවබෝධයෙන් ද වැඩි සිටින්නී ය.

ගවු අවුරුද්දක් පමණ කාලය ඇතුළත නැම නිවාඩුවක ම අපි මුණ ගැසුණෙමු. වෙනදා මෙන් කතා කළෙමු. එහෙත් මේ අතරතුර කුසුම් මෙසේ විසින් වික වෙනස් වෙමින් පරණ ලෝකයක සිට අපුත් ලෝකයක් කරා ගමන් කරන බව මා තේරුම් ගත්තේ කියෙන් සසර වන සිහිනි.

බාහිර වෙනස අභ්‍යන්තරය කෙරෙහි කෙතරම් දුරට බල පා ඇද්දයි අවබෝධ කරගත හැක්කේ ඇයගේ හදවතට එයි බැවිනි.

එසේ ඇයගේ හද ගැබ්ව එයි බලන කපුරට කුමක් ද?

අනාභ්‍යය කෙරෙහි ඇයගේ සිත යොමු කරවීමට මට නොයෙක් චිත්ත ඕනෑ විය. එය කළ හැක්කේ අධ්‍යාපනය ගැන කතා කිරීමෙන් පමණි.

නුසුලු ක්‍රියාවකැ යි වකිතය ඇතිව ම මම ඉගැනුම පිළිබඳ තොරතුරු මස්සේ ඇයගේ සිත අනාභ්‍යය කරගෙන යන්නට උත්සාහ කරමි. වකිතය මැඩ ගන්නේ මම ඇයගේ ම යහපත සඳහා මේවා කතා කරමි යි නැවත මතක් කර ගැනීමෙනි.

කුසුම් සෙල්ලමට වැටී ඉගෙනුම අත්පසු කැර ඇද්දයි කල්පනා කරන්නට කිසි ම හේතුවක් හෝ පදනමක් හෝ නැත ද එබඳු සැකයක් සිතට තබා ගන්නට මම වෙහෙසුණෙමි.

ඉගෙනුම ගැන කතා කරගෙන ගොස් එක තැනකදී කල්පනාවට වැටුණු කුසුම්. හඩක් නැගෙන තරමේ දිග හුස්මක් පිට කර අනතුරුව මා දෙසට නැරි නැවත මුළු පුරා පිණාසුණා ය.

"බය වෙන්න එපා. කුසුම්ටත් යන්න පුළුවනි වාසිටි"

"ඊට කලින් එස්. එස්. සී. අරගෙන ඉන්න එපා යැ."

"කුසුම්ට මහ දෙයක් යැ ඕක?"

"අයිය නම් කියයි. මට නම් හිතන කොටත් බයයි"

"තරි වැඩක්නෙ. මොනවද මය තරම් බරට හිතන්නෙ?"

"හිතන්න දේවල් නැද්ද අයියෙ අපිට? අයියලට වගේ යැ"

මම ඇයගේ මුහුණින් නැවත සිනාව පලා යන හැටි බලා සිටියෙමි. හසරැලි ඇය වෙත මත හැංගිමුත්තත් කෙළින්නාක් මෙනි. මේ මතු වෙයි. මේ යට යයි. සිනාව ඇතත් නැතත් වෙනසක් නැත. ඇගේ වත පියකරු ය.

"මම ජීවිතයෙන් ගොඩාක් දේවල් බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ නැ අයියෙ....." කුසුම් බිම බලාගෙන කියන්නට පටන් ගනී.

"ඇත්ත කිව්වොත් මා ගැන නම් මම හිතන්නෙත් නැති තරම්. මට ලොකු සැප සම්පත් ගැන ආශාවක් නැ. එහෙම ලොකු දේවල් ගැන ආසාවල් තියාගන්න අපට අයිතියකුත් නැ. නංගිලට උගන්නගෙන අත්තිම කාලෙ හරි කාත්තටයි අම්මටයි නිව් හැනසිල්ලෙ ජීවත් වෙන්න සත්ත්වයක් හදා ගන්න පුළුවන් වුණොත් මට හොඳමම ඇති."

ඇය නමාගේ වගකීම ඔරොත්තු නොදෙන තරම් බරක් සිහි නොගෙන පිඩා විඳිනු ලබන බැවින් මා තුළ නො රිස්සුම් සහගත ස්වභාවයක් හට ගත්තේය.

සිතුවම් පැතුම් බලාපොරොත්තු හා අපේක්ෂාවන් අතින් කුසුම් හා මා අතර සමානතම ස්වයං ම විය. පවුලේ වැඩිමලා වශයෙන් අප දෙ දෙනා වෙත ම පැවරී තිබුණේ එක ම වගකීමකි. අපි දෙදෙනා ම මේ බව තේරුම්ගෙන සිටියෙමු. එහෙත් ඇය තුළ නිතර පැවැතිය යුතු වගකීම හා යුතුකම් ඉටු කරන්නට ශක්තියක් ඇද්දැයි වකිතකිනි.

අපි දෙ දෙනා කිසියම් පොදු ඉලක්කයක් ඇතිව මහත් බලාපොරොත්තු ඇති ව එක ම කමක් පටන් ගනිමු. දැන් ඇය දතර මත දමා සන්නය මට සිදු ව ඇත. එබඳු විත්ත පිඩනයකින් මගේ සිතට බරක් දනෙන්නට විය.

මම අධිල හදවතක පිළිඹිබුවක් බඳු ඇයගේ මුහුණ දෙස බලා සිටියෙමි. ම සිතති ජනිත අනුකම්පාව සෙනෙහසක් බවට වෙනස් වන්නට විය.

ජීවිත මගෙහි කුසුම් අතරමං වන්නට කිසි දිනෙක ඉඩ නො තබමිනි මට සිතියි. එසේ හැඟීම් ඇයට හෙළි කළ යුතුය. මේ ඒ සඳහා උචිත ම අවස්ථාවයි. මම සිතාගි පිට කරනු පිණිස වචන යොදන්නට වීම.

"මම ජීවිතය ගැන අනාගතය ගැන ඕනෑම වැඩිය ලොකුවට සිතනවා කියලා ලොකයියට කරනයි ද?" ඇ හිස ඇළ කර අහිංසක ලෙස ඇසුවා ය.

"නැ"

"එහෙත්ම හිස මුණ? තදුරුකමක් වගේ මොකක්දෝ මුණෙ කියෙන්නෙ?"

"නැ කුසුම් මම මේ කල්පනා කළේ....."

"බලන්නත් බය ගතියක් වගේ එකක් අයියගෙ මුණෙ කියෙන්නෙ."

ඒ කතා කළේ අප දූරිය යි. මම නැති ගනිමි.

සිනාවෙන් පිරි ඇයගේ මුහුණ පුරා අකලංක හදවතක සෙවණැල්ල දිගම වැටී තිබේ. යුවතියක වෙත තවමත් ඇදී සිටින

දූරිය දෙස මම කිලිටි සිහින් කෙසේ නම් බලමි ද? මම තවමත් කුසුම්ට සහෝදරයෙක්මි. ඉදින් මම කෙසේ නම් ඇය වෙතත් ආකාරයකින් දකිමි ද? කුසුම් පිළිබඳ ව මගේ හද තුළ කිසියම් රූපයක් ඇදී තිබේ ද එහි අඛණ්ඩ රේඛාවක තරම් වත් වෙනසක් ඇති වන අන්දමින් ඇය ගැන සිතීම සභා සාපයක් තරමට බරපතළ වරදකි.

"කුසුමෙ ලොකු අයියක් ඉන්න ඒකට මම පාපවකුත් නෑනෙ. හැමදාම ඇවිත් මේ වැඩ ටික කරලා අයින් වෙනවා. අම්මාගේ වචන හදිසියේ මට මතක් විය.

8

වසරකට වරක් සංචාරක පොතක නැවතුම්කාරියක ලෙසින් වසන්තය නැවතත් කඳුකරය වමන්කාරියට ගත් කරන්නට පැමිණ සිටියාය.

අපි දොළොස් මසකට උඩ දී තම තමන් තුළ පැවැති සිතුවම් පැතුම් හෝ හැඟීම් හෝ අලුත් කරගන්නට කල්පනා නො කර ම වාරිත්‍රානුකූල ව නවකයන් පිළිගනිමු. වරදක් පිළිබඳ හැඟීමක් මොහොතෙකට මතු වුණත් ඔවුනට කරන්නේ යහපතක් ම ය යන සිහින් අපි වකිකයක් නැති ව නවකවයියට මෙහෙයවීමු.

කලබලකාරී මුල් සති දෙක තුන ගෙවී යෑමෙන් අනතුරුව එක් සවසෙක ජේරාදෙණි පැත්තේ රවුමක් යනු පිණිස මහින්ද සහ මම ජයන්ත එන තුරු කැන්ටිමට වී සිටියෙමු.

සහබන්ධු හා හෙන්රි ද තේ බොන්නට ආවේ අප සමඟ ම ය.

"ඒයි මිස්ටර් " ය යි හෙන්රි කෑ ගැවේය.

එහා මේසයක යුවතියන් හතර පස් දෙනෙකුට මැදී වී සිටි කීර්තිසේන අපේ දෙනෙතට ලක් විය.

"කෙල්ලො ටික අද මිස්ටර් මරාගෙන වගේ" සහබන්ධු කීය.

තරුණියන් වරින් වර නැගූ සිනාව අතර කීර්තිසේනගේ කටහඬ යට වී ගියේ ය.

"මම කීර්ති අපටත් කියපත්තෝ සාක්කරයක්." ය යි හෙත්තු කෑ හැටි ය.

එක යුගකියක හෙළ හරවා බලා හෙත්තිට යැව්වේ, ඔහු තම දුටුවත් කවිකම් කරන්නට ගියොත් කීර්තියේන නැතිට යනා යි කියෙත් විය යුතු ය.

අත්තිමට ජයන්ත-ආවේය. එහෙත් තනිව නොව අලුත් සිතුවකද සමකය.

ඔහු යමුනා දංගෙදර යනුවෙන් ඇය අපට හඳුන්වා දුන්නේය. මගේ සිතේ එක වර හට ගත්තේ කැළැඹිලි සහගත ස්භාවයකි. එහි මුහුණුවර හඳුනා ගන්නට මම අසමත් වීමි.

රූමතියක ම නොවුණත් යමුනා දංගෙදර ප්‍රිය මනාප පෙනුමකින් යුක්ත වූවාය. ඇයගේ සිහින් සිරුර එහි තිබුණේ සිහිරි අප්සරාවන්ගේ රූ සංකන්වලින් මුද්‍රිත රතු සාවියකි. ඇ පාවිත් තලපළළ ය. සිතාසෙන කල තිකටේ පුළියක් නැගෙන මුහුණ පියකරුය. මේ කිසිවකින් මම එක වර ම ඇය ගැන පැහැදීමකට පත් නො වුණෙමි. ඇත්ත කියතොත් යමුනා මා තුළ ජනිත කළ ක්ෂණික හැඟීම් ප්‍රසන්න ජනක එකක් නොවීය.

"මයා මොනව ද කරන්නේ?" යි මූලික කතා බහෙන් අනතුරුව හෙත්ති ප්‍රශ්න කළේය. ඇ කාලයකට මෙන් තමාගේ විෂයයන් කියාගෙන ගියාය. ඇයගේ පුල මුල සියල්ල දන්නා බවක් හඟවමින් කතා කළ ජයන්ත.

"මෙයා ගිරෝමි හෙම හොඳට අඳුරනව" යි කීවේ සහබන්ධු එල්ල කරගෙන විය යුතුය.

සහබන්ධුගේ මුහුණේ මතු වූ ඇඹිල් ගතිය තේරුම් නොගත් යමුනා, ඔහු කියන්නට ගිය කිසිවක බාධා කරමින් ම,

"සිරා විසාකාවෙ නිවියෙ අපේ අක්කලත් එක්කල එක පතියෙය." යි කෙපලාය.

"අක්ක කොහෙද ඉන්නේ?"

"අක්ක බැඳල බං. උඹ නිකා ගිවිං" මම හෙත්තිට කීමි.

යමුනා සිතාගුණාය.

"ආත්තමයි බැඳල මයා කොහොම ද දන්නේ?"

"ඇයි අපි නො දන්නේ?"

යබකෝළය හා නවක ගතිය යටපත් කර ගන්නට ඇ අසමත් වූවාය. ඇය අප හා කතා කරන අතර පවා වට පිට බැලුවේ මුත්සිපල් දන් දන් එතැයි විශ්වාස ව සිටී. පාසල් ශිෂ්‍යාවක ලෙසිනි.

ජයන්ත හැසිරුණේ උඩතු බවක් ආරුඬකර ගෙන යි මව හැඟිණි. මගේ සිතේ කහට ගතිය වැඩෙන්නට විය.

"එහෙනම් උඹ දන් පේරාදෙණි යන්න එන්නෙ නැත" යි කී මහින්ද තේ කෝපය තිස් කළේය.

ජයන්ත කට උල්කර එක දිගට දුම් වළල කීපයක් පිට කර සිතාවකින් මහින්දගේ කීම අනුමත කළේ ය.

යමුනා හෙත්තිගේ පළවට ඉහළින් දුම් වළල කෙමෙන් විශාල වෙරි යන හැටි ආශ්චර්යයක් ය යි සිතාගෙන මෙන් බලා සිටියාය.

කරුණු පැහැදිලි කිරීමක් - සමාව හැනීමක් - වශයෙන් ජයන්තගෙන් කිසිවක් කියවෙතැයි මම බලා සිටියෙමි.

"පේරාදෙණි යමු වෙන දවසක්"

"මමත් ගාඩන්ස්වලට ගිහිල්ල ම නැ" යි නෙත් කොතින් ජයන්ත දෙස බලාගෙන යමුනා කීවා ය.

"බය වෙන්න එපා. තව කල් තියෙනව" හෙත්ති කීය.

"ඉස්සර වෙලා මේ ළගපාත හරිය පුරුදු වෙමුකෝ" යි ජයන්ත කීවේ ඇය කැඳවාගෙන යා යුතු තැන් සම්බන්ධ ව දැනටමත් සිතේ ඇති සටහනක් ගැන ඉඟි කරන ලෙසිනි.

ජයන්ත හා යමුනා අපට කලින් කැන්ටිමෙන් පිට වූහ.

"උත් එහෙනම් කරන්නෙ බැඳ ගත්ත" යි පාලනය කරගත නොහැකි තරම් කලකිරුණු හඬකින් මට කියැවිණ.

"මොකද උඹට ඉරිසියද? මය ඉන්න ඕනෑ තරම්" සහබන්ධු කීය.

"මම මෙහෙ ආවේ ඒකට නෙවෙයි බං"

"ඒකටය කියල කැමිපස් ආව එකෙක් නෑ බං"

මහින්ද හා මා එතැනින් පිටවුණේ පේරාදෙණි යනු පිණිස කලාගාරය ඉදිරිපිට බස් නවත්තන තැනට ය යි මම සිතීමි.

"සත්ත ඔහු පෙරාදෙණි නොගිහිත් ඉදිමු ද නිමලා" ආරාධනා දින කලාව අසල දී මහින්ද සිටිය.

"ඔහු එකක්" ය යි මා කීවේ බිදුණු හඬිනි.

"සෙ රවුමක් යන්නම්. ඉලක්කත් එකටත් ලැස්තිවෙන්න එතැන"

මම කතා කැසිව පඩි පෙළ බැස පාර පසු කළෙමි. මහින්ද මා සමඟ කාන්තාව තෙක් ආවේය. සිටිත් පරිදි එතැන වැඩි වී සිටි පිරිස අතරින් කීප දෙනෙක් ඔහු හා කතාවට ආහ.

පුස්තකාලයට යන බවත් මා කීවේ අන් තැනක් ගැන කවද ආවේ තැනි බැවිනි. හතිකමක් පිළිබඳ හැඟීම් උත්සන්න වන්නට විය. ඉතා හදිසියේ ශිවෝම් මගේ සිතේ මතු වුණාය. මම ආය දක ගැනීමේ ආකාරයින් වට පිට බැලීමි. ගණන් කර බැලුවොත් සරසවි බිමේ තැන තැන හතිවද රොඩු හා පෝඩු පිටින්ද විසිර සිටින පිරිස දහසකට වැඩි වනු ඇත. මේ දහසක් දෙනා අතර මම හුදකලා වී සිටිමි. මුල් කාලයේ සතියක් දෙකක් යන තුරු ශිවෝම් මඳ සිනාවක් හා කතාවට වැටීමේ ධ්වනිවත් ඇති වී එතෙක් මෙතෙක් මා මුණ ගැසෙන්නට ආවාය. මම ආය මත හැරියෙමි. අන්තිමට ඇ ඇතක සිට මා දුටුවත් ඉවත බලා යන්නට පටන් ගත්තා ය. ආය ගත වූ වසර ඇතුළත කාලයෙන් කාලයට කීප දෙනෙකුගේ ඇසුරෙහි ගත කරන බව මම දුටුවෙමි. සහසන්ධු එයින් එකෙහි. එකකට කලින් ජයන්ත සහබන්ධු දෙස අමුතු පිදිනට බලා හිරෝම් වැන මතක් කළේ එබැවිනි.

අප පෙරාදෙණි යන්නට සිටියේ වැදගත් කටයුත්තක් සඳහා ම නොවේ. මහින්ද දන්තා නිකාය පවුලක් ගම්පළ පාරේ පදිංචි සිටියහ. මසකට වරක් දෙකක් කාන්තිය ගෙවීමට එහි ගිය කල ඔවුහු අප කපුරුගොඩෙන් පිළිගත්ත. ඇතැම් ඉරිදුවක උදේ ගිය අප දෙළ පාරකින් දිය නා පෙරළා ආවේ දවල් කෑමෙන් හා සවස හේ බීමෙන් ද පසුවය. ගෙදරින් බැහැරව සිටි අපට මේ ඇත්තන්ගේ ආගන්තුක සත්කාර බෙහෙවින් ප්‍රිය වනාය විය.

දින හයකින් සිස්සේ සිතාගෙන සිටි යමක් නො ලැබී ගියායි සලකාගන්නා තුළුත් වූ ගතියක් මට ඇති විය. සමහර පිට ඒ හැඟීම් පෙරහැරක්. කැණකෙළියක් වැනි තැනක් වැරදි යැමේදී දරුවකුට ඇති වන දුකක් හරම් දාමක වන්නට ඇත.

මම කලාව දෙසට පිටත් වීමි. මට දනුගේ කිසියම් මලක නිසර්ග සුවදක් නොවේ. අතුරතර වසා ගත් වර්ග සිය ගණනාවට

අයත් විවිධ කුසුම් කැනීන් නිත්ම තුරු සෙවණ යට සිසිල් වායුගෝලයේ දී සංකලනය වුණු අමුතූම සුවදකි. තාරුණයේ සුවදය.

අතරමග දී මෙන් ම තවත්තැන් දීද මුණ ගැසුණු පුද්ගලයන් අතර කිසි අමුත්තක් හෝ විශේෂතාවයක් හෝ දක්නට නොවීය. කඩිය උඩ වාඩි වී සිටින පිරිස, පේඩියෝව, කැරම්ලාල්ල සියල්ල අන් ඕනෑම කැන්දෑවක මෙනි. මේ අතරින් හැඟුණු කතාව හා සිනාව ඊට හවුල් වුවහට මිස අන් කිසිවකුට වැදගත්කමක් ඇද්ද?

ඇඳපාලදගෙන පහළට ඇදෙන කීප දෙනෙක්. නාන කාමරයට ඇතුළු වන හෝ ඉන් පිට වන කෙනෙක්. උරුහන්බාමින් කොඩිබෝව දිගේ හදිසි කටයුත්තකට මෙන් ළඟි ළඟියේ ගමන් කරන කෙනෙක්. මේ හැමෝම - පරණ අය මෙන් නවකයන් ද මට පෙනුණේ උපන් ද සිට උදේ හවස දක පුරුදු මුහුණු ඇත්තන් මෙනි.

මා කාමරයට ඇතුළු වුණේ ද පුරුද්ද අනුව ම ය.

ජයන්ත යුවතියක සමඟ අපවෙත එනු දුටු මා තුළ ඇති වුණේ, ඇතුළත පිටත කිසිවක් නො සැඟවූ මිත්‍රයකු එක් වැදගත් කරුණක් පමණක් රහසිගතව තබාගෙන සිටි බව පිට කෙනෙකුගෙන් දන ගත් කල උපදින වේදනාව නො වන්නේ ද?

අද දවල් ආහාරය ගෙන දේශන සඳහා නැවත ශාලාවෙන් පිට ව යන විටත් යමුනා දංගෙදර කෙනෙකු ගැන ජයන්ත දන නොසිටි බව මට සහතික ය.

මා කලින් අනුමාන කරගෙන සිටියේ ඔහු ගෝතම් වීරකෝන් නම් අන් එකියක පිළිබඳ සිතින් පසු වුණු බවකි. ඔහු හිස වාරයේ කීප වරක් ආය ගැන පුවම්නාවට වැඩියෙන් කතා කළේය.

"ජීවිතය පාළුවක් දනෙන්නෙ තැද්ද ?" යි ජයන්ත මගෙන් පුශ්න කළේය. ඔහු ගෝතම් ගැනත් පාළුව ගැනත් සඳහන් කළේ ළඟ ළඟ ය. ජයන්ත යමුනා වෙත ඇදුනේ මේ පාළුවෙන්. අතට අසුවන තරම් දැඩි ලෙස මා අවට ද පැතිර පවතින මේ ඒකාකාරී ගතියෙන්, බේරී රැකවරණක් සොයාගෙන ද?

යුවතියක පිළිබඳ සිතක් පහළ වී පසු ව ආය හඳු කර ගැනීම වෙත ම පුශ්නයකි. ජයන්ත සවස හේ බොත්තට ආවේ දවල් කෑම ගනිද්දී වත් නොදන සිටි එකියක සහකාරිය වශයෙන් තෝරාගෙන ය. ජීවිතාන්තය දක්වා රැකිය යුතු බැඳීමක් කෙසේ නම් මේ අන්දමින් පටන් ගත හැකි දැයි තේරුම් ගැනීමට මම අපොහොසත් වෙමි.

සමූහයා අනෙකුත් මෙහි එක්තරා කලින් කිසිවකුට නොතිබුණ ද යි කුසුලක් මගේ සිතට නැගිණි. ඇ විශාලා විද්‍යාලයට පිවිසිත් ඇසුරට නොවැටුණා වන්නට ඇත.

අනුන්ගේ මඟුල් ජෝඩු ගැන සොයන්නේ කුමට දැ යි අනෙකුත් අතට මට හෙක් විය. එය අගිෂ්ටකමකි. මෙතැන එබඳු තරක ගිණිකු ඇත්තේ නැත. දෙමාපියන්ගෙන් ද වැඩිහිටියන්ගෙන් ද ඇත් ඇති සරසවිය අමුතු ම ලෝකයකි. කට්ඨාසාරයටරුන් වෙසින් ගුරුවරුන් ඇත් වඩුන් ද අපගේ අධ්‍යාපනයෙහි - ජීවිතයෙහි - කොටසක්ද යන ප්‍රශ්නය එක් නැගෙන්නේ මෙසේ තැත්තට වී කල්පනා කළොත් පමණි. සම්ප්‍රදාය විසින් බඳිනු ලැබූ අප අතර සමූහයක් වශයෙන් පොදු ගිණියක් මෙන්ම එකිනෙකාගෙන් වෙන්වුණු පෞද්ගලිකත්වයක් ද වෙන ම ද වෙයි. දෙ දෙනක එකතු වීම ඒ පොදු බවේ මෙන් ම පෞද්ගලිකත්වයක් ද ලක්ෂණයකි.

හත් අට දෙනා - හතර පස් දෙනා කාණ්ඩ ගැසී එතා මෙතා යන්නට පුරුදුව සිටි පිරිසක් අතර එකියක දින කිහිපයකට පසුව නදියට රංචුවෙන් ඉවත් වී තරුණයකු හා ඇගේ හැඬී හැඬී සිටින දොඩමින් පාරක් දිගේ ඇදෙනු දක්නට ලැබෙයි. ඇ ඔහු අතට කුඩය දෙන්නීය. ඔහු එය දිග හැර ඇයටත් හෙවණ වන්නට අල්ලා ගන්නේය. බාහිර ලෝකයේ මුද්ද හා මාලය මෙන් මෙතැන කුඩය සංකේතයකි. දෙ දෙනෙකු එකතු වීම පිළිබඳ ලාංඡනයකි.

ජයන්ත හා සමූහයා තවත් ජෝඩුවකි. අදහන ජනතා අසාමාන්‍ය කිසිවක් පවුතතර සිදු වී නැත. හැම වාරයක ම මෙබඳු එකතු වීම සිය ගණනක් මෙතැන සිදු වෙයි. එමඟින්, මා පෙළනු ලබන්නේ ජයන්තගේ ඇසුර අභිමි පිණිස වර්තමානයක මිස අන් කිසිවක් විසින් නොවේ. මහින්ද ද මෙලෙසින් ම සිතනවා ඇද්ද? සැක සහිතයි.

"උඹ එතෙම මුළුමනින්ම යන්න එන්න නැද්ද?" යි ඔහු ඇසුවේ තත්සත් ලෙසිනි. ඊටත් වඩා කමා මැතිවරණයට තරඟ නොකරන බවට අනුමානයක් කැන්ට්මේ දී ජයන්ත වෙතින් යන්නමින් එස් වී පුළුස් නැත.

ඇත්ත වශයෙන් කලකිරීමට පත් විය යුතුව තිබුණේ මහින්දය. මේ වර මහ සිංහ සංගමයේ තනතුරකට තරඟ කිරීමට ජයන්ත කැමැත්ත පළ කර සිටියේ මහින්දගේ ඉල්ලීමක් උඩ ය.

මහින්ද මාර්ස් කාලාවට යන්නට ඇත්තේ තම සගයන් කතා සත් තර අනෙක් අපේක්ෂකයකු සොයා ගනු පිණිස විය යුතුය. තමා සමඟ එන්නා යි ඔහු මට ද කතා නොකිරීම හැන එවේලේ මා තුළ ඇති වූ විදීම අසාධාරණය. මා සංගම් කටයුතු ගැන කටයුතු ගැන උනන්දුවක් නොගන්නා බව මහින්ද දැන සිටියේය. මෙතෙක් මා මැතිවරණ ගැන කතා සත් කළේ ජයන්ත තරඟ කිරීමට සිටී බැවිනි.

මහින්ද සසල විමක් නැති වී මනාම නැට්ටකට මුහුණ දුන්නේත් පාටකමකින් හා හුදකලා ගතියකින් පීඩා විඳිමින් නොවූණේත් දේශපාලනයට ඇප කැප වී කටයුතු කළ නිසාද?

මා එකල දේශපාලනය සුවිසේ අනුන් හැදීමට ගන්නා උත්සාහයක් ලෙසිනි. අප හැම දෙනා ම තම තමන් හැඳෙන්නට උත්සාහ කළොත් දේශපාලනයක් ඕනෑ නැතැයි මම අදහස් කළෙමි. තමන් හැදීම අනුන් වෙනුවෙන් කළ හැකි උසස් ම දෙය වශයෙන් මම කල්පනා කළෙමි.

මම බැල්කනිය දෙසට ගියෙමි. මොනොනින්, මොනොන සිය නාඩය වෙනස් කර ගනිමින් බටහිර අහස පුරා පැතිර යමින් තිබුණු රෝස පාට වලා කැටියක් දෙස මම බලා සිටියෙමි.

අතීතයට සම්බන්ධ සියල්ල බොද වී ඒ යටින් මගේ සිතේ අත්තිමට මතු වන්නේ, රෝහණ විසින් තැපි කරන ලද, සුදු පසුපාලය මත දම් පාට මල් වැටුණු රෙද්දෙන් මැසුණු ගවුමක් ඇඳගෙන අවුරුදු නිවාඩුව අග දී මා සුදු කුසුමිය.

කුසුමින් බර වැලෙන් වෙලා ගනු ලැබූ රූස්ස ගස්, ඒවායේ සිසිල ගෙන දෙන සෙවණ. ලිය ගොමු අස්සේ - මාවත් ඔස්සේ ඇසෙන මිහිරි සිතා හඬ. නිසසල වී ගලා යන මහවැලිය සුදු වැල්ලෙන් පිරී තදී තෙර හා එහි කෙළවර සුළඟ බදාගන්නට ඒ මේ අත පැද්දෙන උණ පසුරු. මේ හැම එකක්ම අලුත් කුසුම් ගැන සිතන්නට ඇය දෙස බලන්නට මා පොළඹවයි.

හත්තාන කඳු පාමුල සුන්දර භූමි භාගයක මේ ස්ථානය සැලසුම් කළ නිර්මාණ ශිල්පියා සියල්ල සකස් කළේ අපේ සිත් කල්තියා ම දනගෙන ද?

මෙධර්ශය, තීරණය, අධීෂ්ඨානය පිළිබඳ සියලු රැහැන් පටවල් එකින් එක සිඳි බිඳ යන්නට වන්නේ ය. පාලනය කර ගත නොහැකි සිත ක්‍රියා කරන්නේ මගේ ම හතරතු ලෙසිනි. එකල මනෝ තලය පුරා හැම තැන ම කුසුම් මතු වන්නට වූවාය.

ජයන්ත මුණ ගැසීමේ නො ඉවසිලිමත්කමක් මට දැනෙන්නට විය.

ඒ බෝවෙන විට සිරිත් විරිත් පරිදි මහින්දගේ කාමරයෙන් සිල දෙනෙකුගේ කට හඬ ඇසෙන්නට විය.

විස්ව විද්‍යාලයේ උත්සවයන්හි දී බාල් නැටීමට විරුද්ධ ව උද්ඝෝෂණයක් මේ කාලයේ ශිෂ්‍යයන් අතරින් නැගෙමින් තිබිණි. ඇත්ත වශයෙන් මේ ව්‍යාපාරය මුලින් ම පටන්ගෙන තිබුණේ අප එළියන්නට කලින් වසරේ ය. වැඩි දෙනෙකුගේ විරුද්ධතාව මැද එය අසාර්ථකවූ බව පැරණි ශිෂ්‍යයන්ගේ කතාබස්වලින් දැන ගන්නට ලැබිණි.

"එදා කැමිපස් එක නෙවෙයි අද. අද සෙන්ට්‍රල් වලින් ආව කොල්ලො කෙල්ලො සැහෙන ගණනක් ඉන්නව"

"ඕව නවත්ත බැරි එවුන් ඕවට විරුද්ධයි"

"ඉන්නව නම් උඹේ කවුරු හරි අරං වරෙන් බලන්න නවත්ත පුළුවන් ද බැරිද කියල පෙන්න්න"

"බොරු සදාචාරෙ නෙ බං ඕක"

"කුහක කම"

"තමන්ගෙ රටක් ජාතියක් සංස්කෘතියක් ගැන කතා කරන එක කුහකකමද ඩෝ?"

"උඹලගෙ නවකතාවලින් දෙන දර්ශනය නෙ ඕක"

අපි ඒ කතාවෙන් ම කැම මේසයට ආවෙමු. ජයන්ත හමු වුණේ එහි දී ය.

"ඒයි ජයා තරග කරන්නෙ නෑ යි කියන්නෙ මහින්ද?" සිරිමෙවන් කිය.

"උඹ දන් ද දන්නෙ" යි මහින්ද ජයන්තගේ මුහුණවත් නො බලා කිය.

ජයන්ත වෙනුවට වෙනත් අපේක්ෂකයකු සොයා ගත යුතු ය යි ඔහු සවස සි දෙය මට මතක් විය. මහින්ද තුළ වූයේ දුර දක්නා නුවණක් ද මිනිස් සිත හඳුනා ගැනීමේ දක්ෂමත් දැයි තේරුම් ගැනීමට මම අසමත් වීම.

"ඔව් උදා එන එකක් නෑ. මම දක්ක හවස කරන්නයක් දක්කගෙන යනව ගහ පැත්තෙ" යි පද්මසිරි කිය.

"නෑ බං මුල ඉඳලම මගෙ කැමැත්තක් තිබුණේ නෑ. මහින්දගෙ කීමට....."

"මහින්ද අල්ල ගන්න එපා ඕකට. උඹ ඉලෙක්ෂන් එකට එන්න හිතුවෙත් ඕකටමයි. ඊට කලින් හිටි වුණා"

"හොඳයි උඹල ඔහොම කියනව නම් මම එන්නම්"

"අනේ එපා. උඹ නැවතියන්. උඹල වගෙ එවුන් යුනියන් වැඩ වලින් ගිය තරමට හොඳයි"

"හොඳයි අහපන් මහින්දගෙන් මම මුලදීත් බෑ කිව්වෙ නැද්ද කියල?"

"මහින්දගෙන් අහන්න දෙයක් නෑ ජයන්ත. මේක මගෙ ෆෝන් ඉයරෙක. මේ අවුරුදු හතරට උඹල වගෙ එව්වො ඕනෑ තරම් දුකල තියෙනව."

ජයන්ත වාදයට ගියේ නැත. කැමෙන් පසු ව ඔහු අනෙක් අයගෙන් මිදී මා සමග මිදුලට බැස්සේය.

ඔවුන් දේශපාලනය ගැන ම අලුතෙන් තව දුරටත් කතාව පටන් ගනිද්දී අපි ගස් සෙවණක අඳුර සොයා ආදුණෙමු.

බස් වියෙන් බැස ගුරු පාර දිගේ පයින් ගමන් කරමින් වුන් මම වෙල අසලට පැමිණෙත් ම දුටු දර්ශනය නිසා සොම්නසින් නො සන්සුන් වීමි. වෙටලේ මේ පැත්තෙන් ඇතට අපේ අලුත් ගෙය කොහොම පෙනෙනු ඇද්දැයි මට කලින් කල්පනා වී තිබුණේ නැත. ඉදිවේගෙනඑන කාලයේදී මෙන් නොව නිමාවට බත් ව ඇති අංග සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ල වෙල ඉස්මත්තට පෙනෙන්නේ අපේ ම ගෙය විදිහට නොව කොහේ දෝ අන් විසිතුරු නැතක් ලෙසිනි.

අපට වඩා බනවත් පවුල් කීපයක් ගමේ ඇතත් ඒ කිසිවකුට මේ තරම් අලුත නවීන පන්තයේ ලොකු ගෙයක් ඇත. දන් බලන කල බඹ

සිසුවා ඉදිරිපසින් පාර අසලින් ම වූ අම්මාගේ මේ කඩයේ පුටුවකට පරණකමත් ලොකු වී පෙනෙයි.

මේ දඩ් ආශාවකින් ගමන ඉක්මන් කළෙමි. මම අම්මා තොල්ලුවෙමි. ඇය හැන විමසන්නට තරම් ඉවසීමක් නොවිණි.

කඩය පසුකර මද දුරක් ගිය තැන මහන මැසීමක හඬ ඇසෙයි. කුසුම් අපේ ගෙදර සිටින බව මට මතක් විය.

විනාඩි කිහිපයකට කලින් අතරමඟ දී ජේන් නැන්දලගෙ නිවස ළගින් රද්දි.

"කෝ අක්ක?" යි මම මිදුලේ සිටි අනුලගෙන් ඇසිමි.

"ලොකු අක්ක එහෙ ගියා" ය යි අනුලාත්.

"බය වෙන්න එයා. නංගි පොඩ්ඩ එහෙදි මුණ ගැහෙයි." යනුවෙන් සෝමාත් කීවේ එකට ය.

මා ඉස්කෝල්පුරට ගොඩ වුණේ මුඩග සිනාවක් ඇතිව ය. පෙනෙන කෙස් මාතයේ කිසිවකු නොවූහ. අමුතුවෙන් පරිස්සම් වීමේ වුවමනාවක් තිබුණේ නැත. මම සපත්තු යඛ්දය යට පත් කරගෙන තාලුණු මැසිත් හඬ ඔස්සේ පියවර නැගිමි. මම උළුවස්ස ළඟ තහර වීම. කුසුම් දොරට පිටුපා ජනේලය අසල මැසීම තබාගෙන වාඩි වී දොර රෙදි ඔසමින් සිටියාය. සාලයේත් කාමරයේත් පාළු ගතිය හෙයි විශාලත්වය කවත් වැඩි කර මවා පෑවේය. මම කුසුම් දෙස මද වේලාවක් බලා සිටියෙමි. කාලය පිළිබඳ අදහසක් මට නො වීණි. ගොදුරකට ඇදෙන කපුරු සකකු තුළ පවා ආත්මාරක්ෂාව සඳහා තිබිය යුතු සිය යා සමාන වූ ඔහියත් ඇති ව මා ඇයගේ ඇස් වසනු පිණිස ගිමිත් මොවුන්ගේ කලින් තීරණය කරගෙන තිබුණු සැලැස්මක් උඩ ක්‍රියා කළ එකතු ලෙසිනි.

කුසුම් පුටුවත් පෙරළාගෙන ඉවතට පනිත්ම මහන මැසීම වහා තහර වූයෙන් ඇසුණා නම් ඇසෙන්නට ඇත්තේ අප දෙ දෙනාගේ හදවත් සැලෙන හඬ පමණක් වන්නට ඇත. ඒ තාල දෙකකට නැඟුණු හඬක් විය යුතුය.

දඩ් බියකින් මෙන් ම වේරයකින් - ද්වේශයකින් දුර්වර්ණ වූ ඇයගේ මුහුණ මා සැකිගැන්වීමේ සමත් විය.

ආත්මාරක්ෂාවේ දී, මවගේ දුටු වශයෙන් පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට උරුමයක් ලෙස වූ මහත් ස්ත්‍රී සංහතිය ම සඬ වූ

එවිතරකමක් බඳු පෙනීමක් සියල්ල අතරින් මම හඳුනා ගතිමි.

එරෙස් කළා නොවෙමි දැ යි පසුතැවිල්ලක් ඇයගේ දැස් දකින්න මොහොතකට මා තුළ පහළ විය. පිටුපසින් පැමිණ තමාගේ ඇස් වැසූ තැනැත්තා විරය නොව මා බව තේරුම් ගොස් තිමේස කිහිපයක් යන තුරුත් ඇයගේ මුහුණේ එම ගැහැනු පෙනීම ඉවතට ගියේ නැත.

"කුසුම් බය වුණා ද?" යන ප්‍රශ්නය නගා ගන්නට මම යන්නම් සමත්වීමි. ඇත්ත වශයෙන් වඩා බියපත් ව සිටින්නට ඇත්තේ ඇය නොව මම ය.

"මම..... මම..... හිතුව පුළු අයිය කියල"

අනතුරුව සාමාන්‍ය ලෙසින් කතාබස් වුණත් අසාමාන්‍ය දෙයක් සිදු වූ බවට නො සන්සුන්කමින් මිඳෙන්නට අප දෙ දෙනා ම අසමත් වන්නට ඇත. අප දෙදෙනාට ම මින් මතු කිසි දවසෙක සාමාන්‍ය තත්වයට - කලින් සිටි තත්වයට - පත්වන්නට නො ලැබුණු ඇත. ඒ අවබෝධයෙන් මගේ සිත තරමක් දුරට සැහැල්ලු විය. මම සැහෙන තරමට ඔබේරයවත් වීමි.

පසුබිම සකස් වී තිබේ. තවත් අවස්ථාවක් නො ලැබුණු ඇත. පිළිතුර කුමක් වුවත් මම ප්‍රශ්නය ඉදිරිපත් කළ යුතු වන්නෙමි.

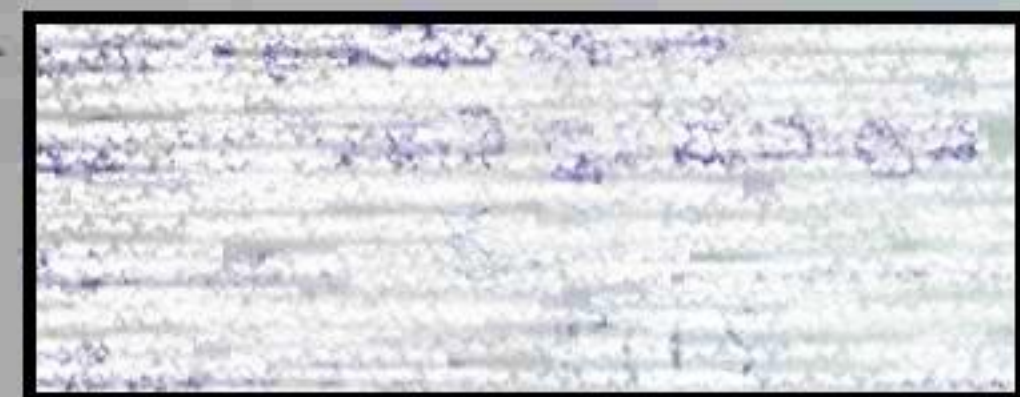
කාමරයෙන් පිට වී ටික වේලාවකින් මා හේ කෝපයක් රැගෙන කුසුම් වෙත ආපසු ගියේ තීරණයකට බැසගෙනය.

"කුසුම්ගේ හිතට බලෙන් විංගන්න මං උත්සාහ කරන්නැ" යි මා පටන් ගත්තේ සැහැල්ලු සිහිනි. "..... මම අහන ප්‍රශ්නයට විතරක් කෙලින් උත්තර දෙන්න. මම අවුරුදු හාණක් ඉන්නමි. මම කුසුම් ගැන බලාපොරොත්තු නියා ගන්නද?"

බරක් නැතිව පටන් ගත් නමුත් මට ඒ වචන හිල ගන්නට අවංකව ම සිතුවේ ඇයගේ දෙනෙත් කඳුලින් තෙත් වන්නට පටන් ගත් කලය. ජීවිතය විසින් එල්ල කරන කල අභියෝගයක් ඉදිරියට පත් ව අසරණ වූ යුවතියකගේ නෙතට එක කඳුළක් ගුළි ගැසෙන්නට කොපමණ වේලාවක් ගත වෙන්නේදැයි සිතාගන්නට මෙන් මම ඇය දෙස බලා සිටියෙමි.

"හා ද? එහා ද? ඒක විතරක් කියන්න" යන ප්‍රශ්නය මොළයට හොරෙන් මගේ හදවතින් පිටවිය.

"මම දන්නෙ නැ"

කුසුම්ගෙන් ඒ පිටවුණේ දුප්පත්කමේ, නැතිබැරිකමේ අසරණතාවයක් දැනුණ හඬ බව ඊට පසු වත් මම තේරුම් නො ගනිමි.

"කුසුම් කල්පනා කරල උත්තරයක් දෙන්න" යි කියාගෙන මා කාමරයෙන් පිට වුණේ සියල්ල සාර්ථක ය යන නිගමනය නිසා මා කාප්පියෙන් පිනා ගිය සිත් ඇතිවිය. කාප්පියට අමතර ව කලස උසුලාගෙන සිටි බරක් ඉවත් වුණු ගතියක් මගේ හදවතට දුනොත් විය.

ඊට දෙ දිනකට පසු ව මට කිවුණේ තීරණය ස්ථිර කරවීම පමණකි.

එතෙක් එදත් ඇය හඬන කල - ඉති බිඳ බිඳ හඬන කල, මා ප්‍රමාද වුණා වැඩි ද යන සැකය වහා මට ඇති විය. මා ජීවත් වුණ ඉතාම දුෂ්කර අමාරු මොහොත එය යයි මම සිතමි.

"මම දන්නේ නෑ. නැන්දට මාව හරි වීය්වාසයි. මේ පිරිමි ලෙස ඉන්න ගෙදර මට මෙහෙම ඉන්න නිදහස දීල බය නැතුව ඉන්නෙ ඒකයි මට ඒ වීය්වාසය කඩන්න බෑ."

"ආදරය කරන එක වීය්වාසය කඩ කිරීමක් නෙව් කුසුම්. අපි ඒ ගොල්ලට දත් ම කියන්න මිනෑ නෑ."

"මම දන්නෙ නෑ මට කරදරේක වැටෙන්න....."

"කුසුම්ට මාව අවිශ්වාසද.....? ඇයි කුසුම් ඉතින් අඩන්නෝ? මව් කියල විතරක් කියන්න."

"මම දන්නෙ නෑ. ඔයා කියන ඕන එකක්. අනිත්ව ඔයා බලා ගන්න..... මට බය නැන්දල....."

"ඒව මට බාර කරන්න. මම බලා ගන්නම්. ඕකට අඩන්න දෙයක් නෑ?"

ඇ එම වචනවලින් තමාගේ මුළු අනාගතය මුළු ඉරණම මා අත තැබුවාය. ඇය කතා කළේ මා කෙරෙහි මොන තරම් විශ්වාසයක් බලාපොරොත්තුවක් ඇතිව ද? මගේ පිළිතුර ද ප්‍රතිඥාවකි.

සියල්ල අවතස කළ හැකි වූ පසුත් සියලු වෝදනාවන්ගෙන් තිදහස් විය හැකි බව පෙනී ගිය පසුත් ඉදිරි කාලයේ දී මගේ හෘද තත්වය පිළිබඳව මා මාතෘකාවක් කළේ කුසුම්ගේ මේ ඉරණම සහායක වූයේ නැති බව දැනට පිළිගනිමි.

තවත් ජීවිතයක වගකීමක් කරට ගත්තෙමු යි බරක් වෙනුවට මට ඇති වුණේ ආත්මාභිමානයකි. කුසුම් පිළිබඳ වගකීම මට තෙසේ නම් බරක් විය හැකිද? මම කාලයක් තිස්සේ ගත කළ අවිනිශ්චිත තත්වය පහව සැකයෙන් බියෙන් තොර ව අනාගතය දෙස බලන්නට සමත් වීමි.

නුසුරුවූ අත් දකීමකට මුහුණ දීමේ දී හටගත් දුඛ වික්ත වේගයෙන් පහව අප දෙදෙනාගේ ම සිත් තරමක් සන්සුන් වූ පසු ව, දෙමාපියන්ගේ කැමැත්ත ලබා ගැනීමේ ප්‍රශ්නය ගැන මගේ අවධානය යොමු කර වන්නට ඇයට වුවමනා විය.

"නැන්දල කැමති වෙන එකක් නෑ." යි ඇය වරක් කීවේ අදහස් වෙනස් කර ගැනීමට දත් වුණත් ඉඩ ඇති බවක් මට හඟවන ආකාරයෙනි.

"ඒ ගොල්ල විරුද්ධ වෙන එකක් නෑ කුසුම්." ය යි කියන්නට තරම් ධෛර්යයක් හෝ පැහැදිලිකමක් හෝ මට නො වීණි.

ඒ වෙනුවට එබඳු ප්‍රශ්නයක් මතුවන්නේ තව කාලයකින් ද යි මා කියා ගත්තේ දුබල ලෙසිනි. මගේ දුබලකම ගැන මට ම තරහක් ඇති විය.

"කවද හරි මතුවෙනව නෙ"

"ඒක එදාට බලා ගනිමුකො."

"මම දන්නෙ නෑ. අම්මල කැමැත්ත ගන්න වෙයි."

මට වුවමනා කළේ අනාගතයේ විය හැකි අසුබ දේවල් සොයා බිය වීමට - නැති ගැනීමට නොව ප්‍රීතිමත් වර්තමානය මුසල කර නොගෙන එහිම ජීවත් වීමට ය.

"අම්මගෙ කැමැත්ත ගන්න බැරි වුණොත්?" යන ප්‍රශ්නය මා ඇයගෙන් ඇසුවේ පිළිතුරු බලාගෙන නොවේ. "කවරු විරුද්ධ වුණත් මට ඔයා නැතුව බෑ" යනුවෙන් ඇය කියනු ඇතැයි විශ්වාසයෙනි.

"අම්මගෙ හිතට හින්දරක් දීල පවිකාරියක් වෙන්න මට බෑ" යි ඇ කීවාය.

මම කරුණු දෙකක් ගැන කල්පනා කර ඇයගේ මේ වචනවල බලපෑම යටපත් කර ගන්නට මහත්සි ගනිමි.

මුල දී විරුද්ධ වුවත් අප එක්සිත් ව සිටියොත් අම්මාගේ කැමැත්ත

ලබනා හැකි ය යි මම විශ්වාස කළෙමි. ඒ කියා දෙමාපියන්ට කින්නට දීමේ කල්පිතයට මතු නොවෙතැ. ඇත. අනෙක් අතට ඇට මේ විදහා කතා කළත් ප්‍රේමය වැඩි දේ දෙතොට ම දේදෙනා කැඩී ව වැටී තොර අපේ හදවත් හව තවත් ලං වූ කල්හි කුසුම් නැති කැමැත්තකින් හෝ විවෘත වෙමු යි මා කරන යෝජනාවකට අන්තිමට එකඟ වනු ඇත.

මා දිනට ම තීරණ ගත්තේත් ක්‍රියා කළේත් මෙබඳු ආත්මාර්ථයකට කැඩීම් අනුවය.

හෙට ගෙවදීමේ උත්සවය කලින් ම කුසුම්ගෙන් වචනයක් ගන්නා පුරවන්වීම වාදනාවකැ යි මම සිතුවෙමි. මගේ සතුට අංග සම්පූර්ණ විය.

පොතකට හැටකට නො අඩු ස්ත්‍රී පුරුෂයන් එකතු වී පිටිස් මණ්ඩපය බිඳින, කැටසිලි කරන, පිටි කොටන, කැවුම් පුළුස්සන හෙදුරු හදිස්සියේ දුටුගෙන එන කෙනෙක් අම්මාගෙන් හා තාත්තාගෙන් මෙන් ම මගෙන් ද කිසිවක් ගැන උපදෙසක් අදහසක් විමසති.

"සිය ලොකු පුතාගෙහුත් අහල කරන්න මිනැ." යි තාත්තා තවත් කෙනෙකුට කියනු ඇතෙයි.

අනංකාරකමට ලං වූ හැඩිමකින් මම උදම් වීම.

"කතුරු කොහෙද කිසිල මගෙන් අහන්න එපා මහතුන්. මට සිහියවත් නැ. අප කුසුම්කතයෙන් ඉල්ල ගනිත්." ය යි අම්මා තිස්සට කැට කළාය.

"පලයන් කුසුමෙ පලයන් අප කුස්සිය දිහාවට, උඹ හිනිත් උනෙ බලා ගනිත්." ඇය සවන් වරෙක විධානය කරනු ඇසිණි.

"කුසුම්කතෙ අනෙත්ට යකඩ ඇණ මදිලු"

"කුසුම් මෙහෙ කැඳද පුවක් කපන ගිරයක් හෙම?"

"බලපත් දුරේ බලපත් ඔය සේරම තේ වතුර බිල ද කියල"

මගේ හදවත, හැම පැත්තෙන් ම මෙසේ කුසුම්ගේ නම් කියැවෙන හඬ බාර ගත්තේ අනාගතය කෙරෙහි කැවුණු විශ්වාසය හා බලාපොරොත්තු හව තවත් තහවුරු කරමිනි.

උත්සවය වැඩට පමණක් නොව ඇ සොම්නසින් හා සතුටටත් හසුල්කාරියකි. මතු වට එහි වෙනසක් විය නොහැකිය. අම්මා විරුද්ධ වනු ඇද්දයි කිය පදනම් රහිතය.

පිරිසට පැමිණි ජයන්තන් ප්‍රේමසිරිත් කුසුම් ගැන අතිශයෙන් පැහැදිලි සිටි ඔවුන් ඊට පසු වත් ඇය මතක් කර කළ කතාබහෙන් පැහැදිලි විය. කවුරු නම් කුසුම් ගැන නො පැහැදෙයි ද?

ජීවිතයෙන් මා ඉල්ලා සිටි සීමාසහිත බලාපොරොත්තු හා ප්‍රාර්ථනා ඉටු කිරීමේ දී සහකාරියක වශයෙන් මීට වඩා තවත් සුදුසු අන් තරුණියක ගැන සිතන්නටත් බැවිය. මා පතන්නේ හුදකලා පැවැත්මක් නොවේ. විවාහයෙන් පසුව අම්මා හා තාත්තාත් මල්ලිලාත් අද මෙන්ම ජීවිතයේ කොටසක් වශයෙන් සිටිය යුතුය. එසේ කළ හැක්කේ යහපත් බිරිඳක සොයා ගතහොත් පමණි. අප සියලු දෙනා ම කුසුම් ගැන දනිමු. කුසුම් අප සියලු දෙනා ගැනම දනී. අපේ ගසිතුණ. පුරුදු රැවි අරවිකම්, කන බොක දේ කිසිවක් ගැන ඇයට අනුකූලවත් සොයා දුන ගන්නට දෙයක් නැත. ඇ කරුණාවන්තය. පරිත්‍යාගශීලිය. ලෝකය ගැන අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට තරම් උනන්දුවක් හා බුද්ධියක් ඇයට ඇත. ඉවුම් පිහිම් ඇතුරු ගෙදර දොර සියලු වැඩ කරයුතු ගැන දක්ෂ කම්මක් හා නිපුණත්වයක් ඇයට තිබේ. ගැහැණියක වෙත මීට වඩා තව කුමක් නම් බලාපොරොත්තු විය හැකිද?

විවාහය හා සම්බන්ධ ප්‍රශ්න ගැන කල්පනා කරන කල මගේ සිත උනන්දු වූ අන් කරුණක් විය. කාලයක් තිස්සේ දවසට පැය දහ අට බැගින් වැඩ කරගෙන එන අපේ අම්මා කුටු පහටු කරවීමේ සමත් ගැහැණියක සොයා ගැනීම පහසු නො වනු ඇත. නැඩවැඩ වී පුටු පිට වාඩි වී සිටින බෝතීක්කන් වැනි ගැහැනුන් ගැන අම්මා සතුටු නොවනු ඇත. ඒ අතින් ද ගෙදරට ගොදිත් ම ගැලපෙන්නේ කුසුමිය.

ඇයගේ එක ම නුසුදුසුකම දුප්පත්කම පමණි. ඇයගේ අනෙක් ගුණාංගයන්ගෙන් නිසැකයෙන් ම ඒ පාඩුව නැති වනු ඇත. එකවර විරුද්ධ වූණත්, කරුණු කියා දීමෙන් අම්මා සතුටු කරවා ගැනීමට බැරි නොවනු ඇත.

මේ අනුව අනාගතය ගැන සුබ සිහින දකිමින් මම ඊළඟ මාස කීපය ගත කළෙමි.

අවුරුදු උත්සවය දවසේ කඩයේ වැඩවල නියුක්ත ව සිටි අම්මාට අවුරුදු කන්නට ගෙට ආ අමුත්තන් ගැනබලන්නට කරම්වත් වේලාවක් නොවිණි. සංග්‍රහ කිරීම් සියල්ල බාර වූණේ කුසුම්ටය. අප කළේ ඇයට සහාය වීම පමණකි.

අනාගතයක් ගැන මාස කීපයකට කලින් පැවැති බියක් එයින් හට ගත් දුක් දොම්නස් ආදියත් සියල්ල මට නම් අමතක ව තිබිණි.

සිත් සේ කතා කරන්නට අවස්ථාවක් ඉන් පසු වී ලැබී නො තිබුණද ආයුර්වේදයේ ද අභ්‍යන්තර අවුලක කිසිදු ලකුණක් පළ නොකළේය.

"කුසුමක්කෙ කැට ගහළු" යි තිස්ස යෝජනා කරනු මට ඇසිණි.
 "ලොකයීමත් කතා කරමු" යි ඇ කීවාය,
 යාමිණි එහි ආවේ මා එළියට එන්නටත් කළිනි.

"මහන මල්ලියෙ කළින්ම කීව්ව හොර කරන්න ව්‍යාජ කුසුම් කරන්නෙක හැඩින් පැවසුවාය. හොර කළොත් ලොකයීමෙන් වොත්කත් ඉල්ලල දෙන්න"

"වොකු ලොකයීමගෙ සාක්කුවෙ දාගෙන ඉන්නවද ඉල්ලල දෙන්න" යි යාමිණි ඇසී ය.

"ඒක මම බලාගන්නමකෝ ඒ වෙලාවට"

ආයු ඉති කළේ ජීවිතයේ හැම දෙයකට හවුල් කර ගන්නට, හැම දුක් කැනවිල්ලක්ම ඉදිරිපත් කරන්නට තමාට සිටින එක ම නැතැත්තා මා පමණක් ම බව නොවේ ද?

අපි සල්ලි වට්ටුවට කැට ගසන්නට පටන් ගතිමු. සහෝදරයන් අතරම මැදි වුණු ආයු අපේ ම කෙනෙකු මෙන් ක්‍රීඩා කරන්නට වුණේ කුඩා දරියකගේ සොම්නසින් හා කෙළිලොල් ගතියකින් ඉවිළිගෙන ය.

අපේම ජීවිතවල කොටසක් විදිහට ස්ථිර වනු මිස, සදාකාලික වනු මිස අපෙන් ඇත් වන්නට කුසුම්ම අයිතියක් වත් යුතුකමක්වත් නැත.

ඒක වෙලාවක් කැට ගසා මල්ලියා පන්දු ගසන්නට ගිය තැන මා පෙර සස වුලදී කුසුම් කතාවට අල්ලා ගත්තේ අනාගතය ගැන සිහිපු සිස සැක පහව ගොස් සොම්නසින් පිරුණු සිතකිනි.

අපිමාගේ සිත විදවන්නට මැරී ය යි ඇ පටන් ගත් කැනවි සිසන්නට වුයෙන් මගේ සිත එහෙම පිටින්ම මුසල වී ගියේය.

අපිමා පතන්නේ මගේ ප්‍රීතිය නම්, කුසුම්ගෙන් තොර ව ඒ ප්‍රීතිය මගේ ජීවිතයට ලගා කරවා ගන්නට මැරිය. ඒ නිසා ආයුගේ විරාද්ධතා නොතකා ක්‍රීඩා කිරීම පාපයක් නොවේ. කුසුම්ම ඒත්තු නැතිවීමට මට වුවමනා වුයේ එයයි. කුසුම් ඒ කිසිවකින් මුරාලත් දක්වන්නේ නැත.

නිව් සැනසිල්ලේ කතාවක් කරන අවස්ථාවක් ලදොත් ආයුට කරගෙව ඉදිරිපත් වල සොමා සමග කෙළම. අන්තිමට රූ රැසින ආයු කැමති කරවා ගත්තේ ඒ අවස්ථාව ලබා ගන්නා අවසෙනි.

කුසුම් හඳුනා ගත් මම එතැන ම නතර වීම, මහ කෝටලයේ දෙවෙනි මාලයේ මා ගමන් ගත් කොට්ඨාසවේ දකුණු පසින් වූ කොටසේ රූප රැසිනිය පෙට්ටිමේ තරගය පිළිබඳ උස මහත මැනීම ආදී මූලික තරගයට ඉදිරිපත් වූ තරුණියන් බවත් පිටත ආසනවල වාඩි වී සිටියේ ඔවුන්ගේ දෙමාපියන් හා භාරකාරයන් බවත් මම නිකමට සිතා ගතිමි. තිරයට එතා සිදුවන දේ ඇත විටමින් එහි බලාගෙන සිටි කාන්තාවන් හා දරියන් කීප දෙනෙකු අතර අනුලා ද විය. ආයු වෙත යන්නට සිතමින් ම නැවත වටපිට බැලූ මම, මා සිටි කොට්ඨාසවේ වම් පස වූ විශාල ශාලාවේ එතා ම කෙළවර පන්තලයක් අසලට වී, පිටත බලාගෙන නිව් ම වුන් කුසුම්, විදුරා දොරවල් පෙළ අතවින් හදිසියේ දිවිමි.මගේ මුවගට සිතාවක් නැතිණි.

දොරක් තල්ලු කර එහි ඇතුළු වූ මම යළි එතැන ම නතර වීම, හත් අට සියයක් සහභාගි වන උත්සවයකට සැහෙන මේ විශාල ශාලාව තුන් පැත්තකින් ම වට වූයේ උස විදුරා පන්තල් පෙළකිනි. එක කෙළවරක පිළිවෙළට ගොඩ ගසන ලද පුටු ගොඩත් ද ශාලාවේ පාළු ගතිය තවත් වැඩි කළේය. තව කැනක වූ සැටිය කෙතරම් ලොකු වුවත් ශාලාවේ දිග පළල නිසා මට දකුණේ කෙළි බවුවත් මෙහි, විදුලි පංකා නිශ්චල ව තිබිණි.

මම මෙනා කෙළවරේ සිට, මේ විශාලත්වයක් පාළු ගතියක් අතවින් එතා ම මුල්ලක සිටි කුසුම් දෙස මද වෙලාවක් බලා සිටියෙමි. මීට පෙර එක් අවස්ථාවෙක, කුසුම් අපේ ගෙදර දොර රෙදි මසමින් සිටිය දී දොර ලග සිට මා ආයුට නොරෙන් බලා සිටියේ ද එසේ වන්නට ඇත.

අම්මා තුළ සැකයක් ඇති වේ ය යි බියෙන් කළින්දා ම කොළඹ පැමිණ මිත්‍රයකුගේ ගෙදර නතර වී මා පසුදා උදේ මහ හෝටලය බලා පිටත් වූණේ, මුළු ජීවිතයම කෙරෙහි බලපාන ගැටළු සහගත ප්‍රශ්නයක් ගැන ආයු සමග කතා කරගන්නට ඇති බවට හට ගත් බරපත් දොම්නස් හා අවිනිශ්චිත ගතියත් විසින් අවුල් කරන ලද සිතින් ය. එහෙත් මා මෙහි සිටින බවත් වත් නො දන, මට පිටු පා මුද දෙස යොමා ගත් දෙනෙත් ඇතිව හුදකලා වී වුන් කුසුම් දකිත්ම මට

සියල්ල අමතක විය. සෙනෙහසින් ද සැහැල්ලුකමින් ද පිරි සිතින් හා ඇස වෙත ගමන් කළේ අරසුදායක් ගැන කිසි ම හැඟීමක් නො මැනිය ය.

"මතනින් බිමට පතින්න එපා" මට ඇයට ඉතා ම සම්පූර්ණ වෙතක් කර ගත් කව හඬකින් කීම්.

ඇය නිහඬයි හැරී බලන කල මම තවත් සිතාපුණෙම්.

"මම බයවුණු කරමක්"

ඇයගේ මුහුණ අප දෙදෙනාගේ ම හදවත්වල කැටපත ය යි මම සිතීමි. මට දුනුණු හැම දෙයක්ම ඇයටත් දුනොන බව, දුක් දොම්නසින් හොර කුසුම්ගේ වන පැහැදිලි ලෙස කියා පෑවේය. මම කුසුම්ගේ අතගෙන එතැනින් වූ සෝපාව වෙත ගමන් කළේ. අයිතියක් පිළිබඳ හැඟීමෙනි.

"ඊළඟ සුන්දරය තෝරන්න එනම් මුලට එන්න ඔයාට පුළුවනි."

"ඊට? මම ලස්සන මිනිසෙක් යැ?"

"හරි. හැඩයි. අඳ හරි හැඩයි."

මට තෙරපෙන තරමට ළං ව අසුනේ වාඩිවෙමින් ඇය විසින් මා වෙත ගෙන ලද බැල්මෙහි වූයේ ආත්ම ගණනාවක බැඳීමකි. ඒ සැඟිම කඩා දමා මා අමතක කරන්නට ඇය අසමත්ය. බාහිර බලපෑමකින් ද එම වෘත්තයක් විපතක් නොවනු ඇත. අනාගතය ගැන බියකට පත්සැල්ලකට පත්වීමට හේතුවක් හෝ කරුණක් නොමැත. කොටින් කියතොත් අනාගතයක් ගැන සිතන්නට වුවමනාවක් නොමැත.

මා ඇයගේ අතින් අල්ලාගෙන හෝටලයේ සිට මුහුදු වෙරළට යන කල, සතුටකට වඩා බලාපොරොත්තු අපුත් වීමකට වඩා ඇත්ත වශයෙන් වූයේ ඇය කෙරෙහි අසීමිත ආශාවක් හා අනුකම්පාවක් පැතිර යෑමයි.

කුසුම් එහි දී අම්මාගේ විරුද්ධත්වය නොතකා විවාහ වීමට බැරි පව්ව තම සිරණය නැවත නැවතත් මතක් කළා පමණක් නොව අන්තිම මොහොත වන තුරු බලා නොසිට හිත හද ගැනීමට කල් ලැබෙන පරිදි දත්ම ම වෙන් වෙමු ය යි යෝජනා කළ ද මම වෙන ද මෙන් කෝපයට පත් නොවුණෙම්. අවංක ආදරයක් ඇත්නම් ඇය මගෙන් තොර අනාගතයක් ගැන කතා කරන්නේ කෙසේ ද යන වේදනාව හා සැකය මා අසලටත් ආවේ නැත. ඒ වෙනුවට විකතව

කලින් හෝටලයේ දී ද අතර මහදී ද ලපන් හැඟීම තව තවත් වේගවත්ව විය.

මට තුරුළු ව. මගේ උතුලන මුහුණ වඩාගෙන තමා අමතක කරන්නට ය යි කුසුම් යදින්නේ මට පමණක් නොව මගේ අම්මාටත් සහෝදරයනටත් ඇති ආදරය නිසාම බව ඇයගේ කදුළු විසින් මුල් වරට මගේ හදවතට ඒත්තු ගන්වන ලදී.

"අඬ අඬ හිතා වෙන එක මට තොරට පුරුදුයි නිමල්. මට මුළු ජීවිතේම කළේ කදුළු අතරින් හිතා වෙන එකයි.

ඒ වචන මගේ ළය මඬල කම්පා කළේ ය.

කිසි දවසක අපේ විවාහයට අම්මලාගේ කැමැත්ත නො ලැබෙනැයි ඇය නගන තර්කය බිඳිය නො හැකිය. අම්මාගේ දරුවකු ලෙස කුඩා දවස සිට ඇති දඩි වී ඇයගේ හිතට ආලය නිසා හින්දරක් දීමට බැවිය යි කුසුම්ට ඇති දුෂ්කරතාව පිළිගත යුතුය.

ඇයගේ තත්ත්වය පැහැදිලිය. දෙමාපියන්ගේ විරුද්ධත්වය අසාධාරණය ය යි සිතෙන්නේ අපේ ඇසින් බලන කලය. දෙමාපියනට අප වෙනුවෙන් සියලු දුක් වේදනා විඳිය හැකි වූණ නම් ඔවුන්ගේ සතුට වෙනුවෙන් අපේ ප්‍රේමය පරිත්‍යාග කිරීමේ යුතුකමක් අපට ඇත.

"කුසුම් ඔයා කියන සේරම ඇත්ත." ය යි මගේ උර තලයේ එල්ලී හඬන, ඇයට කණට කොඳුරා කිව යුතුව තිබිණි. ඒ වෙනුවට මා කීවේ අනෙකකි.

"කුසුම් අපි වෙනුවෙන් අම්මල දුක් වින්ද. ඒ දුක අපේ දරුවන් වෙනුවෙන් අපි විඳවනවා. ලෝක ස්වභාවය ඒකයි." යනුවෙන් මා කීවේ මගේ සතුට සිහිනෙන් වත් පතාගෙන නොවේ. ඇයගේ හිත වෙනස් කරවාගෙන ඇය පත්ව සිටින, පත් වන්නට යන අසරණකමින් මුදා ගන්නා අවසාන ප්‍රයත්නයක් වශයෙනි.

එසේ නම් මෙහි අවසානය කුමක්දැයි මා ඇසුවේ කිසිවක් ඇසිය යුතු වූ බැවින් විනා මුහුණ පා ඇති තත්වය වෙනස් කළ හැකි මගක් සොයන විශ්වාසයක් වූ බැවින් නොවේ.

"මේක අපේ ඉරණමය කියල හිත හද ගනිමු. සහෝදර සහෝදරියෝ වාගේ....."

"එහෙනම් අපි යමු"

එහෙත් ඇය මගේ තුරුළෙන් ඉවත් නොවුණේ ඇයි?

"අපිට මෙතෙක් ඉන්න ලැබෙන අත්තිම දවස ලොකයිමය, අපි තව ටිකක් මෙතෙක් ඉදිලි කර ටිකක්....."

"තව ටිකක් හෙව් කුසුම් සදහන් - මැරෙන තුරුම" යයි කාණක කියන්නට මට ඉඩ විය. ජීවිතයේ පළමු හා අත්තිම වරට මා ඇස සිත හත්තේ එසේ කා ගසන්නට බැරි වූ බැවිනි.

ඇත්ත වශයෙන්ම මට කුසුම් අතිමි වූයේ එදය. මුහුදු වෙරළේ දී ය.

එතෙක් ඉන් ඉදිරියටත් මා මුළු දවස ගත කළේ ඉහතත් කැනවිල්ලකිනි, සන්නේශයකිනි. ඇය මට අතිමි වෙතැයි කියත් හෝ දුකත් හෝ නොමැතිව, තරහත් කැති ව ඇය මා සීමට අවතක නොවීමයි යි සටහන් කැති ව ඇය මගේ නොවෙතැයි මතකත් නොමැතිව මෙ තවත් වැටේ රූප සුන්දරී කරනයේ දී කාලාවේ අසුන්ගෙන ඇයගේ අත ලේලාගෙන උත්සවය නැරඹුවෙමි.

කෙමි රූප සුන්දරිය ලෙස හේරුණු කල මම කුසුම් ද අනෙක් අය සමඟ අත්පිටි ගැසිමි.

අතරමග දී අප අතර සිත් විදෙන කිසිත් ම කියැවුණේ නැත. මිනිසු හෝ අමිනිසු හෝ කිසිවක් කතා කරන්නට බැරි තරමට අපේ හදවත් විඩාවට පත්ව තිබෙන්නට ඇත. මැලැව් ගිය ඇය බස් වියේ දී මගේ උපසිතට සිත තබාගෙන දෙතෙත් පියා කතා නැතිව සිටියත් නින්දා නොගිය බව මම දන සිටියෙමි.

එසේ වන අතර මග මම ඇය දෙස බැලිමි. ඒ පියකරු මුහුණේ එබඳු අසරණකමක් ඇදී තිබෙනු ඊට කලින් හෝ පසුව හෝ ම විසින් දන්නා ලද බවත් මට මතක නැත.

කොළඹ දී කැමි කා පැමිණි බවට මම අම්මාට බොරුවක් කීවෙමි.

"හේ ඊකක් හද දෙන්න ද?" යි අම්මා ඇසුවාය.

හේ ඊකක අවශ්‍යතාවය ලොකුවට දනෙමින් තිබුණත් මම "එය" යි කීවෙමි.

ඇත්ත වශයෙන් සිත් තැවුලක් නිසා ම නොව, කැම කරන්නට බැරි තරම් වෙනස ගතියත් මට දනෙන්නට වූ බැවිනි. ගතින් සිතින් විඩාවට පත් ව සිටියත් මට බොහෝ වේල ගත තුරු නින්දා ගියේ නැත. මම අපේ සම්බන්ධයේ පුරම වරට ආත්මාර්ථකාමයෙන් ජීවි

ප්‍රශ්නය දෙස බලන්නට උත්සාහ කළෙමි.

පසුවද උදේ කල්පනා කරන කල මගේ සිත කලින් දවසට වඩා අඩුකු ආකාරයකින් ක්‍රියා කරන්නට විය. දෙමාපියන්ගේ කැමැත්ත කැති ව විවාහ වීමට බැරිය යි ඇය කියන්නේ මට ඇති ආදරයේ අඩුවත් නිසා යැයි කලින් මම සිතා සිටියෙමි. තැබූ තත්වය ඉඳුරා වෙනස් ය. බාහිර ලෙසින් පළ නො කළත් කුසුම් සිතින් දැඩි දුකක් ප්‍රධානත් වින්දය. මා නො මැති වීමෙන් ඇයගේ අනාගතය නියත අසරණකමකට පත්වනු ඇතැයි මට මුහුදු වෙරළේ දී සිතූණේ එබැවිනි.

අම්මාගේ කැමැත්ත ලබා ගැනීමේ ඉඩක් ඇද්දැයි හෝ තනි කැමැත්තට විවාහයක් සඳහා කුසුමගේ සිත වෙනස් කරවා ගැනීමට ඉඩක් ඇද්දැයි හෝ සිතන්නට කල්පනා නො කරම ඇය අත් හරින්නට වීම නියත සත්‍යයක් ලෙස බාර ගත් මම ඒ අනුව අනාගතය දෙස බලන්නට උත්සාහ කළෙමි. නියත අසරණකමට පත්වනු ඇතැයි මට මුහුදු වෙරළේ දී සිතූණේ එබැවිනි.

අම්මාගේ කැමැත්ත ලබා ගැනීමේ ඉඩක් ඇද්දැ යි හෝ තනි කැමැත්තට විවාහයක් සඳහා කුසුමගේ සිත වෙනස් කරවා ගැනීමට ඉඩක් ඇද්දැයි හෝ සිතන්නට කල්පනා නො කරම ඇය අත් හරින්නට වීම නියත සත්‍යයක් ලෙස බාර ගත් මම ඒ අනුව අනාගතය දෙස බලන්නට උත්සාහ කළෙමි.

මුළු අනාගතය පුරා වැටී තිබුණේ බස්වියේ දී කුසුමගේ මුහුණ මත රැඳුණු අර අසරණකම ය.

ප්‍රේමය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය දී ඇයටත් මටත් ඇත්තේ එකම වේදනාවකි. එහි වෙනස්කමක් නොමැත. එතෙක් ජීවිතය ඉදිරියේ දී ඇයත් මාත් අතර ඇත්තේ ලොකු පරතරයකි.

තව ටික කලකින් මා විශ්ව විද්‍යාලයෙන් පිට වන්නේ ජීවිතයට මුහුණ දීමේ සියලු සුදුසුකම් ඇතිවය. අඩු වශයෙන් සැහෙන පඩියක් හා තත්ත්වයක් ඇති රක්ෂාවක් ලබාගෙන මිනිසකු ලෙස කල දවස ගෙවීමේ අවශ්‍යතාවය ගැන ප්‍රශ්නයක් මට නැත.

අපේ පවුලේ රෝගණ ද රක්ෂාවක් කරයි. විජය දෙවු පෙළ සමත් ය. මගෙන් උදවුවක් ඇති ව හෝ නැතිව හෝ අනෙක් අය ගැන බලා ගන්නට අම්මා සමත්ය. උසස් වීම කෙසේ වුවද අඩු තරමින් ජීවත්වීමේ මූලික පහසුකම් අප සියලු දෙනා වෙත ම කැලසී තිබේ. කුසුමගේ තත්ත්වය ඊට වඩා හාත්පසින් වෙනස්ය. අතිමි වූ

ප්‍රේමයක් පිළිබඳ වේදනා මැද ඇයට යන්නට ඇත්තේ දුෂ්කරයකි. ඇයගේ පියා දැනටමත් මත්පල ව සිටී. කුසුම්ගේ හදවතට ආදරය ගැන භාර භාරා පුෂ්ප කළා මිස, "තාත්තාට දත් සිටීම කුසුම්" යනුවෙන් අසන්නට තරම් වත් මා කාරුණික නොවුණා. මන් වී මට ඇති වූයේ පසුතැවිල්ලක් හා ලැජ්ජාවකි.

ඇති නැති වෙනස පිළිබඳ ද්වේශයකින් මගේ සිත පිරී යන්න විය. සමාජ විමර්ශනවත් උඩ හට ගත් අසුක්තියක් අසාධාරණයක් විය. කුසුම් සිඬා විඳින බවට දයානුකම්පාවක් මගේ හද තුළ මෝරන්නට විය.

කුසුම් මගෙන් පිහිටක් ලබන්නට බැරි තරම් අවාසනාවන්තියෙන් වී නැතිමෙන් වේදනාවකට පත්වීමට මගේ සිත නැඹුරු වූයේ සිසිඬා පරිත්‍යාගයක් කිරීමට බැරි නිවටකමක් වියින් පොළඹවනු ලැබීමෙන් වී මම නො දැනිමි.

කුසුම් මට එද අත්තීමේ ද ඊට කලින් මේ පුෂ්පය මතු ද අවස්ථාවන්හි දී ද බොහෝ දේ කීවාය. ඉන් සමහරක් මට මතක නැත. තවත් ඇතැම් කරුණකදී වචන මතක නැතත් ඒ වාසින් පළ කළ අර්ථය හා හරය මගේ සිතේ ඉතිරි වී ඇතැයි මම සිතමි.

"මිය බොල්ල දන්නෙ නෑ. තංගි කෙනෙක් නිටිය නම් මියට යියයි අම්මල දරුවො වෙනුවෙන් විඳින දුක. ඒක දන්නෙ..... ඒක කේරෙන්නෙ කෑනු පුමින්නට. මට ඕක කියන්න එපා නිමල්. තරහ නෑ මො රෙල අර මුදට වීසි කරන්න. මට බෑ. මට බෑ. මට අම්ම කෙනෙකුට හින්දරක් දෙන්න බෑ." යි කුසුම් බැහැරත් ලෙස කීවාය.

නැංඹියක නො මැති වීම ගැන මම බාල කාලයේ සොරික් ගත කළෙමි. ඒ පාරට කරමක් දුරට හෝ නැති වූයේ කුසුම් නිසා ය. රැ බෝවී - වෙරි වී හෙදර එන තාත්තා කුසුම් දරුවකු මෙන් හද ගනිමි යි මේමත පෝෂණ කරනු මා ඇදට වී සවන් දීමෙන් සිටියේ සතුටෙන් හා බලාපොරොත්තුවෙන් කුසුම් අපේ ම සහෝදරියක ලෙස හැඳුන වැඩෙන තැටි සිතින් මවාගෙන මම මොහොතක ආස්වාදයක් හා අස්වැසිල්ලක් ලදිමි.

පසු කලෙක ඒ කුසුම්ට ම මා ආලය කළේ ඇයි යන පුෂ්පය හද සාක්ෂිය වියින් මගෙන් අසනු ලබන්නේ නිදෙස් විය නො හැකි වේදනාවක් නගමිනි.

යොවුන් වියේදී කුසුම් කෙරෙහි අත් ආදරයක් විඳිනට කැපවී

Buddhika 13

මතු වූයේ ඇය අපේම සපුල් කෙනෙකු වශයෙන් අපේ ම ජීවිතවල නොපසන් බවට පත්වනු දැකීමට මො කාලයේ මා තුළ බල පා සුන් වී ගිය ආශාව ම ද?

සහෝදරියක ලෙස සිටි කුසුම්ට ආදරය කිරීම ගැන මම නැවත නැවතත් අනියමින් පසුතැවිල්ලට පත් වීමි.

ඇයගේ අසරණකම මෙන් ම ඇය සියලු තුණංගයන් මට දෙතුණු පෙනුණා වී මතක් විය. ඒවා සුවතියක් දහසක් අතරින් යොයන්නට බැරි තරම් වටහේය.

මම කුසුම්ට ප්‍රේම කළේ කරුණා පිටක් බඳු මේ විනිත සුවතියගේ දයාව හා කරුණාව මට පමණක් නොව මුළු පවුලටම ලබා දීමේ අවංක සිතින් ය යි සැනසෙන්නට මම උත්සාහ ගනිමි. ඒ පැත්තෙන් බලන කළ ගෘහණියක වශයෙන්. අපගේ වැනි පවුලකට කුසුම් කෙතරම් ගැලපේ ද යි මට පුදුම සිතෙයි. ජීවිතයේ සහකාරියකගෙන් සබ පතන්නේ කුමක්ද? ආදරය, දයාව, කරුණාව, විනිතකම, වාමි බව, නිරහංකාර ගතිය, මේ සියල්ල ඇය වෙත නො අඩුව පවති.

තව තවත් කල්පනා කරගෙන යෑමේ දී මා තුළ කවදත් ප්‍රසාදය ද ඇති කළ කුසුම්ගේ මේ චරිත ලක්ෂණයන් මතක් වීමෙන් හටගත් සිතිවිලි පරම්පරාව, ඇය අතිමි කර ගත නො හැකි තරම් වේදනාවක් මා තුළ ඇති කළේ ය. ඇ නැවත නැවතත් මගේ හදවතට විංගන්නට වූවාය.

අම්මාගේත් සිත නොවිඳවා කුසුම් සිතා ගැනීමේ මගක් නැද්දැයි සිතන්නට ඒ බැඳීම හා ආශාවන් නිතැතින් ම මා පෙළාගියි. පැය විසි ගණනකට කලින් කුසුම් කී සියල්ල සත්‍යය යි පිළිගෙන සිටි නමුත්, අම්මා කුසුම්ට නො කැමති වෙතොත් අසාධාරණය යන කැතිම යළි මගේ සිතට ඇතුළු වන්නට විය.

අපගේ ජීවිත සැපවත් කිරීමට පමණක් නොව අද සිටින තත්වයට වඩා ඉහළ නැතත් අපට ලබා දෙනු පිණිස අම්මා තවමත් දවසකට පැය දහ අටක් වෙනෙසෙන බව දනිමි. ඒ සියලු පරිත්‍යාගයන්ගෙන් ඇය සිතන පහත කිසිවකට කුසුම් බාධාවක් නොවේ. මිනිසාගේ හැම ව්‍යායාමයක ම අරමුණ සතුට නම් - උගත්කම, රක්ෂාව, බිතය තහත්වය ආදී ඒතැම අතතින් ලබන දියුණුව කෙළවර ප්‍රාර්ථනය සතුට නම් - ඇය කළ යුත්තේ මටත් කුසුම්ටත් ආබිර්වාදය දීම පමණකි.

මා කාමරයෙන් පිටට මිදුලට ගියේ අලුත් බලාපොරොත්තු හා

මැදිම ඇතිවිය.

කොළඹ දී කුසුම් මුණ ගැසුණු බව ආරංචි වී ඇත්නම් හොඳයි. මට පසු සිටිනි. අම්මා එදා ඒ ගැන ප්‍රශ්න කළා නම්, මගේ ජීවිතය මට වඩා හාත්පසින් වෙනස් - අමුතූ ම මගෙක වැටෙන්නට ඉඩ තිබිණි. යි අද මට සිතෙයි.

10

මේ වර නිවාඩු කාලයෙන් තතර වී පාඩම් කරන සිසුන් සඳහා වෙන් වී තිබුණේ ජයසිලක ශාලාවය. මහින්ද ගෙදර ගියේ නැත. කලින් කරන ලද කිසි සඳහනක් නො මැකිව මා හදිසියේ ම නිවාඩුව මැද ආපසු පෙරාදෙණි ආවේ ඇයි දැයි ඔහු එක වර මගෙන් ප්‍රශ්න කළේ නැත. මා නිසිම සිත් තැවුලකින් පසු වන බව ඔහු දන ගත් බව නිසැක ය. ඔහු නිශ්චය වූයේ සිත සන්සුන් කර ගන්නට මට කල් දීමක් වශයෙන් විය යුතුය.

මහින්ද කාමරයේ පාඩම් කරන අතර මම බැල්කනියට වී අවට බලා සිටියෙමි. තත්පල් කාලයට සරසවි බිම මේ තරම් ම පාළු හා මුසල බවක් මම කලින් දන නො සිටියෙමි. වසන්ත සමයේ මෙහි පැහිර පැවැසි සිරියාව හා සුන්දරත්වය තොරැන් ගෙන පියා වැන්න. එම සලකන්නාමේ දී සිදු වූ සිටීම හා කුටාල මෙන් තණ බිම් වියැළි අතු පතර මැලැව් ගොස් ඇත. මම ඇසට පෙනී පෙනී ආලෝකය කුනී වේගෙන යන නැව් බලා සිටියෙමි. සිය සෙවනැල්ලෙන්, පුංචි කඳු ගැටයක් හිත අඳුරක් මැවෙන පරිදි එක් උස් කන්දක් අහස දෙසට නැගී සිටියේ අනාකාරකමිනි. ඒ බෝවෙන් ම අවට බැලූ බැලූ තැන ගිනි සාලාවක් වතු වන්නට විය. දෙකැම්බර් ඉවෙරයේ දී මිනිස්සු කඳුවල පසක් ගිනි තබති. පළමු වැනි වසරේ දී අප මුලින්ම පතක් ගිනිගෙන තිබුණු යුද්ධ ද වමන්කාරයක් ලෙසිනි. ගිනි වළල්ල මැදි වී -තනි වී - සිටින මා තුළ දත් ඇති වන්නට සංවේගයක් සියක් බඳු වේදනාකාරී ගැබ්බිනි.

"නිමල් වරෙන් හේ එකක් බොත්තා යන්න." කම්සයේ බොත්තම දමන්න මා වෙත පැමිණි මහින්ද කිය.

"කම සන්න තියෙද්දී මොන හේ ද බං?" යනුවෙන් අසන්නට

Buddhika 15

සිතුවෙන් මම කතා නොකළෙමි.

නිදි මැරීමෙන් හා පාඩම් කිරීමෙන් ඔහුගේ ඇස් රතු වී තරමක් ඉදිමි - මුහුණ වැහැරී තිබිණි. අප ශාලාව පිටුපස කුඩා කැන්ටිනට ගොස් තේ බිව්වේද වැඩි කතා බහක් නැතිවය.

"ඉතින් කියාපත් බලන්න උඹ පිස්ස වගෙ හදිස්සයෙ ආව මොකද කියල..." අතරමග දී ඔහු මගේ පිටට අත තබා සිට.

"කම්මැලියි මවං ගෙදර ඉන්න. පාළු මම සිතා සි සිමි.

මගේ අතින් අල්ලා එකැන ම තතර කරවා ගත් මහින්ද මා දෙස රවාගෙන මෙන් ටික වේලාවක් බලා සිටියේය.

"අපෝ මේ. උඹ මම බබෙක් කියල හිතනවද? එහෙනම් උඹ මට කොළේ වහන්න එනවද?"

"උඹට වහන්න දෙයක් නැතෙ බං"

"ඉතින්"

"උඹ ගිහින් පාඩම් කරපත්. මගෙ වැඩක් ඕනෑ නෑ"

"කියපත් බලන්න ඉතින් මොකද වුණේ කියල." ඔහු මා ඇදගෙන ගසක් යටට ගොස් වාඩි වෙමින් කිය.

"මන්න ඊයෙ ආව කුසුම් අපේ ගෙදර"

මම තවත් පෙරැත්ත කරන්නට ඉඩ නොදී පටන් ගනිමි. ".....පත්සලට දනෙ උයන්න හෙම තිබුණා. ඉතින් එතනදී විඩාගෙ ගැන හෙම කතා කළා - එයා සිනියර් හත්ත හෙ....."

"කෙල්ල පාස් වෙයි ද?"

"පාස් වෙයි උඩින් . ඒකට නම් මට බයක් නෑ. ඒක නෙවිනෙ ප්‍රශ්නෙ. විහාගෙ පාස් වුණත් යු වී කරන්න බෑ ජොබි එකක් නොයල දෙනව ද ඇහුව. උඹ දන්වනෙ මම ඒකට කැමති නැති බව. මට ඒකට ඉතින් කරන ගිය බව පෙන්නන්නෙ නැතුව කිව්ව කුසුම් රස්කාවක් කරනවට මම කැමති නෑ කියල. ඒ පාර එයා කියනව ඔයාගෙ කැමැත්ත විදිහට වැඩ කරන්න පුළුවන්නම් ඒක වාසනාවක් තමුත් අපේ අදහස් ගිතා ගිවියට හරියන්නෑ කියල. මම ඉතින් ඇයි එහෙම කියන්නෙ කියල ඇහුව. ඉතින් තව වල් පල් හැලී ගොඩක් කියවලා -ඒව උඹට අවශ්‍ය නැතෙ. අත්කිමට කිව්ව අම්ම එයාට කියපු කතාවක්....."

"අම්මට ආරංචි වෙලා ද?"

"අපේ වගක් ආරංචි වෙලා නෑ. අර අපේ මාමගෙ දූපෙස් ඉන්නවනෙ මධුරි කියල. මම උඹලට කියල ඇති හිය ගැන. ඉතින් ඒ නැන්දට ඕනෑ කරල කියෙනව ඒ හොල්මන මගේ ඇපේ ගහන්න අම්ම ඕන ගැන කුසුම් එක්ක ගිය නිවාඩු කාලෙ කතා කරදද්දී කිව්වල මගේ අනාගතය ගැන අම්මගෙ කියෙන බලාලොරොත්තු. ඒව දිනා බාලුවම අම්ම එයාට කවරදාවත් කැමති වෙය කියලා හිතන්න බැවිල. තව අම්ම කියල කියෙනව මම ඉර හඳ වගෙ විශ්වාසයි කියල. ඒ විශ්වාසය තබන එක අපරාධයක්ල. ඉතින් එයා කියනව ඕවයින් මේවයින් දත්මම ඕක ඉවරයක් කරල අම්මට ආරංචි වෙන්න කලින් හිත හද හතිවු කියල."

වික වෙලාවක් කතා නැති ව සිටි මහින්ද.

"උඹට සුව ද නිමල් උඹලගෙ අම්ම ඕකට විරුද්ධ නෙවෙයි කියල?" යි ඇසීය.

"විරුද්ධ වෙයි මහින්ද මුලදි. නමුත් මම කුසුම් ගැන තදින් කිව්වොත් අම්ම කවදවත් මගෙ කැමැත්තට එකඟ නොවී ඉන්න නෑ. මම ඒ ගැන බයක් නෑ."

"ඒ උඹ හිතන විදින. නමුත් කුසුම්ට ඒ තරම් සුව නෑ?"

"හරි බං ඉතිං අපි කියමුකො අපිට විරුද්ධ වුනාය කියලා විරුද්ධ වෙලා එදාට හෙණ හහල ගියත් ඒක එකක්. මට ඉවසන්න බැරි අම්මල දත්තෙස් නැතුව දැමීම ම ඉවරයක් කරලා දාමු කියන්නේ මොන හිතකින්ද? එයාට ඒක ගාණක් වත් නෑ"

"උඹට කැසයි ඒකි උඹට ආදරේ නෑ කියල"

මම කතා නො කළෙමි.

"ඒකිට ආදරයක් විතරක් නෙවි බං මොළේකුත් කියනව උඹට වැඩිය. හොහා හොවි නිමල් බලපත් ප්‍රශ්නය දිනා කුසුම්ගෙ ඇහෙනුත් ඒ කෙල්ල දිල ඉඳල ම කිව්ව අම්මල කැමති කරව ගන්න හරිද? ඉතින් කුසුම්ට පෙන්න නම් කවදවත් ඒක හරියන්නෑ කියල දුන්න ම ඉවරයක් කරල දුළු කිව්වම ඇති වැරද්ද මොකක්ද?"

"එහෙනම් උඹ කියන්නෙත්.....?"

"මම කියන්නෙත් ඉවරයක් කරල දන්න නෙවි බං මම කියන්නෙත්....."

කුසුම්ගෙ පැත්තෙන් ඒක අසාධාරණ නෑ. උඹ ඒ පැත්තෙන් හිතපත් හොනා නොවි"

අපි යළි නිහඬතාවයකට වැටුණෙමු. මුහු කි කිසිවකට මම එකඟ නොවිමි.

"නිමල් මම උඹට එකක් කියන්නම්. ගැනුන්ව ඔය තරම් සැක නම් අවිශ්වාස නම් එහෙනම් උඹ ලව් කරන්න එපා."

"මොකක්ද බං බයක් සැකක්"

"නිමල් උඹට මම කියන්නෙ කෝවිවියෙ බස් එකේ තෙරපෙන වෙලාවක් බලල මාලයක් කඩා ගන්න වගේ නැත්නම් පරස් එකකට ගන්නන වගෙ කෙල්ලන්ගෙ කතානාථය කියන එක පිස් පොකට් ගහල ගෙනියන්න බෑ කාටවත්. කෙල්ලෙක් ජොබ් එකකට ගියාය කියල තමන් හොඳනම් භාවිතයක් වෙන්නෙ නෑ. ඒකි දුර් කරන්න බෑ කියනව නම් හොයල දීපත් ජොබ් එකක්."

"මම එයා ගැන බලා ගන්නව නම් දවසක මොනවටද කියාපත් එයාට ජොබ් එකක්"

"ඒ දවසකනෙ! ඇරත් නිමල් උඹ තරහ ගන්න එපා. නො හිතන දේවල් වෙනව ලෝකෙ. බැරි වෙලා හරි උඹට කුසුම් එපා වුණොත්....."

"මගෙ පණ තියෙද්දී නම් මගෙ හිත වෙනස් වෙන්නෙ නෑ. මහින්ද. එහෙම වෙන්න ඉතින් මම මැරෙන්න ඕනෑ."

"හොඳයි උඹ මළොත්? ඒ දුප්පත් කෙල්ලක් උමේ දර සෑයට පනින්න ඕනෑද? ඒකි ජීවත් වෙන්න ඕනෑ නේද? උඹ ම කියල කියනවනෙ ඒ පවුලෙ තත්ත්වය.ඒ පවුලෙ හැටියට ඒකි රස්කාවකට හිහිත් කියක් හරි හම්බ කළාම මොන තරම් දෙයක් ද? කුසුම් හිතනව ඇති හැම පැත්තක්ම. එයින් අදහස් කරන්නෑ කුසුම් උඹට ආදරේ නෑ කියල. උඹත් අර සීනියර් එකේ කොල්ලො වගෙ හිතන්න නියම ප්‍රේමයක් කියනව නම් ඔහොම කියන්නෙ කොහොමද ඉවරයක් කරමු කියල. ඒකනෙ?"

එතැන දී මහින්දගේ කරකයට මම හිත යවිත් එකඟ විමි. එහෙත් මම ඒ බව නොපිළිගනිමි.

"හොඳයි උඹ අද ආවෙ මොකද? ඒ දුප්පත් කෙල්ලගෙ හිත විදවල ඒකිගෙන් පළි ගන්නනෙ? ඇත්ත කියපත්"

"එක ඇත්ත"

"මේ තනන්තෙ මදුරුවෝ තල තල නොගිඳ පලයන් සිටිය හෙට හෙදද"

එහෙත් වහා ආපසු යන අසහසක් මගේ සිතට ආවේ නැත. මගින්ද විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද කරුණුවලින් බලපෑමකට යවන නොවුණු මම. මගේ වේදනා සවිස්තර ලෙස ඇතුළත් කර බොහෝ ලෙස ලියවුණු ලිපියක් කුසුම්ට යැවීමි.

ඊට කුසුම්ගේ පිළිතුරු එන විට ඇය විසින් ද මිත්‍රයා විසින්ද කියන ලද සියලු කරුණු සත්‍යයකු යි මම පිළිගෙන සිටියෙමි.

කුසුම්ට ආලය කිරීමෙන් මා කළේ මෝඩකමකයැ යි වරෙන් මට සිතෙන්නට විය. එහෙත් මට දන් ඇය එය ආපසු ගත නොහැකිය. එසේ නම් මට කුසුම් අහිමි වන්නේ අම්මාගේ විරුද්ධතාව නිසා නොවේද යන කතට මගේ සිතේ මෝරන්නට විය. එතැන් සිට දින කීපයක් සරසවියේ ම යදීමට මා සිතා ගත්තේ කුසුම්ට නොව අම්මාට පිදවන දවේශ සහගත වේතනාවෙනි.

එහෙත් මාගේ සිත මෙල්ල වූයේ මොනවා වූණත් කුසුම්ගේ ආදරයේ අඩුවත් හෝ ඇදත් හෝ නැති බව ඇගේ ලිපියෙන් ට එත්තු ගැන්ම නිසා පමණක් නොවේ. එහි සඳහන් වූ පහත සඳහන් ඡේදයෙනි.

මා වරදක් කර තිබේ නම් මට ඕනෑම දඩුවමක් දෙන්න. ඕනෑම දෙයක් ඔයා වෙනුවෙන් විඳින්න මම සූදනම්. නමුත් මා සමඟ තරහට ගෙදරින් පළිගන්න හිතන්න එපා. මාමාත් නැන්දන් ඔයා ගෙදර එන තුරු බලා සිටින්නේ කො තරම් ආශාවෙන්ද? නිවාඩු කාලයේ දීත් කැමිපස් එකට ම වී කල් ගෙවීම කොයි තරම් වරදක් ද යි ඔයා ම හිතල බලන්න. ඇරන් ඔයා ඔහොම ඉන්නේ මා නිසා ය යි සිතෙන විට....."

මම වහාම ගෙදර ආවෙමි.

"ලොකු පුතේ, භාත්ත මඟ බල බලා හිටියෙ." ය අම්මා නිවේ කමාගේ හැඟීම් ද ගැබ් කල හැඟීම් ද ගැබ් කල හඬකිනි.

ඒ වන විටත් කුසුම්ගේ පාසල පටන්ගෙන තිබිණි.

ඊළග මාස දෙක තුන ඇතුළත ඇය දෙවරක් මුණ ගැසුණු නමුත් හුදකලා වී කතා බස් කිරීම් අවසරයක් නොලද්දෙමි. එහෙත් මිය යන්නට ගිය මගේ බලාපොරොත්තු ඇයගේ මන්මත් කරවන පිනාවෙන්

නැවත පණ බැන්වෙන්නට විය.

කරවුණු පොලොවේ තෙමි නැවුම් සුවද නංවමින් මාරු වූල හරියේ දී හඳ වැසි ඇරඹිණි. මාලාරි ගිය තුරුලකාවෝ යළි ප්‍රබෝධගත් පැත්තක සිට බලා සිටිය හැකි තරම් ඉක්මනිනි. කපු බැවුම්වල පිළිස්සුණු ගහන්වලින් ලා පාට මොරෙයියන් ඇදෙන්නට විය.

"සෝමේට හරි ප්‍රසිද්ධියක් තියෙනවා නෙ දන්" මම අම්මාට කිවෙමි.

අම්මා මා කී දෙය නැසුනාක් මෙන් කර බාගෙන වුන්නා ය.

"මේ අදත් පත්තලේ තිබුණෙ පින්තූරයක්"

"ඔය තියෙන්නෙ" යි ඇය කීවේ ඕනෑවට එපාවට මෙනි.

"විත්‍රපටිවලට ගියාට පස්සෙ සෝමේ ගෙදර එන්නෙම නැද්ද?"

"කවුරු හොයනවද හැබෑවම කොහේ මකබෑවෙලා ද කියල"

"මම දක්ක මේ ලගදී ස්ටේෂන් වැගන් එකක එනව. තව පිරිමි කට්ටියකුත්....."

"ගාමිණි!" යි අම්මා ගැන කතා කරන්නට ගිය මලඡුවන් ඇමතුවේ සැරෙහි. "උඹලට කතා කරන්න දෙයක් නැද්ද වෙන?"

අම්මා කිසි දිනෙක සෝමා ප්‍රිය නො කළාය. එහෙත් ඇයට මේ තරම්මත් කේන්ති ගියේ ඇයි දැයි කුහුලක් හා මව්තයන් මා තුළ ඇති විය. මම එවර දින කීපයක් ගෙදර ගත කළෙමි. නිවස වසා ගත් මුසලකමක් ඇතැයි මගේ හදවතට දනෙන්නට වූයේ අර කුහුල හා මව්තය නැවතත් වැඩි කරමිනි.

සාධක වශයෙන් ඔප්පු කිරීමට තරම් ලකුණක් සොයා ගත නො හැකි වුව ද මා කෙරෙහි අම්මාගෙන් මල්ලිලාගේත් හැසිරීමේ කිසියම් වෙනසක් ඇතැයි මට නිකමට සිතෙන්නට විය. කට වැරදි අනිසි දෙයක් කියවේ දැයි බියකින් මෙන් හැමෝම මා සමඟ කතා කළේ පරිස්සමිනි. කිසිවකු කෙළින් නො කීවත් මාස ගණනකින් කුසුම් අපේ ගෙදර පැමිණ නැති බව තීරණය කර ගත හැකි විය.

"මඩුවෙ දර කැල්ලක් නැ. වහින්න පටන් ගත්තම කඩදසි තමයි ඒපේ දන්න වෙන්නෙ" යි අම්මා වරක් කීවාය. "ගේ හරියෙ හාල් දැවයක් නැතුව ඇති. වී කල්දේරමක් තම්බ ගන්නත් බැරි වුණ" යි ඇ

අනුමාන මෙන් සිටියාය. අම්මා කතා කළේ තරමෙන්, "මේවා ඔබ ගන්නා කුසුමෙන් ආවේ නැත" යි ඇයගෙන් නිකමටවත් කියැවුණේ නැත. තාත්තා හෝ මල්ලියා හෝ කිසිවෙක් වත් ඇය නැත මතක් නොකළා.

මේ අපේ ගෙදර ස්වභාව නොවේ. මකක ඇති කාලෙක මුළු කරුණක් ඇතිව හෝ නැතිව හෝ කුසුමෙන් නම් නොකියැවී ගොඩුණු දවසක් වඩා නැති කරමි. අද නැම දෙනා ම හැසිරෙන්නේ ඇය අපේ ජීවිතවලට හවුල් වී සිටි බවත් වත් නො දන්නා ලෙසිනි. අම්මාත් තාත්තාත් මල්ලියාත් එකතු වී කුසුමට විරුද්ධ බරපතළ වරදක් දෝෂිතමත් කර ඇතත් වේදනාවක් මා පෙළෙන්නට විය. ඇයට අසාධාරණයත් කර ඇති බවත් සිතන කල, ඕනිස්කම කෙරෙහි තටහත් විස්වාසය හිත වී යන්නට විය. එතෙක් කුසුම වෙත පතළ වන අනුකම්පාව නිසර ම සිතේ නොදැයි. දෙමව්පියන් අපගේ සම්බන්ධය දන ගන්නට කලින් ඉවරයක් කර හිත හද ගනිමුයි කුසුම කළ යෝජනාව තවමත් එතෙම මය. ඇයගේ දෙකක් වෙනස් කරනු පිණිස ම විසින් ලියන ලද ලිපි ගණනාවකට අනුව, "හසුන ලැබුණා. ඔබගේ විභාගය ළඟ නිසා දිග ලිපුම් ලියා කරදර නො කරමි." යන කරුණට වැඩි ගමක් තවමත් ඇයගෙන් ලැබී නැත. මගෙන් සකවා තබන්නට දෙයක් ඇය තුළ ද ඇතැයි හට ගත් කැකය තවත් මෝරයි.

මේ සියල්ල එකතු කර බලන කල කිසිවක් සිදු වූ බව සිතා ගන්නට මම සමත් වීමි. සිදු වූ යමක් ඇත්නම් එය මා හැර නැම දෙනා ම දැනි. කුසුම වඩා දන්නිය. මා මේ මුළාවෙන් මුදවානු වෙනුවට ඇය ද දිගට ම රහසක් රැකගෙන ඉන්නවා විය යුතුය. එසේ නම් කුමන්ත්‍රණයක් සිදු වී ඇත්තේ මට විරුද්ධ වය. කුසුම ද එයට හවුල්කාරියෙකි.

සියලු ආදරණීයත්වයන් හා හිතවතුන්ගෙන් පවා පිටුදක්නා ලදුව තනිකමට අනාට අසරණකමට පත් වූණෙමැයි ආත්මානුකම්පාවකින් හා කලකිරීමකින් මගේ සිත වේදනාවට යවී විය. ඒ වේදනාවෙන් මා මිදුණේ සකල ලෝකයා කෙරෙහි උපන් කෝපයෙනි. අඩු තරමින් කුසුම හෝ මා සමඟ ඇත්නම් මුළු ලෝකය ම එක ම එක පැත්තක වූණක් හිතට වත් තනිකමක් නැත පාඩම් කරන්නට සිදුණු නිසා නොව මේ තනිකමෙන් මිදෙනු පිණිස ද ම අත්තිම කාලය ගෙදර නැව්ත් කරසවියේ ම ගත කළෙමි.

සිතෙහි එක පැත්තක් උදෙසාගසින් පිහිදෙන අතර අනෙක් පැත්ත උද්වේගයෙන් හැසිදි යන තත්ත්වයක් එකවර ඇති විය නැති ද

වූ කල නො දැනිමි. මා අවසාන උපාධි පරීක්ෂණයට ගෙහි සිටියේ පටන්පට වීරෝධී නැති දෙකකින් යුතු එකදු අවිනිශ්චිත විත්ත නිවහනක වූවකින ය.

නිසාභව පත්වීමට යන අවස්ථාවේ එල්ල සිටින පවා උද්වේග යන අනාගතයක් කරා දූරතෙත නැමේ මුරමිනාව හා ආකාර අපට ඇත. තෙවකත් තිත්තේ මැඩුණු සිහින මැහැටීමට යන දවස අප හත ය. අපට මෙතැනින් කෙළින් ම පිටවීමට සිතෙන්නේ ලෝකයටය. එහි ඒ ලෝකයේ, කිසියම් තැනක් අප වෙනුවෙන් දහරමක් සූදනම් ව ඇත. අපට ඇත්තේ තමනට නියම තැන හෝරා නැතිම මෙකිනි.

අනාගතය සකස් කර ගැනීමේදීත් මගේ තැන තුමක් දැයි සිතමය කර ගැනීමේ දීත් මම කවදත් මා නැත පමණක් ම කල්පනා නො කළෙමි. මම නිතර ම පවුල නැතත් කුසුම නැතත් සිතුවෙමි. එතෙක් දත් මට ඒ කිසිවෙක් නොවෙත්. ඒ නිසා අනාගතයක් නැත සිතන්නට තරම් දෙයක් නැතැයි උද්වේග ගතියක් මා තුළ ඇති විය. කලකිරෙන තරමට උද්වේගකම දරාණු වූ කල, මගේ යහපතට සියල්ල කළ අම්මා වෙනුවෙන් ඉටුවිය යුතු යුතුකමක් ඇති බව නිතර මතක් කර ගනිමි. තවත් අතකින් උපාධි පරීක්ෂණයට සූදනම් වන අතර මා තුළ මෙතැනට ජයග්‍රණයක් ඇති කර ගැනීමේ ආකාරට වඩා, පටන්ගෙන සිසුණු කටයුත්තක කෙළවරක් දැකීමේ මුරමිනාව හා නො ඉවසිල්ලයි.

අධ්‍යාපන දෙපාර්තුමේන්තුවට දුරු තැනකදුරු ගෙන උපාධිධාරීන් අවසර බවට දන්වීමක් විස්මයාත්මකව වසින් නිවේදනය කර සිටුණේ අප විභාගය සඳහා සූදනම් වන කාලයේය. දන්වීම් මුද්‍රාවේ මේ නිවේදනය මුද්‍රා මා විස්මයාත්මකයෙන් කඩායලයට ගොස් ඉල්ලුම් පත්‍ර පෝරමයක් ලබා ගත්තේ නිකමට මෙකි.

විවි. වලට හිසිල්ල වැඩක් නැ නිමල්. පසිලික් ස්වර්ණ එක වට වඩා හොඳයි" කැන්ටීමේ දී ජයන්ත සිවිය.

"මමත් ඇල්ලියේනේ එකක් දැනට දත්ම ම. මමත් ආසයි විවි.වලට" ගවුනා සිටිය.

"නැත ඉතින් වෙත කෙතෙල්මල් කරන්නය. ඉන්කෝලෙ හාමිගේ කෙතෙත් වෙන්න නැතුව" මහා ඇල්ලියේනේ දන්න. මම සිටිමි නිමල්ට."

"එන්න දැන නැතුව පල් කරන්න. අපිට මිනා එකක් මුරවනි" "අපි දන්නව"

"නැ, ජයන්ත මමත් ඔබත් ඔබගේ ඉල්ලුම් පත්තරයක් දුන්න මම ගණකකරු නැතුව මෙන් කීවෙමි."

ජයන්ත හා ප්‍රේමසිරි දෙ දෙනාම කීවේ ගුරුකම උසස් වීම නො හැකි රැකියාවක් බැවින් පරිපාලන සේවය තෝරා ගැනීම පුළුල් කළ හැකි බවයි. මම ඔවුන් හා ඉන් ඉදිරියට තර්ක කරන්නා නොවීමයි.

ඔහු සරසවියෙන් පියවුණේ ද ඒ අවිනිශ්චිත විත්ත ස්වභාවයෙන් ම ය.

II

ඒ උදේ වරුවේ හෙදුර සිටියේ තාත්තාත් මාත් පමණකි. සාත්තාට වැඩ යෙදී තිබුණේ රාත්‍රියට ය. දහයට පමණ අම්මා අප දෙදෙනාට ම තේ රැගෙන කඩයේ සිට ගෙට ආවාය. අම්මා ළඟට හෙතැවින් දෙන තුරු නො සිට තේ කෝප්පය ගන්නට මුම හේ ඇතුළට ගියෙමි.

"අප නැමිනි බයිස්කෝප් නටන්න ගිහිල්ල වැඩ වරදද ගෙනය කියන්නෙ" අම්මා කීවාය.

දන්නා කෙනෙකු හා නො දන්නා කෙනෙකු අතර කිසිවකු ගැන සඳහන් වීමේ දී ඇති වන අවිනිශ්චිත ගතියක් මගේ සිතට හැගිණි. සාත්තා ඇත්තද කවුදැයි අසන්නට තත්පර කීපයක් ප්‍රමාද වුණේ අම්මාගෙන් ලද පුවත් නිසා හටගත් කම්පනයෙන් විය යුතුය.

"සෝමේ ?"

"වෙන කවිද ?"

"ජේන් අක්ක මහෙට කිව්වද?"

"අම්ම කෙනෙත් කොහොමද හැබෑවම කටක් ඇරල මනොම ඵකත් කියන්නෙ? දහදුරාව මොනව කර ගත්තත්, ජේන් අක්ක නො කිව්වද අද මග උදේ ඉදලම කවිට ආව සේරම කතා වුණේ"

"රාජ අපරාදෙ නේද ජේන් අක්කට වුණේ....." යි තාත්තා ඇඟලන පණ නැතුව ගිය ලෙසින් පුටුවක හාන්සි විය. විටක් වෙලාවක්

වුණේ ඇත්ත වශයෙන් සෝමා ද කුසුම් දැයි තෝරා ගත නොහැකි ගතියකින් මගේ සිත නාදානන වේදනාවකින් මිරිකෙන්නට විය.

"ඕකි මග විප්ලවය කර ගනී කියල ම තම හැමදමත් ගිහුව" තාත්තා නැවතත් කීය. ".....ඵක අතකට ඒකිට හෙණ හත හෙල ගියත් කමක් නැ අන්න අප කුසුමෙට තමා මිකෙනුත් පාඩුව. අපගෙන් කපෝලිස් අයියට අංශ බාගෙ"

කුසුමෙට තමා මිකෙනුත් පාඩුව ය යි තාත්තා කීවේ ඇයට දැනටමත් ව්‍යසන සිදු වී ඇති කලෙක මෙනි.

කුසුමෙය සිට අම්මාත් තාත්තාත් අතර කෙරුණු මේ කතාවට හවුල් වන අවස්ථාවක් බලමින් සිටි මම කුසුමෙගේ නම සඳහන් වෙත් ම මඳක් පසු බැවෙමි. කාලයට පැමිණි මම ඔවුන් කියන දෙයක් ඇසෙන තැනක වාඩි වුණෙමි.

"වැඩිමල් ඵකිට තේන්නම් පාඩුව දහයකින් හොයන්න බැරි තරම් සීලාචාර ගුණ යහපත් ඵකි"

මඳ නිශ්ශබ්දතාවයකින් පසුව, වෙනස් වූ ස්වරයකින් කතා කළ අම්මා මා තුළ වඩාත් උනන්දුවක් ද කුහුලක් ද ඇති කරමින් මෙසේ කීවාය.

".....වෙන ඵකත් ඕනෑ නෑ. අපි බේරුනේ කුසුමෙගෙ ගුණ යහපත්කම නිසාවෙන් තේද? දුන් කාලෙ වෙන ගෑණු ළමස්සියෙක් නම් මෙතන මොනවද වෙන්න තිබුණේ ?"

"මොකුත් වුනේ නැනෙ"

තාත්තා ඒ වචනට කළේ උදසින ගතියකිනි. උදසිනකම අම්මා කෝපයට පත් කළා මෙනි.

"මොකුත් වුණේ නැ තේන්නම් කුසුමෙගෙ හොඳකමට. වෙන ඵකියෙක් නම් ඕවගෙ බුරුලක් දක්ක ගමන් කරේ ඵල්ලෙනවා තේ ද?අපරාදෙ කියන්න බෑ ඵකිට මල් කියල වදින්න වටිනව අපි"

අම්මා කෙමෙන් වේගවත් වන හඬින් කතා කරන්නේ මා මෙහි සිටි බවක් අමතක වීමෙන් ද නැතහොත් මා ඇසෙන තෙක් මානසේ සිටින නිසා ම ද යි සිතාගන්නට මම අසමත් වීමි.

".....ගිය තැනක හතර වරම් දෙසියො පිතට පිහිට වෙලා අම්මාවරුන් හත්දෙනා කිරි උතුර වන්න ඕනෑ කුසුමෙට. දරුවෙක් වගෙ මම නිබ්බ විශ්වාසය ඵකි කැඩුවෙ නෑ. නමුත් මගෙ දරුව ඒ

විශ්වාස කළුව, ඒකයි මට දුක."

මිදල දෙසට හැරී වැඩි වී සිටි මට අම්මාගේ මුහුණ පෙනුණේ නැතත් ඇය අන්තිම වචන පිට කළේ කඳුට සළමින් බව හඬ අනුව සිතා හෙ නැති විය.

"ඔහෙට දුක් වෙන්න දෙයක් වුණේ නැතො?"

"දුක් වෙන්න නෙවෙයි මට පැළිල මැරෙන්නයි තිබුණේ, අප කුසුමේ ඇවිත් සේරම මට සිටියින් බේරුණා....."

"අප ඒකිගෙ සිලාවාර කමට මිසක් මම දිල තිබුණු නිදහසේ නැවියට වෙත නැණු ලිස්සියෙන් නම් මොකක්ද මෙතන වෙන්නෙ තිබුණේ?"

"උන් ඉලන්දරි ලිස්සියෙන් බව දන් ද ඔහේ දන්නො?" යි තාත්තා ආසුරේ සාවයු සිතාවක් ද ඇති ව ය.

පසුකැවිලි වන කෙනෙකු මෙන් අම්මා මදකට කතා නැතිව වුන්නා ය.

"මම හිතුව ඩැයිවර් උන්නැහෙ උගත්කමකුත් තියෙනව නේද කල්පනාවෙන් වැඩ කරයි නේ ද කියල"

"උගත් වුණත් නූගත් වුණත් ඔය වයසෙ හැටි. මොකද අපිය කියල මතක නැතුව යා?"

පැහැල්ලු හඬකින් ම කතා කළ තාත්තා එවර සිණාසුණේ රසබර අභිනයක් මතක් වු ලෙසිනි.

"ඒ නිසා තමයි හරියට බඩට කන්නෙ නැතුව ඉණට අඳින්නේ නැතුව මෙතුවක් කලක් නහින්න වුණේ?" අම්මා ද්වේෂයක් බඳු හඬකින් කීවාය.

හිතුවක්කාර විවාහකයෙකු ඇතුළත් වීම නිසා මේ දුක විඳින්නට විණා යි පසුකැවිල්ලක් - කලකිරීමක් අම්මා තුළ ඇතැයි මම සිතන්නෙවත් නො සිතමි. අම්මා ඇතුම් පදයකින් මෙන් කතා කළේ ප්‍රශ්නය ගැන තාත්තා දක්වන උදසින ගතිය නිසා හටගත් කෝපය උඩ ඔහුගේ සිත විදවනු පිණිස වන්නට ඇත.

"අපි වින්ද දුක් අපේ දරුවන්ට විඳින්න ඉඩ තියෙන්නෙ නෑ කියල එක හිත් හිතාගෙන ඩැයිවර් උන්නැහෙ මම ඒද ඉදලා සේරම කළේ. ඔහේ ඒව දන්නෙ නෑ. ඔහෙට ඒව මතකත් නෑ. ඔහේ

උගත් යන්නම් ඇස් ඇරුණ නම් වියෙ පෙරේද"

"හරි හරි. මම නෑ කියනවය කවදවත් ? ඔහෙත් දරුවකුව දෙයක් වුණේ නෑ"

මගේ දෙනෙත් තෙත් වී උතුර හිර වී යන්නට වඩාත් හේතු වුයේ අම්මාගේ වචන ද තාත්තාගේ වචන දයි වෙන් කර හැකිමට පුළුවන්කමක් නොවිණි.

".....මම ඔහෙට කියන්නෙ මේකයි. ඔහේ කතියම මාන්සි වුණා. දුක් වින්ද. ඒව අපනෙ හියෙ නැතො? ඔහෙට කතුවු වුණාකි ඒ සේරම ගැන හිතල. මම මොකුත් නො කළත් ඔහෙට පින් සිද්ධ වෙන්න දුන් මේ දරුවන්ට දේව කරුණාවෙන් අනුන්ට අත නොපා පොළොවෙ පස ගහල ඉන්න පුළුවන් නෙ..... දන් අපිට තියෙන්නෙ ඒ ගොල්ලන්ගෙ අදහසක් තියෙනවනම් ඒවට ඉඩ දිල....."

"හැබැටම? ඒ ගොල්ලන්ගෙ අදහස්වලට ඉඩ දෙන්න?" යි කියාගෙන අම්මා වහා තාත්තා දෙසට තවත් ලං වුවාය. "නොකා නොබි නිදි මරා මරා සේරම කරල ඇති දැයි කළේ - ඉගැන්නුවෙ - ගෙවල් හඳල දුන්නෙ - අන්තිමට ඒ ගොල්ලන්ට හිතුවක්කාරකම් කර ගන්න ඉඩ දිල අපි පැත්තකට වෙන්නද?"

"දෙන්නෙකුගෙ අදහසක් උඩ දෙන්නෙක් තිත්දුවක් ඇති කර ගන්න එක හිතුවක්කාරමක් ද? අපේ කාලෙ වගෙ නෙවෙයි දුන්. ඉගෙනගෙන තියෙනව නම්, කාසිය බාගෙන් ටිකක් එක තැනක් එහා මෙහා වුණත්, දෙන්නෙකුට එකට ලෝකෙ රටේ ජීවත්වෙන්න. කේරුමක් තියනව නම් ආදර කරුණාවක් උඩ ඒ දෙන්න ගිවිසුමකට ආවම ඕක හිතුවක්කාරකමක්ද?"

තාත්තා මේ කියන්නේ අපගේ සම්බන්ධයට ඔහු විරුද්ධ නැති බව නොවේද?

අම්මාගේ පිළිතුර ලැබෙන තුරු ගෙවුණු මොහොත ඇතුළත බලාපොරොත්තුව මගේ සිත අරක් ගත්තේය.

"ඔහේ කතා කරන්නෙ මොකුත් නො දනනෙ. දෙපැත්තෙම කැමැත්තෙන් සිද්ධ වුණු එකක් නම් මට එහෙම වත් හිතල හිත හද ගන්න නො හිබුණ යෑ. ඔය වයසට ඔව්ගෙ දේවල් වෙනව නේ ද කියල. මෙතන දෙන්නෙකුගෙ අදහසක් නෑ ඩැයිවර් උන්නැහෙ"

තාත්තාගේ විරුද්ධත්වයක් නැති වා පමණක් නොවේ. යම්

නොසිත්තු කුසුම් ද එක් සිත් ව ක්‍රියා කළා නම් අම්මා පවා අත්තිකියා විරුද්ධතාවය යටපත් කර ගැනීමට ඉඩ තිබිණි යි ඇයගේ ම වචන අනුව මට සිහිණි. ජීවිතය ඇඟිලි කුඩුවලට ගැවෙන තරම් දැඩි අතට අසු නොවී තැන ගියා වැනි සංවේගයක් හා පසුතැවිල්ලක් තිබූ මෙන් හදවත මිරිසි ගියේය.

".....මුලින් ම දවසෙ කුසුම් ට මේ අදහස දැමීම වෙලාවෙම ඒකි කියල තියෙනව නෙ නැන්ද මා ගැන තියන විශ්වාසය කඩන්න මට බෑ මම මේකට කැමති නෑ කියල. ඒ කියන්නෙ පිට එකී අරහෙම කියද්දි මගෙ දරුව, මගෙ බඩෙන් වදසු දරුව තේද කියල තියෙන්නෙ අම්ම තිබ්බ විශ්වාසය කැඩුවට කමක් නෑ කියල.....?"

"ඔය තරම් හයිසෙන් කෑ ගන්න එපා. පාරට ඇහෙයි."

අම්මා කතා කරන්නේ මේවා බොරු නම් පුතේ පුළුවන් නම් මජ්ඣ කරපත් යන අභියෝගය රැගත් හඬකිනි. කිසිවක් බොරු නැත.එහෙත් මේ සියල්ල අම්මා කෙසේ නම් දැනින් ද?

".....කුසුමේ කියල තියෙනව නෙ. හැමදමත් මුල පටන් නැන්මේ ඉඳල ම. දෙමව්පියෝ විරුද්ධ දෙයක් මම කරන්නෑ කියල. ඒ ඒකරක් ද? ඒකි කියල තියෙනවනෙ නැන්ද කවදවත් ඕකට කැමති වෙන්නෙ නෑ කියල. විශ්ව විද්‍යාලෙ නොගියට සී.ඒ. පාස් නොකළට කෙල්ලෙන් වෙලා - ගැණියෙක් වෙලා ඒකිට තිබුණ තේද ඒ පොඩ්ඩ තේරුම් ගන්න මොළයක්.....? මමත් ඉගැන්නුවා දරුවන්ට මොළේ පාද වන්න කියල. තාත්තණ්ඩි කතා කරනව දෙන්නෙකුගෙ අදහසට ඉඩ දෙන්න. කොහෙ ද මෙතන දෙන්නෙකුගෙ අදහසක්? ඒකිට හංගගෙන ඉන්න නොතිබුණා ද? ඒකිගෙ අදහසක් නැති නිසා තේ ද නැන්දෙ මම කවදවත් මීට පස්සෙ මේ ගෙදර පස් පා ගන්නෙ නෑ මීට පස්සේ ජීවිතේව ලොකු අයිය එක්ක කටා කරන්නෙ නෑ කියල දිවුරල ගියේ.....?"

එසේ නම් කුසුම් මගෙන් සගවා ගන්නට උත්සාහ කරන රහස මේ යයි. ඇය සියල්ලම අම්මට කියල.

".....ඒකි මී හරකි වගෙ අඩල අඩල මේ ගෙදරින් පිටවෙලා ගියා. මට ඒකිව නැති කළා.ඒකිට මාව නැති කළා." යි අවසන් කර ගත් අම්මා ද ඉති සිද අඩන්න පටන් ගත්තාය.

අම්මා වෙත ගැහැනුන්ගේ බොළඳ ගහි පිහිටා නැත. මීට පෙර මකක ඇති කාලයක මා අම්මාගේ ඇසක කඳුළු දූක දැක්වේ එසේම අවස්ථාවක පමණි. එනම් මා විශ්ව විද්‍යාලයයට ඇතුළු වනු පිණිස

ගෙදරින් පිට වුණු දය.

"ඔනෑ එකක් ඕනෑ එකක්. මම කතා කරන්නෙ නෑ මීට පස්සෙ කිය ගැන" යි බිදුණු ස්වරයෙන් කී තාත්තා. මා පසු කරගෙන, එහෙත් මා දෙත නො බලා මිදුලට බැස පාර පැත්තට. පිය නැතුවේ මවගේ කදුළු බලන්නට බැරිකමට ම ය යි මම නොසිතීමි. මෙතෙක් දුර කතා කරන්නට තමාට ආස්වාදයක් ධෛර්යය හා ගත්තියක් ගෙන දුන් බලවේගයක් අම්මාගේ කතාවෙන් හදිසියේ විසිරී. ඒ ගිය බවක් තාත්තාට හැඟෙන්නට ඇත.

අම්මාත් තාත්තාත් අතර ඒ අන්දමින් කතා වුණේ මගේ ඉරණම හිරණය වූ ආකාරය ගැනයි. දෛවය වෙනස් කරවීමට හෝ එහි ඇති අසාධාරණත්වය පෙන්වා දීමට හෝ වචනයකින් එක් හවුලක් වීමට සවන් දී සිටියෙමි.

වපලකම ගැහැණිය සඳහා ම පිහිටි උරුමයක් ය යන නිගමනයකට බැස නිගමනයට බැස ගන්නට ජීවිතයේ මුල් වරට මට එද සිදු විය. දෙමව්පියනට ආරංචි වන්නට කලින් ඉවරයක් කර හිත හද ගනිමු යි කළ යෝජනාවට මගෙන් මුරුලක් නැති තැන ඇය කර ඇත්තේ අම්මා වෙත ගොස් සියල්ල අනාවරණය කර මා අමතක කරන බවට දිවුරා, අපේ ගෙදරින් පිට වී යෑමය. මෙය වපලකමටත් වඩා අවලක්ෂණ පාඨාදීමකි.ඇයට මා අමතක කිරීමේ අයිතියක් ඇත්තේ මොන හිතකින් ඇය මෙබඳු පියවරක් ගත්තේ ද? මගේ හිත වෙනස් කරවීමේ මගක් පමණක් නොව තම හොඳ නම් රැක ගැනීමත් සඳහා ඇය ආත්මාර්ථකාමී සිහින් ක්‍රියා කර ඇත.

කාලයට අසු වී තුනී වන්නට ගිය මගේ කෝපය, කුසුම්ට යවන ලද ලියුම් හතරකට ම පිළිතුරක් පවා නො ලැබුණු කල වරින් වර අලුත් වන්නට විය. කෝපය මැඩගෙන දඩ් ශෝකයකින් ද ආත්මානුකම්පාවකින් ද මම බොහෝ ලෙස පීඩා විඳින්නට වීමි.

ආත්මාර්ථකාමය මගේ සිත පිය ගත්තේය. ඇයගේ පැත්ත නොසිතූ සිතන්නට ආයාසයක් බවා නො ගත් - මම ඇය විසින් මට කරන ලද ද්‍රෝහිකම ගැන ඇති වූ හැඟීම් වච වචා ඒවායින් වෙහෙස වීන්දෙමි. මා වඩාත් තැවුණේ ඇය මා ගණන් නොගෙන නො සලකා හැරියා ය යන අදහස මතු වීම නිසාය.

අන්තිමට මගේ හිතේ ඉතිරි වූයේ කුසුම් නිසා කිසි කලෙක ඇති නො වුණු කෝපයකි. කරුණු විමසා ඇය වෙත ලියන ලද කවත් ලියුම් කීපයකට ද පිළිතුරු නොලද නැත මව්පියන් නැති වෙලාවක්

සලා මා ඇසෙන් නිවසට ගියේ ද ඒ කෝසය ඉවසිය නොහැකි ලෙස උත්සන්න වූ අවස්ථාවකය.

ඇස මා හා කතා කරන්නට කාලේත් මට මුහුණ දීමට තරු අවංකවත් හැකි නිසා යයි මම තරයේ සිහිවිමි. එහි දී කෝසයා පිළිතුරුත් බදු අම්බිටි ලක්ෂණයක් ද එකතු විය.

ප්‍රේමසිරි හා ජයන්ත අපේ ගෙදර පැමිණි දවසෙක, ගුරුකමුව යැමෙන් මා වසනු පිණිස අම්මා තවදුරටත් උත්සාහ කළේ මල්ලියා ඉදිරිපිට දිය. සිවුන්ගේ තර්ක ණයට ගත් විජය, ගාමිණී හා සෙනරත් යන තිදෙනා ම පරිපාලන සේවයේ උසස් විය හැකි අන් රක්ෂාවක් සොයා ගන්නා ලෙස මට තරුණ කියන්නට වූහ. අම්මාටත් මේ කියමන් අල්ලාගෙන මගේ අදහස වෙනස් කරවීමට මහන්සි ගත්තාය.

"ඉස්කෝලේ මහත්තයෙක් වෙන්ත සිය තරම් ඉහළට ඉගෙන ගන්න ඕන ද ලොකු පුතේ ?" යි ඇස කීවේ සාවඟු ලෙස සිතාසෙමිනි.

මා සළුන් ඉගෙන ගත් සිටිය මහා විද්‍යාලයය ම කෝරා ගැනීම ගැන අම්මා විශේෂයෙන් නො කැමති වූණාය.

මා මැදි මහ විදුහලට ඉගැන්වීමට යාම දී නිතර කුසුම් දැකීමෙන් හා මුණ ගැසීමෙන් සම්බන්ධය නැවත පවත් ගැනීමට ඉඩ ඇති බවට විශ්වාසයක් හා සැකයක් විතැකයෙන් ම අම්මා තුළ පහළ වන්නට ඇත. එසේත් ඇස විසේ මුණට කිවේ.

"තමේ ම හිටියම ලොකු පුතේ අගයක් නෑ" යනුවෙනි.

මා ගෙදර කතර වීම ගැන තාත්තා කැමති විය. රෝගණ ද එසේ ම ය.

වෘත්තියක් වශයෙන් ගුරුකම ගැන කවදත් මගේ තද ඇල්මක් විය. ඒ අතර ම ඉගෙනගත් පාසලට සේවයක් සැලසීමේ පරාර්ථකාරී අගාවක් ද මා තුළ හිඬිණි. ගෙදර ම නතර වීමෙන් මා බලාපොරොත්තු වූ තවත් කරුණක් නම් මල්ලියාගේ ඉගෙනීම ගැන වැඩි උනන්දුවක් දැක්වීමයි.

මේ අතර, නැවත මෙ ඇසුරකට පත්වීමේදී, කුසුම්ගේ අදහස් වෙනස් කරවා ගැනීමට වඩාත් පහසුවන අවස්ථාවක් ලැබෙනා යි නිරන්තර බලාපොරොත්තුවක් මගේ සිතේ නොවිණැයි කීම ද බොහෝවිට මන්ද යත්, තවමත් මගේ හදවත කුසුම් පතාගෙන සිටින බැවිනි. සියල්ල අම්මාට හෙළි කළායි මාස කීපයකට උඩ දී කුසුම් කෙරෙහි

උපන් දවස කතනක හැඟීම් මේ වන විට තරමක් දුරට තුනී වී ගොස් තිබිණි.

ඒ අතරට කුසුම්ලා දෙ දෙනෙක් මගේ සිතෙහි මැවෙන්නට වූහ. බාල කාලයේ සිට ඉතා සම්පූර්ණ ඇසුරු කර, පසුව ම විසින් පෙම් වැදී මගේ කුසුම් හා අම්මා ඉදිරියේ මා පාවා දුන් කුසුමිය. එකියක කෙරෙහි හටගත් කහට කිසි අතෙක් එකිය අමතක කර ගන්නට මම කිසියෙක් අසමත් වීමි. කෝපය වඩ වඩාත් සංසිද්දෙන් ම පරණ කුසුම් නැවත නැවතත් මගේ හදවත සැරිසරන්නට වූවාය. එහි දී හට ගත්තේ දැඩි වේදනාවකි. සිත, වේදනාව පහකර සැනසුමක් ඉල්ලා කෑ ගසන්නට විය.

ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ගේ සිත් දිනා ගැනීම ගුරු වෘත්තිය සාර්වක විටෙට බෙහෙවින් හේතුවන කරුණක් බවට හැඟීමක් මා තුළ විය. ළමයින් අතර ජනප්‍රිය වීමට ය යි අමුතු උත්සාහයක් ගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් මට නොවිණි. මගෙන් ඉගෙන ගත් අයගෙන් වැඩි දෙනා අවුරුදු කීපයකට උඩ දී මා හා එකට පාසලේ ම සිටි අය ය. උසින් මහතින් වැඩිගත වූ වසර කීපයක කාලය විසින් ඇති කරන ලද වෙනස්කම් හිමුණත් මේ එදා පුංචියට සිටි අසවලා ය අසවලාය යි මුළු පාසලේම හැම ළමයෙකුගේ ම වාගේ මුහුණත් නම් ගම් ආදියත් මතක් කර ගන්නට මට වැඩි දවසක් ගත වූණේ නැත.මේ හිතවත් මුහුණ ද පුන්දර යොවුන් වියට පසුතල වුණු පාසල් පරිසරය ද රසබර මතකයන් කිරතුරු ව අලුත් කරන්නට විය. ඒ නිසා ගුරුවරයනට වඩා මා තව දුරටත් ළං වූයේ ශිෂ්‍යයනට ය. සිවුනට ඉගැන්වීමෙන් ද ඔවුන් හා ඇසුරින් ද ඔවුන් හා ගැටීමෙන් ද මම තෘප්තියක් ලදිමි.

ගුරු වෘත්තිය කෝරාගෙන ආපසු මැදි මහ විදුහලට පැමිණීමේදී කුසුම් පිළිබඳ බලාපොරොත්තු හා පැතුම් මගේ යටි සිතෙහි දිගට ම පැවතියත් ආචාර්යවරයකු ලෙස මගේ වගකීම් හා යුතුකම් මැඩගෙන හැඟීම් මතු නොවන තැනට වග බලා ගත යුතු ය යන අධීක්ෂාතය මුල සිට ම මා වෙත පැවැතිණි. එහෙත් ඒ සඳහා දැඩි ආයාසයක් ගන්නට සිදු වූ බව මුල් සතියේ ම මට අවබෝධ විය.

දහසකට අධික ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් සමූහයක් මැද මගේ නෙතටත් සිතටත් නිරතුරු ව ඇස ඉස්මතු වී පෙනෙන කල මම කෙසේ නම් හැඟීම් මැඩ ගන්නෙමි ද? පංතියේ දී ඇස දෙස නො බලන්නට කෙතරම් දැඩි ලෙස සිතට ගත් නමුත් මගේ තෙත් තිස් ගණනක් අතර වූ ඒ මුහුණ ම නැවත නැවතත් සොය සොයා යෑමෙන් වැළැක්වීම පහසු නොවීය.

මගේ සිත අවුල් වීමට වැඩි දවසක් ගත වූණේ නැත. මා සාසල වී වාගේ මගේ යහළු යෙහෙළියන් ලෙස කුළුපත වෙද්දී, දෙන්නකුකමකින් මට මා වෙද්දී - කුසුම් පමණක් මා නො දන්නා, නාදනාන උකියෙක ලෙසින් හැසිරෙන්නට වූවාය.

පාසියේදීත් පිටතදීත් මගේ ඇස් මග හරින්නට ඇය දක්ෂ ලෙස පරික්ෂා වූවාය. ඇය මගේ පාඩමකට සවන් දීමෙන් සිටියේ වැස්කුට වෙත යොමා ගත් දෙ තෙහිනි, ඉන් පිටත යෙහෙළියන් පිරිසක් මැදට වී අල්ලාප සල්ලාපයේ යෙදී සිටින නැතැතින් මා සිය නිහඬ දකින්නේ ඇ නඟාව තහර කළාය. සිනාව සඟවා ගන්නාය, දෙතෙන් බිමට බර කර ගන්නාය. ඇයගේ මේ හැසිරීම මා කෙරෙහි සිය නො සතුට, අප්පසාදය හා විරුද්ධත්වය පළ කිරීමක් ලෙස මම විද්‍යුණු සිහිත් කිරණය කළෙමි. කුසුම් දිනපතා ම මගේ සිතට පිඩනක් ගෙන දුන්නේ මේ ආකාරයෙන් පමණක් නොවේ.

කුසුම් කවදත් ඉගෙනීමට දක්ෂකමක් හා ආශාවක් දක්වුවා ය. මාල කාලයේ සිට මම ගෙදර දී ඇයට පාඩම් කියා දී ඇත්තෙමි. විෂය හා මාතෘකාව කුමක් වුවත් ඇය කියා දෙන දෙයක් අසාගෙන සිටියේ ලොකු කැමැත්තක් හා උනන්දුවක් ඇතිවය.

ඉතිහාසය සඳහා අන් පාඩම් කාමරයට යන්නට ඔවුනට සිදු විය. කතාපත් බහන් සිනාවක් නොමැති ව බිම බලාගෙන අලස ගමනින් අන්තිමට එන ඇය ගැහැණු ළමයින්ගේ ජේළියේ කෙළවරින් ම වාඩි ගත්තේ අප්පසන්න ජිකු කටයුත්තකට සුදානම් වන එකියෙක මෙනැයි මා සිතුවේ තරහෙනි. මා කියාදෙන

කිසිවක් සිතෙහි දරා මැනීමට හෝ ලියා ගැනීමට හෝ වුවමනාවක් උනන්දුවක් ඇති බවක් ඒ මුහුණින් සිතාගෙන නො හැකි විය. මා යමක් කියා දෙන කළ, කෙස් කරලත් ඉදිරියට දමා ගත් ඇය එහි අත මැටි ගැසුණු විඛන් පටිය අත පත ගතා ඔගේ බලා සිටියේය. යමක් ලියන්නට නිසම් වූණු කළ ඇය පොතක් පැන්සලක් වෙත අත යැවීමේ මහත් උදාසීනකමින් නොකර ම බැරි දෙයක් කරන ආකාරයෙනි. සිතුව හැර වෙත්ම මා පාඩම් නතර කළත් නැතත් ඇ පොතක් පැන්සලක් අතට ගෙන ගමනට සැරසුණාය.

සියල්ලට ම කලින් පාඩියෙන් පිට වන ඇ සිය ප්‍රාන මිතුරිය වන පද්මිනී සේනාරත්න එන තුරු රැදුණේ කොරිඩෝවේ බාගයක් දුරට සිටියට පසුව ය.

ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවනට වැඩිපුර දැනීමක් හා අවබෝධයක් ලබා දෙන

Buddhika 25

ප්‍රණය ම විසින් පිහිටුවන ලද ඉතිහාස සංගමය මගින් හවස් වරුවේ පැවැති සාකච්ඡාවලට ඇය ආවේ නැත. ආවත් ප්‍රශ්නයකට හෝ හවුල් නොවී බලා ගත් පැත්ත බලාගෙන වුන්නාය.

ඉතිහාස සංගමයේ කාරක සභාවට නො පැමිණීම ගැන වරක් පුස්තකාලයේ දී ඇයගෙන් නො මනාපයෙන් ප්‍රශ්න කළේ ගුරුවරයකු වශයෙන්. මගේ යුතුකමක් ලෙස සිතාගෙන විනා අප අතර පැවැති හැඟීම් ඉස්මතු කරගෙන නොවේ. එහි දී ඇය ද, "නෑ සර් මට ප්‍රේම කැත්තුම හැදිලි එද කලින් සිටියා." ය යි වරදක් කර බියපත් ශිෂ්‍යාවක ලෙසින් ම මා ඉදිරියේ හැසිරෙනු දකිත් ම මම චේදනාවට පත් වූණෙමි, මගේ යටි සිත පතාගෙන සිටියේ කුසුම් මිස ශිෂ්‍යාවක දකින්නට නොවූ බැවිනි.

ඉගැන්වීමෙන් තෘප්තියක් සතුටක් හා විනෝදයක් ලබන අතරම කුසුම් නිසා පැවැති නිරන්තර කනස්සලු ගතියකින් පාසලේ ගත කර හවස දෙකහමාරට ගෙදර ආ මා ඉන් ඉදිරියට කාලය ගෙවා දමුවේ ද අලස - උදසින ලෙසිනි. ප්‍රමාද වී ගත් දිවා ආහාරයෙන් පසු ව මම ටික චේලාවක් නින්දට පුරුදු වීමි. සවස අවදි වූ කැන ගෙය පුරා පැතිර ගත් පාචට, නිසංසලකම් හා මුසල ගතිය ඉළ ඇට කුඩුව පළාගෙන මගේ හදවත තුළට විංගා ගන්නට වැයම් කළා වැන්න.

නගරයේ ම අන් පාසලක උගත් විජය, සෙනරත් හා භාමිණි, ගෙදර එන නියම චේලාවක් නොවිණි. චේලාපත ආවත් ඉක්මණින් පිට ව යන ඔවුන් ආපසු ගෙදරට ආවේ ඇඳිරි වැටුණාටත් පසුවය. මැදිමහ විදුහලේ ඉගෙනීම කළ තිස්ස වැඩිපුර ගෙවීමේ කඩයේ ය. පුංචි අම්මාගේ දියණිය වන කාන්ති අපේ ගෙදර නතර වී මැදි මහ විදුහලේ ඉගෙන ගන්නට ආවේ ද මේ කාලයේය. ඒ අනුව මේ චේලාවට ගෙදර රැදුණේ කාන්ති පමණකි.

හවස නින්දෙන් අවදි වී ඇදේ ම සිට අරමුණක් නැති ව කල්පනාවේ වැටී වුන් මට කඩය පිටුපස අවුත් කාන්ති අමතක අම්මාගේ කටහඬ ඇසෙයි.

"කාන්ති බලපත් ලොකු අයිය ඇහැරල ද කියල. නැහිටල නම් මේ තේ ටික ගෙනියපත්" යනුවෙන් ඇය කීවාය.

අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ නොයෙක් වයස් සීමාවන්හි දී කුසුම් කඩයේ සිට කන්නට යමක් ද සමඟ තේ ගෙන අන්දම මට මතක් වෙයි.

කාන්ති තුළින් මට කුසුම් සිහිපත් වන්නේ මේ අවස්ථාවේ පමණක් නොවේ.

පිරිමින්ගේ පමණක් යුත් අපේ ගෙදර මට කලින් නිතර ගැටලුද එක ම හැඟුනු ලබන කුසුම්ය. මෙය එහා මෙහා යන කාන්ති දක්නා නොයෙක් විට මගේ සිතට නැගෙන්නේ කුසුම්ය. කාන්ති වෙනුවෙන් මගේ සිත දකින්නට පහත්තේ කුසුම්ය.

ඒ කන්නයේ ගොයම් කපා හෙට ගන්නා ලදී. ඒ අටුවේ තබන්නට කලින් වේලා තබනු පිණිස අම්මා කෝරා ගත්තේ සෙනසුරාද දවසක් ය. කටයුත්ත පටන් ගත් තැන් සිට ම ඇය වැඩට උදවු නොවී මහ හරිකැයි කාන්තිට බැන වදිනු මට ඇසිණි. පවුලක අතබාලයා ලෙස සුරතලයට හැදී ළිපක ගිනි මොළවන තරම්වත් වැඩක් නොදත් කාන්තිට අම්මා නිතර දෙස් කීම ගණන් ගත යුත්තක් නොවුණත් කාමරයේ පොතක් බලමින් සිටි මගේ අවධානය මෙදින වහා අම්මා වෙත යොමු වුණේ ඇයගෙන් හදිසියේ ම කුසුම් ගැන සඳහන් වූ බැවිනි.

"උසලගෙ ආඩම්බර බලන්නෙ නෑ මම අර කුසුමෙ හිටිය නම් ඒකි කඩය වගෙ දුටල පැනල මේ සේරම් කරල දෙනට මට. ඒකි වගෙ කෙල්ලෙක් ආයි හම්බවෙන්නෙ නෑ මට....." ඇ කීවාය.

"ඉතින් ඒකි ගෙදර නවත්ත ගන්න හැදුවම විරුද්ධ වුනේ?" යි විහිළුවට කියන්නට තරම් බොහෝ සිතක් වහා මට ඇති විය. ඒ වෙනුවට අම්මා ඊළගට කී දෙයින් මම නො සන්සුන් වීමි.

"ඒකිගෙන් වැඩක් පළක් කරවගෙන හිටිය මම. ඒක නැති කළා මට කළ උදවුම ඒකයි."

අම්මා කතා කරන්නී මා ඇසෙන තෙක් මානසක සිටින බව නො දන ද යි මට මුලින් ම සැකයක් බවා ඇති විය. ඇය කිසි දිනෙක මට මෙබඳු ආක්‍රමී පද කියා නැත. මගේ සිත ඒ අතින් ද විදෙයි.

මෙය අම්මා තුළ මා කෙරෙහි ඇති වූ විශාල වෙනසක් වෙයි. එක අතකින් කුසුම් මා හාඳුනන එකියක ලෙසින් පාසලේ දී හැසිරෙද්දී අනෙක් අතින් අම්මා ඇය ගැන මතක් කර දෙනුත් මට මෙසේ දෙස් කීම මගේ වේදනාව වැඩි වීමට හේතු විය.

"ඒකිට මේ ගෙදරට එන්න ඉඩක් නැති කරල මට කරපු අපරාදේ"

"කපුද අම්ම ඒ අපරාදේ කළේ?" කෑ ගසා අසන්නට නැති වෙමයක් මගේ සිතට ආවේය. මම සිත දමනය කර ගනිමි. අපරාදේ

මගේ නමක් නො කියා වුව ද මේවා කියන්නේ මේ කතාව ඇදගෙන ගිලේ පැසවන තවත් දේවල් පිට කර ගන්නට දවිය යුතුය. මම දිගටම නිහඬ වීමි. එහෙත් අම්මා නිහඬ වූයේ නැත.

ඉන් පසුවත් කාන්තියේ වරදක් අල්ලා ගන්නා බොහෝ දවසක අම්මාගෙන් කුසුම් ගැන සඳහන් විය. කුසුම්ගෙන් වැඩක් ගන්නට තිබුණු අවස්ථාව නැති කළැයි ඇ තමක් නැතිව කිසිවකුට දෙස් කීවාය.

යුතුකමක් වශයෙන් මගෙන් ම කියාවුණා මිස මා ආ ගිය තැන් ගැන නිතර නිතර අසන සිරිතක් අම්මා තුළ නොවිණි. එහෙත් අලුතක සිට ඇය මා යන එන තැන් විපරම් කරන්නට පටන්ගෙන සිටින බව ද මට හැගිණි. බාහිර වැඩක් සඳහා හවස් වරුවේ ටිකක් පාසලේ තතර වී ගෙදර පැමිණි දට.

"මොකද ලොකු පුතේ අද මේ තරම් පරක්කු වුණේ?" යි ඇ ඇසුවාය.

"වැඩ වගයක් තිබුණා" ය යි මම කීමි.

"මේ තරම් වෙලා? ඒක හොඳයි නා ගන්නවත් වෙලාවක් නෑනේ?"

මා කිසිත් නොකියා කර බා ගත්තේ කතාව එකැනින් තතර වේ යයි සිතමිනි.

"මම අහල තිබුණේ නම් ගුරුවරුන්ට වැඩ තියෙන්නෙ පැය පහය කියල දවසට. මේක පුදුම ඉස්කෝලයක් නේ" යි කියාගෙන අම්මා ඉවතට ගියා ය.

ශෝකය, කෝපය, සැකය හා අවිශ්වාසය රැගත් අම්මාගේ ස්වරයෙහි, "මේක නාඩගම් මඩුවක් නේ" යන අර්ථය ගැබ් වී තිබිණැයි මට සිහිණි.

මා පාසලේ වැඩි වේලාවක් රැඳෙන්නේ කුසුම් එහි සිටින නිසාය යි අම්මා පැක කරනු ඇත. මේ නිසා අප අතර නැවත ඇසුරක් ඇති වෙතැයි ඇය බිය වනු ඇත. අම්මාගේ සැකය හා බිය සාධාරණය ය යි කල්පනා කරනු වෙනුවට නැවත ඇසුරක් ඇති කර ගන්නට තරම් බුරුලක් කුසුම්ගෙන් නො ලැබෙනු දුටු මම කෝපය ඇය වෙත යොමු කර ගනිමි.

මේ අතර කුසුම් කෙරෙහි මා තුළ මුදු මොළොක් හැගීම් පහළ නො වුණාම යයි කිව නොහැකිය. වරෙක එය අනුකම්පාවකි. තවත්

වරෙන් කලින් මෙන් ම සෙනෙහසකි.

මගේ පංතියේ දී මුහුණට මුහුණ හසුරුවමින් වැළැකී සිටීමට අප දෙ දෙනා ම උත්සාහ ගත් නමුත් මා ඉවතට නැරි සිටින විට කාලය කිසිසේ ඇයගේ දෙනෙත් යොමු වී තිබුණේ මා වෙත බව මගේ හදවතට රහස්‍ය නොවිණි. කලාතුරකින්, හදිසි අවස්ථාවක, බැරිවීමකින් මෙන් අපේ දෙනෙත් ගැටී, කිසියම් ආකර්ෂණයකින් බැඳී මොහොතක් යඳි සිටියේය. ඒ මොහොතක සුළු වේලාව ඇතුළත ජීවිත කාලයක් කිසිසේ මෙ ඇසුරකින් හට ගත් බැඳීමක්, විශේෂයෙන් වේදනාවක්, අනාගතයත් පිළිබඳ අභිසංකල්පයක් හා බැහැරව ඇයාචනයක් කුසුම්ගේ සෙනෙහසින් පමණක් නොව කරුණාවෙන් ආශාවෙන් හා හස්තියෙන් ද පිරුණු ඒ දෙනෙත් තුළ මම දිටිමි.

එවැනි සිදුවීමක දී ඉදිරියට මුළු කාලය ගෙවුණේ අභිශයින් සසල වූ සිහිනි.

නව පණක් ලද බලාපොරොත්තු හා අපේක්ෂාවන් ඇය හා ගැටෙන්නට අවස්ථාවක් සොයන්නට විය.

මම කවදත් කුසුම්ගේ යහපත ගැන ඇයගේ අධ්‍යාපනයේ දියුණුව ගැන උනන්දුවක් දක්වුවෙමි. ඇය ද මගේ උපදෙස් හා උපකාරයන් සොයාගෙන ආවේත් ඒ අනුව නිතරම ක්‍රියා කළේත් කැමැත්තෙන් නා ආශාවෙනි. අද එළැඹී ඇත්තේ අන් කවරදකවත් වඩා කුසුමේ ඉහෙහිම මගේ උදවු අවශ්‍ය වූ ද එසේ ම වඩාත් පහසුවෙන් උදවු කළ හැකි වූ ද අවස්ථාවකි. ඇය වැඩ අතපසු කරමින් උදසින හත්තවයකට පත්ව සිටිනු දක දක මේ අවස්ථාව අපගේ යන්නට ඉඩ හැරීම වැරදි යයි සිතන්නට මම මහත්සි ගනිමි.

ඒ අදහස උඩ මා විසින් දෙන ලද ඉතිහාස සටහන් සිනාමුසු මුහුණින් සතුහි පූර්වක ව බාර ගත් කුසුම් ඊළග ද හදිසියේ දුර අවුත් කිසි කතාවක් බහක් නැතිව ආපසු දී ගස්සාගෙන ඉවතට ගිය කල මම අන්දුන් කුන්දුන් වීම, මව්ගෙට හා කෝපයට පත් මම කෝපය නිසාම ඇයගෙන් කිසිවක් ප්‍රශ්න කරන්නට නො ගියෙමි.

"මොනවටද ලොකු පුතේ උඹ කුසුම්ට පොත්පත් දෙන්න යන්නේ?" යි අම්මා මගෙන් ඇසුවේ දෙ දිනකට පසුවය.

"මොන පොතක් ද" යි කියැවෙන්නට ගොස් "ඉතින් පොතක් දන්නම ඇති වැරද්ද මොකද?" යි මට අසන්නට සිහිණි.

"උගතුන්ව අතුරු වරදින වෙලාවල් තියනව ලොකු පුතේ"

අම්මාට පිළිතුරක් දෙනු වෙනුවට, මේ පුවත ඇයට දුන ගන්නට ලැබුණේ කෙසේ ද යි මගේ සිත දවන්නට විය.

"මේ තරම් ලෝකෙ ඉස්කෝලෙ තියෙද්දී ලොකු පුතත් තියා මේකට ම රිංගන්න, ඒ කෙල්ල දුප්පත්කමට ඉගෙන ගන්න හදනව. ඒකත් නැති කරන පොටක් මේක"

"ඉතින් පොතක් දන්නම ඉගෙන ගන්න බැරි වෙනවද?"

"මම වැඩිය කියන්න යන්නෙ නෑ පුතේ. තවමත් ඕක හිතේ තියෙනව නම් ඒ එක්කම හිතේ තියා ගනිත් උඹට අම්ම කෙනෙක් නැත කියල එව්වරයි"

දින කීපයක් යන තුරු මම අම්මාට කෙළින් මුහුණ නොදුන්නෙමි. ඇය සමග මොනවා හෝ වචන කීපයක් කතා නොකර සිටීම මට සිත් වේදනාවක් ද විය. මෙය අප අතර පැවැත්මෙහි අමුතු ම තත්වයකි. මම මල්ලියා සමග පවා කතා බහට නො ගියෙමි. මා කාමරයෙන් එළියට ආවේ රැ කෑම වේලාවට පමණක් ය යි කිව හැකි තරම්.

මා කාමරයට වී සිටින අතර අම්මා කාන්තිට බැන වදිනු මට ඇසිණි. හය අමුත්තක් නො වුණත් මගේ සවන් කිසිවක් අල්ලා ගන්නට උත්සුක වූයේ මෙදිනත් කුසුම්ගේ නම සඳහන් වූ බැවිනි.

ගේ ඇතුළේ ඉති බිඳිමින් කතා කළ කාන්ති කී කිසිවක් මට ඇසුනේ නැත. එහෙත් මෙහෙත් ඇසුණු අන්දමින් කාන්ති හා කුසුම් අතර පාසලේදී වචන හරඹයක් සිදු වී ඇත.

"මීට පස්සේ හෙම ඒකට මොකුත් කියන්න ගියොත් බලා ගනින්නො" යි අම්මා සැරෙන් කීවාය.

කාන්ති දුන් පිළිතුර මට ඇසුණේ නැත.

"කවදවත් වෙන්න බැරි දෙයක්නෙ. කුසුමේ උඹ වගෙ සණ්ඩුවට යන කෙල්ලෙක් නෙවෙයි නෙ. මොනව කිව්වත් ඒකි ශීලාවාර ගැනු ලමයෙක්."

"මහතුව මල්ලි තමයි ඔය කෙල්ලම් කියන්නෙ. ඔය මල්ලිගෙ බොරු"

"කාන්ති අක්කෙ මගෙන් ගුවියක් කන්න ඕන වෙලාද?" යි තිස්ස කීය.

"අනෙක කුසුම් එක්කල මොනව හරි තියෙනව නම් අපි වග

බලා හේනම්. ලබා ඒ කතාවල් වලට යන්න ඕනෑ නෑ. වැඩිදුරටත් දන්නවා ඒවට."

මා ඉස්කෝල්වල දෙසට ඒත් ම අම්මා කතාව තකර කළාය.
"මොකක්ද මය කතාව?"

"මොකක් නෑ මේ කෙල්ලන්ගෙ කතාවක්" ය යි අම්මා කීවේ.
ඒක ලබා ඕනෑ එකක් නෙවෙයි යන ලකාවෙනි.

කාන්ති හා විජයලක්ෂ්මි පාසලේදී ළගින් ඇසුරු කරන බව මේ
මතක් විය. කුසුම් ගැන මෙහි දී ද මා තුළ අනුකම්පාවක් ඇති නොවිණි.
ඉතිහාස සටහන් ආපසු දීමෙන් පසුව ඇය හැසුරුගේ තව තවත්
මුරන්වූ ගතියකිනි. ඇය ඊට පසු පංතියේ දී හිස එසවූයේ ම නැත.

යමක් සිදු වී ඇත්නම් එය කෙල්ලන්ගේ බොළඳ කතාවක්
ලෙසට ම සිතා මේ කුසුම් මැඩ ගනිමි.

12

හැඩ කල, ගමන බිමන, කතා බහ හා ඇඳුම පැළඳුම ආදී
සියල්ල අතින් පද්මිනී සේනාරත්න අනෙක් දරියන් අතර කැපී පෙනුණාය.
එසේ ම ඇය හා මැදි මහ විදුහලට ඇතුළු වන්නට ඇතිතේ මා එහි
ඉගෙනීම අවසන් කර පිටව ගියාට පසු ව බව මුල දී මට වැටහිණි.
මගේ සිතෙහි ඇය විශේෂයෙන් සටහන් වූයේ මේ කරුණ නිසා ම
නොවේ.

පද්මිනී කුසුම්ගේ හොඳම මිතුරිය බව තේරුම් ගැනීමට මට
වැඩි දවසක් ගත වූයේ නැත. එපමණක් ද නොවේ. කුසුම් හා මා අතර
සියල්ල පද්මිනීට රහස්ස් නොවන බව ඇය හැසිරුණු හා මා දෙස
බැලූ ආකාරයෙන් ම මම සිතා ගනිමි.

ඇය කෙරෙහි මා තුළ මිතුරිය වෙත උපදින අන්දමේ තරමක්
සුහද හැඟීමක් ඇතිව තිබුණේ එබැවිනි. ඒ නිසාම බාහිර වශයෙන් ඇය
ගැන විශේෂත්වයක් නො පෙන්වීමට මම පරිස්සම් වීමි.

එද සවස නියමිත පාසල් වේලාවත් පසුව, ළමයින් පිටවනිමේ
ක්රීඩා කරන අතර මම පාඨ පංති කාමරයකට වී ඉතිහාස කතා

පොත් වගයක හරි වැරදි බලමින් සිටියෙමි. කිසිවකු මා වෙතට පැමිණි
බව ඇස් කොනට යන්නම් අසු වී ගියෙන් මම එක් පොතක් අවසන්
කර පැත්තක තබා අනෙකක් ගන්නට අත යවමින් ගිස වසවා බැලීමි.

මා ඉදිරිපිට වූයේ පද්මිනී සේනාරත්න ය. ඇයගේ අඩි ගබ්දයක්
මට නො ඇසුනේ රබර් පතුල සහිත සුදු ටෙනිස් සපත්තු නිසා පමණක්
නොව නිශ්ශබ්ද ව පිය තගන්නට ඇය ආයාසයක් ගෙන ගමන් කළ
නිසා යැ යි මා සිතුවේ පසුව ය.

"බය වුණාද?"

දහකාරකමකින් යුත් ඇයගේ තෙත් කෙලින්ම මා වෙත යොමු
වී තිබිණි. මා මුළුගත සිතාවක් තඟා ගත්තේ වැයෙමිනි. මම අලුතින්
අතට ගත් අභ්‍යාස පොත දෙස බැලීමි.

"බය තරම් බය තිබුණාම ඇති" යි කියාගෙන ඉතිරි අඩි කීපය
ඉදිරියට ආ ඇ මගේ ඩැස්කුවට හේත්තු වුණාය. ගමනින් හා කතාවෙන්
ඇය මට ළං වුනා වැඩිය යයි මට වහා සිහිණි. මගේ මුහුණින් සිතාව
පලා ගියේය.

"මුණ නසුරු කර ගත්ත ඔන්න! මම ආවෙ සර්ගෙ වැඩට බාධා
කරන්න හෙම නෙවි"

"මම හිතන්නෙ නෑ මගේ වැඩට බාධා කරන්න සේනාරත්නට
සුළුවන්ය කියලා." මම සන්සුන් ලෙස කියා ගනිමි. මා වචන පිට කළේ
ගුරුවරයකුගේ පෙනීම ආරූඪ කර ගන්නට හිත යටින් තැත් කරමිනි.

"අන්න අන්න. ක්ලාස් එකේ දී වගෙ ඒ විදිහට කතා කරන්න
ආවොත් මම යන්න යනව. මම ආවෙ යාච්චෙන් විදිහට"

මම තරමක් මවිත වී ඇය දෙස බැලීමි.

"සේනාරත්න සේනාරත්න නෙවි. මට පද්මිනී කියන්න. යාච්චමට
කතා කරන්නෙ එහෙමයි."

"හොඳයි පද්මිනී. පද්මිනී මොකද ආවෙ? පද්මිනීට මගෙන්
කෙරෙන්න කියෙන උදව්ව මොකක්ද පද්මිනී? කියන්න පද්මිනී"

"බොහොම සතුහියි" ඇ සිතාව මැඩ ගනිමින් කීවාය. උදව්වක්
ඕනෑ වුණු දවසක මම ඇවිත් කියන්නම්. අද ආවෙ උදව්වක් ඉල්ලන්න
නෙවි. උදව්වක් කරන්න."

"මේ මට?"

"සරියි තවත් කෙනෙකුටයි දෙන්නෙකුට"
 විහිළුවත් ලෙස සලකා තවදුරටත් කැහැල්ලු ලෙස කතා කරන්නා
 බැරි බව මට සිහිණි. මම එතරම් කිසිත් නොකිසි, මගේ සිතට කෝපයක්
 නැතත්තම විය.

"ඇයි සර් අර ගැනු ලබමට ඔය තරම් දුක් දෙන්නෙ?"

"මොන ගැනු ලබමට ද පද්මිනී?"

"කුසුම් මොන තරම් වේදනාවකින් ද ඉන්නෙ කියලා මම දන්නවා"

මා "මොන ගැනු ලබමට ද පද්මිනී?" යි ඇසුවේ තරහෙනි.
 එතෙක් මා ප්‍රශ්නයක් ඇසූ බවත් ගණන් නොගෙන ඇය කතා කළේ
 සන්සුන් ලෙසිනි. නෝටයට පත් පිරිමියෙකු - ගුරුවරයෙකු - ඉදිරිපිට
 එසේ හැසිරීම ඇය මට අභියෝගයක් යි මට හැගිණි.

මා වෙස්සුව මත වූ පොත දෙස ද ඇය කෙළින් ම මා දෙස
 ද යොමා ගත් ඇස් ඇති වී විනාඩියක් පමණ ගත විය.

"මට කියන්න පුළුවනි පද්මිනී - පද්මිනී මේ ගැන දන්න කෙනෙල්
 මලක් නෑ. මගෙ පුද්ගලික කටයුතු වලට ඇඟිලි ගහන්නෙ නැතුව
 පැත්තකට වෙලා තමන්ගෙ වැඩක් බලා ගන්න කියලා. නමුත් මම....."

"සර් එතෙම නො කියන බව දන්න නියයි මම ආවේ"

"මොකක්ද පද්මිනීට නියෙන සහතිකය මම එතෙම....."

"ඔය ඇස්. වේදනාවෙන් පෙළෙන ඔය ඇස්" ඇ ඇඟිසියෙන්
 කීවාය.

සිතැස්මත් බඳු දෙයක් මගේ සිතට නැගිණි.

වේදනාවෙන් පිරී ඒ ඇස්වල පත්ලට කිම්දෙන්නට මෙන් පද්මිනී
 සේනාරත්න කෙළින් ම මා දෙස බලා සිටියාය. මා යටපත් කර ගත්
 ආකර්ෂණයක් වැනි ස්වභාවක් ඇයගෙන් නික්මිණි. මා බිය ගත් කළ
 ගතියක් මෙන් ම හිතවත්කම සේයාවක් ද එහි විය. එකිනෙකා වෙත
 යොමා ගත් බැල්ම ඇති වී වික වේලාවක් සිට අනතුරු ව කළින්
 ඉවතට හැරුණේ මම ය.

"මම දන්නවා සර් ඉන්නෙත් වේදනාවෙන්" ඇ නැවත සිංහලෙන්
 කියන්නට පටන් ගත්තාය. "ඒ ලෙසත් වේදනාවෙන්. දෙන්න දෙන්නට
 ඉස්සර වගේ ම ආදරෙයි. දෙන්නම දුක් විදිනව. ඇයි ඔය විදිනව නැති
 දුක් විදින්නෙ?"

ආත්මානුකම්යාවකින් පිරුණු සිත දුබල වගෙන යන්නට විය.
 යුවතියක වගේ ම ගිණොවක ඉදිරිපිට අසරණයකු වීම මදිකමක් ලෙස
 එසේ දුබල වූ සිතට දැනුණේ නැත. "පද්මිනීට මේ කතා මතෑ නැතැ" යි
 කිව හැකි නැත මා පසු කර ආවේ විකකට කළිනි. දත් ඇත්තේ ඇය
 ගිනවතියක ලෙස සලකා කතාව කරගෙන යෑම පමණයි.

අනෙක් අතට දෙපැත්ත ගැනම කරුණු දන්නා හිතවත්කමක් ද
 දක්වන කිසිවකු සමග මේ ප්‍රශ්නය ගැන කතා කිරීමේ වුවමනාවක්
 කාලයක් තිස්සේ මගේ සිතේ තිබෙන්නට ඇත.

"මොනවද පද්මිනී මට කරන්න කියන්නෙ? ඒ වේදනාවලින්
 මිදෙන්න කතා කළා ම අතත්තේ නැත්තම් මම මොනව කරන්නද
 පද්මිනී?"

"තව උත්සාහ කරන්න සර්"

"ලියුමකට උත්තර ලියන්න නැත්තම්, කතා කරන්නෙ නැත්තම්,
 මම මොනව ද කරන්නෙ?"

"ගොඩක් දේවල් නියෙනව සර් කරන්න" යි පද්මිනී
 නෝක්කඩුවකට මෙන් සුසුමක් පිට කළාය.

"පද්මිනී ඔය කතා කරන්නෙ මොකුත් නොදන මම හිතන්නෙ"
 යි මා කීවේ නො මනාපයෙනි.

"මම සේරම දන්නෙ නෑ සර්. නමුත් මම හිතන්නෙ මම විකක්
 දන්නව."

"වෙන එකක් කියා මගෙන් පළි ගන්න වෙන්නැති දත් පංතියෙ
 වැඩක් අතපසු කරනව"

"පරි සර්. විකක් හිතල බලන්න ඒ ලෙසට නියෙන කරදරවලට
 හිත හදගෙන පාවිම් කරන්නෙ කොහොම ද කියලා?"

"මම නෝට්ස් විකක් දුන්න පාවිම් කරන්න කියලා" මම පද්මිනී
 කී කරුණු යටපත් කරමින් කිමි. ".....සර්ගෙන් විජයලතා නෝට්ස්
 ඉල්ලුවද?"

පද්මිනී සිනාසුනාය. මම ඇය දෙස අමුතුවෙන් බැලීමි.

"ඒකෙන කියන්නෙ සර් දන්නෙ නෑ කියලා"

"මෙකද මම නොදන්නෙ? මුළුමනකමට නෙ. වෙන මොකක්ද?"

"ඒක කොයි තරම් දුර ගියා ද කිව්වොත් මම වැඩියත් ම කොටා කරන්න හිතුනෙත් ඒ නිසා.....සර්ගෙන් විජයලතා නොවස් ඉල්ලා ද?"

"මොන විජයලතෙක් ද?"

"හිනි කියල ඉවර වෙලා දන්නෙත් නෑ! බබා වගෙ අහනවා මොන විජයලතෙක් ද කියලා" ඇ තවත් සිණාසුණා ය. ".....විජයලතා කාරියප්පෙරුම, අර සර් ගෙ ඇගේ නිතරම එල්ලෙන්න එන්නෙ."

"ඉතින් මොකද වුණේ?"

"කුසුම් දුග නොවස් වික නියෙනව දුකල විජයලතා කිව්ව එව්ව ගෙනාවෙ එයාට ය කියල. ඒ වික ඉල්ලුව. කුසුම් කිව්ව මම ඉල්ල ගන්නෙ සර්ගෙන්. කියවල ඉවර වෙලා සර්ට දෙන්නම් සර්ගෙන් ගන්නා කියල. ඉතින් මොනවද විජයලතා දුවගෙන හිහිල්ල අර සර්ගෙ නංගි කෙනෙක් ඉන්නෙ කාන්ති. කාන්තිත් එක්ක ඇවිත් කුසුම්ගෙ ඔබස්ක් එක ඇරල නොවස් වික ගන්න ගියා. ඒ පාර මම හරස් වුණාම....."

"කුසුම් කාන්තිත් එක්ක කතාවට ගියෙ එතැන්දිද?"

"කුසුම් කිසි කතාවක් කළේ නෑ සර්. හිතන්නී වගෙ පැත්තකට වෙලා ගිටිය. කතාවට ගියේ මම යි. මම යි කිව්වෙ ඔය ගොල්ලන්ගෙ අයියගෙ නොවස් ගෙදර හිහිල්ල බලා ගන්න. අපේ පංතියෙ ඔබස්ක් එකකට අත තියන්න එපා කියල. කාන්තියි කතාවට ආවෙ. කාන්තියි කිව්වෙ අපේ අයියට ඕනෑ නැහැ වට්ටි අම්මල ගෙ දුල. එයාගෙ නංගිට වුණු දේවල් තමයි අක්කට වෙන්තෙත්. ඔන්න ඔවගෙ හරි තරක රාහි කිව්ව....."

ඔබේ කෝපය තවමත් කුසුම් වෙත ද ඉතිරි වී ඇත්තේ ඇය වෙ මේ කිසිවක් නො කී බව මතක් වීමෙනි. කෙල්ලන්ගේ බොළඳ කතාවක් ලෙස පිටු දක්නට බැරි තරම් බරපතලකමක් මෙහි ඇත. අනෙක් අතට මා එය ලොකුවට බාර ගත් බවක් පද්මිනී ඉදිරියේ පෙන්වීමට ද මට වුවමනා නොවිණි.

"ඔය විතරක් නෙව් තව ගොඩක් තරක දේවල් කෙල්ලෙක් එක්කල කියනව සර් කාන්ති." මද නිහඩතාවයකින් පසු ඇ යළි කීවා ය. "කුසුම් සර් ගෙ ඇගේ එල්ලෙන්න ගියාලු. සර්ලගෙ අම්ම කුසුම්ට ගෙදරටත් එන්න එපා කියල එළව ගත්තලු. සර් බදින්න ඉන්නවයි මවුරි කියල නැත කෙනෙක්. ඔන්න ඔවගෙ දේවල්."

"කුසුම් කාන්තිත් එක්කල කතාවට ගියේ නැද්ද පද්මිනී?"

ඇය අන්තිමට කියාගෙන ආ දෙයින් වූ අප්‍රසන්න ජනක හැඟීම පිටු දක්නා සිත්ත් මම ඇසිමි.

"මම සේරම බලාගෙන. සේරම අහගෙන. කුසුම් කාන්තිට කිව්වෙ මම ඔයාව වරදක් කරල නැතෙ කියල විතරයි. වෙන හුස්මක් පිට කළේ නෑ"

මම මතක් පසුකැවිල්ලකට විමි.

"කුසුම් නිසා ඔහොම ඉවසුව. මම නම් කියන්නෙම කුසුම් ගෙ වැරද්ද එක අතකට. කුසුම්ගෙ හිත හොඳයි. අපි වගෙ නෙව්"

"ඒ කියන්නෙ පද්මිනීගෙ හිත හොඳ නෑ කියල?" යි මට කියැවුණේ විහිළුවක් කරන්නට තරම් කුළුපහකමක් මේ වන විට ඇය කෙරෙහි මගේ සිතේ වැඩි තිබුණු නිසා වන්නට ඇත. මා ඒ විහිළුව කළේ ඉරණම සමඟ බව මට සිහිපත් වූයේ කලකට පසුවය.

"පස්සෙ බැටියැ මගෙ හිත බලන්න. දන් කුසුම්ගෙ හිත හඳුන්න බලන්නකො" යි ඇ සිනාසී කිසි පැකිළීමක් නැති ව කියා මා දෙස බලා ගන්නාය. සුවතියකගේ සිනාවෙන් වැසුණු ඒ ගැහැනු ඇස් මා බියපත් කළේය. බිය මා තුළ තැන්පත් වීමට කල්දීමක් ලෙසින් පද්මිනී විනාඩියක් පමණ නිශ්ශබ්ද ව වුන්නාය.

"සර් මම කියන එකත් අහන්න විකක්. කුසුම්ගෙ වෙනසක් වෙන්නෙ නෑ. කොහොම හරි සර්ලගෙ අම්මට කතා කරල....."

"අම්මට කතා කරල පිළිවෙළක් කර ගන්න ඉඩක් තිබ්බෙ නැතෙ පද්මිනී" මම මගේ හිස කැසිමි. ".....මෙයා පණවිකකමට හිහිල්ල අම්මට සේරම කිව්ව නෙ"

"ඒක නෙ සර් මම මේ කියන්නෙ කුසුම්ගෙ හිත හොඳ වැඩියි කියල. කුසුම් අවාකයි. ඉතින් සර්ගෙ අම්මට ආරංචිවෙලා ඇහුවම අම්මගෙ මුණ බලාගෙන බොරුවක් කියන්න කුසුම්ට බැරි වුණා"

මම මව්ක වී ඇ දෙස බැලිමි.

"අම්මට ආරංචිවෙලා තියෙනවද. නැත්නම් එයා ම අම්මට හිහිල්ල සේරම කිව්වද?"

ඇය දහකාර සිනාවක් ඇති ව මඳක් මා දෙස බලා සිට. පිට්ටනිය දෙසට අත දිගු කරමින්.

"අර ඉන්නෙ, අහගන්නකො මොකද මුගේ කියල" යි කීවා. මම මොඩ සිතාමත් පැමිටි උත්සාහ කළෙමි. මුළාවක වැටී සිටි බව මතක් වීමේ පසුතැවිල්ල අතරින් මැකක දී අත් නොහුමු සැහැල්ලුවක් දැනෙන්නට විය.

"සර් කුසුම් ඉන්නව් කතා කරන්නද? දැන්ම ම විසඳුමක් තිබෙන්න"

"නෑ මම පස්සෙ කතා කරන්නමි"

"කිව්වත් වගෙ අපි ඕනෑම සිතට, අපි කපුකම් කරලැයි ඔබ පටන් ගත්තේ, හේද?"

මම කතාව අතර මැද දී මගේ අතින් ඩැස්කුවේ පිල්ල මතට වැටී තිබුණු රතු පැත්තල නැවත ගනිමි.

"නොවත් කාලෙකින් නො දක්ක - මම හිතන්නෙ සර් සෙන්ටල් එකට ආවමම පස්සෙ කවදවත් නො දක්ක - එළියක් අද මුණෙ තියෙන්නෙ," යි පංති කාමරයෙන් පිට වන්නට හැරෙමින් ඇ කීවාය.

දෙරවුව වෙත ගිය පද්මිනී සේනාරත්න මදක් නතර වී ජයග්‍රාහී සිතාවක් රැසක් අඩි බැල්මෙන් තත්පර ගණනක් මා දෙස බලා සිට මිදුල හරහා කෙළි කිම දෙසට දුවන්නට වූවාය.

ඇයගේ සිතාවේ වූයේ, වේදනාවෙන් පීඩා විඳින පෙම්වතුන් සුවසන නැවත යා කිරීමේ දී ඇති වන පරාර්ථකාමී සන්තෝෂය නොව ගුප්ත ජයග්‍රහණයක් ගැන උපත් ආත්මාර්ථකාමී තෘප්තියක් බව මම එවේලේ නො දුටුවෙමි.

ජීවිතයේ මින් පෙර කිසි ම සිද්ධියක දී කිසිම අවස්ථාවක දී අම්මා ගැන ඇති නොවුණු අම්බිරි හැගීමක් ගෝකයක් හා පසුතැවිල්ලක් එද මට ඇති විය. අම්මා කර ඇත්තේ කුරුළු කුඩුවක් කඩා බිඳ දැමීම වැනි කුරුළු වැඩකෑ යි මට සිතීම, මා වඩාත් කිපුණේ ඒ පාපය අම්මා අතින් ම වුණු බැවිනි.

මම මගේ මුළු කෝපය ම කාන්තියෙන් නිවා ගන්නට සමත් වුමි.

"කුසුම් ගැන වචනයක්වත් කතාකරල තිබුණොත් කට තළනව්" යි මා තර්ජනය කළේ ".....අර මටුවුවත් කියන්න ඒයාට ගැලපෙන කෙනෙක් හොයා ගන්න කියල" යි කැහැමිනි.

Buddhika 15

මුලදී අප මුල නො දන මද වේලාවක් බලා සිටි අම්මා ද අන්තිමට කතාවට හවුල් වුණාය. කාන්තියේ ක්‍රියාව පිළිබඳ ලද තොරතුරුවලින් මට පුළුඹනා කරන කොටසක් පමණක් මම අම්මාට කීමි.

මෙහිදී කුසුම්ගේ පැත්ත නොගෙන ඉන්නට අම්මාට පුළුවන් කමක් නැත.

"මහතැන් මට කිව්ව කාන්ති මන්න ඔහොම නොහොබිනා කතාවක් කියල තියෙනව කියල කුසුම් ගැන ඉස්කෝලේදී මමත් කාන්තිට ඒකට දෙස් කිව්ව."

"දෙස් කියනව් තෙවෙයි මීට පස්සෙ, වචනයක් තෙම කියල තිබුණොත් කට තළනව, හොඳට මතක තියා ගන්න ඕනෑ"

"අනික කුසුම් ගැන යමක් ඇත්නම් අපි බලා ගන්නම් ඒක. ඔය මගුල් පරස්තා ගැන කතා කරන්න.....ඒව වෙනම දේවල්. ඒකට අපහාස කරන්න ඕනෑ නෑ උඹ. ඒකිගෙ කෙස් ගහක වටිනාකමක් නෑ උඹලගෙ"

"අම්ම ඔහොම කතා කළාට මම හිතන්නෙ මෙයාව එවල තියෙන්නෙ මේ මගුල් පෝඩු හරි ගස්සන්න. මාමිගෙ දුව මගේ කරේ එල්ලන්න. ගැනියෙක් හොයා ගන්න බැරි වුනොත් නිකම් ඉන්නව් නෙ ගලක් බැඳගෙන මුදෙ පනින්න ඕනෑ යෑ?"

"මම තංගිට කියන්නම් කො"

කාමරයෙන් ඇසුණු කාන්තියේ ඉකි බිඳීමක් හැරුණු විට ටික වේලාවක් යන තුරු ගෙය පුරා නිශ්ශබ්දතාවයක් පැතිර ගියේය. ඒ තුළින් මා වේගයෙන් පිට කළ වචනවල දෝංකාරය ඇසෙන්නට විය. කෙල්ලෙක්ගේ කතාවක් අල්ලාගෙන මේ තරම් කෝපයට පත්වීම මගේ වැඩිහිටිකමට මදිකමක් දැයි සැකයක් සන්සුන් වේගෙන යන සිතට නැගිණි. මට වැඩි වේලාවක් ඒ ගැන කල්පනා කරන්නට වුණේ නෑ.

"මම හැමදම කියන්නෙ ලොකු පුතාටත් තිබුණ තේද කල්පනා කරන්න ගුරුකම කරන්නම ඕනෑ නම් නො තිබුණා ද වෙන ඉස්කොලයක් හොයා ගන්න."

අර ඒකි ඉන්නෙ තැනටම ම වීගන්න ගියේ. එහෙම නැත්නම් ඔය කතන්දර හැඳෙනවද?" අම්මා කියාගෙන ගියාය.

සංකීර්ණ ගිය මගේ කෝපය වහා මතු විය. සියල්ලට මුල

අම්මාය යන හැඟීමකින් මගේ සිත කිලිටි වීමෙන් ගියේය.

".....තව තව මොන කතන්දර හැදෙයි ද දන්නා ඉස්සරහ දැන්වත් වෙන තැනකට මාරුවක් ගන්න බලනව මිසක්"

කුසුම් කෙරෙහි අලුතින් උපන් අනුකම්පාව හිස්සේ සිහන වට බලාපොරොත්තු ද ආශාවන් ද අලුත් වන්නට විය. මා සමඟ නො කියන දේ නිකායයෙන් ම ඇය පද්මිනී සමඟ කියන්නට ඇත. පද්මිනීගේ කතාවෙන් පැහැදිලි වූයේද කුසුම් මට මොනවා කියා ඇතත් අදහස් අත් හැර නැති බවයි.

"තරි අපි මාක්ස් ලියව් එක හදල දෙන්නම්" යනුවෙන් චාර විහාරය අවසානයේ ලකුණු ලැයිස්තුව සකස් කර දීමට පද්මිනී සිය කැමැත්තෙන් ම ඉදිරිපත් වූවාය. මට කතා කරන්නට පද්මිනී ආමන්තභාවය ය. එහෙත් "අපි" යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කවුරුත් වූවත් ප්‍රශ්න නොකරම මෙ කටයුත්ත ඇයට බාර කළෙමි.

පද්මිනී හා කුසුම් පුස්තකාලයට වී ලකුණු ලැයිස්තුව සකස් කරන තැනට මා ගියේ ස්ථිර ගිණිකකින් යක්තිමත් වූ සිතක් ඇති ව ය. විසඳුම්ක සාර්වකත්වය හැන සැකයක් මා තුළ තිබුනේ නැත.

පද්මිනී මදකට ඉවතට ගිය පසු සියලු ප්‍රශ්න විසඳාගෙන පිරිණයකට රළුමිමට අවස්ථාව පැමිණියා ය යි මම සිතීමි. ගුරුවරයකු බව මට ම මතක් කරගන්නට මෙන් ආරූපි කර ගත් දරදඬුකමක් ඇති ව.

"මොකද මේ පාර ඉතිහාසයට ඔය තරම් ලකුණු අඩු?" යි මා ඇසුවේ දිග කතාවකට මුල පිරිමක් වශයෙන් පමණි.

"මට සරි ලකුණු අඩු කරල"

"තව හිතාත් වෙනව. මගෙන් පළි ගන්න නෙ?"

"හරියට කතා කරන්නෙ මම කාටවත් රිදුවන්න ඕනැවට වැඩ අතපසු කළා වගෙ. මගෙ හිතේ අමාරු කවිරුත් දන්නෙ නැත"

ඒ කුසුම් ය. මා ඉදිරියේ එසේ කතා කළ හැක්කේ ඇයට පමණි. මගේ සිත අනුකම්පාවකින් මොළොක් විය. වේදනා ඇයට පමණක් සීමා වූ ඒවා නොවේ.

"ඕනෑ කමක් කරදර මවාගෙන ගිහේ අමාරු විඳිනවට මොනව කරන්නද?"

Buddhika 25

ඇයගේ දෙන්නත් තෙත් වන සැටි මා බලා සිටියේ සංවේගයෙනි. ඇයට සහනය ගෙන දෙන කිසිවක් කළ යුතුය.

"ඇයි මට නොකියන්නෙ අම්මත් එක්කල මේ සේරම කිරිවෙ මොකද කියල?" කොහොම ද ඔය කතාව ඇති වුණේ?"

"මට දැන් ඔව මතක නැහැ"

"මතක් කර ගන්නම බැරි දැ?" යි මා ඇසුවේ ඇයගේ හදවතින් මට සාගවන රහය උදුරා ගන්නට අත් මගක් නොවූ බැවිනි.

රූ රැජින තරඟය ද එකට කොළඹ ගිය බව කෙනකුගෙන් දන ගත් අම්මා ප්‍රශ්න කළ පසු ඇයගේ මුහුණ බලාගෙන බොරුවක් කියන්නට බැටිකම නිසා සියල්ල හෙළි කළ බව කුසුම්ගෙන් අන්තිමට කියැවෙත් ම මට සිතූණේ අවංකකම මෝඩකමක් වන අවස්ථා ජීවිතයේ හමු වන බව ය. ඇ අවංක වූ නමුත් අම්මා අවංක නො වුණා ය. සියල්ල කුසුම්ගේ ම කැමැත්තෙන් හෙළි කළ බවක් ඒත්තු යන පරිදි අම්මා කාන්තාව කීවේ විකෘති කරන ලද පුවතකි. අම්මාට කුසුම් දුන් පොරොන්දු කඩ කිරීම මේ නිසා ම වරදක් නොවේ ය යි මම සිතීන් තර්ක කළෙමි.

මේ තර්කයන් ඇයවත් ඉදිරිපත් කරන්නට කලින් මගේ ලියුම්වලට පිළිතුරක් නො එව්වේ ඇයි දැයි මම ඇසීමි. ඇ ඒවා සමහරක් නො කියවා ම පුළුස්වා දමූ බව ඇසුණු කල, ඇයට තව දුරටත් කතා කිරීම නිෂ්ඵල නොවේ ද යි මට වහා සිතීමි.

"මම හිතුවෙ නෑ හැනු හිත් ඔය තරම් කදය කියල. විශේෂයෙන් කුසුම්ගෙ"

මගේ කට හඬ වෝදනාවක් විය. එහෙත් එයින් මිඳෙන්නට නිදෙස් වන්නට ඇ කිසිත් නොකීවාය. ඒ වෙනුවට ඇ කෙළ විඳක් ගිල යවී හොල විකා ගන්නාය. වචන සියයකින් කළ නොහැකි බලපෑමක් ඒ ක්‍රියාව විසින් මා කෙරෙහි ඇති කරන ලදී.

මා ඇයගේ සිත වෙනස් කරවා ගත යුතු ය යි සිතුවේ මට ඇය නැති ව බැරි නිසා පමණක් නොවේ. ඇයට ද මා නැති ව බැරි නිසා ය. මට ඒ බව ප්‍රත්‍යක්ෂ විණැයි මම සිතීමි. මා වෙනුවෙන් පමණක් නොව කුසුම් වෙනුවෙන් ද කුසුම් බේරා ගත යුතුය. නිවාඩු කාලයේ දී පාසලෙන් පිටත තැනකදී කතාකර හැකීමට මා යෝජනා කළේ එබැවිනි. තවත් ගිෂ්ඨාචකයෙක් දෙදරක දී මුණ ගැසෙන්නට නො හැකි බව කීවත් ඇය අවුරුද්දට අපේ දෙදර එකැයි මම සිතීමි. එසේ සිතන්නට කිසිම

ඉඩක් හෝ හේතුවක් හෝ නොවුණත් ඇයගේ ඇස්වල කාන්තාවන්ගේ මුළු ඇය අපේ හෙදර එතැයි සිතීම. එතැනින් සියලු ප්‍රශ්න විසඳෙනු ඇත.

"එන්න බලන්න. අප් නෝට්ස් විස ගෙනිහිල්ල නිවාඩු කාලය කිවහොත්. මගෙන් එක්ක තරහට පාඩම් නොකර ඉන්න එපා"

ඇයට කොල පෙරළාගෙන මා දෙස බලා සිටියා ය. මට සිතා ගියේය. ඇය සියල්ලට එකම වෙනස් මම සිතීම. අනාගතය හා ජීවිතය ගැනත් මා සිතන හැම දෙයකට ම ඇය එකඟ වනු ඇත.

කලෙකින් අත් නොදුටු සැහැල්ලු ගතියක් මට දනෙන්නට විය. සැහැල්ලු වූ සිත බලාපොරොත්තුවකින් හා විශ්වාසයකින් පිරී යන්නට විය. මෙතැන් සිට වත් ප්‍රිය නොප කතා බහකට මුල පිරීමක් ලෙස "ඉතින් කුසුම්" ය යි මා කීවේ සෙනෙගාසිනි.

ඇයගේ මුහුණ වෙනස් වන හැටි මම බලා සිටියෙමි.

"මේ මොහොත වූණත් මම එකක් කියන්නම්. මම මෙතෙම කතා බස් කළාට බැරි වෙලාවත් බලාපොරොත්තු නෙම නියාගන්න එපා..... පස්සෙ මට දෙස් කියන්න එපා."

හෙදර ජීවිතය ද බෙහෙවින් ම අමිහිරි වන්නට විය. ඇතුළු පද කිසි වෙනුවට අම්මා කෙළින්ම මට දෙස් තබන්නට වූවාය. ඇය කතා කළේ මා කුසුම් හා විවාහ වීමට යෑම ස්ථිර ය යි සිතාගෙන මෙනි. ඇයගේ මේ පිළිවෙත කිසි ආකාරයකින් මා වේදනාවට පත් කළේය.

කුඩා දවස සිට අම්මාත් මාත් අතර පැවැති බැඳීම ලිහිල් වී ගියා ය යි මම සිත් විදිණු දරුවකු මෙන් නොයෙක් විට අවංකවම වේදනාවට පත් වීම. අනෙක් අතට කුසුම් ගැන මතු බලාපොරොත්තුවක් තමා ගන්නට ඉඩක් නැතැයි කෙළින්ම කියා අම්මාගෙන් නිකරුණේ දෙස් අසමින් පවුලේ අප්‍රසන්න ජනක තත්වයක් ඇති වීමට ඉඩ දෙන්නේ කුමටද යි මම සිතීම. එහෙත් කුසුම් නිසා බිය වීමට ඉඩක් නැතැයි කෙළින්ම කියා අම්මාගේ බිය සැක ද හෙදර වසා ගත් මේ මුසලකම ද පහ සිටීමට හරම් ධෛර්යයක් වත් පුළුවන්කමක් වත් මට නොවීණි.

නිවසේ ම තතර වී කළ හැකි රක්ෂාවක් සොයා ගැනීමේදී මා තුළ පැවැති එක අරමුණක් තම මල්ලිලාගේ අධ්‍යාපන කටයුතු ගැන උනන්දුවක් දක්වීම ය යි මම සිතාගෙන සිටියෙමි. පාඩමක වැඩක දී උපදෙස් උපකාරයක් දුන් නමුත් බලාපොරොත්තු වූ පරිදි මගේ යුතුකම ඉටු වී නැති කිව නොහැකි ය. ඊට එක ම හේතුව මා නිසා

තනස්සල්ලෙන් පසුවීම ම නොවේ.

විශ්ව විද්‍යාලයයට ඇතුළු වනු පිණිස නිවසින් බැහැර වූ පසු සහෝදරයන් හා මා අතර කලින් නො වුණු බැඳීමක් ඇති වූ බව සැඟවීමක පැත්තකින් එසේ ඇති වූ අලුත් බැඳීමට අමතර ව නැත හොත් සමාන්තර ව මා පවුලෙන් ඇත් ව සිටි වසර කීපය ඇතුළත ඔවුන් හා මා අතර කිසියම් පරතරයක් ද ඇති වී තිබුණු බවත් තාවකාලීන හෙදර පදිංචියට පැමිණි පසු මට අවබෝධ වන්නට විය.

රෝහණ කලිනුත් වැඩිහිටියෙකි. දත් විජය තරුණයෙකි. සෙනරත් හා ගාමිණී ගැටවරයෝ ය. තවමත් ළමයෙකැයි සැලකිය හැකි වුවද කිසිස පවා උස යන්නේ ඇසට පෙනී පෙනිය.

ඔවුන් වැඩි සිටින්නේ උසින් මහතින් පමණක් නොවේ. යොවුන් වියේ දී අඩුරුදු තුනක හතරක කාලය විශාල වෙනස්කම් ඇති වීමට හොඳට ම සෑහේ. මසකට වරක් දෙකක් මුණ ගැසුණත් මා පේරාදෙණියේ සිටිය දී බාල සහෝදරයන් කාලයේ වෙනසට අසුචි ඇත්තේ මා නොදනුවත්ම ය යි මට දැන් සිතෙයි.

පොද්ගලික හෝ පොදු හෝ කරුණක් ගැන හෙදර කතා වෙන කල ඔවුහු කව දුරටත් පැත්තකට වී වැඩිහිටියන්ගේ කට දෙස බලාගෙන නිහඩ ව නොසිටිති. ඕනෑ ම කරුණක දී ඔවුහු තමන්ගේ අදහස් පළ කරති. ඔවුන් එකිනෙකාට තමන් හා අනුන් ගැනත් ලෝකය හා ජීවිතය ගැනත් නිදහස් මතයක්, හැගීමක් හා තීරණයක් තිබේ. ඔවුහු වෙන වෙනම - ස්වාධීන ව සකස් වී සිටිති. ඔවුන්ට වෙන ම මිත්‍රයෝ සිටිති. වෙන ම නිතර යන එන තැන් ඇත.

ඔවුන්ගේ ජීවිතවල එක පැත්තක් විවාහ ය. අනෙක් පැත්ත මට - වැඩිහිටියනට - වැසි තිබේ.

ළමයකු ව සිට මිනිසකු කරා ගිය ගමනේ දී මම ද වරක් මේ ගැටවර විය පසු කළෙමි. ඒ අවදියේ දී මුහුණ දුන් ගැටළු හා ප්‍රශ්න මගේ සහෝදරයන් අද අත්දකිත් ද යි සොයා බලන්නට යුතුකමක් ලෙස මට සිතෙන අවස්ථා ඇත. උපකාරයක් කළ හැක්කේ ඔවුන්ගේ හද ගැටට එබී බැලීමෙන් පමණි. මම ඒ අරමුණු ඇතිව සහෝදරයන්ගේ ජීවිතවලට මොහොතකට එබී බැලීමි. එකල මා දුටුවේ එහි වැඩිහිටියනට වැසුණු පැත්තයි. අනාර වූ ගතියක් දනුණේ මටය.

මා සහෝදරයන්ගෙන් ඇත් වන්නට වූයේ ඒ අන්දමිනි.

මේ නිසා හෙදර පාළු ගතිය තව තවත් ඉවසිය නො හැකි වූ

තැන මම නැති කරමි වෙලා පාසලේ ගත කරන්නට විමි.

මේ තත්ත්වය යටතේ වුව ද මම ඉගැන්වීමෙන් තැවුණු තැනැත්තෙක් හා සැකසීමක් ලදිමි. මෙයින් අතර මුළු කාලය ගෙවීම මා සතුටක් හා විනෝදයක් විය. උගත් පාසලට සේවයක් කළ යුතුය යන ආශාව මා වෙත මේ වන විටත් ඉතිරි වී තිබිණි. මා සතියකට දෙකක් දවසක් සවස පංතියක් පවත් ගත්තේ මගේන් මෙයින්ගේන් දෙපැත්තෙන් ම යහපත සභාවෙනි.

මේ නිසා අම්මා තව තවත් කිපෙන්නට වුණා ය. මෙහි දී මම බොහෝ විට අම්මාගේ හැඟීම් නො තකා කර බාගෙන සිටියෙමි.

අම්මා කෙරෙහි කවදත් මා තුළ පැවැති ආදරය, හත්තිය මැඩගෙන කෝපය මතු වූ ඇතැම් අවස්ථාවක පමණක් මම ඇස සමඟ එකවෙන කියන්නට හිසෙමි. මොහොතකින් මම නැවත කණහවුවත් කන්සල්ලටත් පත්විමි.

මට හෙදර එතා ම වූයේ එලෙසිනි. ඒ අනුව මම දවසට පාසල අසල කැනකින් කැම තන්තට පිළියෙළ කරගෙන පංතිය නැතත් මෙයින් සමඟ සෙල්ලම් කරමින් හෝ කළුපර වැටෙන තුරු රැඳෙන්නට පෙලැඹුනෙමි.

පාසලේ ගත කළ කාලය වේදනාවක්, බරක් හෝ තැවුලක් නො මැගිට ම හෙවි හිය බවක් මෙයින් අදහස් නොවේ.

කුසුම් නැවතත් මගේ සිත විදවන්නට වූවාය.

ඒ මදිවැට, විභාගය අත පුහුණු කිරීමදීත් ඇය හැම සති අන්තයක ම හෙදර යන්නට පටන් ගැනීම මගේ කෝපය වැඩි කිරීමේ හේතු විය. ඇය හෙදර හිසේ පියාට අසනීප නිසා ම නොව සෝමාගේ දරුවාට ඇති ආදරය නිසා ය යි මම සිතුවෙමි.

කුසුම්ගේ ගෙය පසු කරගෙන යන අවස්ථාවන්හි ඇය මහත් සෙනෙහසින් දරුවා හදවතට තුරුළු කරගෙන සිටිනු මෙන් ම, පඩිය උඩට වී තැන්පායේ දෙපා සෝදනු හෝ බෙහෙත් ගල්වනු හෝ මම දක ඇත්තෙමි.

විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශ විභාගය ලංව තිබියදී ඉගෙන ගන්නා ශිෂ්‍යාවකට අධ්‍යාපන කටයුතුවලට වඩා ලෙඩ වී සිටින පියාත් නැගණියගේ අවපාතක දරුවාත් ලොකු වූණේ කෙසේ දැයි හෝමි ගැනීමට මම අසමත් වීමි.

මේ කාලයේ ද මා ජීවිතය දෙස බැලුවේ එහෙම පිටින්ම. ආත්මාර්ථකාමී සිතිනි. එහෙත් මටත් දිනට ම කුසුම් දෙස දරදායී සිතින් ම බලන්නට සුළුවන්නක් නොවිණි. ඉතාම කලාතුරකින් මොහොතකටත් ඇයගේ දෙනෙත් හි මා දකින දෙයක් ඇය මා තුළ විශ්වාස කරන ලෙස මගේ සිත මට බල කරයි.

කුසුම් වැඩුණේ මගේම සහෝදරියක ලෙසිනි, මගේ කිකරුකම, හින්මිම, උගත්කම හා බුද්ධිය යන සියලු ලක්ෂණයන් අනුව තරුණ වියේ දී වුව ද ඒ හැඟීම් වෙනත් මුහුණුවරක් ගන්නට ඉඩක් ඇති බවක් අම්මා සිහිනෙන්වත් නො සිතුවාය. කුසුම් සහෝදරියක බව මතක තබා ගන්නට ය යි මට නැති ව රෝහණට පමණක් ඇය කීවේ එබැවිනි. මටත් කුසුම්ටත් නිදහසේ හැසිරෙන්නට ඉඩ දුන්නේ එහෙයිනි.

කුසුම් අනෙක් අතට තමාත් මාත් දෙදෙනා කෙරෙහි ම අම්මා විසින් තබන ලද ඒ විශ්වාසය කඩන්න බැරි බව මුල දී ම කිවාය. අම්මාගේ හදවත හිනි තබා මා හා විවාහ වන්නට බැරි බව පමණක් නොව අම්මා කිසි විටෙක තමා ලේලිය කර ගන්නට කැමති නොවන බවත් මට පෙන්වා දුන්නාය. අම්මාගේ සිත ක්‍රියා කලේ ඇය සිතූ පරිදි ම ය.

ඒ පැත්තෙන් සිතන කල අම්මාට හෝ කුසුම්ට හෝ දෙස් කීමට ඉඩක් ඇද්දැයි මම කල්පනා කරමි. කුසුම් අත වරදක් නැතැයි පිළිගන්නා මගේ සිත අම්මා නිදහස් කරන්නට සූදනම් නැත, අම්මා මා කෙරෙහි විශ්වාසයක් තැබුවාය. මම ද අම්මා කෙරෙහි විශ්වාසයක් තැබුවෙමි. මම අම්මාගේ සිතූම් පැතුම් හා ඉහළට යන බලාපොරොත්තු ගැන දැන සිටියෙමි. අම්මා අපේ යහපත සඳහා අප ඉහළින් තැබීම සඳහා බොහෝ දේ පරිත්‍යාග කළාය. ඇය මගේ යහපතත් මා ප්‍රීතිය යයි සිතෙන පතන දෙයක් වෙනුවෙන් තමාගේ සිතූම් පැතුම්වලින් තොටසක් හෝ පරිත්‍යාග කරන්නට එකඟ වනු ඇතැයි මම විශ්වාස කළෙමි. මුල දී විරුද්ධ වූණත් අත්තිමට හෝ මා කුසුම්ගේ අත ගැනීම ගැන අම්මා කැමති කරවා ගත හැකි වනු ඇතැයි මම විශ්වාස කළෙමි.

අම්මා කෙරෙහි මා තැබූ ඒ විශ්වාසය සිඳි ගියේය.

මෙහි විපාකය කුමක් ද?

අම්මා මා කුසුම් විවාහ කර ගැනීමට විරුද්ධ වන්නේ මගේ යහපත වෙනුවෙනැයි සිතාගෙන වුව ද ඇය මගෙන් වෙන් කිරීමෙන් මට අයහපතක් විනා යහපතක් නැත. එසේ නම් අම්මාගේ විරුද්ධතාවය

නොගතා විවාහවීම අපරාධයක් ලෙස මට නො පෙනෙයි.

මේ සියල්ල කුසුම්ම ඒකතු ගැන්විය හැකි නම් ප්‍රශ්නයක් නොමැත. අපේ අනාගතය අපේ නොවන එකම මග එයයි. විශ්වා විද්‍යාල ප්‍රවේශ විභාගය අවසානයේ මා කුසුම්ම තනිව හමුවීමට තීරණය කර ගත්තේ ඒ අන්තිම පලාපොරොත්තු ඇතිව ය.

"මම අද ඉදල මේ ඉස්කෝලේ ළමයෙක් නෙවි. ඔයා මගේ අරුවරයෙක් නෙවි. ඒකයි මම කතා කරන්න ආවේ" ඇ සිතාසි සිටිය.

"ඒ ඇයි?"

"මම මේ ඉස්කෝලේ එන අන්තිම දවස" ඇ කීවාය. ඇයගේ මුහුණේ සිතාම තුනී වේගෙන යන සැටි මම බලා සිටියෙමි. ඒ අසරණ මුහුණ මා තුළ ඇති කළේ අනුකම්පාවයි. "නිමල් අපි ගිත තැළෙන දේවල් කතා නො කර සතුටෙන් යමු. හොඳේ."

කලින් සිටුවුණු දේ නැවත නැවත කීමටත් ඇසීමටත් සුදුනම් නැතැයි මුලදී ම මා කී නමුත් අසුතින් කියන්නට කිසිවක් මට නොවිණි.

ඇය තම තීරණය ගත්තේ මගේ යහපතට නම් එයින් වැඩක් නොවන බව - ඇය නැති ජීවිතය සැපවත් නොවන - බව කී මම.

"බැවිද කුසුම්ම ඔය තීරණය වෙනස් කරන්නම?" ය යි ඇසුවේ තවමත් මා කෙරෙහි එද මෙන් පවතින ආදරයක සේයාව ඇයගේ දෙනෙත් තුළ දැකීමෙන් ඇති කර ගත් දැඩි විශ්වාසය ඇතිවය.

"මම බෑ බෑ බෑ බෑ. කියන්නත් එපා. මම ජීවිතයම නොබැඳි ඉන්නම්. මම ඔයාට ආර වෙන කිසිම පිරිමියෙකුට කිසිම කාලෙක ආලය නො කර ඉන්නම්. අම්ම කෙනෙකුට ගින්දරක් දිල එක දවසකටවත් පැය විදින්න මට බෑ."

ඇ හඬන්නට පටන් ගත්තා ය. ඇයගේ කදුළු අවංක ය.

මාද ආත්මාර්ථකාමයේ ගිලී අවංක නොවී සිටීම මිනිස්කමක් නොවන බව ඒ පැත්ත ගැන කල්පනා නො කරම මට අවබෝධ විය. කුසුම්ම දැඩි ලෙස මට ආදරය කළා පමණක් නොව අදත් එලෙස ම ආදරය කරයි. මෙතෙක් ඇය ගැන මා සිතූ බොහෝ දේවල් - සියලු දේවල් - වැට්ඨ ය.

ප දමිනි සේනාරත්න දකින හැම මොහොතකම කුසුම්ම ගැන කෙත් වී උපදින පාළුව හා සංකෘත අලුත් වන්නට විය. ගත වූ කාලය කිසියම් දිගටම මට කුසුම්ම දක්නට ලැබුණේ සෙවනැල්ලක් මෙන් පද්මිනි සමග එකටය.

පවුන් පංතියේ වාඩි වී සිටියේ එක ම ළමය. ඉන් පිටත ඇවිද්දේ, ක්‍රීඩා කළේ, කැන කැන මුලු ගැසී උකුළුකුළු කළේ එකටම ය.

දන් පද්මිනි සිටින්නී හුදකලාව ය. කුසුම්ම වෙනුවට ඇ තවත් මිතුරියක සොයා ගත් බවක් දක්නට නොවිණි. එසේම ඇය සිතාම, කතාම හා උකුළුකුළුව බොහෝ දුරට අඩු කර හදිස්සියේ ම තැත්පත් බවකට පත්ව සිටින බවක් පැහැදිලි විය. ටක්කෝර් එකට. හෝ ලිඳ ළගට හෝ යන කල තව කෙනෙකු කැඳවා ගත් නමුත් ඇය කිසි විටෙක එකියක දෙවරක් එසේ තනි නොතනියට යොදා ගත් බවක් මම නුදුටුවෙමි.

වැඩක් නැති අවස්ථාවන්හි කාලය ගෙවා දමීමට තුරු කාමරයට නොව පුස්තකාලයට යෑම මම දිගටම කරගෙන ගියෙමි. එහි දී අනෙක් දූරියන් දෙතුන් දෙනා එක් වී පෙරළා ගත් පොත් මේසය මත තබාගෙන පතත් හඬින් කතාවේ වැටී සිටි අතර පද්මිනි පැත්තකට වී පොතක් කියවමින් සිටියාය. ඇය පංතියේ දී තියම කළ අවස්ථාවක දී හැර පොතක් කියවනු ඉන් පෙර මා දක තිබුණු බවක් මට මතක නැත.

"හරි පාළයි තේද යර්" මුල් සතියේම ඉතිහාස පාඨමක් අවසන් කර විසිර යමින් මගේ බැස්කුව පසු කරන්නට ආ පද්මිනි රහසින් මෙන් කීවාය. ".....බලන බලන පැත්තෙන් කුසුම්ම ඉන්නව වගේ මට ජේන්නෙ"

ඇයගේ බැල්මෙහි ද හඬෙහි ද වූයේ අවංකකමකි. දෙ දෙනෙකුට වූපොදු වූ විපතක දී එකිනෙකා කෙරෙහි හට ගන්නා අකෙසරිත අනුකම්පාවක් හා බැඳීමක් මිශ්‍ර නිකවත්කමක් මා තුළ ඇති කරවීමට පද්මිනිගේ ඒ වචන කීපය හේතු විය.

කියවීම සඳහා පොත් කීපයක් සොයා දෙන ලෙස ඊළඟ දක පද්මිනි කීවාය. පුස්තකාලයේ පොත් ඇති බව මම ඇයට මතක් කර ගනිමි. එහි ඇති සීමිත ඉංග්‍රීසි නවකතා සියල්ල තමා කියවා ඇතැයි ඇ කීවාය.

"පද්මිනී දන් හරියව කියවන්නව. ඒක හොඳයි." "හරි ඒ පාච්ඡි සර් කුසුම් නැතුව. මට මෙහෙන් අස්වෙලා යන්නත් හිතයි."

මේ සිතාසෙන්නට උත්සාහ කළෙමි. නැතහොත් තුනී වේගෙන යන සිතාව චූළුණේ දිනට ම රඳවා ගන්නට උත්සාහ කළෙමි.

"මට වෙලාවකට හිතෙනව මෙහෙන් අස්වෙලා යන්න.....සර්වත් දන් මුළු සෙන්ට්ල් එක ම එපා වෙලා ඇති. නේද?"

සිතාව මගේ චූළුණේ අසලකවත් ඉතිරි වුණේ නැත.

"අපි යමුද සර් මෙහෙන් අස්වෙලා?"

ඇයගේ වචන මා තුළ ඇති කළ කෝපය වහා වෙනස් කිරීමට සමත් වූ යමක් ඇයගේ ඇස්වලින් පළ විය. මම ඉවත බලා ගතිමි.

නිශ්ශබ්දතාව මට අවාසි දෙකැ යි සිතූ මම යමක් කියන්නට කල්පනා කළෙමි.

"පොත් කියවනය කියල මය ඩිටෙක්ට්විව්ස් නම් කියවල වැඩක් නෑ"

"මම එව්ව කියවන්නෙ වෙන කියවන්න දෙයක් නැති නිසා" යි ඇය කීවේ ආරුඬ කරගත් අසරණකමත් මුහුණට නගාගෙන ය.

".....මම පොත් කීපයක් ඉල්ලුවෙ ඒකයි. පුස්තකාලයේ පොත් කියනව කිව්වෙ ඒක මග අරින්න"

"මම මතක් වුණොත් පොතක් දෙකක් හෙට ගෙනත් දෙන්නමකෝ"

උත්සාහයෙන් කටහඬ සැහැල්ලු කර ගත් මම කිමි.

"මතක් නොවෙන්නෙ කිසිම හේතුවක් නෑ. හෙට පොතක් නොගෙනාවොත් ඒ හිතල ම මතක් කරල ම අතපසු කළා කියන එකයි." ඇ ඉංග්‍රීසියෙන් කීවාය.

"මගෙ හිත වැඩ කරන හැටි මට වඩා හොඳින් එහෙනම් පද්මිනී දන්නව නේ"

"මම ඔයාගෙ හිත ගැන විශේෂයෙන් ඒ කරම් දන්න නිසා නෙව්. මම කතා කරන්නෙ පොදුවේ පිරිමින්ගෙ හිත් ගැන දන්න කරමින්....." ය යි ඇය කීවේ ද ඉංග්‍රීසියෙන් ය.

"අත් දකිමෙන්?" මම ද ඇයගේ බසින් ම ඇසිමි.

"තරමක් දුරට"

මගෙ මුහුණේ කිසියම් වෙනසක් ඇතිවිය. දවේෂයකට සමාන ගතියකින් දීප්තිමත් වූ ඇස්වලින් ඇ මොහොතක් මා දෙස බලා සිටියාය.

"ඒත් පිරිමින් ගෙ කැත හිත. ගැනියෙක් පිරිමින් ගැන අත්දකීමෙන් දන්නව කිව්ව ම හිතෙන්නෙ නිදන කාමරවල හැසිරීමෙන් ලබා ගත් අත්දකීම් ගැන විතරයි කියල."

"මම එහෙම කිව්වෙ නෑ"

"එහෙම කිව්වය කියල මම කිව්වෙත් නෑ. මෙතනදි මම අදහස් කළේ පිරිමින් කියන අදහස් කළේ පිරිමින් කියන දෙයක් තෙව් හිතන විදිය"

මා වාදයකට ඇද ගැනීමේ වුවමනාවෙන් වුවද ඇය ඉංග්‍රීසියෙන් ම කතා කළේ වාදයත් සඳහා තැකීමක් ද නොකොට මෙනි. මගේ දුෂ්කරතාව වූයේත් එය යි. වචන සෙවීමට ගත් උත්සාහයේ දී මම තව තවත් ගොළු වීමි.

"හැම පිරිමියෙක් ම එක විදිහට හිතනව ය කියල කියන්නත් බෑ"

"එහෙම නම් ඒක ඔයා ඔප්පු කරල පෙන්න්න මට - ඔයාට හිත නම්"

හැම පිරිමියකු ම ඒකාකාරයෙන් නොසිතන බව කුමක් සඳහා ඇයට ඔප්පු කරන්නෙම් ද? කෙසේ නම් මම ඔප්පු කරන්නෙම් ද? යන ප්‍රශ්න දෙක ම මගේ සිතට නැඟිණි.

පාසල් දරියකගේ යුනිෆෝමයෙන් සැරසී මා ඉදිරියේ සිටියේ ජීවිතය ගැන අවබෝධයකින් හා අත්දකීමකින් ආචාර පැසුණු බුද්ධියෙන් යුත් කාන්තාවක ය යන හැඟීමක් නිසා එක අකකින් මා මවිතයට පත් වූ අතර අනෙක් අතින් කතා කළ යුතු දේ ගැන පරිස්සම් වීමට මට සිදු විය.

"ඇයි ඔයා මොකුත් නොකියන්නේ?" අත්තිමට ඇ ඇසුවාය.

"කියන්න දෙයක් නෑ"

මම ඇය දෙස බලා සිණාසුණෙමි. මගේ සිතාව වාදයකින්

තර්කයකින් තොරව දෙපිළිකම වී එකෙක් පුනරු ලෙස කළ කියා ක්‍රියාවකින් ලද පරාජයකට ප්‍රත්‍යාග්‍ය වීමට කළ සුදුසුමක් මෙකි.

එදක් මා දෙස බලා සිටි, "එහෙත් මම යනවා" යි කියාගෙන ඇ යන්නට ගියා ය.

මට සිටු හා යන ඇය දෙසින් තෙත් ඉවතට හැනීමට මා අසමත් වූණ ද අමතක වූණ ද යි මම නො දනිමි.

පද්මිනී සේනාරත්න මෙන් කරන්නේ නාලයකට ලකුළු නැව්වෙහි ආකාරයෙනි. යි ඊට කලින් දන හෝ දක හෝ සිටි බවක් මට මතක නැත.

පිළුපුණු - කියවුණු සියල්ල සිහිනයක් මෙන් මගේ සිතේ දිගට ම නළඹෙන්නට - දෝෂාරය නංවන්නට - විය.

පිරිමින්ගේ සිත ක්‍රියා කරන ආකාරය ගැන තමා අත්දැකීමෙන් දනිනා යි හැඟිණියක කියන කල ඇය ඒ දනීම ලබාගෙන ඇත්තේ පිරිමින් ගමන පැවැත් වූ ලිංගික සබඳතාවයන්ගෙන් පමණක් විය යුතුය යි සිතීම පරදක් බව කැබවී. විශේෂයෙන් සියලු වනිතාවන් සිතාවන් විය යුතු ය යි ආකල්පයකින් හැඟිණිය දෙස බලන්නට පුරුදු වී සිටි මට පද්මිනී වැනි සුවතියක ගැන එබඳු සිතිවිල්ලක් පහළ කර ගත නො හැකිය.

එක් කැන්දෑවක පේරාදෙණියේ දී ආලෝකයට ළං වෙත් ම තව දුරටත් අදවේ ම නිමිත්ත ව සිටීමට ලොබ කල එකියක මෙන් සිය පෙම්වතාත් පමණ අලස ගමනින් සංසම්න්නාවේ දෙසට ඇදුණු නම් නාදානත තරුණිය යුළු අවස්ථාවේ දී මෙන් මුළු ස්ත්‍රී වර්ගයා කෙරෙහි ම උපන් අදහස බියකින් මගෙ සිත සසල වූයේ පද්මිනීන් පිරිමින් ගැන තේරුම්ගෙන ඇත්තේ ලිංගික අත්දැකීමෙන් පමණක් ම විය යුතුය යි කල්පනා කිරීමෙන් නොවේ. මෙබඳු කතාවක් කියන්නට තරම් ජීවිතය ගැන අවබෝධයක් පද්මිනී සේනාරත්නගේ වයසේ සුවතියකට ලැබුණේ කෙසේ දැයි කල්පනා කිරීමෙනි.

මේ අතර ඇයගේ ඇස් ද සිතාව ද කතාවද ගමන ද නිරන්තර ව මෙ මතක් වන්නට විය.

මීට අමතර ව ඕලග ද ඇයට පොත් කිහිපයක් ගෙන යා යුතු ද නැද්ද යන ප්‍රශ්නය පිටු දක්නට මම අසමත් වීමි. මා නිශ්ශබ්ද ව සිටියහොත් ඇය හා අද වූ කතාව මා බරට ගත් බවක් ඇය සිතන ඇඟැසි කල්පනා කරන්නට තරම් පරපතල දෙයක් නොවුණු වේ.

එක්තු ගැන්විය හැක්කේ පිණතාවක් ගුරුවරයෙකුගෙන් කළ ඉල්ලීමක් විතරක් ලෙස සලකා පොත් කීපයක් දීමෙන් පමණකැයි ද මම සිතුවෙමි.

එහෙත් ඇයට නවකතා පොත් කීපයක් තෝරා හැනීමේදී සියයක් පමණ වූ මගේ සොත් තොඩ ම අතපත ගැලවී සිදු විය. එහි දී මා තුළ ඇති වූයේ ගෝලයකුට දිය යුතු පොතක් තේරීමේ දී ගුරුවරයකු තුළ ඇති වන හැඟීමක් නොව තරුණියකට දෙන මේ කැන්ග හැළුමේ ද නො හැළුමේ ද යනුවෙන් තරුණියකු තුළ ඇති වන අවිනිශ්චිත හැඟීමයි. මම එයින් කලක දී නො ලද ආස්වාදයක් ලදිමි.

විවේක වේලාවක දී හිසින් සංඥාතර ඇත සිටි පද්මිනීට කතා කළ මම, කිසිත් නො කියා පොත් දුනිමි. ඇ සිතාවක් සහිත "බොහොම ස්තූතියෙන්" ඒවා ආර ගත්තාය.

ඇය දිගටම හැසුරුණේ අප අතර කිසි වෙනසක් නොවූණු ලෙසිනි. පාච් ගතිය පහව ගිය මගේ සිත දවස තිස්සේ ප්‍රබෝධයෙන් පිරී තිබිණි.

පද්මිනී මව්සින් දෙන ලද කතා පොත් ගැන කිසිත් අදහසක් පළ නොකිරීම මගේ දෙමනසට හේතු විය. එම කෘතීන් පිළිබඳ ඇයගේ හැඟීම් හා මතය දන හැනීම මගේ ආශාවක් ව තිබුණු බැවිනි. මා ඒවා ගැන ප්‍රශ්න කරන්නට ගියේ නැත. එසේ කිරීම ඇගේ හද හැබට එබී බලන්නට ගන්නා වෑයමක් ලෙස ඇය විසින් සිතනු ලබනා යි බිය තිසාය.

එහෙත් ඇය වෙනත් කරුණු ගැන මා හා හැඹුරු ලෙස සාකච්ඡා කළ අවස්ථා විය. ඇ මා සමඟ ඉංග්‍රීසියෙන් ම කතා කිරීම පුරුද්දක් ලෙස කරගෙන ගියාය. පුස්තකාලයේ දී පුවත්පතක හෝ පොතක හෝ හාසන රසයෙන් යුත් තැනක් අසු වූ කල.

"සර් මේ අහන්න" යි පටන්ගෙන මටත් ඇසෙන්නට කියැවූ ඇ මා ද හවුල් කරගෙන ගබ් නගා සිණාසුණාය. අප කියන කිසිවක් තේරුම් ගත නොහැකි වූ අනෙක් දරු දරියන් කට අයාගෙන බලා සිට යන්නමින් එකතු වූහ.

ඔවුන් වෙනුවෙන් අනුකම්පානක් ද ගුරුවරයකු වශයෙන් යුතුකමක් පැහැර හැරී බවට හැඟීමක් ද මට ඇති විය. අප කියන දෙයක් කාටත් තේරුම් යන සරිදි සිංහලෙන් කතා කරන්නට මම උත්සාහ කළෙමි. එහෙත් එය නිතර ම සාර්වක වූණේ නැත.

පිරිසක් මැද වුව ද මා හා සමාගමයන් සංවාදයක් තමාට

සමස්ත සිමා කර ගන්නට ඇ මෙසේ භාෂා මාධ්‍යය දක්ෂ ලෙසින් ලෙසින් උපයෝගී කර ගන්නාය.

පද්මිනී නවකතා සිසය ආපසු ගෙනැවිත් දුන්නේ දෙසතියකට පමණ පසුවය.

"මාමත් කියෙව්ව. ඒකයි පරක්කු වුණේ"

මව වුවමනා කළේ ප්‍රමාදයට හේතුව නොව එම කතා පුවත් ගැන ඇයගේ අදහස් උදහස් දින ගැනීම ය. ඇය මතකයන් පළ නො කළාය.

"තව පොත් කීපයක් ගෙනත් දෙන්න කරුණාකරල"

"මගේ පුස්තකාලය දුපත් එකක්. ඒ තරම් පොත් නැ ඇරන් පද්මිනීගේ රුචිකත්වයට කොයික හොඳ ද කොයික තරකද කියල මම දන්නෙ කොහොමද?"

මා එසේ කීවේ කලින් ඒවා ගැන මෙතෙක් පළ නො කළ අදහස් සිට කර ගැනීමේ අවස්ථාව ඇයට ලබා දෙන අදහසින් විය යුතුය. ඒ වෙනුවට වූයේ අනෙකකි.

"එහෙනම් මම දවසක ගෙදරට එන්නම්. එතකොට මට ගැළපෙන කීපයක් තෝරා ගන්නැති" යි ඇ හිස පසෙකට ඇළකර කීවාය.

ඒ වචන වැඩි ය යි මට හදිසියේ මතක් විය. එතෙක් ඇය ගැන ඇති දු පුර පිළිවෙත ම වැරදි ය යි පසුතැවිල්ලක් මට ඇති විය. භේදිතමත් කළ බවට අවබෝධයක් මගේ සිතට නැගෙන්නට පටන් ගත්තේය.

මගේ මුහුණෙහි තට ගත් වෙනස නිසැකයෙන් ම ඇය තේරුම් ගන්නට ඇත. එහෙත් ඇ ඒ බවක් මට නො පෙන්වුවාය. ඒ වෙනුවට ඇයගේ දෙ තෙත් මා බලා සිටියදී ම තෙතමනයක් බඳු ගතියකින් පිරී යන්නට විය.

"මම එතේ ආවොත් මට මොනවද දෙන්නෙ?" පද්මිනී රහසින් ඇසුවේ සිංහලයෙනි.

එවර මට ඇතිවුණේ කෝපයක් හා ඇය පතන්නේ එකම දෙයක් ය යන හැඟීමකින් පතිත පිළිතුළකි.

ඇය තව දුරටත් හැසිරුණේ, තමා විසින් මා වෙත ඇති කරන

ලද බලපෑම නො දුටු එකියක් ලෙසිනි.

"දෙයි තමයි අම්ම ගනී තඩි පොල්ලක්"

"ඒම කියන්න බැ තමයි" මවකගේ සැර පරුෂකම ගැන උද්මවන පොඩි ළමයකුගේ ලකාවෙන් මගෙන් කියැවිණි.

"මේ මම කුසුම් තෙව්. තේරුණාද?" පද්මිනී සේනාරත්න සිනාසෙමින් වුව ද කීවේ දබරගිල්ල උරාත්කරගෙන ය.

විහිළුවකට වැඩි දෙයක් ඇයගේ කියමනෙහි නොවිණැ යි බැලූ බැල්මට පෙනිනි. එහෙත් කෙමෙන් සිනාව තුනීවේගෙන යන ඇයගේ ඇස් දුටු මම මොහොතකට කලින් පැවති සියලු හැඟීම් යටපත් කරගෙන, තැති ගනිමි.

ගැහැණියකට විරුද්ධ ව තවත් ගැහැණියක තුළ නොව, පරම්පරාවකට විරුද්ධ ව තවත් පරම්පරාවක් තුළ වැඩෙන වෛරයන් ද්වේෂයන් ඇයගේ තරුණ වත පුරා විසිරී තිබිණි. වයස අතින් මා අයිරි වූයේ නැතහොත් වඩා ළං වූයේ පද්මිනී සේනාරත්නට වුව ද මගේ සිත මෙතැන දී ගත්තේ අම්මාගේ පැත්තය.

මගේ කෝපය යළි මතු විය.

අප අතර කතාබහක දී මෙවැනි අවස්ථාවක් මතු වුණු කල, පද්මිනීගේ සම්පයට යෑම නැතහොත් ඇය මගේ සම්පයට ගැනීම නතර කළ යුතු යයි මම තීරණය කර ගනිමි. ඒ අනුව ගුරු ගෝල සම්බන්ධයට අමතරව කිසිම කුළුපතකමත් නො පෙන්වීමට මම සමත් වීමි. රහසේ ඇති කරගත් සම්මුතියක් ඇති ව මෙන් ඇය ඊළඟට දින ගණනක් හැසිරෙන්නට වූයේ ද ඊට අනුකූලවය. ඇයගේ දෙනෙත් පමණක් නොව මුළු දේහයම වැඩිපුර මා අමතන්නට වූයේ මෙසේ අප අතර කටිත් කතාබස් වීමත් නැති ව ගෙවුණු දවස්වල ය.

සහෝදරත්වයේ නිර්මල හැඟීම ද පිරිවරාගෙන කුසුම් මගේ හදවතට ඇතුළු වූයේ කැකුළු දත් පා සිනාසෙන බාලවියේ දීම ය. අභිංසක සෙනෙහසක් පසු කලෙක ආදරයක - ආලයක මුහුණුවර ගත්තේද සහෝදරියක ලෙසින් කුසුම් අපේ ම පවුලට ළං කර ගැනීමට ළමා වියේ දී මා තුළ මුල් බැස ගත් ආශාව ම පදනම කරගෙන උපදනා බැඳීමක දී දනුවත් ව හෝ නො දනුවත් ව පහළ වන අනුරාගී - කායික ආශාවන් අඩු තරමින් මතු පිටින්වත් මගේ සිත්හි කුසුම් නිසා ඇති වී නොතිබිණි.

138 අපලංක හදවතක සෙවණැලිලත් බදු කුසුම්සේ පියකරා එක
එකිනෙකාට ව එළිසන් නාංචු සුන්දර සිතාව, සෙනෙහස, දයාව හා
කරුණාව පළ කළ ඇත් මම දිවිමි. ඇයගේ සියලු ගුණාංගයන්ගෙන්
මම ඇය සෙවෙහි වඩ වඩාත් තැනාදුණෙමි. එහෙත් සෝමා බදු රාජ
සුන්දරියක ම නොවුණත් කුසුම් වෙහි පිහිටි නාට්‍යාලිකාවගේ අනෙක්
අංගයන් දෙක මම නො බැලුවෙමි.

පද්මනී සේනාරත්නගේ ඇස් වට තියන්නට වූයේ සත්‍රී කුඹුසුපුටු පිළිබඳ වෙළඳා වෙනස් කතාන්තරය යි.

ජීවිතයේ ඇතුළු පැත්ත ගැන තරසරත් නො දත් කුසුම් වැනි සුවිතියකගේ ඇසින් තේජසකට සමාන ගතියකැසි දැකිය හැකි නග්න කාමය පුරවා ගත් දෙනෙත් ඇති වී පද්මිනී මා දෙස බලා සිටියා ය. ඒ ඇත් මා වෙත යොමානෙත සිටින අතර ම දිවන එක්තරා ලතාවකට ගමන් කරවමින් දෙනොල් තෙමා ගත්තාය. අධි බැල්ම මගේ වත මත දෙවා ගත හැකි වන තරම්ව මුහුණ පසෙකට තරවා ගන්නා පද්මිනී සිහින් දින ඇතිලි කුඩින් ගෙල හිමින් හිමින් පිරිමදිදි කිසියම් කල්පනාවක වැටුණු එකියක ලෙසිනි.

තවත් එරෙහි කදිසියේ වාඩි වී චූන් ඉවියව්ව වෙනස් කර ලිය
පොල වඩාත් උස්වන පරිදි බඳු හරියෙන් දැන් බැඳගෙන පුටු ඇන්දුව
උද්ධමය බර කරගෙන, එක එල්ලේ ම දෙස බලා සිටියාය. උපක්‍රමයෙන්
ම හනිව සිටින භූතයන් සොයාගෙන නිතර නැටවෙන ගමනින් ගිය
ඇය, එදා දුරක් පොත් ආපසු හැරී බැලුවේ යහන් ගැබට කෙරෙන
ආරක්ෂාවක් බඳු තෙත් කැල්ම ඇතිවය.

මේ උඩ දී කියා ඇති පරිදි පද්ධති සේනාරත්න මුලින් මා වෙත එා පුළුල් කළුමනේ මෙන් ම මගේ ද මිතුරියක ලෙසින්, අප දෙදෙනා විදිමින් සිටි වේදනාවට සහනයක් ලබා දෙනු පිණිස ය යි උපකාරයේ කාරුණික සත්ත්වයා දිගු කල්ගෙණය. මගේ සම්පයට පැමිණීමේ දී ඇය කුසුම් හා මා අතර සම්බන්ධය අත් වැලක් කර ගත්තාය. කුසුම් පාසලෙන් අත් වෙන් ම ඇ ර් අත් වැල අත් හැර දමා ස්වාධීන ලෙස මා වෙත චල්ලි ගත්තාය.

ප්‍රීතින් කියවුණු අන්දමට, බැල්මකින්, හැසිරීමකින් හෝ වචනයකින් මගේ හදවතට තර්ජනයක් හෝ අභියෝගයක් හෝ චලිත ප්‍රණයකට පත්වීමට පිටු දක්නට මා උත්සාහ කළත් ඊට අනුකූලව දින කීපයක් පැත්තකට වී සිටින පද්මිනී නැවත කතාවට ආවාය. එවැනි අවස්ථාවක දී ඇ මගේ හදවතට ඇඟිලි ගසන්නට තැත් කළාය.

පෙන්නුවේ නැත. ආ කළින් කුසුම්ගෙන් සවිස්තර ලෙස ලබාගෙන තිබුණු කරුණු පසුතල කරගෙන එතෙක් කුසුම් ගැන කිසි සඳහන් නොකර මගේ පවුල ගැන සහෝදරයන් ගැන කතා කළාය. පවුලේ අභ්‍යන්තරය ගැන කිසි සඳහන්ක් ඉතිරි කළ නොහැකිව දෙමාපියන් ගැන මතක් කරන කළ කිසියම් නොමනාබයක් ඇයගේ මුහුණෙන් පළ විය. වැඩිහිටියන්ගෙන් සමාජ වරදක් වුණු බවට ද්වේෂයක් ඇයගේ නෙත්වල මම දිවිමි. ඇයට සිදු වුණු අසුක්තිය කුමක්දැයි දැන ගනු පිණිස ප්‍රශ්න කරන්නට රුකුලක් හෝ අවස්ථාවක් හෝ ලැබෙන තරම් දෙයක් ඇයගෙන් කියැවුණේ නැත. එහෙත් අම්මාගේ විරුද්ධතාවය නිසා කුසුම් අහිමි වීණැයි භාගිමඟින් පසු වුණු මම සිය දෙමව්පියන් ගැන සඳහන් වෙත් ම පද්මිනීගේ ඇස්වල දුටු අප්‍රසාදය, නොසතුට හා සමහර විට ද්වේෂයක් සමඟ හදවතින් එකඟ වීම්, මම ඇයට අනුකම්පා කළෙමි.

තවත් සමහර ද්විසක ඇ විවෘතවියත්, නාවලයක්, විනෝද සමනක් ගැන කතා කළා පමණක් නොව කලින් ද ද්වි සිතියමක් හෝ චාල කාලයේ සිද්ධියක් ගැන බොහෝ ලෙස සැනැල්ල ලෙස මා සමග කතා කළාය.

එහි දී තවදුරටත් මා දුටුවේ මගේ සියලු දුක් වේදනා මැනවින් දන්නා මට අනුකම්පා කළ යුවතියක ලෙසිනි. අදහස් උදහස්, සිතූම් පැතුම් හා හැඟීම් ආදී නොයෙක් අංශයන්ගෙන් හා නොයෙක් කරුණු අතින් අප අතර නො හැළපෙන තැන් එමට තිබුණත් මම ඇයගේ සමාගමෙහි ආශාවක් තෘප්තියක් ලැබුවෙමි. විශේෂයෙන් කුසුම් පාසලෙන් අස්වීමෙන් ඇති වූ පාළුව හා තනිකම මැදකට හෝ යුනි වූයේ ඇය නිසා ය. සැනසීමක් සොයන මගේ හදවත ඇයගේ ඇසුර වඩ වඩාත් පතන්නට වූයේ එබැවිනි. ගැහැනියක විනා ගැහැනු ළමයකු නොවූ පද්මිනී මගේ මේ අසරණකම පමණක් නොව තවත් දුබලකම් ද මැනවින් අවබෝධ කරගෙන උන් බව මට තේරුම් ගන්නට තවත් කලක් ගත විය.

සුදුම් හා මා අතර සබඳතම යළි පණ ගැන්වේය යි අම්මා තුළ පැවති බිය, ඇයගේ පාසල් ගමන නතර වීමෙන් පසු ට තුනී වන්නට

ඇත. අම්මා මට ඇතුළු වද හා දෙය කීමත් නිකර ම මගේ වරදක් වූයේ. අල්ලා ගන්නවා බැලීමත් විකිත් වික අඩු කළා ය. ඒ වන විට,

"ලොකු පුතේ ඔය රස්තාව අත් ඇරල දල උසස් වෙන්න පුළුවන රස්සාවක් සොයාගන්න දන්නව් බලන්න" යනුවෙන් මට අවවාද කරන්නට ආවේ. විරුද්ධ ව කතා කරන්නට කිසි ඉඩක් නො ලැබෙන පරිදි කරුණාවන්ත හා සන්සුන් ලෙසිනි.

තෙදර පැවැති මේ සාමකාමී හා සුභද් තත්ත්වය, ඒ වසරේ විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශ විභාගයේ ප්‍රතිඵල පිට වන විට තව තවත් යහපත් අතට හැරෙමින් වර්ධනය වෙමින් පැවතිණ.

කුසුම්ට විභාගයෙන් අසමත් වීම පිළිබඳ පුවත අපේ මුළු පවුල ම කම්පාවට පත් කිරීමට හරම් බලාපොරොත්තු රහිත - දුක් මුසු එකක් විය. කුසුම්ගේ අසමත් වීම ගැන දඩි ලෙස සිත් වේදනාවට පත්වීම මට කරුණු ගණනාවක් විය. ඇත්ත වශයෙන් මා එදා ගෙදර ආවේත් කුමන තත්ත්වයකට මුහුණ පාන්නට වේද යි සැකයෙනි.

"මම හිතුවෙ කුසුම්කන් පාස්වෙයි ම කියල" රාත්‍රියේ කතාව පටන්ගත්තේ මාමිණි ය.

"ඔමන් හිතුවෙ එහෙම ම යි"

"කවිද ඇත්තට හිතුවෙ කුසුම් පේල් වෙයි කියලා"

"සෙන්ට්‍රල් එකේ සේරට ම පුදුමයි" යනා දි ලෙසින් පිළිවෙළින් සෙනරත්, විජය හා තිස්ස සිය මව්පියන් කණගාටුවත් පළ කළහ.

"අපරාද"

"හිතන්න අමාරු වැඩක්. ලොකයිසත්....."

"කුසුම්කන්ට තව සැරයක් විභාග ගන්න බැරියැ. වයසක් යැ"

"තව සැරයක් ගන්නට කිව්වට"

"පුදුම ඉතිහාසයක් ම පේල් වෙව්ව එක"

මගේ හඳවන අලුතින් ඇවිළිණි.

මෙතෙක් නිහඬ ව කතාවට සවන් දීගෙන සිටි අම්මා සිය වේදනා පිට කරන්නට වූයේ හදිසියේ ය.

"ලොකු පුතා ඒ කෙල්ලගෙ ඉහනිම නැති කළා..... පුතා ඒක වැරදි කරය....."

"මම මොනව කරන්නද? මම ඒ ලමය අත් හැරල ඉගැන්නුවයැ?"

"අනිත් වැඩවලින් පාස් වෙන්නත් පුතා උගන්නපු වැඩෙන් පාස් නොවෙන්නත් කරුණයක් තියෙන්න එප යැ?"

"අර අනුන්ගෙ ලමයෙක් කපේ දගෙන.....හැම සිකුරාදම ගෙදර ආවෙ..... තාත්තා ලෙඩින් කිය කියා"

"ඒව ඇත්ත..... ඒ කරදරයත් තියාගෙන නෙ ඒකි මය අනිත් ව පාස් වුණේ?..... මේ සහෝදරියක් වාගෙ හිටිය කෙල්ලගෙ ඔළුවට ඕන නැති අදහස් දලා..... පුතාට තිබුණ නේද ඔව් කල්පනා කරල බලන්න. ගැනු මෝඩ නේද? ඒ මදිවට මෙව්වර රටේ ස්කෝල තියෙද්දි රිංගන්න ගියා ඒකටම..... ඒ කෙල්ලට හිත එකලස් කරගෙන පාඩම් කරන්න පුළුවන් ද? තරුණ හිත් නේද? අර මොනව කිව්වත් ඒකිගෙ ගුණ යහපත් කමට ඔයින් ගියා. පුතා නිසාමයි කුසුමෙට විභාග ගන්න බැරි වුණේ..... ඒ කෙල්ල නැති කළා..... අර ජේන් අක්ක තවනින්ද විදල විදල වැඩ කළේ ඕකි ගැන බලාගෙන.....පුතා ඒ ඔක්කොම නැති කළා.

"මම ඒව බලාගන්නම්"

"කොහෙම ද?"

"මම කුසුම් බැඳගන්නවා..... ඉවරයිනෙ"

"මොනව? බඳින්න? ඒ පවුලත් නැති කරල දත් මගෙ පවුලත් නැති කරන්නද?"

"ඉතින් අම්මගෙ කියන්නෙ මම නිසා ඒ කෙල්ල නැති වුණා කියල.....?"

"ඒ කෙල්ලට දුන්න ගින්නදර නිවන්න යන්නෙ මට ගින්නදරක් දීල ද? එහෙමද හිතන්නෙ.....? වැරදි තියනව පුතේ හරි ගස්සන්න පුළුවන් ඒව..... ඔය වැරදි හරිගස්සන්න බැ. ඔය විභාග පාස් කරල ඔව් ඉගෙන ගන්න බැ. වැරද්දක් කරන්න ඉස්සෙල්ල....."

"අම්මගෙ නෙ වැරද්ද"

"මගෙ! උඹ වදපු එක. හදපු එක. උගන්නල ඇස් දෙක පාදපු එකක ඒක ද පුතේ වැරද්ද? එහෙම ද උඹල දුන් හිතන්නෙ?" යි කී අම්මා හඬන්නට පටන් ගත්තාය.

"අම්මට ඔව් හිතන්න තිබුණ නැද්ද කලින්. දන් බොරුවට

අඩන්නේ? එතෙක් කතා නැතිව සිටි තාත්තා ඇසීය.

සතුටේ කටහඬ ඇසුණේ වෙනත් ලෝකයකින් ආ එකක් මේදී. එබඳු නොදන්නා තාත්තාගේ ස්වරයෙහි මා ඊට කලින් අයා තිබුණා නම්, ඉතා ම කලාතුරකින් සිට කෙනෙකු සමග වූ බහින්නස් විවෘත වෙමිණි. ".....ගානු ලබයි අතරේ එක වයසක දී මවගේ දේවල් ඇසි වෙනව කියල - නිතර දකින කොට ආස්සවේ කරන කොට?"

"ඇයි අම්ම විතරක්? තාත්තට තිබුණේ නැද්ද ඒම ගැන හිතන්නේ?" යි අම්මා ඇසුවේ හරහෙහි.

"මම හිතුවා මොකද නොහිතුවේ?" මුලදිට වඩා වෙනස් ලෙස - සත්සුන් ලෙස - තාත්තා කීය.

"හිතුවා නම් නිසා ඉඳල හරියනවා? ඇයි කතා නො කළේ? ඇයි නොකිව්වේ?"

"කතා නොකළේ මම එහෙම එකකට විරුද්ධ නැති නිසා, කොටින් කියනොත් ලොකු පුතා කුසුම් බැඳ ගන්නවට මගේ විරුද්ධකමක් නෑ"

"එහෙමම තාත්තාණසින් කැමතියි? දුන් ඉතින් බයවෙන්න දෙයක් නෑ. කර ගනිත් ලොකු පුතෝ අම්ම නැතෙයි කියල හිතාගෙන කර ගනිත් මය තාත්තා ඉන්නේ. සේරම කරල දෙයි."

"සුද්ද සියලුන් මම තිව්වෙ මම විරුද්ධ නැත කියන එක විතරයි, කරන නොකරන එක මගෙගෙ වැඩක් මම නෑ ඒවට. මේ කියන්නේ මිනිසෙක් කටයුත්තක් කර ගන්න සමාදානයෙන් සන්තෝසයෙන් පවුලක් ගෙනියන්න නම් කුසුම් වගේ ගැනු ලම්ප්පියක් රාජ කුමාරයෙකුට වුණත් ගැලපෙනවා. දහයකින් වත් නොයන්න බැරි කරමි ගුණ යහපත් එකී හෙදරකට, පවුලකට, දුප්පත් වුණාට මොකද?"

"කුසුම්ගෙ වැඩද්දක් නෙවෙයි බැයිවර් උන්නැහෙ මම කියවන්නෙ, මගෙට වැඩිය හොඳට කුසුම්ගෙ හැටි දන්නව මම. එම කියන්නෙ පේන් අක්කලගෙ හෙදරින් හිර ගනු දෙනු කරන්න නම් මේ තරම් කාලයක් මගේ දරුවන් වෙනුවෙන් මේ විදිහට නහින්න මහා නැඒකයි මම කියන්නෙ."

"ලොකු පුතාට වුණත් තිබුණ....." තාත්තා අමුතු හඬකින් කීය. "ලොකු පුතාටත් හිතන්න තිබුණ කලින්. අම්මගෙ හැටි දන්න කොට කල් කියා විකක් හිතල බලන්න තිබුණ. අම්මා මේ

කටයුත්තකට කැමති වෙයිද කියන කාරණය. කුසුම්ට බහක් දෙන්න කලින් අම්මගෙන් අහන්න තිබුණ."

"මොකටද අම්මගෙන් අහන්නේ? ඒ ගොල්ලට අම්ම මිනෑ යෑ දන්? අත පය හයි හත්ති වුණා. ඉගෙන ගත්ත. රසසාව තියෙනව. දුන් අම්ම මිනෑ නෑ. අම්ම නැතුවට ලෝක පය ගහල ඉන්න පුළුවන් "

"ඉගෙන ගත්තය කියන්නෙ මිකද? ඒ නැති බැරි අකරණ කෙල්ලගෙ මඵවට මය අදහස් රිංගවන්න කලින් මොළයක් කියල ඇබින්නෙත් වත් තිබුණ නම් නිකමටත් අම්මගෙ කැමැත්ත ලැබෙයි ද කියල විකක් හිතල බලන්න තිබුණ" යි තාත්තා කීවේ දිවි පයවාත්තාපයෙනි.

"අපි මෙහෙ මරණ පරීක්ෂණ පවත්වනව....." මා මව්න කරවමින් ගාමිණී කීහ. ".....වැඩද්ද කාගෙද කියල අපි නොයනව. කාගෙ වැඩද්දෙන් හරි කුසුමක්කගෙ ඉගනීම නැති වුණ එක විතරයි ඇත්තෙ"

"ඉගනීම නැති කර ගන්න මිනෑ යෑ? කුසුම්ට කල් නැද්ද ඉගෙන ගන්න." මම නොමනාපෙන් කිමි.

"මොකද කල් නැත්තේ? නාකි වෙනකල් මැරෙන කල් ඉගෙන ගන්න බැරියැ?" තාත්තා පැවසුවේ සාවඳු හඬින්. "අරකි අර දරුව කපේ ගහල ගියා ගියාමයි. කරෝලිස් අයිය අංසබාගෙන් වැටුණා. ඒ මිනිහ ඉතින් ආයි නැගිටින්නෙ නෑ. ඔව්සින් මේවසින් ඒකිට හිත එකලස් කරගෙන ඉගෙන ගන්න පුළුවන් ද හාබැටම?"

"ඒවට පළියැ කවුරුවත්? අනුන්ගෙ බර කර ගහන්නේ?"

"අනුන්ගෙ බරක් නෙව් ලොකයියෝ! තමන්ගෙ නංගිගෙ දරුවා! තමන්ගෙ තාත්තා!"

"අයිය කියන්නෙ ගාමිණී එයා හිතන විදිහ. අම්ම තාත්තා සහෝදරයෝ පිට මිනිස්සු. ඒ ගොල්ලගෙ වගක් මිනෑ නෑ. තමන් ගැන බලා ගත්තම ඇති. ඒකනෙ ඒ කතාවෙ තේරුම"

"පොල්කිව්ව් වගෙ හිතා වුණාට ඒකිගෙ හිතේ මොන හින්දරක් තියෙනවද කියල නො දන අපි මේ කතා කරන්නෙ"

"මම දන්නව තාත්තෙ ඒ සේරම. මගේ අමාරුවත් දන්නව කුසුම්ගෙ අමාරුවත් දන්නව. ඒකයි මම කියන්නෙ දෙවියන්ගෙ නාමෙන් වෙකට විරුද්ධ වෙන්න එපයි කියල." නැඟෙන හඬකින් මම කියැවිණි.

"උඹ හැමෝගෙම අමාරු දන්නවා. නො දන්නේ උඹ වැඩ දෙන්නේ අමාරුව විතරයි. තේද පුතේ? උඹ මගේ අමාරුව නො දැනෙයි හා කතා කරන්නේ"

"වැඩක් නෑ මේ කතාවලින් වැඩක් නෑ." යි කියමින් සිට තම තාත්තා මිදුලට බැස්සේය.

අම්මා ජීවත්ව දිගටම නඩත්තට වුයේ මිය ගිය දරුවා සොහොනට ගෙන යාම දවත්තට කලින් ඔහුගේ ගුණ කිය කියා වැලඳගෙන කළෙක මෙන් මා කෙරෙහි නබා තිබුණු බලාපොරොත්තු හා ප්‍රාර්ථනාවන් විනාශ වූ ආකාරය මතක් කරමිනි.

මා කලින් කල්පනා නො කළ කරුණක් මට මෙදින පැහැදිලි විය. නිතර දෙදර කතා බහට භාජනය නො වුණත් අම්මා හා තාත්තා පමණක් නොව පවුලේ සියලු දෙනාම කුසුම් හා මා අතර සම්බන්ධය ගැන දිගට කල්පනා කර මෙහි හරි වැඩදි කුමක්දැයි යම් යම් නිගමනයකට පැස සිටි බවයි. එකිනෙකා දරු මිනීමනාත්තර මොනවා වුණත් ඔවුන් හැම දෙනාම පොදු වෝදනාවක ඇඟිල්ල මට විරුද්ධව එල්ල නොකළහ.

රෝහණ කුමක් සිහනු ඇද්දැයි දන ගැනීමේ ආශාවක් මා තුළ තට ගත්තේය. ඔහු බොහෝ විට සාධාරණ කල්පනා කරනු ඇතැයි මට සිතිණි.

මගේ සිතිවිලි සමහරක් ආත්මාර්ථකාමී බව අම්මා පමණක් නොව මල්ලිලාත් දනිනෑ යි ඔවුන්ගේ කතාවෙන් මම තේරුම් ගනිමි. එසේ සිතන්නට විම ගැන ලජ්ජා විමි.

ඒ එකතුගේවත් තරුක බිඳ හෙළිය නො හැකිය යි මට හැඟිණි. තාත්තා නීවේ ඇත්තකි. කුසුම්ට අදහස ඉදිරිපත් කරන්නට කලින් අම්මාගේ හැඟීම් ගැන කල්පනා කළ යුතුව තිබිණි.

මහත් බලාපොරොත්තු හා උතුම් පරමාර්ථ පෙරදැරි කොටගෙන දැඩි ආත්ම ශක්තියක් හා ආත්ම විශ්වාසයක් ඇතිව මුලදී ගුරු වෘත්තියට බට මගේ හිතේ එකිනෙකක් නො මැතිව ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවනට මුහුණ දීමට බැරි ගත්තවයක් කරුණු කීපයක් ම නිසා උද විය.

ඉතිහාසය විෂයයෙන් කුසුම් අසමත් වුනේ මගේ ම වරදින් ය යන හැඟීම පිටු දක්නට මම අසමත් විමි. සිදු වූයේ ශිෂ්‍යාවක එක විෂයකින් අසමත් වීමක් පමණක් නොවේ. කරුණයකගේ මුළු අනාගතයක් ම අඳුරු වී ඇයගෙන් එළිය ලබන්නට සිටි මුළු පවුලේ ම අසරණ අනාව විමය.

සිතීමේ ශක්තියක් ඇත්තේ මගේ මලණු කෙතෙකු වන ගාමිණිට විතරද? ඔහු තරමට ම නොවෙතත් කුසුම්ගේ හා මගේ සම්බන්ධය ගැන දන්නා ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවෝ පාසල් වෙති. කිසිවකු මගේ කණට ඇසෙන්නට යමක් නො කියන තවුදු තිසැකයෙන් ම ඉතළ පංතිවල ළමයින්. අනේ කුසුම් පෙල් වුණේ අපරාදෙයි කම්පා වෙමින් පෝදනාව මා පිට පටවනවා ඇත.

මෙහි දී මා කියන දෙයකට එකඟ නොවී විහිත් නාස්ති වුණා යැ යි කුසුම් වෙත දෙස් පවරා හිත තිදහස් කර ගන්නට මට පුළුවන් වුණේ නැත. අම්මා හා තාත්තා කී පරිදි මා මුල දී මීට වඩා වූද්ධිමත් ලෙස කටයුතු කළ යුතු ව තිබිණි.

මෙසේ සිත නිරන්තර වේදනාවකට පත්වීමේදී ගුරුවරයකු ලෙස මගේ යුතුකම් විකිත් ටික අතපසු වන්නට විය. ඉතිහාස සංගමයේ සාකච්ඡා හා සටස් වරුමේ පංති වැනි අමතර - බාහිර වැඩ ගැන මගේ උනන්දුවත් නැත්තටම නැති වී ගියේය. පාසල වෙත පැවැති බැඳීමක් ළමයින්ගේ දියුණුව ගැන වූ උනන්දුව හිත වී යෑම ගැන මා කලකිරීමටත් පසුතැවිල්ලටත් පත් වූ වාර අනන්ත ය. ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ගේ යහපත ගැන මතක් කර නැවතත් ධෛර්යවත් වීමට මම නොයෙක් වර කල්පනා කළෙමි. ධෛර්යය ආපසු නො එන්නට මගෙන් පලා ගොස් ඇත.

මේ අතරත් ලද හැම අවස්ථාවකදීම පද්මිනී මගේ සමාගමය සොයාගෙන ආවාය. වරෙක ඇය පිටු දක්කට මට වුවමනා විය. තවත් වරෙක පාච් ගතියට පත් සිත ඇයගේ ඇසුරෙන් කිසියම් සැනසීමක් ලැබීය.

ඇය කෙරෙහි මගේ හැඟීම් හා ආකල්පයට කුමක් වුවද ඇය සමඟ නිතරම කතාබස් කරන්නට විම නිසා ද අනෙක් ළමයින් ඉදිරියේ මගේ සිතට වංකකමක් දැනෙන්නට විය.

පද්මිනී දෙමාපියන්ගේ බල කිරීමට විනා ඉගෙනීමේ වුවමනාවක් හෝ ආසාවක් හෝ ඇතිව පාසල් ආ එකියෙක නො වූවාය. ඇය පංතියේ වැඩ අතපසු කළේ කිසි ගණනකට නැති ව ය. ඇයගේ හැසිරීම අනෙක් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවනට තරුක ආදරයක් දෙන සීමාව ද ඉක්මවා ගියේය.

ඒ ගැන දිගටම නිහඬව සිටින්නට මට බැරි විය.

"සේනාරත්න මය හිතන විදිහට වැඩ කරල නම් බෑ." යි වැඩක් අතපසු කළ අවස්ථාවක ඇයට තරමක් සැරෙන් මම කිමි.

"මම ද සර් කිව්වේ?" යි ගණනකට නැති ව ඇ කීවාය.

"සේනාරත්නල තව ඉන්නවද මේ පංතිය?"

ඇ කවත් සේනාරත්න කෙනෙකු ඇද්දයි කැක හැර ගැනීමට මෙන් වට සිට බැලුවාය.

"මෙතෙම වැඩ කරල නම් බැ කමයි සර්"

ළමයි සියලු දෙනා ම එක හඬින් සිනාසෙන්නට වූහ.

"ආව විහිළුවකට ගන්නද එන්නෝ?"

"මම නම් සර් හරි සිරියස්"

පංතියෙන් නැවත පටන් ගන්නට ගිය කතාව අතරමග ගිළුණ දී නිශ්ශබ්දතාවයක් නැගුණේ මගේ මුහුණ අරක් ගත් කෝපාලියේ පෙනීම නිසා විය යුතු ය. ළමයකුගේ වරදක් නිසා කිසි දිනෙක ඇති නොවුණු කෝපයකින් මම ඇය දෙස විනාඩියක් හමාරක් එක එල්ලේ රවාගෙන සිටියෙමි. පද්මනීගේ පමණක් නොව සියලු දෙනාගේ ම සියපත් තෙත් සිමට බර විය. එතැන් සිට ඉදිරියට මා පාඩම් කරගෙන ගියේ අමාරුවෙනි.

පංතියෙන් සිනා සිනාවන්ට වුවමනාවට වඩා අකාරුණාවන්ත ලෙස ඉදි නිට හෝ කතා කරන්නට වුණු අන් ඕනෑ ම අවස්ථාවක මෙන් ම මෙහි දීද මම පසු ව වේදනාවටත් කලකිරීමටත් පත් වීමි. මගේ හැඟීම් ළමයින්ගෙන් වසං කර ගන්නට බැරි වීම දුර්වලකමකැ යි පසුතැවිල්ලක් මට ඇති විය. ළමයකුගේ වරදකදී හට ගන්නා කෝපය අවසන උපදනා අනුකම්පාවක් ඇය ගැන ද මගේ සිතට නැගෙන්නට විය. මෙවැනි තැනකදී සිත නිදෙස් කර ගත හැක්කේ දෝෂාරෝපනයට පත් ළමයාට මා අමනාපයක් නැති බව ඒත්තු ගන්වා ඉගෙනීම ගැන අලුත් උනන්දුවක් ඇති කර ගැනීමට ඔහු හෝ ඇය හෝ යොමු කරවීමෙන් පමණි. එද සවස මා පද්මනීට කතා කරන්නට අදහස් කළේ ඒ අරමුණ ඇතිව ය.

"අඩු කරමින් ඉස්කෝලේ එන නිසාවත් උනන්දුවත් ගන්න ඔයිට වැඩිය." ය යි මා කියන්නට පටන් ගත්තා පමණි.

"ආයෙන් රවන්ත බැරිද අර උදේ වගේ? රවනකොට නිකම් වෙලාවට නැති සිරිමකමක් මුණෙ තියෙනව"

මගේ මුහුණ රෝදුවන්නට ඇත්තේ ඇයගේ අල්ලීම නිසා නොවේ. උදේ කෝපය ම නැවත උදේ වහා සිතට ආ බැවිනි.

ඇය සමඟ කතාවට ගොස් කර ගත් මෝඩකමකැ යි මා ගැනම තරහක් ඇති විය.

"උදේ නම් ඔයිට වැඩිය ලස්සනට තිබුණ. කම විකක් මදි"

"මම කියන්නද එහෙනම්....." හැකි තරම් සන්සුන් වන්නට ආයාස ගනිමින් මම කියන්නට ගියෙමි. "අනෙක් ළමයින්ටවත් ඉගෙන ගන්න දීල අම්මලට කියල ගෙදර තවතින එකයි...."

"අම්මලගෙ පුත්ත තියෙන්නෙ අතින් අයට. මට නෑ එව්ව"

ඇයගේ ඇස් යොමු වී ඇත්තේ මා වෙතය. එහෙත් ඇයගේ බැල්මට මුහුණ දීමට හෝ කිසිත් කීමට හෝ අසමත් වීමි. වුවමනාවෙන් ම කරදරයක් මවා ගැනීම ගැන මම යළි පසුතැවිලි වුණෙමි. ඇය මා විහිළුවට බාරගෙන ඇතැයි කෝපයට පත් වීමෙන් යටපත් කර ගත නොහැකි තරමට ඇයගේ වචන බරපතළය.

"ඔය තරම් කල්පනා කරන්න දෙයක් නෑ. තමන්ගෙ අම්මලට කතා කරල බලන එකයි තියෙන්න. මම මගෙ පැත්ත බලා ගන්නම්."

"මෙතනින් මකබෑ වෙලා පලයන්" ය යි කෑ ගසන්නට හෝ ඇයගෙන් ඉවත් ව පැන දුවන්නට හෝ මට වුවමනා විය. ඒ එකක් වත් කිරීමේ ශක්තියක් මට නොවීමි. ඇයගේ වචනත් ද්වේෂ සහගත සිනාවකින් නටන දෙ ඇසක් මගේ කෝපය වැඩි කළ අතර ම සිතෙහි තවත් පැත්තක් මෙසේ කතා කරන්නට ඇය වෙත පැවැති එඩිතරකමක් බදු මේ ස්වභාවයේ බලපෑමට යට විය. එහිදී මට ඇති වුණේ බියකි.

"තවත් ලේසි විදිහක් තියෙනව. මම අපේ අම්මලට කියල කපුවෙක් එවන්න ද?"

ගුරු සේවයෙන් ඉවත් වී තෙල් සංයුක්ත මංඩලයේ රක්ෂාවක් ලබාගෙන වැල්ලවත්තේ නවාතැකට මාරු වී ගත කළ කාලයේ ද මම ජීවිතය ගැන සැහෙන දුරකට කලකිරී සිටියෙමි. පරිසරය වෙනස් කිරීමෙන් බලාපොරොත්තු වූ සහනයක් මට ඇති වුනේ නැත. වැඩි දවසක් යන්නට කලින් ම කාර්යාලීය පැවැත්මේ ඒකකාරී ගතිය විසින් මෙ ගිල ගනු ලැබීමි.

මේ කාලයේ මා ලද ලොකුම සතුට ඉදහිට හෝ මුතුකුඩා හමුවීමයි. මම හැම හවසන ම වාගේ කම්කරු දෙපාර්තුමේන්තුවේ රාජකාරි කළ ප්‍රේමසිරි හමුවීමට ගියෙමි. මහින්ද මුණ ගැසුනේ කලාතුරකිනි. ඉඩම් සංවර්ධන දෙපාර්තුමේන්තුවට ගිය ඔහු සිවිය රජරටය. මහනුවර කවිවේදියේ වැඩ කළ සයන්ත යමුනා බැලීමට සතියට දෙකකට වරක් කොළඹ ආවේය. නුගේගොඩ තනතුර වී ආ කෝට්ටේ පාසලක ඉගැන්වුවාය.

වික කලකින් ඔවුන්ගේ විවාහය සිදු විය. ඉන් පසු ව යමුනා ද මහනුවර මහාමායාවට මාරුවත් ලබා ගත්තාය. නිවාඩු දවසක ප්‍රේමසිරි, මහින්ද හා මා තිදෙනාට ම ජයන්තගේ ගෙදරට යන්නට ලැබුණු අවස්ථාවක අප එහි ගත කළේ ඉතා සන්තෝසයෙනි.

මෙවැනි ජන් දවසක අප තුළ තරමක විමනියක් ඇති කළ පුවතක් යමුනාගෙන් දැන ගන්නට ලැබිණි. එනම් ශිරෝමි මනුරත්න කිරිතිස්සෙහි හෙවිච්ඡාරවිච්ඡා සමග විවාහ වීමට යන බවයි. අත්තෙන් අත්තට පතිත කිරිල්ලියක මෙන් අතින් අතට මාරුවෙමින් ගිය ශිරෝමි හා කිරිතිස්සෙහි අතර සබඳකමක් පැවැති බවක් සිහිනෙන් හෝ සිතන්නට පුළුවන්කමක් වත් නොවිණි. ඇය සරසවියෙන් පිටවුණේ ද අතට වසරකට කලිනි.

මෙබඳු කතාවක් මතු වූ කල්හි සුභද්‍ර යෙහෙළියක ලෙසින් යමුනා අප තිදෙනාගේ නතිකඩ ජීවිත වෙනස් කිරීමට විහිළුවෙන් තහවුවෙන් ම උත්සාහ කළාය. සරසවියෙන් පිට වන්නටත් කලින් අසිරා අනතුර දුටු ප්‍රේමසිරි තවමත් අත් කිසිවකු වෙත සිය බැඳගෙන නැතත් කොළඹ සිට දෙනෙකු එකවර ඔහුගේ ඇසුරට වැටී ඇතැයි මා සමග කළ කතා බහක දී අනාවරණය විය. මහින්ද තුළ ගැහැනුන් ගැන අදත් කල්පනාවක් ඇත්තේ ම නැති තරම්.

මා ගැන එකක් මට පැහැදිලි ය. කිසි දවසක කුසුම් මට නො ලැබෙන බවයි. විවාහය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයට අදල අත් සියලු කරුණු ඉදිරියේ මම ඇසත් කණත් පියා ගනිමි. සිත අකර්මනශ්‍ය කර ගනිමි.

සති අත්තයේ නිවාඩු දවසට ගෙදර ගිය කල අම්මා, මඟුල් කපුවකුගේ පණිවිඩයක් ගැන හෝ පොරොන්දම් බැලීමක් ගැන හෝ මට ඇසෙන්නට කතා කළාය. සමහර විට මම සිත යටින් කෝපයට පත් වීම සමහර විට මම උදසින ලෙස මග හැර ගියෙමි. කුමක් වුවත් ඇයගේ වචනයට මගෙන් බැඩාවක් හෝ රැකුලක් හෝ ලැබුණේ නැත.

මෙසේ අවුරුද්දක් පමණ ගත කිරීමෙන් පසුව පරිපාලන සේවයේ

ඇතුළු වීමට මා අදහස් කර ගත්තේ උසස් වීමට එහි ඇති ඉඩකඩක නිසා හෝ අනාගතය ගැන සැලැස්මක් මා තුළ සකස් වූ නිසා හෝ නොව එදිනෙදා මුහුණ දුන් ඒකාකාරී අලස පැවැත්මෙන් පැන යන වේතනාවෙනි. ආදායම් පාලක නිලධාරී තනතුරකට පත්වීමක් ලද අවස්ථාවේ පවා කිසියම් ජයග්‍රහණයක් ලද බවට නිහතමානී සතුටක් ඇති නොවිණි. එහෙත් මේ හා සම්බන්ධ එක සිද්ධියක දී ජීවිතය කෙරෙහි අලුත් උද්යෝගයක් උනන්දුවක් හා ආශාවක් මට ඇති විය.

කුඩා දවස සිට ම ගමේ අතල පහළ අයගේ කිසියම් සැලකිල්ලක් මා වෙත දක්විණි. ඇල්බට් බැයිවර් උත්තැගේගේ හා කම්ලාවතීගේ ශුණ යහපත් ලොකු පුතා, අඩදබරවලට සෙල්ලමට නොගොස් ගෙදරටම වී පාඩම් කරන තැන්පත් කිකරු දරුවෙක්. කඩ ලහ, බෝක්කු උඩ, හන්දිවල රස්තියාදු නොවී, කාන්ඩවලට නො වැටී ඉහළට ඉගෙන ගන්නා සීලාචාර තරුණයෙක්. පුරම උපාධිධාරියා ලෙස ගමටම නම්වූවක් වී ඉහළට යන උගතෙක්. අන්තිමට ඩයාරෝ කෙනෙක්.

දුන් හැමෝ ම මට හිස නමති. වාඩි වී සිටි කෙනෙක් මා දක අසුනින් නැගිටිනි. හිසෙහි වූ ජටාව අතට ගනිති. මතකොට දී පැත්තකට වෙති.

දුන් කෙරෙන සියල්ල නිමල් හතුරුසිංහට නොව ඩයාරෝට වුණා විය හැකි ය. එහෙත් ඒවා ලබන තැනැත්තා මම වෙමි.

ඩයාරෝ කෙනෙකු වීම නිමිත්තෙන් මා පිළිගනු පිණිස ගම්වාසීන් විසින් පවත්වන උත්කර්වෙන් උත්සවයේ දී අපේ ගමේ පමණක් නොව අවට ගම්වලින් මුලින් ම සරසවියට ඇතුළු වී - අනතුරුව රජයේ මෙබඳු උසස් තත්වයටකට පත්වූ පළමු වැනියා ලෙස මගෙන් ප්‍රදේශයට ලැබුණු නම්වූව ගැන ආඩම්බර වෙමින් නායක භාවූයුවත්, ගම්සභාපති, විදුහල්පති, වෙද මහතා හා තවත් අය මගේ ඇති නැති ගුණාංගයන් වර්ණනා කරමින් කරන කතාවලට මම වේදිකාවේ සිට සවන් දීමෙන් සිටියෙමි. කවිකයන්ගේ සමහර කතාවක දී අත්පුඩ් හසමින් රැස්ව සිටි හත් අට සියයක ගම්වාසීන් ස්ත්‍රී - පුරුෂ. බාල - මහලු පිරිස දෙස බලා සිටියෙමි.

සතුටකින් සොම්නසකින් හා බලාපොරොත්තුවකින් උද්දම වූ ඒ මුහුණුවල අවංකකමක් අව්‍යාජ ගතියක් විය.

මේ ශුණ ගායනා, වර්ණනා හා උපහාර ද මිනිසුන්ගේ විශ්වාස බලාපොරොත්තු හා අවංකකමද බාර ගැනීමට තරම් සුදුසුකමක් මට

නිසි දින සරණ ලැබීමට ද ඇති ව. මම එක අතකට කල්පනා කළෙමි.

කිසිවකු පලක් නැති නම්මුවක් කිරිකියක් හා ප්‍රසිද්ධියක් ගලා ලබා ගන්නා මින නම් මගෙන් මෙතෙක් අකල්පාසින්නට වුණු කිසිවු වැඩක් නැත. "හතුරුසිංහ සියාගේ මහත්තය අපේ ගමේ කෙනෙක් අපේ නායක" යන පුරකාරම් දෙවීමේ ඉඩක් හැර ඔහු අපට අකල්ප ලැබුවත්කලා ය යි උදම්වීමේ ඉඩක් මගෙන් කිසිවකුට ලැබී නැත.

අනෙක් අතට කල්පනා කිරීමේ දී එසේ මගෙන් මෙතෙක් ඉටු නොවුණු යුතුකමක් හැන දැන්වත් සිතිය යුතු නොවේ දැයි අදහස තරයේ මගේ සිතට නැගිණි.

මට ඇමියන් හා නැටෙන්නට ලැබුණු ප්‍රථම අවස්ථාව මෙයයි. මාත් ගමේ ම නොවකක් ය යන හැඟීමක් මට මුල් වරට ඇති විය. මිනිසුන්ගේ අවාසි ප්‍රකාශවලින් ලද ආශ්වාදයක් ඔස්සේ ගමන් කළ සිත මා වෙත සියලු උපහාරයන් හා ගෞරවයන් වෙනුවෙන් වන්දිකන් ගෙවිය යුතු යන අවබෝධය ලබා ගත්තේය.

ගෙවිය හැකි ඉහළම වන්දිය මගේ රාජකාරිය හරිනැව් ඉටු කිරීමයි. එය මේ ගමට හෝ අන් ගමකට හෝ වෙනසක් නැත. කොහොනකදී හෝ මිනිසාට මා වෙත තබා ඇති විශ්වාසය රැක දීමත් වන්නේය.

තුරු වෘත්තියෙන් අස් වී අවුරුදු එක හමාරක පමණ පසුව සියාගේ කෙනෙකු ලෙස පත් වුණු මා මාතලේ වික කලක් සේවය කිරීමෙන් අනතුරුව රජරටට අසත් ආදයම් පාලක කොට්ඨාශයක් බවට ගියේය. උගත් දෙයින් රටටත් ජාතියටත් සේවය කළ යුතු ය යි අප සරසවියට ඇතුළු වුණු අත දී පහළ වුණු උදර සිතිවිලි අලුත් කරගෙනය.

පළමු මන්ඩියක් කළුවර සියාගේ කන්තොරුව පිහිටි අතර ඉන් පැහසුම් බාහසක් පමණ ඇතිත් පාර අසින් පිහිටි ගෙයක් මම නිවහන ලෙස තෝරා ගනිමි. පොල්දරයකින් ද යුක්ත මේ ගොඩනැගිල්ල ඇත්ත වශයෙන් ආදි නිසුණේ කඩයක් සඳහාය. වික කලකට උඩ දී එහි මිනිසුන් පදිංචි ව සිටි ලකුණු වශයෙන් මිදුලේ නටබුන් වූ පාත්ති සිපයක් ද ලෝක පාඨ වැල්වලින් වැසුණු දෙඩම් ගසක් ද හරකුන් කා කොටුවෙන් පොල් පැළ දෙකක් ද විය.

මම නිදන කාමරය වශයෙන් කුඩා ශාලාවක් වූ උඩ තලය.

පිළියෙළ කර ගනිමි.

ජනේලයෙන් බලන කළ දක්නට ලැබෙන දර්ශනය වහා තෙත් පින් ඇඳ ගනී. ගෙය ඉදිරිපිට වූයේ ඇතැම් විහිද ගිය පියාල වෙල්යායකි. තවත් පැත්තකින් වන පෙනකි.

මගේ ඉවුම් පිහුම් වැඩවලට අමරසේන නම් ළමයකු මම ගමින් ම ගෙන ගියෙමි. කාර්යාලයෙන් බාහිර කිසිවකු සමග ඇසුරක් ඇති කර ගන්නට කලින් මුල දවස්වල මගේ පාරව මැකුනේ සියාගේ කන්තොරුවේ ම සේවය කළ ලිපිකරුවන් සිට දෙනෙකු හැම සවසකම පැමිණ රැ බෝවෙන තුරු අල්ලාප සල්ලාපයේ යෙදී සිටින්නට පුරුදු වූ බැවිනි.

පළාත් වාරිමාර්ග, ඉඩම් සංවර්ධන, සමූපාකාර හා පොලිස් යන අංශයන්හි නියුක්ත සම තත්වයේ නිලධාරීන් දැන නැදින ගන්නට වැඩි කලක් ගත වූයේ නැත.

මේ හැර මා කැමැත්තකින් - ආශාවකින් සමාගමය සොයා ගිය දෙ දෙනෙක් වූහ. එයින් කෙනෙක් මහින්ද ය. මහින්දගේ රාජකාරි ස්ථානය වූයේ ඉන් සැතපුම් විසි පහකට පමණ ඇතිනි. මෙවැනි පෙදෙසක එය එතරම් දුරක් නොවේ. අප දෙ දෙනාට ම මෝටර් රිය තිබිණි. සති අන්තය ගත කිරීමට මම මහින්ද සොයාගෙන ගියෙමි. නැතහොත් ඔහු මගේ නවාතැනට ආවේය. සමහර විට අපි දෙදෙනා එක රියකින් පොළොන්නරුව, අනුරාධපුරය හෝ ත්‍රිකුණාමලය වැනි නගරයකට ගොස් තවත් නිලධාරියකුගේ බංගලාවක රැයක් ගත කළෙමු.

මා ප්‍රිය කළේ අනෙක් තැනැත්තා ජනපද වැසියෙකු වූ සෝමරත්න බණ්ඩා නම් තරුණයෙකි. මගේ සේවක අමරසේන සමග මුලින් හඳු වූ සෝමරත්න බණ්ඩා මා නැති වේලාවට පත්තර කියවීම සඳහා එහි ආවේය. ඉඳු ගිට මට ද ඔහු මුණ හැසිණි. පළාත ගැන තොරතුරු සොයනු රිසියෙන් මම සෝමරත්න බණ්ඩා කතාවට අල්ලා ගනිමි. සබකෝළය හා වකිතය මැඩ ගනිමින් ඔහු විකෙන් වික මා හා කුළුපහ විය. ජොෂ්ඨය සමත් ව අන් රක්ෂාවක් ලැබෙන තුරු දනට පවුලේ ගොවිතැන් වැඩටද හවුල් වෙමින් ගත කළ සෝමරත්න බණ්ඩා බුද්ධිමත් කරුණාවන්ත කරුණයෙක් විය. මා පිට ගත කළ රැයෙක ඔහු අමරසේනගේ හති නොතනියට ආවේය.

මා අලුත් පත්වීම ලැබ ගියේ ගොයම් පුදින්නට ආසන්න කාලයේ ය. තුළුරු කරලින් බරව රජරට සිතා කෙන්නට පටන් ගනිත් ම සියල්ලෝ

සංඝාතයෙන් කාලයක උදව් පිළිගැනීමට සුදුනම් වන්නට වූහ.

කුඩා තරමක් කඩ සාප්පු කීපය බඩුවලින් පිරී යන්නට විය. රෙදිපිළි හා ආභරණ ආදී එදිනෙදා අවශ්‍ය සාමාන්‍ය දේවලින් පමණක් නොවේ. බයිසිකල්, රේඩියෝ, මහන මැෂින්, පිගන් බඩු, සෙල්ලම් බඩු, අරුණෝසම් බඩු අවශ්‍ය ද නැරඳූ යන ප්‍රයත්නය කුමක් වුවත් විකුණා හිමි කර ගත හැකි නැම දෙයක්ම නගරවලින් එන ලොරි හා වැන්වලින් මිනිසුන් ලැබී.

පරිසරය තව තවත් ක්‍රියාශීලී කරමින් අස්වැන්නා කැපෙන්නාව විය. හොයම් කපන පාගන මුක්ටර් තඹ නගා එහා මෙහා යන්නට විය. ඒ ප්‍රධාන හත් වේලර් හා ලොරි නිතරම ගමනේ ය.

ඉලනාල්ලෙන් - මැඩුවමෙන් නික්මුණු සුවදක් - වනපෙත , මැඩ හා කුඩුරු යාය පිසගෙන එන සුළඟ හා මුසුපුණ මාසා කුමියේ සුවදක් හදවතට අලුත් ජීවයක් - ප්‍රබෝධයක් ලබා දුන්නේය.

සියායෝසම් හාල් පොත් බෙද දීමටත්, අසරණාධාර හා නියා ආධාර අනුමත කිරීමටත් සීමා නොකර පදවියේ උපරිම සේවය මහත්තයාට ලබා දී මෙම ක්‍රියාශීලී අවට ලෝකයේ කොටසක් විය යුතුය යි. එබඳු ජීවයකින් හා ප්‍රබෝධයකින් තව පණක් ලද මගේ සිත, මෙහි එන කල ඇති කර ගත් අධිෂ්ඨාන හා තීරණ කව තවත් තහවුරු කර තැනීමට කැඩුරු වීම පුළුල් ද?

ජනපද ගොවියෝ පවුල් පිරිත් කඩ පළට ඇදෙති. ඇඳුම් පැළඳුම් ගනිති. ඊඩායින් සැරසී කව තවත් බඩු ගන්නට එති.

හරුණ ගොවියෙක් අලුත් ම නයිලෝන් කම්සයකින් හා පාට සරම්කින් සැරසී ඉස්සරහ කන්ණාඩියක් ද කහපාට ප්ලානල් රෙදි කඩයකින් වැසුණු බයිනමෝවත් ද සහිත අලුත් ම බයිසිකලයකින් ය යි. අලුත් ම සාරියක් හැඳ අරුණෝසම් කණකරවලින් සැරසුණු බිරිඳ එක අතකින් අලුත් ම ප්‍රාන්සිස්ටර් රේඩියෝවක් තුරුළු කරගෙන බයිසිකලය පිටුපස වාඩි වී සිටී. ඉස්සරහ පොල්ලේ අලුත් ම සාප්පු ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසුණු දරුවාග. මෙය සුලබ දර්ශනයකි. ටෙරේලරයේ දරු පවුලක් නංවාගෙන තවත් ගොවියෙක් මුක්ටරයක් පදවාගෙන යන්නේ අභිමානවත් ආකාරයෙනි. කුලී කාර්වලින් එහා මෙහා යන පිරිස් අඩුවක් නැත. සුළු නගර සභා පිට්ටනියේ සහියතට කලින් ඉදිවුණු කුඩාරමේ සංචාරක සිවමා ශාලාව අසල හයේ දර්ශනයට සෙනඟ පිරෙන්නේ තුනට හතරට ය. කඩවලට අමතරව එළිමහනේ ගස් යට සංචාරක වෙළෙන්දෝ ය. කවී කොළ හා සිත්දු පොත් අලුත්

බෙත්, පපඩම්, සුහු, බෙල්ලන් කර පටි, මොස්කිටෝ කොඩිල්, නෑත්තේ මොනවාද? සාස්තරකාරයෝ, විජ්ජාකාරයෝ, සර්කස්කාරයෝ.

සංචාරක වැන් රථ තම තමන්ගේ භාණ්ඩ වර්ණනා කරන හඬ යකිඳ විකාශනයෙන් දවල් දවස තිස්සේ ඇසෙයි. රැට වෙල මස්සේ නැගෙන සංගීත රාවය මඟුල් ගෙදරකිනි. සමහර රැයෙක ඇවිණෝමි කීපයකි. හැම පැල්පතක් ම පැට්‍රෝල් ලාම්පුවකින් එළිය වී ඇත. රැ බෝ විමෙන් පසු වත් එහා මෙහා යන පිරිස් අඩුවක් නොවේ.

රජරට ගොවි ජනපද ව්‍යාපාරයේ සාර්වකත්වය හා ජන පද වාසීන්ගේ සංඝාතයෙන් ජීවිත ගැන වරින් වර ආණ්ඩුව හා පුවත්පත් මගින් කරන ලද වර්ණනා ප්‍රචාරක කොටස් පමණකැයි ඇත්ත වශයෙන් මම ද කලින් සිතාගෙන සිටියෙමි. මගේ මතය වැරදි බව දන් මම අත්දකීමෙන් දනිමි. මා මෙන් ගොවි ජනපද ලබා ඇති දියුණුව ගැන නිවැරදි අවබෝධයක් හා දැනීමක් නැති ලක්ෂ ගණනක් දෙනා තවත් රටේ සිටිති. ඔවුනට මේ තත්ත්වය පහද දිය යුතුය. ඇඳුම් පැළඳුම් හා කැමිබිම් ආදී සියලු අත්‍යාවශ්‍ය දේවලට අමතර ව රේඩියෝවක්, මැෂිමක් අත් පිට මුදලට ගත හැකි ගොවියෝ කී දෙනෙක් තම අපේ පළාත්වල සිටිත් ද? මෙහි එක මිනිසා මේ සියල්ල එක වර ගනී. සමහර පවුලක බයිසිකල් පමණක් හතරක් පහකි. ඒ එක එකට ප්‍රාන්සිස්ටර් රේඩියෝව බැගින් ඇත. සිගරට් දෙසියයේ මිටියක් එකවර මිල දී ගන්නට මගේ තත්ත්වයේ පඩි ලබන කෙනෙකුට වත් බැරි ය. මෙහි සිගරට් බංඩලයක් කිහිල්ලේ ගසාගෙන යන ගොවියා සුලබ දක්මකි.

මේ භාස්කම් ගැන සැහෙන ප්‍රචාරයක් කළ යුතුව ඇත. මිනිසුන් ගොවිතැනට පෙළඹවීමට එය පහසු මගක් වනු ඇත. වගා ව්‍යාපාරය සාර්ථක වීමට ද එවැනි පියවරක් අත්‍යාවශ්‍ය වෙයි. මා වැනි නිළධාරීන් අතින් මෙතෙක් අනපසු වී ඇති කටයුත්තක් ලෙස මෙය මට පෙනෙයි.

මේ කාලයේ එක් දවසක මගින්ද මා හමු වීමට එන විට වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ ගුණරත්න ද මා සමඟ සිටියේය. මාසය අන්තිම බැවින් අප කා අනේක් මුදල් ද තිබිණි. රැ කැමට තානායමකට යමු යි මම යෝජනා කළෙමි.

"හපෝ හපෝ! මේ දවස්වල කොහෙද රෙස්ට් හවුස්වල යන්නේ?" යි මගින්ද වහා කීය. ".....කොලනිස්ට්ල පිරිල ඇති"

"අපි ඔන්න ඔහේ බෝතලයක් අරගෙන බත්ටි එකට යමු. ග්‍රාමයට පැමිණියයක් යවන්න නිමල් කුකුලෙක් හොයල දෙන්න කියල" යි කියාගෙන ගියේ ගුණරත්නටය.

"ඊයෙ ය ඔව්ව ඒව මදි වෙලාද? පෙරෙයිද ය? ඊට එහා දී ඩෝකලේ තියෙන්නම් හිතා"

අතවල් එක කරන්නද නිමල් ඒක නැතුව. හොඳයි කියන්න බලන්න. මේවගෙ ජාත්‍යන්තරව එන එකට වැඩ ඉවර වුණාට පස්සෙ අතවල් එකක් ය කියල දෙයක් තියෙනව ද? හොඳ වික්‍රමයක්? මේවගෙ පෙන්නන ඒව හොඳයි මෙහෙ ඉන්න කාලකණ්ණිත්. නාට්‍යයක්? පොතක් කියවන්න? ඩෝකලේ නැන්නම් අපි පිස්සු වැටිලි"

"කොලනිවල මිනිසුන්ගෙ ජීවිතයයි අපේ ජීවිතයයි අතර වෙනසක් නෑ නම්යි"

"නෑ මහින්ද මම කියන්නෙ මේ මොලයක් ගහන්න හොඳයා මේ වගේ? මේය යි ඇල්. ඩී. ඩී. එස්, අයි. තවත් දෙකුත් දෙනෙකුයි මම ඕර ඩෝකලයක් ඉවර කරන කොට මේ එක් කෙනෙක් මොලයක් ඩෝකල් එක එක ඉවරයි"

"අපිත් මුලින් මෙහෙව එනකොට බිට්ටෙ බිර විතරයි නිමල්. මේ සේන්නෙ නැද්ද මහින්ද වුණත්. නමුත් විකක් දවස් යනකොට හිතෙනවා මොකක්ද මේ ජරාව. බඩ පිරෙනව කරාමෙ අරිනවා. එව්වයි කියලා.....ඒක කෙවෙයි. මොකක් ද අද ප්‍රෝග්‍රාම් එක....."

"අපි යමු එහෙනම් වෙන රෙස්ට් හවුස් එකකට. හිගුරක්ගොඩ පොළොන්නරු හරි වෙන කොහේවත්"

"එහෙ මීට අන්නයි"

"හරි ඉතින් අපිත් යමු. ඒ මිනිස්සු හිටියට අපිට මොකද?"

"නිමල් මය නො දන්නේ. උන් මේ දවස්වල හරියට අප මොක්කුන්ද පඩි ගන්නාම වගෙ. ඕවගෙ හිනිල්ල වරේ බරේ ගහා ගොස් දමා ගෙන....." ඔහුගේ කිවේ පිළිතුලෙන් ඇහුල් වුණු මුහුණ ඇතිව ය.

"එහෙනම් මොකද අපි කරන්නෙ මහින්ද? සෝමරත්න බණ්ඩාර් හිටිය නම් අපිට මොනව හරි ගෙන්න ගන්න තිබුණ. අමරසේන....."

"සෝමරත්න බණ්ඩාර් අල්ලන්න බෑ මේ දවස්වල. උන් ගත්ත ඇති කාරකයක් කුලියට අරන් අනුරාධපුරේ හෝටලයකින් කාල පික්චර්ස් බලලා එන්න..... නිමල් දන්නව ද මේ කාලෙට මෙහෙ එව්වො සිත්ඊ එකකට හියාම හෝස් ධූතම බලලයි එන්නෙ"

ජන පද නොවින්නේ දිවුණුවක් හා රජ රට සොහොනක් ලෙසට ගත වූ සති දෙක ඇතුළත මගේ සිතෙහි දැඩි හැගීමක් ඇති කළ තත්ත්වයක් අපහාසයට, උපහාසයට හා අවිඥාවට පත් කර කතා කරනු මට ඇසුණ එක ම පුද්ගලයා ගුණරත්න පමණක් නොවේ. කන්තෝරුවේ දී හා ඉන් පිටත දී නොයෙක් දෙනා - පිරිත් ආ නිළධාරීන් "මේ කාලයට මුත්තෙ හැටි" යන තේමාව උඩ ගුණරත්නගේ ආකල්පයෙන් ම කතා කරනු කීප වරක් අසන්නට ලැබිණි.

එද සැන්දෑවේ බිර හා අරක්කු ඩෝකල කීපයක් ද රැගෙන වැඩ කන්ඩිය මත ගසක් යටට ගිය අප අතර කතාබහේ දී මේ ප්‍රශ්නය ගැන මගේ පටහැනි අදහස් පළ කරමින් මම කතා කළෙමි.

මහින්ද ඉඩම් කට්ටි කඩා ඇති කළ ජනපද ක්‍රමයත් ජනපද වාසීන්ගේ ආර්ථික හා ජීවන රටාවන් දැඩි ලෙස විවේචනය කළේය.

කතාව අවසන් වීමෙන් පසු ව මුළු ද මොවුන් විසින් කියන ලද සියල්ල සත්‍ය නොවේ ය යි සිතන්නට මම උත්සාහ කළෙමි. එහෙත් ජනපද ගොවියා, ගැමි ගීයෙක් හා ජන කවියෙන් නිරූපනය වන පුද්ගලයා නොව, ඊට භාත්පසින් ම වෙනස් වූවකැයි යන අදහස මා තුළ ඇති කළේ තරක් කළ නොහැකි තරම් හොඳට සිටි කෙනෙකු දුෂණය වී ඇතැයි ඇසීමේ දී පහළ වන සංවේගය හා කලකිරීමෙනි.

එසේ වුවද දිගට කල්පනා කිරීමේදී මම ඩෙබරයයට ගත් නො වූණෙමි. සියල්ල ම බැරි වුණත් මේ කන්ඩිය යටතේ වුවද වැඩක් කළ හැකිය යන ආත්ම විශ්වාසය හා ආත්ම ශක්තිය මා තුළ පැවැති බැවිනි. මහින්ද විසින් කියන ලද අඩුපාඩුකම් රැසකට පිළියම් ඇතැයි මට සිතීමි. අඩු තරමින් මිනිසුන්ගේ සිතුවම් පැතුම්වල හා ජීවිත රටාවෙහි වෙනසක් ඇති කළ හැකිය. ඔවුනට අවබෝධයක් අධ්‍යාපනයත් ලබා දිය හැකි ය. විනෝදකාමී මාර්ග සලසා දිය හැකි ය. කලාව, සාහිත්‍යය හා ක්‍රීඩා උපයෝගී කරගෙන සමිති සමාගම් වැනි සංවිධාන තුළින් කුමක් නම් කළ නො හැකිද? ප්‍රශ්නය නිළධාරීන් මේ ගැන නො සිතීමයි. උනන්දු නො වීමයි. මහින්දත් පොළොවාවගෙන තවත් කරුණු ද සොයා කිසියම් වැඩ පිළිවෙළක් සකස් කළ හැකිය. දිස්ත්‍රික්ක සම්බන්ධතා කමිටුවේ දී හෝ අන්තිසි සාකච්ඡා මට්ටමක දී හෝ මේ වැඩ පිළිවෙළ ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. කරන්නට තිබෙන - කළ හැකි මේ වැඩ ගැන කල්පනා වෙන කළ මගේ සිත සතුටකින් හා ආශ්වාදයකින් පිරී සේවය නොපිරිහෙලා ඉටු කිරීමේ අධිෂ්ඨානය තව තවත් දැඩි වන්නට විය. අඩු තරමින් මගේ කොට්ඨාශයේ හෝ ඒවා පටන් ගත හැකිය. සාර්වක වුනොත් මුළු රටට පුරා ක්‍රියාත්මක වන වැඩ

"භේරවම් යන විදියට කියල දෙන්න ඕනෑ. මෙතොට එන හැමෝම උගත්තු කෙටෙයි. ඒ මිනිස්සු හුගත් ගොවියෝ. අපිට පඩි දෙන්න ඒ මිනිස්සු"

"මම ආකාරයෙන් ලිලේ වෙන්තන්න ගියොත් අනිත් දවසට උත්තෙ ගැනියෙක් වෙත මිනිසෙක් එක්ක පැනල ගිය දව, ඒව මෙහෙ වෙතම නිසර, අරු එයි කර් ලගට නාමුදුරුවෙන් මගේ ගැනි. හොයලා දෙන්නය කියල, එහෙම ජාතියක් කර් මුත්."

එවැනි ම නැතත් ඊට සමාන දුක් ගැනවිල්ලක් ඊට සතියකට පමණ පසු ම මට ඉදිරිපත් වීණි.

"මුදියන්සෙ මගෙ පසුලත් එක්කල හාදයි නාමුදුරුවෙන්, හමුත්තාත්සෙ ගෙන්තල මුදියන්සෙට කරවවුවක් වත් කළොත්, උ ටිකක් මෙල්ල වෙයි." යනුවෙන් මිනිසෙක් කිය.

"මම කිරිවේ නැද්ද කර්" ය යි දල්පතාදු එද දවස තිස්සේ සතුටින් පිනායමින් සිටියේ ය.

මිනිසුන්ගේ සිතූම් පැතුම්වල ජීවිතවල වෙනසක් ඇති කිරීමට නම් රාජකාරියේ පොරොත්ත නො වුණත් ඇත්ත වශයෙන් මෙවැනි සිද්ධියක දී කරවනු කිරීම කෙසේ වුවද වරදට සම්බන්ධ බිරිඳ හා තොර සැමියා වෙත වෙත ම තෙත්වා අවහාද කිරීම යුතුකමක් නොවේද යන ප්‍රශ්නය දින ගණනක් තිස්සේ මගේ සිතේ පැවැතිණි. අනෙක් අතට එහිදී ම දල්පතාදු වැනි අයගේ සරදමට පවා ලක්වීමට ඉඩ ඇතැයි බියක් මට ඇති විය. මා හිත හද ගත්තේ මගේ අදහස් ක්‍රියාත්මක කිරීමට මට වඩා ලොකු සිද්ධියකින් පටන් ගත යුතු බව කල්පනා කිරීමෙනි.

අපේ ගමේ ම ජයනේරියේ මුදලාලි නම් ධනවතකුගේ එකම දියණිය හැන ඉදිරිපත් වුණු විවාහ යෝජනාවකට මගේ අදහස් විමසීමත් නැති වත් අම්මාගේ කැමැත්ත පළ වී තිබිණි. එහෙත් මා දියාගේ පදවියට පත්වීමත් සමග ම ඇ ඒ අදහස වෙනස් කර ගත්තාය. එවැනි තවත් යෝජනා කීපයක් අම්මාගෙන් ප්‍රතික්ෂේප වුණා පමණක් නොව ඒවා හෙතා කපුවත් පවා දන් ඇයට එවා වී ඇත.

"ඔය මිනිස්සු හොඳ තැන් දන්නෙ නැ"යි ඇය තාත්තා සමග කපුවත් ගැන කියනු මට ඇසිණි.

"මේ අපුත් පළාතකට අපුත් රක්ෂාවකට ගිය ගමන් ම මට කරන්න බෑ අම්මේ. තව ටිකක් පරක්කු වුනාට කමක් නෑ." යි විවාහ යෝජනා ගැන කතා කරන්නට ආ හැම වීට ම මම අම්මාට කිවෙමි.

"උඹ විතරක් නෙවෙයිනෙ. තවත් ඉන්නවනෙ. සේරටම වඩා මට මෙන්න මේ දෙවනිට කටයුත්තක් කරල දෙන කල් හිතට නිදහසක් නෑ."

"ඉතින් දෙවනිට වැඩක් කරල දෙන්න මම හිටියට මොකද?"

"ඒක සිරිතක් ද පුගේ"

මේ කාරණය නිසා ගෞරව ආ හැම දවසකම වාගේ අම්මාගේ සිත විදවන්නට මට සිදු විය. කුසුම් හා එකතු වන බලාපොරොත්තු අත් හැර කලක් ගත වී ඇතත් විවාහයක් පිළිබඳ කිසි ම අදහසක් තවමත් මට නැත. මේ ප්‍රශ්නය සිතේ මතු වන්නට ආ විගස එය යටපත් කිරීමෙන් මම සැතපීම ලබන්නට උත්සාහ කළෙමි.

කොළඹ සිට වැලිගෝනග යමින් ගොරෝසු කටහඬ කින් කතා කළ පුද්ගලයකු, එහි පැමිණි දක, නැති නම් ප්‍රමාද නොවී, තමා මුණ ගැසිය හැකි දෑ යි මගෙන් ඇසුවේ මේ අතර දවසකය. තමා කවරෙක් ද, අවශ්‍ය කාරණය කුමක්දැයි ඇසූ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් දෙන්නට මැළි වූ ඔහු මගේ නම සැමසත් කබරාල්. කාරණය ආවාම දනගන්න පුළුවනි. ආ දිනෙක මෙන්න මේ නොම්බරයට කතා කරන්නැයි සිතා යි කියා වැලිගෝනග ආකයක් දුන්නේය. මේ අභිරහසක් පුද්ගලයා කවරෙක් ද මොහුට මා හමු වීමට ඇත්තේ කුමන කරුණක් නිසාදැයි දස අසේ කල්පනා කළත් මට මොන විදිහයකින් වත් නිගමනයකට බැසගන්නට නොහැකි විය. නිර්නාමික ලිපියකින් තර්ජනයක් කර තිබීමේදී ඇති වන බියක් ද මිශ්‍ර අවිනිශ්චිත අනාව තත්ත්වයට මම පත් වීමි.

අඩු වශයෙන් ලිපිනයවක් දුන ගනු පිණිස මම සැමසත් කබරාල්ගේ නම ඔස්සේ වැලිගෝනග යමින් විශ්කට්ටිය පෙරළා බැලීමි.එහි ඔහුගේ නමට වූයේ අන් ආකයකි. අභිරහස් ගතිය වැඩි විය. කුහුල මැඩ ගනු පිණිස කොළඹ යන තුරු සිටින්නට දින කීහිපයක් ගත වන කල මට ඉවසිල්ලක් නොවිණි. ඔහු දුන් ආකයට දන්ම ම වැලිගෝත් කළ යුතු ය යි මම සිතීමි. මා අදහස් කළේ දන් ම එන්න පුළුවන්කමක් නැතැයි කියන්නට මෙන් කතා කර අනතුරුව සැමසත් කබරාල් කවුද? මා

හමු වීමට ඇති වුවමනාව කුමක් ද යි දැන ගැනීමට ය.

කොළඹට කතා කරන්නට පැය හයක් ගත වන්නට තිබුණේ මගේ නොඉවසිල්ල වැඩෙන්නට විය.

අත්තිමට පිනුව නාද විය.

එහා පැත්තෙන් "හලෝ" යි පිළිතුරු දුන් ගැහැණු කටහඬක් - එයා දුන් එළියට ගියා විතරයි" කීවේ.

"කැමසන් කබ්රාල් ඉන්නවද?" යි තුන් වරක් මා කෑ ගසා ඇසීමෙන් පසු ව ය.

"ඒ මහත්තය ගෙදර එන්නෙ කොයි වෙලාවෙද?"

"හලෝ හලෝ හයියෙන් කතා කරන්න - මට ඇහෙන්නෙ නෑ. ලයින් එකේ මොකක් ද කරාතුරුවක්"

මම ප්‍රශ්නය නැවත ඇසිමි.

"මේ එයාගෙ ගෙදර නෙව්. එයා මෙහෙට නිතර එනව. පණිවිඩයක් ගියෙහවනම් කියන්න..... ඔය කවිද කතා කරන්නෙ?"

"මම මේ කතා කරන්නෙ නිමල් හතුරුසිංහ"

නිශ්චේදතාවයක්. අනතුරුව සිනාවක්.

"මම මේ කතා කරන්නෙ කවුරු කියලද හිතන්නෙ?"

"කොහොමද මම දන්නෙ" යි කියැවෙන්නට ගිය නමුත් එසේ කීම අශිෂ්ටකමක් ය යි හැඟී ගියෙන් මගේ පිළිතුර පමා විය.

"මම මේ කතා කරන්නෙ පද්මිනී. මතකද?"

"පද්මිනී?" මව්තයෙන් මෙන් මගෙන් කියැවිණි.

"පද්මිනී සේනාරත්න. ඔයාගේ ගෝලයෙක්! පණිවිඩය මගෙ. කවිදද කොළඹ එන්නෙ ඊළඟට....."

"දවසක් කියන්න බෑ හරියට"

කටහඬ පාලනය කිරීමට උත්සාහයක් දැරීමට මට සිදු විය. මගේ වචන සිතා මතා නොව ඉබේට පිට වුණු ඒවාය.

"එන පෝයට එන්න. මම බලාගෙන ඉන්නව"

"කාරණය මොකක්ද?"

"ආචම කියන්නම්"

විනාඩි තුන අවසාන හඟවන සංඥාව එකේ ඇසුණේ මම. "එක්ස්ටෙන්ෂන් ප්ලිස් එක්ස්ටෙන්ෂන් ප්ලිස්" ය යි දෙවන වරක් කියා කාලය දික් කර ගතිමි.

පද්මිනී හමුවීමට යා යුතුද නැද්ද යි තීරණය නොකරම ගෙදර කොහේද යි අසන ලද කල කොළඹ ආ දක - මගේ අදහස් නොවිමසා ම ඇය ස්ථිරව කී අන්දමට මි ළඟ සිටි අන්තයේ ම - වැලිගෝන් කරන්නට ඇය කීවාය.

පද්මිනී සේනාරත්න මා හමු වීමට ඕනෑ ය යි කිය යි. මෙහි අරමුණු කුමක්ද? එල විපාක කවරේදැයි නො සිතා ම මා ඊට එකඟ වී හමාරය.

පද්මිනී පිළිබඳ මගේ සිතෙහි ඉතිරි වී ඇත්තේ සුදු යුනිෆෝමයෙන් සැරසුණු පාසල් දරියකගේ රූ සටහනකි. කෙතරම් උත්සාහ කළත් ඊට වෙනස් ස්ත්‍රී රූපයක් සිතෙහි මවා ගන්නට මම අසමත් වීමි. උත්සාහ කළත් යනුවෙන් මා මෙහි සඳහන් කළේ ඊළඟට ගත වුණු දවස් කීපය ඇතුළත නොයෙක් වර ඇය ගැන කල්පනා කරන්නට මගේ සිත පෙළඹුණු බැවිනි.

සති අන්තයේ කොළඹ ගිය මම කලින් වැලිගෝනය කර. දෙවනුව ඇයගේ ම අදහස පරිදි සවස හතරට ගෝටලයක දී මුණ ගැසීමට එකඟ විය.

තමා ම විය පදවාගෙන මා හමු වීමට ආ පද්මිනී සේනාරත්න සුදු යුනිෆෝමයෙන් සැරසී මගේ සිතේ ඇදී තිබුණු ඒ පාසල් දරිය ම දැයි සැක සිතෙන තරමට පෙනීමෙන් අමුතු වී සිටියාය.

ඇය අත් රහිත හැට්ටයක් ද බඳින අඟල් අටක පමණ පෙදෙසක් අනාවරණය වන සාරියක් ද ඇඳ සිටියාය. ඇඟි බැමක් පිනාටුන් අඳුනෙන් හා දෙතොල් ළා සායමකින් සැරසී තිබිණි. අර පද්මිනීගේ ය යි සිතිය හැකි ලෙස නො වෙනස් ව තිබුණේ නැහැය. තළල හා තශ්න පිට පෙදෙස වැලඳ ගැනීමට වැටුණු කෙස් කළඹ පමණකි. ළාබාලකම තරමක් අඩුවී තිබුණත් ඇයගේ මුහුණෙහි මේරූ ගතියක් දක්නට නොවිණි. පොදුවේ ඉස්සරට වඩා තලතුනාවූ බවක් ඇයගේ තුනුසුළුවෙන් පළවිය.

එහෙත් ඇඳුම පාලඳුම හා ආලේප නිසා පමණක් නොව ස්වභාවයෙන් ද ඇය පාසල් විශේෂීට වඩා සුන්දර ය. රූමත් ය.

සිංහලයාගේ ස්වභාවයන් මුල් කොටගෙන පටන් ගැනුණු මේ හෝටලයේ ප්‍රධානියාට අප යන විට එහෙම පිටින් ම වාගේ හිස් ව තිබිණි. පුද්ගලයන් ආ ගිරා රැකව අසුනොවුන තැනක් සොයා අපි එහි කෙළවරක මේසයක් වෙත ගියෙමු.

කලියමන් හා කර පියවූ කඩයක් වශයෙන් තනි සිට ඇසුරින් සැරසී විනිත සිනාවක් ඇති ව පැමිණි තරුණ වේටර් කැන විසින් දිගු කරන ලද කෑම ලැයිස්තුව අතට ගත් පද්මිනී, මට ඉඩක් නොකඩා ම කෑමට දේවල් සමඟ තේ සඳහා නියමය කළාය.

"ඔයාට පුදුම හිතෙන්න ඇති" ය යි කියාගෙන පද්මිනී අනතුරු ව කතාව පටන් ගත්තේ ඉංග්‍රීසියෙනි.

"කඩරාල් තාත්තගේ මැනෙත්ර වගේ වැඩ කරන කෙනෙක්. ඒ පුණ්ඩ පවුලේ හිතවතෙක්. අපි පුද්ගලික ප්‍රශ්නයක් ගැටළුවක් කියන්නෙත් එයාට. මම කාරණේ කෙටියෙන් කිව්ව ම කඩරාල් යෝජනා කළා ඔයා පුණ් ගැනෙන්නම් කියල"

මගේ සිතේ පැවැති බරක් සැහැල්ලු වෙන බවක් හැඟී යන්නට විය.

"මම කීට ඒදියක් හිතුව. ඔයාට ලියන්නක කල්පනා කළා කෙළින් ම. මම ඉස්සර වෙලා නතරවෙලා හිටිය ගෙදර මාම ලව්ව කියවන්න හිතුව. නමුත් මට මතක් වුණා අනෙක් අතට ඒ ගොල්ල ඔයාලට පදිංචිය අහින් දුග වැඩිය කියල. මට බැරිකමක් තිබුණේ නෑ කඩරාල් ඇද ගන්නෙ කෑතුව ඔයා මේවගේ මුණ ගැහෙන්න කෙළින් ම. වැඩිහිටියකුත් ඇදෙන කාරණයක් නිසා එයාට කිව්ව. ඒ පැත්තෙන් ප්‍රශ්නයක් ආවොත් ඒක හඳුනන්න පුළුවන් එයාට ලේසියෙන්. මම හිතන්නෙ නෑ ඒ වගේ ප්‍රශ්නයක් එයි කියල."

පද්මිනී ගැන මගේ පැවති - අදත් පැවතින හා අයුතින් මේ වෙලේ ඇති වුණු හැඟීම් මොනවා වුණත් ඇයගේ කතාවේ වූ සාප්පම ගැන මා තුළ ඇති වුණේ පැහැදිලිව. ඇය ක්‍රියා කර ඇත්තේ බුද්ධිමත් ලෙස ය යි මට ඒත්තු ගියේය.

".....මට තවත් තිබුණ අම්මට කතා කරන්න. නමුත් ඒට තලින් ඔයාගේ අදහස දුන ගන්න ඕනෑ. ඔයාට දුන් අමුතුවෙන් කියන්න ඕනෑ නෑ මම අදහස් කරන්නෙ මොකක්ද කියල. ඔයා මොකද කියන්නෙ"

පද්මිනී ඒ දීප්තිමත් ඇස්වලින් මා දෙස බලා සිටියාය. ආදරයෙන් ප්‍රකාශ කර විවාහයක් යෝජනා කිරීමට වඩා මෙතැන ඇත්තේ ගුප්ත

දෙනුවක් පිළිබඳ කතාවකැයි හැඟීමක් මට ඇති විය. කේවල් කිරීමට පසුබට කරවන ගතියක් ඇයගේ ඇස් වල ඇත.

"විවාහයක් ගැන මගේ අදහසක් නෑ නාම, පළමු වැනි කාරණය, දෙවනිව අවංකව කීව්වොත් අපි දෙන්න අහසට පොළොව වගේ"

"මොන අහින් ද?"

"ප්‍රධාන වශයෙන් - මූලික වශයෙන් වත් පොහොසත්කම, සමාජ තත්ත්වය."

"නමුත් ගැනියෙක් පිරිමියෙක් පිදිනට අපි දෙන්න ගැලපෙනව නම්? එකඟ වෙන්න පුළුවන් නම්?"

පද්මිනී ගැහැනුකම නො අඩුව පුරවා ගත් ඇස් මා වෙතට යොමාගෙන මොහොතක් වූන්නාය.

".....මම හිතන්නෙ නෑ එහෙම නම්, ඔයා මුලින් කී කරුණු දෙකින් එකක්වත් ගැටළුවක් කියල. බාධාවක් කියල....."

එහෙම එකඟ වෙන්නට පුළුවන් ද බැරිද යි ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු බල කෙරෙන කිසිවක් ඇයගෙන් නො කියැවීම එක අතකින් සැහැල්ලුවත් මෙන් ම තවත් අතකට බරක් විය.

"සමාවෙන්න පද්මිනී අහනවට. මම දුන ගන්න කැමතියි ඔයාට හදිසියේ මෙහෙම මාව මතක් වුණේ ඇයි කියල"

"හදිසියේ නෙව් නිමල්" ඇ කේක් තසිම මා වෙතට දිගු කරමින් කීවා ය.

".....ඔයාට මතක ඇති ඒ කාලෙන් ඒ කියන්නෙ අන්තිම කාලේ ඔයාට මම ආදරය කළා"

මගේ සිත අතීතයට ගියේ ය. පාසල, කොට්ඨාස, පිරිවනිය පද්මිනී, දෙවියනි කුසුම්

කතාවක් බහක් නැති ව කොපමණ වේලාවක් ගතවුණා දයි කීමට මම නො දනිමි. පද්මිනී හැරුප්පුවත් පිහියත් තසිම මත තබනු යන්නමත් මට ඇසිණි.

ඉදිරිපස බිත්තිය දිගට සිහිරි විත්‍රයක්. උඩරට නැට්ටුවෙන්, වෙහෙරක්, මුහුදු වෙරළක් පෙන්වන විශාල ප්‍රචාරක පෝස්ටර් පෙළක් ද වෙස් මුහුණු කීපයක් ද තිබුණු බවක් මතක තමුත් ඒවා යුග බවක් මට මතක නැත.

පද්මිනී මගේ අත්ල මත සිට අත්තෙකො එහි පසත වීදි ගමනට ඉඩ දීමට මෙන් මොහොතක් සිට මිටිකා ගෙන.

නිමල් ඔයාගේ හැඟීම් විදේව්වට මට සමාවෙන්න" යි මා දෙසා විකක් නැගුණු වෙමින් කීවාය. "...එවිනයේ නොයෙක් දේවල වෙතවා නො හිකුට දේවල් වෙතවා. මම දන්නවා ඔයා වේදනා වින්ද කෙනෙක්. මමත් වේදනා වින්ද කෙනෙක් කියල කිව්වොත් ඔයා හැබෑ ගන්න එකක් නෑ. ස්භාවය වෙතත් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් හැම වේදනාවකම පිඩනය එකයි. මොන ආයුධයෙන් කැපුවත් එක විදිහටයි විදෙන්නෙ."

පද්මිනීගේ සිත අත ඉවතට ගත් පසු වළලු හඬක් නැගිණි. මම ඇය දෙස බැලිමි.

ඇය කෝප්පයට කහට වත් කර සිටි නැඳි දෙකක් දමා කිරි පෝඝුවක් සමඟ මගේ අතට දුන්නාය.

"දෙන්නෙක් වෙන් වෙන්න උපන්නොත් නිමල් ඒ දෙන්නට කඩදවත් කොතොවත් එකතු වෙන්න බෑ. අනෙක් පැත්තෙන් ඒ වගේ, මිනිස්සු ඒකට කියනවා ඉරණම කියල"

ඇයගේ කතාව අර්ථවත් එකකැයි හැඟීමක් ඇති වුණු අතර ම ඒ කිසි එකක අර්ථයක් තිබේද යන සැකයක් මට පහළ විය. එසේම ඇය මෙහි දී කුසුම් නැත නමින් සදහන් නොකිරීම මගේ සැනසීමටත් වේදනාවටත් දෙකට ම හේතු විය.

මම කිසිත් නොකිමි. පද්මිනී ද කතා කළේ නැත. ඒ වෙනුවට ඇය මා දෙස ඇස් කොතින් බලාගෙන ම තේ කෝප්පය මුළුව ඉ කළාය. ඇයගේ අනුරාගී දෙනෙත් කදුලින් පිරිණි. ගැහැණියකගේ ඇසක අනුරාගය හා ගෝකය - මා ගෝකය ය යි එවෙලේ සිතු දෙය - එක් තැන් වූ කල පිරිමියෙකු කෙරෙහි ඇති කළ හැකි බලපෑම කුමක් ද යි මම එදින දැන ගතිමි.

"ඔයා ඉන්න පළාත හරි පාර ඇති" කටහඬ වෙනස් කරගත් ඇ හදිසියේ ඇසුවා ය. සුහද සිතාවක් ඇයගේ ඇස් හා කොල් මත නටමින් තිබිණි.

මෙහි දී රජරට හොපි - නිලධාරී ජීවිත ගැන විස්තරයක් මගෙන් කෙරිණි. ඇය කතාවට හවුල් වූයේ රටේ සිදුවන එදිනෙදා සිදුවීම් ගැන පුවත්පත් කියවීමෙන් ලද අවබෝධයක් ඇති ව සිට සාමාන්‍ය දැනීම හා මුද්ධිය ගැන මා කළ පැහැදීමක් ඇති කරවමිනි.

එහෙත් සංවාදයේ මේ කොටස මුළුමනින් ම මට සිතුවේ - පසු ව සිතුවේ - තමා විසින් මට කවන ලද දෙයක් දිරවීම පිණිස කල් ගැනීමක් ලෙස යෙදුණු ව්‍යායාමයක් අන්දමිනි.

තවත් පැයකින් පසුව ප එතැනින් පිට වූයේ කිසි ම තීරනයක් නිගමනයක් නැතිව ය. මේ ගැන අදහස කුමක්දැයි ඇසුවා මිස ඇත්ත වශයෙන් අන්තිමට වත් ඇ මගෙන් උත්තරයක් - එවනයක් ඉල්ලා සිටියේ නැත.

කොටින් කියතොත් "ඔයා අද දොර යනවද? කවද ද ආපසු යන්නෝ? ආයෙත් මුණ ගැහෙන්න කවද ද? කොහොමද? කොහෙදද?" ආදී නියත ප්‍රශ්නයක් වත් ඇය ඇසුවේ නැත. ඒ වෙනුවට නිෂ්චල කතාවෙන් ම හෝටලයෙන් පිට ව ආගනයට බට අප මෝටර් රථ දෙක බලා වෙන් වන්නට කලින් ඇ මට අත දිගු කළාය. මම අත දුනිමි.

"මම හිතුවෙ නෑ නිමල් මම මේ තරම් වාසනාවන්තයි කියල" මගේ ඇස් දෙස බලාගෙන - අත මිටිකාගෙන මොහොතක් සිටි පද්මිනී කීවා ය. ඇයගේ ඒ පහසින් ද බැල්මෙන් ද මම තිගැස්සී ගියෙමි.

අපි වෙන් ව රථවලට නැග ඇන්ජිම ක්‍රියා කළෙමු. මා දෙස බලා සිතාසුණු පද්මිනී ඉස්සර වෙන්නෑ යි අතින් කීවාය.

"ඔයා ඉස්සර වෙන්නෑ" යි මම සංඥා කළෙමි.

තවත් සිතාසුණු ඇ රිය පස්සට කර නැවත තරවා හාලු පාර ඔස්සේ දකුණට හැරී ගියාය.

අවිනිශ්චිත ගතියෙන් කත්තරයක් දෙකක් ගත කළ මම වමට හැරුණෙමි.

පද්මිනී සේනාරත්න එතැන් සිට මගේ සිතෙහි රහත්තම වූයේ අද්භූත ජනක තැනැත්තියක ලෙසිනි.

ඇය මුණ ගැසීමේ සිද්ධිය පිළිබඳ මතක සිහිනයක ස්භාවය ගනී. මා කලින් දැන සිටි ශිෂ්‍යාව හා මේ තරුණිය එකියක විදිහට දකින්නට පුළුවන්කමක් තිබුණේ ම නැත. මේ තත්ත්වයේ යුවතියක බිරිය කර ගැනීමේ වුවමනාවක් වත් එවැන්නක් සිදුවීමට ඉඩ ඇතැයි සිතන්නට පුළුවන්කමක් වත් මට නොවිණි. එහෙත් ඇය නිප අතකින් මා කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කළාය. ඇයගේ රූ සපුව මගේ සිතෙහි එක් පැත්තක් බැඳ ගත්තාය. එයින් ජනිතවූයේ ඇය හා විවාහ වීමේ

සිතකට වඩා ඇය හිමි කර ගන්නට ඇත්තේ යන කාණ්ඩයට ප්‍රතිචාරයක් ලෙසින් ඇයගේ හමන බිමන, කතාව, සිතාව, අංග වලනය - ඇය පිහිය ගැල්පවුම් හා තේ කෝපය අතට ගැනීම අරමුණු කොටගෙන එක්තරා ලතාවකට, තාලයකට සකස් කර ගත් ඒවා බව මට සිහිණි. ඇ ඒ තම එකක ම නිපුණත්වයක් පූර්ණත්වයක් පළ කළාය.

රෝහණ මා හමු වීමට රජරට ආවේ තවත් දින කිහිපයකට පසුව ය. ගමනෙහි අරමුණ ගැන කිසිත් එක වර නොකී නමුත් ඔහුගේ මුහුණ අවුල් වුණු - වේදනාවට පත් සිතක් පිළිඹිබු කළේය.

"බොන්න මොකුත් නොයා ගත්තොත් හොඳා" ය යි ඔහු ඇදිලි වැට්ගෙන එද් දී කීවේය.

"ඔහුගේ අරක්කු බෝතලයක් ඇතැ" යි මම කිමි.

"සර් අරක්කුත් බොනවද?" යි ඔහු ඇසීය.

"මම කලාතුරකින් මිසක් අරක්කු බොන්නෙ නෑ ඒ වුණාට ඔය තෙල් කාරයෝ හෙම වැටෙනව නෙ" යි කී මම විදුරු දෙකක් හා සෝඩා බෝතලයක් ද රැගෙන ඔහුත් සමග උඩ තට්ටුවට ගියේ බිමට මෙන් ම කතා කිරීමට ද වඩා උචිත තැන ලෙස සිතාගෙනය.

කාරණය නොකීවත් රෝහණ ආවේ මගේ විවාහ යෝජනාව ගැන කතා කරන්නට බව මට රහසක් නොවිණි.

"සෝඩා මොටද?" යි සිතාසී කී ඔහු කාලකට ලංවූ ප්‍රමාණයක් වත් කරගෙන එක හුස්මට විදුරුව හිස් කළේය.

"මම මුල එක ගන්නෙ එහෙමයි." කී ඔහු සිගරට්ටුවක් දල්වාගෙන පත්ලය අසල පුපුවක වාඩි වුණේය.

"දෙවනිය කවදය කිව්ව ගෙදර ආවේ?"

"පෙරෙයි ද.....අද මම ආවෙ අම්මගෙ පණිවිඩෙකට. අයියට ආව යෝජනාවක් ගැන ඉක්මනට වචනයක් දීල තිත්ද කර ගන්නය කියල"

"කොහෙන් ද?" මම කුහුලිත් පුකුව ඇසිමි.

"අයිය මේ ලගදි මුණ ගැහුණු ගැහු ලමය ගැන"

"අම්ම කොහොමද දන්නෙ ඒ ගැන"

"කවරු හරි කෙනෙක් ඒ ගෙදරින් එවල තියෙනව ගිය ප්‍රමාණෙ

Buddhika 13

නැගෙක් ද කවද මම දන්නෑ. ගාමිණී කිව්ව ඒ මිනිහගෙ තම මට මතක නෑ"

"කවරාල්"

"අන්න ඒ වගෙ තමක්. කවරු හරි ඒ මිනිහ කියන විදිහට මේකයි තත්ත්වය. ඔය කියන ගැහු ලමය තදින් ම කියනවලු වෙන එකක් කරන්නෙ නෑ කියල. ඒ නිසා දෙමව්පියෝ කැමති වෙලා අහන්නෙ. අම්ම කියන්නෙ හිතන්නවත් බැරි තැනක් නිසා බුරුලක් ලැබුණු වෙලාවෙ ඉක්මනට තීන්දුවක් කර ගන්න කියල"

"ඔව් ඔය තරම් ඉක්මනට කරන්න බෑ දෙවෙනි. ඇරත් ඔය තරම් පෝසත් පවුල්වලින් කටයුතු කරන එක තුවණට හුරු නෑ. ගැනියෙක් ගන්න ඕනෑ අත පොච්චන තරම් මට්ටමකින්."

"ඒ කියන්නෙ අයිය තාම ඒක ගැන තීරණයක් අරගෙන නෑ?"

"නෑ"

රෝහණ එවර වත් කර ගත් මත්පැන් ටිකට සෝඩා මිශ්‍ර කර ගත්තේය.

"අම්මත් අද එන්න හිටියෙ. මම තතර කළේ. මම කිව්ව තනියෙන් ගිහිල්ල කතා කරල අයියට කරුණු කියන්නම් කියල. නමුත් මම ඇත්ත වශයෙන් අද ආවෙ - මොකක්ද ඒ ලවයගෙ නම?"

"පද්මිනී පද්මිනී සේනාරත්න"

"පද්මිනී ගැන කතා කරන්න නෙව්. අයියගෙ මුල් අදහස වෙනස් වෙලා නැත්නම් අපි ගිහිල්ලා අම්මාට කතා කරමු. පද්මිනී ගැන නෙවෙයි කුසුම් ගැන "

"අම්මගෙ අදහස් වෙනස් කරන්න පුළුවන් වෙයි ද දෙවනි. විශේෂයෙන් මේ වගෙ දෙයකුත් කතා වෙද්දී?" යි මම දුබල ලෙස ඇසිමි.

"අපි දෙන්නම ගිහිල්ල කතා කරමු. තාත්තත් අපේ පැත්ත ගනි"

"දෙවෙනි ලඟදි එහෙ ගියා ද?" කුසුම් දක ගැනීමට දඩ් ආශාවක් ඇති ව මම ඇසිමි.

"මේ පාර ගියේ නෑ"

එතැන් පටන් අපි සිතෙහි බරක් ඇති ව ම එහෙත් එකිනෙකාට

සැතැල්ලු බවක් පෙන්වීමේ උත්සාහය ඇති වී පවුලේ සාමාන්‍ය කොටසක් ගැන පැය බාගයක් හමාරක් කතා කරගෙන ගියෙහු. අනතුරුව ඇති වූ දිවි නිශ්චයකාවක් තිබීමත් කතා කළ රෝහණ.

"සෝමේ කොහේ ඇද්දයි?" යි ඇසී ය.

සවනතට පැහැදිලිව ම තේරුම් තේරුම් ගිය රෝහණගේ ප්‍රශ්නය ගැන හදවතට සැකයක් ඇති වූණෙන් මම.

"කවරුය කිරිව?" යි අසා ඔහු දෙස මව්කයෙන් බලා සිටියෙමි.

"සෝමේව මොනව වුණාද හැබූව ම?"

"මොකද අවනිට හදිසියේ සෝමේ මතක් වුණේ?"

"හදිසියේ නෙවෙයි. මට සෝමේ මතක් නො වෙන එක දවසක් නෑ. පසු ගිය අවුරුදු දෙක තුනේ සෝමේ මතක් නොවී තිත්ද ගිය එක රැස් නෑ."

සහෝදරයාගේ කතාව බොළඳ එකක් ලෙස සලකා විහිළුවක් කර සිතා සෙත්තට මට වුවමනා විය.

"මම පසුණු කාලේ සෝමේව දන්න තරම් හෙවිව"

ඇත්ත වශයෙන් සෝමාව කුමක් නම් වුණාද යි දැන ගැනීමේ වුවමනාවක් මගේ සිතට ද නැගෙන්නට විය.

"ඒවතුන් අතර නැතුව ඇති. හිටියත් සෝමේ ඇති මහ මග....."

"ඒකි මිනිස්සු දහක් එක්ක නිද ගන්නත් මට කමක් නෑ." මෙතෙක් මගේ ඇස් මග හැර සිටි රෝහණ කෙළින් ම මා දෙස බලා මා හා වාදයකට සැරසෙන හඬින් කීය. ".....ඒකි ප්‍රමයි කී දෙනෙක් වදනෙන් හිටියත් මට කමක් නෑ. ඒවතුන් අතර - අවිවාහක ඉන්නව නම් ඉන්න නම් තැනකින් හොයාගෙන ඇවිත් මම සෝමේව කසාද බදිනව."

අරක්කු බෝකලයෙන් අඩකවත් වඩා තිස්ස. මා තවමත් තොට භාන්තේ මුලින් ම පිදුරුවට වත් කර ගත් ටික ය. රෝහණ වෙරි වී පිස්සු දෙඩවතැයි සිතන්නට මම උත්සාහ කළෙමි.

"සෝමා? කසාද බදින්න."

"සිටි සෝමා"

පිදුරුව විසෝව උඩ තබමින් නැගිට ගත් රෝහණ ජනේරු අසලට ගියේ ය. ඔහු දැන් බැඳගෙන විනාඩියක් හමාරක් බලා සිටියේ ය.

"සෝමේ පාපයට ඇදල දමීමේ මම සෝමේ මුලින් ම කෙලෙසුණේ මගේ අතින් අයිසේ!" රෝහණ නැගීමටලින් බර පහත් හඬකින්, ජනේලයෙන් පිටත - පාරෙන් එහා - වෙල්යාය වසාගත් අදුරට කීය.

ඒ වචන ඇසෙත් ම මගේ හදවතට ඉදිකවු අතික වේගතාවක් දැනිණි. මගේ උගුර හිරවී දෙනෙත් කඳුලින් තෙත් විය. මුළු ප්‍රාම වෙළා ගත් මේ ශෝකය කවුරුත් වෙනුවෙන්ද? ශෝකයේ නිධානය රෝහණද? සෝමා ද? නැතහොත් සෝමා හා කුසුම් ඇතුළු මුළු ස්ත්‍රී සංහතිය ද? නිවෙන - පත්තුවෙන පිදුලි බුබුළක් ලෙසින් අතිත සිද්ධියක මතක පිළිබඳ එළිය මගේ සිතේ නැගෙන්නට විය. අවුරුදු හත අටකට උඩ ඇගේ ගැවෙන තරම් සමීප ව එකිනෙකාගේ මුහුණ බලාගෙන සිටි ආකාරය මට වහා සිහිපත් විය.

ජනෝ අඳියානා දෙස බලන්නට ඇත්තේ ද එලෙසින් ම ය යි මම එද තරහෙන් සිතුවෙමි. එහෙත් විවාහකයෙකු බව නොදන ජනෝ අවක ව ආලය කළ අඳියානාගේ ඇස් කුමක් කියන්නට ඇද්ද යි මම එද කල්පනා නො කළෙමි. සෝමාගේ දෙනෙත් කියන දේ - ඉල්ලන දේ දුන් මට පෙනෙයි.

"ඔයා මට ඇත්තටම ආදරේ තේද? දෙවනියිය මාව අනාර කරන්නෑ නෑ තේද?"

ජනේලය වෙතින් මැත් වුණු රෝහණ තවත් අරක්කු වඩියක් වත් කර ගත්තේ ය.

"දෙවෙනි ඔය ගිනි වතුර ඔය තරම් බොන්න එපා" යි කෑ ගසන්නට මට වුවමනා විය. ඒ ටිකක් එක උගුරට බී ගත් ඔහු නැවත පුටුවේ වාඩි විය.

මඳ සුළඟක් හමාගෙන ආවත් රෝහණගේ මුහුණ දහඩිය ගතියකින් තෙත් වී තිබිණි. වේදනාවෙන් හා මත් ගතියෙන් පිරුණු ඔහුගේ තියුණු ඇස් ලාම්පුවේ දුබල එළිය දෙස යොමුවූ ගමන් ම ය. ජීවිතයේ පළමු වන වරට සෝමා ගැන මොහොතකට කලින් සිට නැගෙමින් පැවැති අනුකම්පාව, සංවේගය හා සෙනෙහසත් බඳු මුදු මොළොක් හැඟීමක් අතරින් රෝහණ ගැන දුක ඉස්මතු විය.

"ඔය යට ගිය දේවල් ගැන දුන් කල්පනා තරල වැටක් නෑ දෙවනි. තරුණ කාලේට ඔව්ගේ වැරදි වෙන්ත මින්ස්සු අතින්.....ඇරත්

දෙවන නැතත් සෝමා කා අතින් හට් මගේ වැටෙන්න තිබුණා.

"අපුරුයි | අපුරුයි අයියෝ ඒ කතාව" රෝහණ සිතාසෙන්ගේ හත් උත්සාහයක් ඇති ව මා දෙස බලාගෙන කීය. ".....මිනිසෙක් මරල දල ලේ පෙරෙන පිහියක් අතේ තියාගෙන ම මළමිණියට කියනවා. යාළුව මට කරන්න දෙයක් නැ. මගෙන් වැරද්දක් වුණේ නැ. මගෙන් වැරද්දක් වුණේ නැ. මා අතින් නැතත් කපුරු අතින් හට් අද ලා මැරෙන්න හිටිය. මට සමාවෙයන්. එහෙම කිව්වැකිද අයියෝ?"

බඩු පැටවු දවැන්න ලොවියක් නිසංසල පරිසරය දෙවනත් කරමින් නිවස පසු කරන්ම සොල්දරය ද කරපසු පෙළ ද දෙදරුම් කන්නට විය. බොහෝ ඇතට යන තුරු ලොවියේ හඬ තුනී වේගෙන යනු ඇසෙයි. මැඩියන්ගේ නොසන්කපු සෝමාව යළි ඇසෙන්නට පටන් ගනී. කණට පුරුදු වී ඇති බැවින් සිතට දනෙන්නේ නිශ්චයතාවයේ බර පමණි.

".....අපට මතක ඇති කාලේ ඉඳල කකුලකුත් සොටවි ගහ ගහ කුලී වැඩ කරල කරල අන්තිමට අංසබාගෙ හැඳිල වැටිල කරෝලිස් මාම මැරිල ගියා. අපි ඒ මළගමටවත් ගියේ නැ.දක්ක ද ඉඳල ජේන් නැන්ද වට්ටිය මළව තියාගෙන මහ මහට දිර දිරා යනවා."

සියාගේ මරණය ආරංචි වී මම කුසුම්ට සංවේගය පළ කර ලිපියක් යැවීමි.ට පිළිතුරු අවශ්‍ය නැත. එහෙත් කුසුම් ලිපියක් එවතැයි මම සති අණකක් බලා සිටියෙමි. මා හා අනාගතය ගැන තමාගේ අදහස් වෙනස් කරගෙන තිබුණා නම් ඒ බව මට දන්වීමට එය ඇයව හොඳ අවස්ථාවක් විය. එතැනදීත් මගේ සිත ක්‍රියා කළේ ආත්මාර්ථකාමී ලෙසින් නොවේ ද?

ජේන් නැන්ද අන්තිමට උඩුවේ මා පිළිගැනීමට පැවැති උත්සාහය ද ම. පෙරහර ගමන් කරද්දී ගෙදර කිසිවකු නොදුටු කල නිසැකයෙන්ම කුසුම් ද උත්සාහයට හොස් ඇතැයි මම සිතීමි. වේදිකාවේ සිට මම කුසුම් දකින බලාපොරොත්තුව ඇතුළු උත්සව සභාව සිසාර දෙනෙත් යැවීමි.

සෝමාගේ දරුවා වඩා ගත් අනුලා දකිත්ම මගේ සිත දැවී ගියේ ය. කුසුම් ද ඒ අසල ම ඇතැයි මම තවත් ඕනෑකමින් ඇයගේ මුහුණ සෙවීමි. පැමිණ සිටි පිරිසට කැමෙන් බිමෙන් සංග්‍රහ කරන්නට තිබුණි බැවින් ඇය අපේ ගෙය ඇතුළේ වැඩක යෙදී ඇතැයි කල්පනා කරන්නට උත්සාහ ගනිමි.

මම ජේන් නැන්ද උඩුවේමි. එද අම්මාගේ මුහුණට වඩා වෙනසක් තිබුණා නම් උතුරන සොම්නසක් හා සෙනෙහසක් මිස ආඩම්බර කමක් ජේන් නැන්දගේ මුහුණේ නොවීමයි.

"සෝමේ මම නිසා නැති වුණා. ඒ විදිහට නැතත් කුසුම් අයිය නිසා නැති වුණා." රෝහණගේ වචන මට යන්නම් ඇසිණි.

ජේන් නැන්දගේ දුප්පත්කමින් විසැරිණු එහෙත් අවංකකමින් දුප්පත් නොවුණු දෙනෙත් අදුරේ සිට ජනෙල් පොලු අතරින් මා වෙත යොමු වී තිබෙන බවක් මට හැඟිණි.

"අනේ පුතේ කුසුමෙගෙ සිළුවට නො මනා අදහස් දමල මේ සේරම විනාස කරල දන්න එපා" යි අම්මා අපෙන් කළ ඉල්ලීමක හඬ ඇත - ඇත බෝහෝ ඇත නැතකින් ඇසෙයි.

නිහඬතාව බිඳිමින් ඇසුණු ගබඳයක් කරපසු පෙළ දිගේ ඉහළට ආවේය. කපොල්ලෙන් මතුපිණු අමරසේන.

"මහත්තය කෑම අරින්න ද" යි මදක් අප දෙස බලා ඇසීය. එද රැ අපට ඕනෑ කළ කෑමක් නොවිණි.

මම රෝහණත් සමඟ පසුව ද ම ගෙදර ආවෙමි. අම්මාගෙන් නො ඉවසිලිමත්කමක් පළවුණේ රෝහණගේ දුග මෙහෙය ගැන කරුණු දුග ගැනීමට විය යුතුය. තාත්තා ගෙදර එන්නට තරමක් ප්‍රමාද විය. ඔහු සමඟ මල්ලි කලින් කිසිවක් කතා කරගෙන තිබුණා ද යි මම නො දනිමි. රැ කෑමෙන් පසු ව අප තිදෙනා ඉදිරිපිට.

"දුන් ඉතින් මොකද ලොකු පුතේ උඹ මේකට කියන්නේ ?" යි කතාවට පොටක් පාදන ලද්දේ අම්මා විසින් ම ය. ඉරණම පිළිබඳ විසඳුමක් කොතැනින් හෝ මතු වෙනැයි සිතාගෙන මෙන් මම කතා නැති ව පොළොව දෙස බලා සිටියෙමි.

"පුරුවේ පිනකට වගේ ඒ මිනිස්සුම අතගෙන ආව මිසක් අපට හිතන්නවත් පුළුවන් එකක් නෙවෙයි මේ කටයුත්ත. මම උබට....."

"මම කියන්නෙත් ඒකමයි තාත්තේ" තාත්තාගේ සහයෝගයක් ලබා ගන්නා උත්සාහයෙන් ඔහු අමතා. එතෙත් අම්මාට කිය යුතු දෙය කියන්නට මම පටන් ගත්තෙමි. " ඔය තරම් ඉහළ මට්ටමකින් කටයුතු කරගෙන බෑ. අපි තේරුම් ගන්න එපා යැ? ලක්ෂපතිගැනියෙක් කසාද බැඳ ගත්තම....."

"හරි ඉතින්, ඒ ලක්ෂපති ගැනි උබට කැමති නම්?"

"ඒ වුණට අම්මේ....."

"උඹ හය කතා කරන්නේ උඹ කවිද කියන එකක් මතක තැබුව නෙ ලොකු පුතේ. ඒ මිනිස්සු ලක්ෂ්‍යයකියො බව ඇත්ත. ඒ තරම පෝසත් නැතත් උඹත් පොඩි මිනිසෙක් ද? උඹ ඩියාරෝ කෙතෙක් හේද?"

"දත් කාලෙ ඩියාරෝ කිව්වම මොකක්ද අම්මේ. ලොකු වැඩක් ද ඕක." මම සිතාසෙන්නට තැත් කරමින් සිටිමි.

"මම කවදවත් උඹට තදින් කතා කළේ නෑ. නමුත් මම අද කතා කරනවා. මෙතුවක් කල් - දත් අවුරුද්දක් දෙකක් විතර ඇති - එන එත කටයුත්තට උඹ කර ඇවිය. උඹට මේක කර අවින්න මම ඉඩ දෙන්නෙ නෑ." අම්මා තරවුටු කරමින් සිටිය ය.

"පොඩ්ඩක් ඉන්න අම්මේ. නවත් කාරණයක් තියෙනව" යි රෝහණ අම්මාගේ මුහුණ බලාගෙන ම කිය. ".....මේ කටයුත්ත අපට තිබෙන්නවත් බැරි තරම් ඉහළ එකක්. ඒ වගේම අයිය කසාදයක් කල්දන එකෙන් කිසි තේරුමක් නෑ. නමුත් අපි මෙතනදී අයිය කියන දේකවත් කන් දෙන්න ඕනෑ නෙ අම්මේ. අපි අහල බලමු අයියගෙන් තමන්ගෙ හිතේ මොකවත් වෙන දෙයක් ගැන හෙම අදහසක් තියෙනවද කියල."

"එහෙම මොකුත් දෙයක් තියෙන්න බෑ"

"අපි දන්නෙ නෑ අම්මේ. රහස්‍යක් නෙවෙයි. අයියගෙ පොඩි කාලෙ ඉඳල කුසුම් ගැන අදහසක් තිබුණ"

ඒ යට ගිය දේවල් ඕනෑ නෑ දෙවෙනි දත්. ඒව ඉවරයි."

"ඒ අපිට නෙ අම්මේ ඉවර. නමුත් අයියට....."

අම්මා රෝහණගෙන් ඉවතට ගත් බැල්ම මොහොතකට මා වෙත රඳවාගෙන වූන්නාය. මලඤ්චත්ගේ වචනවලින් ඇයගේ අධිෂ්ඨානය මදකුදු නො සැලී ගිය බව දුටු මම තැති ගනිමි.

"කියපත් ලොකු පුතේ බලන්න උමේ තවමත් ඒ අදහසවත් තියෙනවද කියල." අම්ම මෘදු හඬින් - එහෙත් සාවශ්‍ය ගතියකින් ඇහුවාය.

මම රෝහණ ද අනතුරුව තාත්තා ද දෙස බැලිමි. මගේ බැල්ම පිහිට සැතියක් විය. එතෙක් වචනයකුදු කතා නොකර සිටි තාත්තා පුහුණ ඉවතට හරවා ගත්තේය. අනාර් හැගීමක් මට ඇති විය.

"මගෙ තාමත් ඒ ගැන අදහසක් තියෙනව නම් අම්ම මොකද ඒ ගැන කියන්නෙ?" මම බැහැරත් ලෙස ඇසිමි.

"මම කියන්නෙ උඹ ඒ අදහස අත් හරින්න ඕනෑ කියල විතරක් නෙවෙයි! උඹ දත් දිවුරන්න ඕනෑ. තාත්තත් ඉස්සරහ පිට මගෙ මළුවේ අත නියල ඒක හිතීන් අයින් කරල මේ කටයුත්ත කරනව කියල දිවුරන්න ඕනෑ!"

මගෙ මුළු ගත වෙඩිලාගෙන ගියේය.

"කෙහෙල්මලද දත් දිවුරන්න කියන්නෙ?" තාත්තා සන්ධ්‍රවකට මෙන් කෑ ගැවේය. ".....ඔහේගේ වැඩ ඔහේට ඕන විදිහට කරනව ඉසක් කෙං ගෙඩිය දිවුරන්න ද? මේක උසාවියක් ද?"

"කිව්වත් වගෙ දිවුරන්න දෙයක් ඉතුරු වෙලා නෑ අම්මේ"

"දිවුරපත්! උඹ ඒක හිතෙන් අස්කර ගන්නව කියල දිවුරපත්! අයියක් දෙකක් පෙරට නැබු අම්මා ගිනි පුපුරු වැනි ඇස් මා වෙත යොමාගෙන කිවා ය.

මම වැඩි වී වූත් අසුනෙන් සිට ගනිමි.

"මොනවද අම්මේ දත් දිවුරන්න දෙයක් ඉතුරු වෙලා තියෙන්නෙ?" මම ඉවත බලාගෙන නැවත ඇසිමි.

"නෑහැ! ඕක තාම උඹේ හිතේ තියෙනව"

"විශ්වාස කරන්න අම්මේ..... මට....."

"විශ්වාස කළා ලොකු පුතේ මම උඹව. ඉර තද වගෙ විශ්වාස කළා. උඹ ඒක කැඩුව. මම උඹව විශ්වාස කරන්න නම්, දිවුරපත් මගෙ මළුව අත ගහල"

බියකින්, තැති ගැන්මකින් මගේ මුළු ගතම සීතල වීගෙන ගියේ ය. ඒවිතය මා වෙතින් ගිලිහෙන්නට යන බවක් මොහොතකට මට හැඟිණි.

මම විශාල හිතියකින් අප්‍රාණික ව ගියෙමි. සකල දේශයන්හි සකල භාෂාවන්හි කතා කරන සකල මිනිස් වර්ගයා ලෝකාරම්භයේ සිට විපතකදී අනතුරකදී ආපදාවකදී පිහිට පතා නිතැතින්ම කියන්නට පුරුදුව සිටින "අම්මේ" යන වචනය පිට කර ගන්නට පුළුවන්කමක් මට මෙහි දී නොවිණි. "තාත්තේ" යි කෑ ගසා කියා ගන්නට මට වුවමනා විය. "මල්ලියේ" යි කෑ ගසන්නට මට වුවමනා විය. එහෙත්

දෙවියනි, තාත්තා හා රෝගණ දෙ දෙනා ම නිහඬය. මේ දෙදෙනා බෙදවාදීමට නිහඬ සාක්ෂිකරුවන් වීමට මෙන් පවුලක කතා නැතිවී බිම පලාගොස් සිටිති. එසේ කෑ ගැම සුදුසු ද? කැද්දයි තීරණය කර ගත යුතුය. තොහානිව ගෙවෙමින් ගිය මොහොතක අම්මා මගේ අත තිබීම අල්ලා ගත්තාය. ඒ අත් - අප වෙනුවෙන් අදත් පැය දහ අටක් වෙනෙහෙහෙ අම්මාගේ ඒ අත් - මළ මිනියක මෙන් සිතයි. අම්මා මගේ අත විය හිය මත තබා ගත්තාය. ඇයගේ හිස ගිනි කබලකි. එතැන් සිට ඇතිවී තුඩුවලින් පටන් ගත් ගින්නේ දැන් දිගේ දුටුගොස් මගේ හඳවන ලද්දේ විය.

ඒ ගින්නේ මගේ ආත්මය දවී අළුවී ගියේය.

"දිවුරපත්"

"මම දිවුරන්නම් අම්මේ මම කුසුම් ගැන අදහස් අත් අවිනව. මම පද්මිනි බදිනව"

අම්මාගේ මුහුණහි මතු වූයේ ඇඬීමක් ද සිනාවක් ද තාප්පියක් ද පසුතැවිල්ලක් දැයි සිමට මම නො දනිමි. කිසිවක් බැලීමට කහර නොවුණු මම වහා සාලෙන් පිට ව දෙර වසා ගනිමින් ම කාමරයට වැදී ඇඳේ වැඩිදුර හඬන්නට පටන් ගනිමි.

මතක ඇති කාලයක නො හැටු ලෙසින් මම හැඬිමි. විකකට කලින් ගින්නේ දවී ගිය ආත්මයේ හෂ්මාවශේෂ ඒ කදුවලින් දිය වී සේදී ගියේය. ආත්මය දවී, දියවී සේදී යෑමෙන් හිස් මිනිසකු බවට පත්වුණු මම මගේ හතුරකු ලෙස ක්‍රියා කරන්නට ඉඩ දී දෙනෙත් පියා ගනිමි.

රාජ්‍යය ගස් දෙපළින් සෙවණ ලද ග්‍රෙහරි මාවතේ නිසාසර පෙදෙසක පිහිටි, වටිනා ගෘහභාණ්ඩයන් ඇතුළු මෙවැනි නැතහොත් අවශ්‍ය සියලු අංශෝපාගයන්ගෙන් සමන්විත දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් වූ, "සේනානි" නිවස වෙත මගේ යෑම් ඊම් පටන් ගැනීමෙන් මගේ පමණ පසු ව එක රැයක එහි සාදයක් විය.

පවුලේ කිට්ටුවට ගිහ මතුරන් සිට දෙනෙකු පමණක් අමුත්තන් දැනගැනී ගැනීමේ අවස්ථාව සලසනු පිණිස විය යුතුය. නැතහොත් සුළුවෙන් හෝ ගෙදර පැවැති එබඳු උත්සවයක් සඳහා මා සහභාගී කරවා ගැනීමට ලද පළමු අවස්ථාව මෙය වූ නිසා විය හැකි ය. ඒ හැර මෙදින කිසි විශේෂයක් නොවිණි. එවැනි සාදයක් නිතර ඔවුන්ගේ නිවසෙහි පැවතිණි.

කුසුම් ගැන කතා කරන්නට ය යි රෝගණත් සමඟ ගෙදර පැමිණ අම්මාගේ හිසෙහි අත ගසා දිවුරා තිත්දට ගිය මම, මගේ ඉරණම පද්මිනි සේනාරත්නගේ දෙපා මුල තබනු පිණිස පසුව දා උදේ ම කොළඹ ආවෙමි. මා අවදිවන විටත් රෝගණ එන්නට ගොස් සිටියේ ය.

වැලිගෝත් මගින් කතා කර එදාත් මා ඇය මුණ ගැසුණේ නිවසින් පිටතදීය. එහි දී තීරණය කර ගත් පරිදි මම ඊළඟ සති අන්තයේ නැවත පැමිණි සේනානි නිවසට ගියෙමි. ඒ වන විට වැඩිහිටියන් මුණ ගැසී කතා බස් කර ගන්නට - තීන්දු කර ගන්නට - තරම් දෙයක් ඉතිරි වී තිබිණේ නැත. සැමසත් කබරාල් සහාය ඇති ව පද්මිනි දෙමාපියන්ට සියල්ල කියා පසු බිම සකස් කරගෙන තිබිණි. කොටින් කියතොත් විවාහය ගැන දිනය ගැන ප්‍රශ්නයක් විනා ඇයගේ දෙමාපියෝ මගෙන් වත ගොත කිසිවක් විමසන්නටවත් ඉදිරිපත් නො වූහ. පද්මිනිගේ පියා වරක් කීවේ, "අපිට නම් හෙට වුණත් ප්‍රශ්නයක් නෑ. නමුත් දිනයක් තීන්දු කරගෙන - ඊට කලින් එහෙත් මව්පියෝ මෙතැට එන්න ඕනෑ. අපිත් යන්න එපා යෑ. ඒව වාරිත්තර හෙ" යන්න පමණකි.

දෙපක්ෂයේ දෙමව්පියන් යන එන දවස ගැන ඔවුන්ගේත් ඊට පසු සඳහනක් නොවුණු අතර පද්මිනිත් මමත් ඒ ප්‍රශ්නය තිටි සැතපිල්ලේ මතු වන්නට ඉඩ දුන්නෙමු. ඒ වෙනුවට මා හැම සති අන්තයේදී ම කොළඹ පැමිණියෙමි. අපට සිත් සේ කතාබස් කරන්නට හෝ ගමන් බිමන් යන්නට හෝ කිසි බාධාවක් නො වීණි.

නිසැකයෙන් ම තරුණ තරුණියන් අතර ඇති වන සම්බන්ධයක මේ අවදියේ දී අත් ඕනෑම යුගලක් කරන්නාක් මෙන් අපිත් චිත්‍රපටි බැලීමට, හෝටලයක කෑමට, මුදු වෙරළට හා විනෝදවිය හැකි තවත් එවැනි ස්ථානයකට ගියෙමු.

ආත්මය දවී යෑමෙන් හිස් මිනිසකු වූ කැනැත්තකුට, තමාගේ ම හතුරකු බවට පත් වූණු තමාගේ ගිහ ක්‍රියා කරන ආකාරයෙහි හරි වැරදි

196

දි දි හෝ කෙටිමට අවස්ථාව වත් මනාකමක් එක් පුළුවන්කමක් මක්
කිවෙන්නට බැරි ය. එසේ ආත්මයාගේ තොර තිස් මිනිසකු ලෙසින් මක්
පද්මිනී සේනාරත්නගේ ඇසුරට පත් මම්, අත් තත්ත්වයක් යටතේ අත්
කෙතෙකු නම් කල්පනා කරන නොයෙක් දේවල් වෙත සිත යොමු
නො කළෙමි. මැදි විද්‍යාවේ හත කළ අවසාන කාලයේ තමා මට ප්‍රේම
පළ වුවත් හත වූ වූර් කාලය තිස්සේ මා හැන සිහින මවමින් සිටි
වුවත් අද්දර සිතමා කාලාවක මට කුරුළු වී සිටි පද්මිනී මගේ කණ
තට නොදොල් වසින් නිවාය. මෙතරම් නිදහසක් ඇති කරුණකිනි,
අවුරුද්දක් දෙකක් තිස්සේ වේදනා තමා ම රහසක් කරගෙන සිටියා
මිස සිය ප්‍රේමය මව පළ කරන්නට උත්සහ නො ගත්තේ මන්දැ යි
ප්‍රශ්න කරන්නට සිතන්නට නොහිය මම විලවුන් සුවඳ වහනය වන
ඇගේ කුණකපුවෙහි උණුසුමෙන් ආස්වාදය ලැබීමි.

“යෝජනා ගණනක් ආවත් මම මගේ ගැන කවිත් කියා හිටියා”
 යි අය කී වචන විස්මය කළ මම සේනාරත්න වැනි ව්‍යාපාරිකයකු මා
 වැන්නකුට කුමක් කියා කැමති වීණි ද යි සිතන්නට නො හියෙමි.

වසර දෙකකට කලින් පාසලේ දී එකිනෙකා කතාබස් නො කර
ගත වුණු දවස්වල පද්මිනී සිය තුනු කපුවෙන් කළ ඇමතිමහලුව මෙහි
දී මම ද හවුල් වීම. තුසුම් වෙත නුදුටු, තුසුම් නිසා නො සිතූ ස්ත්‍රියගේ
කතාත්කරගේ අනෙක් පැත්තට සවන් දීමට මම පෙළාඹුනෙමි.

අප සනිට සිය සමත් බිම්න්වලට අමතර ව පද්මිනීගේ පවුලේ සෙයනතු වසතු වූ අවස්ථා ද නො වුණා ම නොලෙව්. වික්‍රමවිසක් බලන්නට නම් වැඩිපුර සියේ ඇයගේ නැගණිය වන නාලිනී හා මලණුවන් වන චසන්න සමඟ ය.

පද්මනීලේ අක්කා කලානි ය, ඇය පියාපිටි රාජසේනර නම්
 වෙළඳ වසාපාරිසයකු සමඟ විවාහ වී කොල්ලුපිටියේ පදිංචි ව සිටියා.
 දිනක් මමත් පද්මනීත් වසන්ත හා නාලිනීත් එහි රැ කෑමට ගියෙමු.
 තවත් දවසෙක ඇයගේ අසියා වන විසුලු සේනාරත්න ද ඔහුගේ සිරිද
 වන ඉංග්ලිෂ් ද සමඟ වික්‍රමවයක් බලන්නට ගියෙමු.

මේ අන්දමින් එකී කාලය වන විට මා බැලෙන්නට සිටි මුළුමනේ දෙයක් සේනාරත්නගේ පවුලේ ඇත්තන් නා මා අතර සැහෙන ඇඟිල්ලක් ඇති වී තිබිණි.

මුද්‍රණය කළේ නමක් ලෙස සොයා ගැනීමට හැකි වුවද
එකතුවක් නොවූ කිසි පියාගේ දෙවන නම උරුම කොට තිබේ
දැවැන් ද සේනාරත්නලා ම පුණ්‍ය විය හැකිය.

197
අවුරුදු හැටක් පමණ වයස පෙන්වන සේනාරත්න පුද්ගලික
සරසවි හා ඒ රෙද්දෙන් ම. ම. පුද්ගලික ජාතික බැනියමක් ඇද රන් වළල්ලක්
ද සහිත කරලෝසුවක් බැඳ හල් ඇල්ලු පුද්ගලික පැළඳි සිටියේය. රන්
දම්මලකින් කපේ වල්ලු තනි කුණ්ඩුවේ සුරය යටට ඇඳි මේස්
වැනියමින් වැසී තිබිණි. කතාවේ යෙදෙමින් වරින් වර බැනියම් අත්
වැළමිට තෙත් ඉහළට කරන කල සේනාරත්නගේ අත් දුඩුවල කොටන
ලද නත්ත ස්ත්රී රූප දෙකක් අනාවරණය විය. පිට පැත්තෙන් මොල්ලියක්
මතු වූණු ඔහුගේ මහත වෙල්ල දෙපස ද මලක රූ සටහන් පවිට
කොටතු ලැබ තිබිණි. පසුවේ වෙහෙරක් හා පුද්ගලික සුදු බැබළුවා යන
අකුරු පෙළ කොටා තිබුණු බව දක ගන්නට මට කලක් ගත විය.

අත පය, කන්, නාසය හා ඇස් ආදිය මෙන්ම දත් නිරීරයේ අවයවයන් වී පවත්නා මේ රූ සවිහන් සේනාරත්නගේ යටි ගිණුම් ක්‍රියා පාන සංකේත නොවෙත් ද?

සැමියාට වඩා අවුරුදු දහයක පහළොවක ශ්‍රාමාලයකින් ද වැඩෙන් ය යි සම්මත පෙනුමකින් ද යුත් මෙරායා සේනාරත්න මේ උකුළ ය, මේ බඳය, මේ ළම ය යි වෙනසක් නැති තරමට පුළුවන් වූ සිරුරක් ඇත්තී ය. ඇ ඒ දේහය දුලාවත් වඩා මෝස්තරවලින් හා විලාසිතාවෙන් යුත් ඇඳුම් පැළඳුම්වලින් සරසාගෙන සිටියාය.

උප්පැන්න සහතිකයේ විදුලසේන යන නම ඇති වැඩිමහල් පුතා දුන් හැඳින්වෙන්නේ විදුල යනුවෙනි. වෙළෙන්දන්ගේ කෙරුවික කමට මිශ්‍ර වූ උගතුකුගේ බුද්ධිමත් පෙනීමක් විදුල සේනායන්න වෙත විය. ඔහු පියාගේ ව්‍යාපාරයන්හි කොටස්කරුවෙකි.

ඔහුගේ බිරිඳ ඉවෝන්ය. ඉතා කොට්ටි කොණ්ඩය කැපූ පුංචි රවුම් මුහුණක් හා සිහින් සිරුරක් ඇති ඉවෝන් පාටින් තලළලුය. ඇඟිල්ලක් ගුණයෙන් තොර දර කෝටුවක් බිඳ එ සිහින් සිරුර එතැන කිසිවකුට නොහිටුණු තරම් වර්තා සාරියකින් ඔතාගෙන රන් ඇඟිලක් පොරවාගෙන චුන්නාය. සිපාසයක් සාතින්නක් වැනි අඟහසකින් පීඩනයකින් ඇඳගේ සංචි ඇඳ නිරන්තරවම නළියමින් තිබිණි.

අත්ති ප්‍රේමයකින් බැඳී නොසිටියා නම්, විදුලි වැනි මහා කඩවසමින් යුත් කරුණයකු වියා බැඳ ගන්නට ඇත්තේ නිහත්තරවත් බැවි ලොකු දැවද්දක් නිසා ම ය යි දෙ දෙනා එක හැක සිටිනු දැක ඔහුම කෙනෙකුට හැඟී යනු ඇත.

ප්‍රියුච්චරිත් පදමිනිට වෙහෙරිත් සමාන වූ නමුත් ටැ සපුවෙන් කලහැකි වෙත කිසියම් අඩුවක් දක්නට විය. මේ අඩුව පිරිමසා ගන්නට

මේත් නැතහොත් වඩා අතර දතර පාමින් කතා කරන්නාවත් ගමන සිමන කරන්නාවත් සිය ආය වයස නිසා ලද ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය ද ඇති හැම තැනැත්තෙකුටම හැම කරුණක දී ම ප්‍රමුඛත්වයක් පළ කළාය.

ආයගේ සැමියා වන මියසිරි රාජසේකර ද වෙළෙන්දෙකි. තරුණ පුද්ගලයෙක් වූ ඔහු සිය බිරිඳගේ සහය නැතිව ස්වාධීන ව සිට ගන්නා කරම් ආශ්‍රිත ගත්තියක් හා ආත්ම විශ්වාසයක් නැත්තකු මෙන්, මොකවා ගැන කතා කළේ "ඔන්න අහල බලන්න කලහැණිගෙන්, එතැන එයත් දන්නව ඇති" යනාදී කියමනකිනි.

තවමත් පාසල් යනත් කිසි විටෙක ඉගනුමට සම්බන්ධ කිසිවක් කතා නොකර නැලිනි හා වසන්ත ජීවත් වූයේ විත්‍රපටි, නැටුම්, ක්‍රීඩා කරග, මෝස්තර ආදියට සීමා වූණු සිහින ලොවකටය.

පවුලේ කෙනෙකු නොවූයත් මේ හැම දෙනාටම වඩා ඉස්මතු වී කැපී පෙනුණු බලසම්පන්න පුද්ගලයෙක් විය. ඔහු අනෙකකු නොව දර්ශක මා විමසියට පත් කරමින් වැලිගෝනයෙන් කතා කළ සැමියමක් කබිරාල් ය. ඔහුට පළල් උර හිස් හා ගත්තිමත් අතපය ඇති උස සිරුරක් විය. තට්ටය වයස පණහකට වැඩි යි කියන්නට බැරිය. බොරු දත් කුට්ටමකින් සැරසුණු මුඛ පළල් ය. ඔහු තරුණයකු මෙන් හැසිරුණේය. කතා බස් කළේය. බැලුවේය.

සේනාරත්න ඔහු හැඳින්වූයේ ලියන මහත්තයා යනුවෙනි. බිරිඳ සැමියම යි ද දරුවෝ කබිරාල් අකල්ද යැයි ද ඔහු ඇමතූහ. නැති තැන දී පද්මිනීලා අම්මාට නැතෙන්නට ඔහු ගැන සඳහන් කළේ කබිරා යනුවෙනි.

පවුල හා පවුලට අයත් ව්‍යාපාර සම්බන්ධ සඳහන් වන හැම තැනකදීම අනෙක් අයට අමතක වන කරුණු මතු කරමින් වැඩි දුර කට දගෙන ඇවි කබිරාල්ය. ඒ තත්ත්වය ගැනීමට ඔහුට පුළුල් කිසිදු.

සේනාරත්නලාගේ වෙළඳ ව්‍යාපාරවල හා ඉඩ කඩම්වල ගණන් හිලවී තැබීම හා ආදායම් බදු ගෙවීම් කෙරුණේ කබිරාල්ගේ උපදෙස් හා පරීක්ෂාව යටතේ ය. ගෙදරත් පිටත ව්‍යාපාරවලින් හාමුදුන්ව සිටුවත් සේවකයෝ කවිරුද අභිතවත් වූවෝ කවිරු දැ යි දැන සිටියේ ඔහුය. සේවකයන් බඳවා ගැනීම්, අස්කිරීම්, මාරුකිරීම්, දඩුවම් කිරීම් පටි වැඩි සිරිම ආදියේ දී ඔහු තැනි ව සිරණයක් නො ගත්තේය.

වෙළඳ පළට එන අයුත් කාර, වේප් රෙකෝඩ්ස්, සිතකරණ ඇ

උපකරණ ගැන මුලින් ම තොරතුරු ගෙන එන ඔහුට ගෙදරට අයත් එවැනි උපකරණයක වුණු කල අයුත් වැඩියා කිරීම වගකීම් ද පැවරිණි.

මල් ගොමුවෙන් හා තුරුලියෙන් හෙබි විශාල අංගනයෙන් කණ බිමක් සාදායට අයුත් සනවා තිබිණි. පිරිස සිහකට හතළිහකට වඩා නොවූයත් කැමි බිම් ද සංග්‍රහ කිරීමට වෙරළ වරායේ සිදෙනෙකු ද නෝටලයකින් ගෙන්වාගෙන තිබිණි.

බිරියක් හා දරුවන් - වැඩිපුර කරුණ ද වරාය - සමග සිටි අමුත්තන්ගෙන් දෙතුන් දෙනෙක් සේනාරත්න වැනි ම ව්‍යාපාරිකයෝ ය. අනෙක් සියල්ලෝ රේගු, ආදායම් හා කර්මාන්ත වැනි දෙපාර්තුමේන්තුවල නිලධාරීහු ය. පෙරේරා කෙනෙකු, ප්‍රනාන්දු කෙනෙකු, සිල්වා කෙනෙකු, සොයිසා කෙනෙකු හා රත්නායක කෙනෙකු එහි සිටි බව පමණක් නොව ඒ පිරිස නිතර නිතර මෙවැනි සාදවල දී මුණ ගැසෙන කණ්ඩායමක් බව කතා බහ වැඩි දුර යන්නට කලින් ම මට වැටහිණි. මේ නිලධාරී - ව්‍යාපාරික හාදකමට පදනම තුමක් දැයි මට එක වර වැටහුණේ නැත.

"අයිය රවුමක් එක්කගෙන ගිහිල්ල මෙයාව අඳුන්වල දෙන්නකෝ" යි පද්මිනී විපුලට කීවාය. මම පස්සට ගියෙමි.

"එන්න නිමලස්සෙ එන්න" ය යි නාලනි මගේ අතින් අදින්නට වූවාය.

මෙහිදී ළඟ වූත් අයගේ අවධානය අප වෙත යොමු විය.

"අරයද?" යි මයිකුෝ මිනි ගවුමකින් සැරසී එන පුටුවක වාඩි වී සිටි යුවතියක් මා පෙන්වා කලහැණිගෙන් ඇසුවාය.

නිරායාසයෙන් ම මගේ දෙනෙත් ආය වෙත යොමු විය. මා තමා දෙස බලන බව දුටු තරුණිය ගණනකට තැනි ව නග්න වටොර මත වටොරක් වැටෙන සේ කකුල් පටළවා ගත්තේ ඇඳුමින් ආවරණය නොවන සිය ගැහැණුකම කෙනෙකුට නොපෙනෙන පරිදි වසා ගත යුතුය යි ලජ්ජාවකින් හා බියකින් නොව ගැහැණුකම වසාගත් යට ඇඳුම පෙනෙන පිරිසක් මැද වැඩිවී සිටීම සමාජ සිරිතක් පටහැණි ය යි සිතාගෙන මෙනි.

වටේ ගෙන ගොස් හඳුන්වා දීමක් නොමැතිව එහි සිටි ගැහැනු මා පද්මිනීගේ අත ගන්නට සිටින නැතැත්තා බව දැන ගත්හ.

මුල රවුමේ විස්කි බත්දෙසිය යගත් සේවකයා ළං වෙත්ම මම සේනාරත්න දෙස බැලිමි.

"කමක් නැති පද්මිනී පිටු පසින් මගේ ඇලපත කොනින් කඩාය."

ආ සේනාරත්නගේ පවුලට අංවු මේ කාලය වන විට ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාරික හා ඒ අනුව පෞද්ගලික ජීවිත වේගයෙන් වෙනස් වන්නට පටන්ගෙන අවුරුද්දක් හමාරක් ගත වී තිබිණි. ඒ වනාහි වෙළඳාම හා කර්මාන්තවලට කලින් පතවා තිබුණු නොයෙකුත් සීමාවන් රජය විසින් ඉවත් කරනු ලැබීමේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් ව්‍යාපාරික ලෝකයේ බලාපොරොත්තු අයුත් වී පැවති අවදියකි.

රෙදි සාප්පු දෙකක අයිතිකාරයකු වූ සේනාරත්න ජපන් කොම්පැනියක් හා පවුලක් හා හවුලට රත්මලානේ කෘතීම රෙදි කම්හලක් පටන්ගෙන තිබිණි.

සුද්දකුට අයිති ව තිබී අතින් අත ගිය මේ නිවසත් ඔහු විසින් මිල දී ගනු ලැබ ඇත්තේ මීට වසරකට කලින්.

මිත්‍රයන් වට කර ගත් සේනාරත්න විස්කි විදුරුව ද ඇතුළුව ඇත පුරා කොටා ඇති අර පව්ව සටහන්වලින් කියා පාන අතීතය යටතේ කර උත්සාහයකින් මෙන් අතරට දන්නා තරම් ඉංග්‍රීසි වචන යොදා ලොකු වැඩ ද ලොකු තැන් ද ලොකු මිනිසුන් ද ගැන කතා කරන්නට වන්නේ ය. ඔහු බොහෝ කරුණක් බටන් ගත්තේ,

"මග ගැන මම මිනිස්වරයන් කිව්ව" නැත්නම් "මිනිස්වර එක්කල සේ බොද්දී මම කිව්ව....." ආදී ලෙසින් කිසියම් ඇමතිවරයකු ඇදහෙන ය.

"ඇයි මතකද මේ මහත්තයගෙ ප්‍රමෝඡන් එකේදී. මම මිනිස්වරයා කිව්ව විතරයි. වරක් ඔහු ළඟ සිටි නිළධාරියකු දෙසට විස්කි විදුරුව පා හිය.

බුද්ධාගම, සංස්කෘතිය, ශිෂ්ඨාචාරය, සිංහලකම හා ගුණ වගාව යනිමට ඇති අවශ්‍යතාවය ගැන ඔහු වික වේලාවක් කතා කළේය.

"ජැපාන් එකේ ඉස්සන් හදනව මහත්තය, මම කාලන් නෑ ඒ වගෙ කැමක්." වේටර් විසින් ගෙනෙන ලද ඉස්සන් බඳුනට අත යවමින් සේනාරත්න වරක් කිය.

"ඇයි අර ජැපානීස් එන්ජිනියර් ආ වෙලාවෙ අපිත් නැදුවෝ සැම කෝකියෙක් ගෙනල්ල." මෙරායා සේනාරත්නට වරක් කිය.

තමාටත් සැමියාටත් ජපානය තුළුරුදු නැතක් නොවේ ය ඒ

නැගවීමට මෙන් ඉවේන් මාමණ්ඩියගේ ඉස්සන් කතාවට සමාන්තරව ටෝකියෝවේ යෙදුණු සාප්පු සමාරියක් ගැන කියන්නට පටන් ගත්තා දෙකට බෙදෙමිනි.

ජපන් රට ගැන වෙන ම තව දුරටත් කතා කරගෙන ගිය සේනාරත්න එහි ජනයාගේ කාර්යක්ෂම භාවය, කාර්ය ශූරකම හා අවංකකම ගැන විස්තර කරගෙන යද්දි,

"එතෙතම් සිංහලය වගෙම තමයි ජපාන්" ය යි කෙනෙක් කිය.

"සිංහලය වැඩ කරන්න ඕනෑ නෑ නෙ මුදලාලි. නිකම් කන්න වික දෙනවනම්. උගන්වනව නම්, බෙත් හේන් දෙනව නම්. මොටද උන් වැඩ කරන්නෙ?"

"සහතික ඇත්ත"

"ජපාන් එකේ මිනිස්සු පුදුම වෙනව මහත්තය මේව ඇහුවම. අපට සිට රටකින් උදව්වක් වත් නොලැබෙන්න ඕකනෙ"

"නාස්ති කරන්න උදව් කරායෑ සිට රටවල්"

"ජපන් එකේ මිනිස්සු පුදුම වෙනව මහත්තය මේව ඇහුවම. අපට සිට රටකින් උදව්වක් වත් නොලැබෙන්න ඕකනෙ"

"නාස්ති කරන්නෙ උදව් කරායෑ සිට රටවල්"

"ජපන් එක, ජර්මනිය, ඇමරිකන්ස්ල ඒ රටවල් ලැස්තියි අපිට උදව් කරන්න. රසීයන්කාරය වින වගෙ අපේ රටවල් හිල ගන්න නෙවෙයි. අපේ දියුණුවට, නමුත් ඒ මිනිස්සු කොහොමද උදවු කරන්නෙ?"

"මම හිතනව මිස්ට සේනාරත්න මේ පාර නම් රට විකක් හරිය යි හාල් සේරුව කැපුවයිත්"

"ඒකෙන් වැඩක් නෑ මහත්තයා. අතික නිකම් දෙනකොට. මම කියන්නද? හාල් සේරු දෙක ම කපන්න ඕනෑ. වාතිය සමිති කහනම් කරන්න ඕනෑ. ප්‍රී එඩියුකේෂන් නවත්තන්න ඕනෑ. විශ්ව විද්‍යාල එකක් ඇති. ඔය වගෙ කරන්න ඕනෑ. විශ්ව විද්‍යාල එකක් ඇති. ඔය වගෙ කරන්න ඕන වික කරල අපිට ඉඩ දුන්නොත් මහත්තය, සිට රටවල් වලින් උදව් අරගෙන අවුරුද්දෙන් බඩුඑවනව. අවුරුද්දෙන් ජපන් එකේ එක කොම්පැනිය අපිට ඕනෑ සේරම පැක්ටරිය වික දලා දෙයි" යනුවෙන් සි සේනාරත්න සරම දෙ දණ ඔසවා ගත්තේය.

ස්වභාවය මුල් කරගෙන පියාගෙන් බිරිඳගෙන් ප්‍රධානත්වයක් වෙත වෙත ම පටන් ගැනුණු සාකච්ඡා දෙකටම මාරුවෙන් මාරුවෙන් හැරී හැරී සහභාගී වෙමින් සිටි විපුල. පියාගේ අන්තිම ක්‍රියාව දැක නොසතුට නගා ගත් මුහුණ ඉවතට හරවා ගත්තේ ය.

"නමුත් මේ පාර අස්වැන්න බොහොම හොඳයි. අපේ රටේ ආදායම් බදු නිලධාරියා කිය.

පරිසරයේත් පුද්ගලයන්ගේත් නුහුරුකම නිසා කතා නොකර ගොරවකු ලෙස සිටීම මදි කමකැයි නුසුදුසු ය යි නිරන්තර හැඟීමකින් කතාවට හවුල් වීමේ අවස්ථාවක් එන තුරු බලා සිටි මම මෙතැන දී ධෛර්යයෙන් සිටිමි.

"කවදාවත් නැති කරමි මේ පාර අස්වැන්න තියනව. ඒක ඇත්ත" මම කිමි.

කීප දෙනෙක් මා දෙස අලුතින් බැලූහ.

"කතාවට අස්සෙම මට මතක නැති වුණා. අලුතනව ද මේ කවද කියලා?" සේනාරත්න මා දෙසත් සිය වෙළෙඳ හා නිලධාරී මිත්‍රයන් දෙසත් බලා ඇසී ය.

විස්කිවලින් මිලාන වූ ඇස් මා වෙත යොමු විය. මම සබකෝළයෙන් බිම බලා ගනිමි.

"මේ පද්මී ගෙ මේ....."

"හා හා....."

"සන්තෝසයි. සන්තෝසයි"

"මම හිතුව නිකම් දක්ක ගමන්ම"

"කෝ පද්මීනි? කතා කරන්නකො. කන්ග්‍රුප්‍රලේථි කරන්න....." මම නිතැතින්ම වට පිට බැලිමි. පද්මීනි තවත් තැනෙක කරුණෙන් පිරිසක් මැදට වී සිටින්නී ය.

"නම මොකක්ද කිව්වේ?"

"මම හතුරුසිංහ. නිමල් හතුරුසිංහ"

"මෙයා ඒ පළාතෙ ඩියාරෝ"

"එහෙමද?"

"ඉක මුදලාලි දෙන්නගෙ අදහසක් නෙ. අපේ දෙවෙනි දු මස්සිනාලගෙ ගෙදර ඉඳගෙන ටික කලක් ඉස්කෝලෙ ගියා නෙ. ඒ කාලෙ මේ ළමය එයාගෙ මාස්ටර්"

සිය දියණිය හා මා අතර සබඳකම පටන් ගත් ආකාරය ගැන කමාට සැකයක් නැති බව ඒත්තු ගැන්වීමට මෙන් දඹරැහිල්ල හා ඔහු කිය.

"හරි හරි එහෙනම් ටිට්-පියුපිල්" ළග ම අසුනේ සිටි තැනැත්තා මගේ පිටට අත තබා කිය.

මම ලජ්ජාවෙන් සිණාසුණෙමි. ඔහුගේ අත දිගට ම මගේ පිට මතය.

"පරණ සම්බන්ධයක්"

"දෙන්නගෙ අදහස තිබිල තියෙනව. හංගෙනෙ හිටිය. ඉතින් ලියන මහත්තය ලව්ව පද්මී මට කියෙව්ව. මම කිසි කතාවක් නැ දෙන්නගෙ කැමැත්තට ඉඩ දුන්න."

"වෙන මොනවද මුදලාලි. ඒවට ඉඩ දෙන්න ඕනැ"

"මහත්තය දන්නව මම සල්ලි හම්බ කළා. ඒ හම්බ කළේ දරුවන්ට. ඒ ගොල්ල සන්තෝසෙන් ඉන්නව නම් මට එව්වරයි. ඒ ගොල්ලගෙ සතුට." සේනාරත්නගේ මුහුණ ව්‍යාපාරිකයා යට කරගෙන පියා මතු විය. ප්‍රථම වරට ඔහු මා තුළ සෙනෙහසක් ඇති කර ගත්තේ ය. ඒ ළමය ඩියාරෝ කෙනෙක්. මට ඒ හොඳටම ඇති

විපුල යළි නො සතුටු ගතියකින් පියා දෙස බැලුවේ බිමෙන් වඩාත් දෙඩමළු ව සිටින ඔහු මගේ වකගොත ගැන නුච්චමනා ලෙස අනාවරණය කරතැයි බියෙන් මෙනි.

"මොනවද මුදලාලිට ඕන නම් වැලිගෝත් එකෙන් මිනිස්ටර්ට කියල ඉහළ තැනකින් තියන්න වුණත් බැරුවො?"

"ඒව සුළු වැඩ..... නැතත් මට මේ ඇති"

අප අතර තරමක නිශ්ශබ්දතාවයක් ඇති විය. මේ වන විට වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂකම හා වෘත්තිය ආදී වශයෙන් පිරිස කණ්ඩායම් තුන - හතරකට බෙදී සිටියහ. පටන් ගැන්මේදීව වඩා උස් හඬින් නැගුනු කතාවක් සිතාවත් යටින් රේඩියෝග්‍රාමයකින් නික්මුණු බටහිර නැටුම් ආභිනය සියුම් හඬ ඇසෙන්නට විය.

"එක තෙරි මිස්ස හතුරුසිංහ, කොහොමද ඒ පළාතෙ ගොඩ රාළලාට වී මිල උස්සපු එකෙන් වෙනසක් වෙලා තියෙනවද?" නිළධාරියෙක් ඇසීය.

"ඇත්ත වශයෙන් ඒක තේරුම් ගන්න එහාට යන්න මිනිස් වඩාත් සෙබරියවත් වූ මම කිමි."

"හැබැ-ටම?" කහු තළල රැලි ගත්වා ඇසී ය.

"මම වූණත් හිතුටේ නෑ, ඒක ඇහැට දකින කල්"

මහින්ද හා අනෙකුත් නිළධාරීන් විසින් කරන ලද විස්තර ඉදිරියේ වූවා ද කවමත් නො සෙල්වුණු විශ්වාසයින් පසු වුණු මම, රජරට සොහොයෙක් හා දිසුණුවක් ලෙස ඇති කර ගත් මුල් හැගීම පදනම් කරගෙන එහි ගොවියාගේ සරුසාර ජීවිතය ගැන විස්තර කියන්නට තිබෙයි.

සවුන් මට සවන් දීමෙන් සිටියේ මව්ගයෙනි. සියලු දෙනාගේ ම අවධානය මට ම යොමුව තිබුණේත් මෙහි පැමිණි මුල දී පීඩා විඳිමින් තිබුණු භීතමානයට හා සබකෝළයට ලංවූ හැගීම් මැඩගෙන - සේනාරත්න විසින් වරින් වර නගන ලද බාද කිරීම් ද මැද - දිගට ම කතා කරගෙන තිබෙයි.

"අත්ත බලන්න මහත්තය මගෙ පොයින්ටි එක මෙනෙත්දි ඔප්පු වුණා. මේ ලමය කියන්නෙ බොරුවක් නෙවෙයි. එයා එහෙ වියායෝ, ඔය පිරිසිදු ඇත්ත කිරිවෙ, එක හාල් සේරුව කපලයි ඔය ගොවිය අද ජෙඩියෝ ගන්නෙ, එක පෙළලට බයිසිකල් දෙක තුන ගන්නෙ. අර මම කිරිව අනිත් වික කළ දට කොහොම හිටි ද?"

සේනාරත්න රට හැදීමට තමා යොජනා කරන කරුණු ලැයිස්තුව නැවත කියන්නට පටන් ගත්තේ ය. ඊට බාද කරමින් කීප දෙනෙක් අනෙක් දේවල් අදින්නට වූහ.

"ඒක නෙවෙයි මුදලාලි, මේ අහන්න පොඩ්ඩක්, මම මේ මිස්ස හතුරුසිංහ ගෙ කතාවෙන් තේරුම් ගත්ත එකක්, ආණ්ඩුව රටට කරන සේවය ගැන කරන ප්‍රචාරය තමි හොඳටම මදි, එහෙම නේද මිස්ස පිල්ලා?"

"ඇත්ත තමයි, කොටින් කියනොත් අපිවත් දන්නෙ නෑ මේ තරම් වගක්."

"කොහොමද ප්‍රනාන්දු මහත්තය හරියන්නෙ? ආණ්ඩුව ප්‍රශ්න

කඩාකල්පල්කාරයෝ නෙ, හතුරෝ නෙ, අපේ මිනිස්වරුලට කිරිවට අහනව යැ?" යි තරහෙන් කීවේ ද සේනාරත්න ය.

"තවත් කාරණයක්, කියන අඩු පාඩු මග අරින්න මිනිස්" යි කී මම, රජරට සංවර්ධනය කිරීමට මා තුළ ඇති අදහස් ගැන කතාව පටන් ගන්නට ගියෙමි. එය හරි ගියේ නැත, අනෙකකුගේ කතාවකට සාවධානට සවන් දී ඉවසා සිටීමට බැරි තරමට මේ වන විට හැම දෙනා ම මත් පැනින් දෙඩමේ වී සිටියහ.

"බලන්නකෝ මුදලාලි මේ ලමය කියන කාරණේ ඇත්තනෙ, මේම මිනිස්වරට කියන්න එපායැ" යි තවත් වෙළෙන්දෙක් කීය.

"කියනව නෙවෙයි මම වෙලාවක ඒ ලමය මිනිස්වර ලගට එක්ක යනව" යි සේනාරත්න පයක් පුටුව උඩට ගනිමින් කීවේය.

එළිමහනේ අසුන්වලින් නැගිට කෑම සඳහා එන අඟර දඟර නැටුමක යෙදී වුන් තරුණ හා බාල පිරිසගේ හඬ ඇසිණි. සාලයේ ලොකු කෑම මේසයට මෙහා හරියක නැටුම විය. බිත්තිය අයිනේ තැන ඔවුන්ගේ පාවහන් පෙළට තබා තිබිණි. වැඩිහිටියෙක් ද තටත්තට ගොස් බොරුවක් කර තමා වට කර ගන්නට ආ කොල්ලන්ගෙන් කෙල්ලන්ගෙන් බේරී හඬ නගා සිණාසෙමින් ඉවතට පැන ගත්තේය.

මේසයට වටා දහයක් පහළොවක් රැස් වී සිටියහ. මම එකවර ම එහි නොගොස් දෙරටුවක් ලඟ රැදී නටන පිරිස දෙස බලා සිටියෙමි. වනගත අප්‍රිකාව පසුබිම් කොටගෙන සුද්දන් විසින් නිපදවන වික්‍රමයක, එකල අප පහත්ය, මිලේච්ඡ ය, අශිෂ්ඨ ය යි නිගමනය කළ වනවාරි නැටුම් දක්මක් පිලිබඳ මතක වහා මගේ සිතට නැගිණි.

මේ සාදයේ දී බාලයන්ට මත් පැනින් සංග්‍රහ කෙරෙනු මම හුදුවිමි. එහෙත් නටන හැම එකෙකුගේ එකියෙකගේම දෙනෙත් මිලාන වී තිබුණේ නැටුමෙන් නැගුණු රාගයෙන් පමණක් නොව අමතරව ලද මත්පැනින් ය යිද සිතා ගැනීම දුෂ්කර නො වීණි. නැටුමෙන් ම ලද රාගයක් ගැන මා මෙහි සඳහන් කළේ ඔවුන්ගේ දෙනෙතින්, මුවෙන්, දෙවුරෙන්, දෑතින් - ලැමෙන්, බඳෙන්, උකුළෙන්, දෙවටොරින් ජනනය කළේ එකම දෙයක් බැවිනි. ඔවුන් නැටුවේ "ඇඳට යමල්ලා ඇඳට යමල්ලා" යන රිද්මයෙනි.

තරුණයන් හා තරුණියන් පමණක් නොව අඟ පසක් නො මේරූ ළමයෙක් - වයස අටේ දහයේ දරුවන් හා දුටියන් - ද "ඇඳට යමල්ලා ඇඳට යමල්ලා" යන රිද්මය අනුව මෙසේ තට්ටු උත්තේ

අම්මලාත් තාත්තලාත් සොම්නසින් හා උඩගු කමින් පිරුණු ඇස් ඇති ව බලා සිටියහ. එක අම්මා කෙනෙක් තවත් අම්මලා ඇඟිල්ලෙන් ඇස "අර මගෙ දු ය" "අර මගෙ පුතා ය" යි අභිමානයෙන් කියන කල එතැනින් ඉන්නෙ මගෙ එකා ය" යි පිළිතුරු ලැබිණි.

නැවුම්ව හවුල් නො වුණත් සංගීතයටත් ඇ රිද්මයටත් ගැලපෙන ගමනින් පිය නගා ගැමිණි පදමිනි.

"බඩගිනි නැද්ද?" යි මගෙන් ඇසුවා ය.

"මම තව විස්කි එකක් ඇත්නම් හොඳයි" කියන්නට සිතුවාත්

"එහෙනම් කමු" යි මම කිමි.

"එන්න"

මම ඇස සමග මේසයට ගියෙමි.

"කැමති නම් අතින් ම කන්න" ය යි කියමින් ඇ මා අතට පිනානක් දුන්නාය.

මේසයට හොස් බෙදගෙන කැමති තැනෙක වාඩි වී කන්නට තිබිණි.

"මේ මේයින්ට නැබෑටම මහත්සි නැද්ද?" යි පදමිනියේ මම කීවාය.

"එළිවෙන කල් තටයි ඉඩ දුන්නොත්. ගිය පෝයට අපේ කාණ්ඩේ ලිට්ල් හට් කිහිල්ල ආවෙ පාන්දර"

"අද පදමිනි සිල් අරගෙන ද?"

"එයාට දන් පරමනන්ට පාවිත කෙනෙක් ඉන්නවනෙ. කොයි වෙලාවේ තරන්න බැරිද?"

"දන් ඉතින් කැම කන්න" ය යි සේනාරත්න කෑ ගැවේ ය.

නැවුම් තතර විය.

රාජසේකරත් මාත් සිටිවර්ධන නම් වෙළෙන්දෙකුත් පෙරේරා නම් නිලධාරියකුත් කෑම ගත්තේ එක ළග අසුන්වල ය.

පෙරේරා කතා කර ගන්නට බැරි තරම් මත් වී සිටියේය. ඔහු කෑම පිඟාන අතේ තියාගෙන සිටියා මිස කෑවේ නැති නිසා මා හිතන විදියට අඩුවෙන් අඩුවෙන් ම බොන්නට ඇත්තේ

විස්කි දෙකකින් තතර වුණු මා පමණි. අප කෑම කන අතර වේටර්වරු දිසි අතින් ගෙන පිරිස මැදින් යමින් අඩු පාඩු පිරවුන.

"නාම නෑ නෙ කලාණි මගෙ වැඩේ හරි ගියේ." යි පෙරේරා එතා සිටි කලාණිට කතා කර කීවේ නෝක්කාඩුවක හඩිනි. ඇය කෑම කන්නට පටන්ගෙන සිටියේ නැත.

"මොකක්ද මිස්ට පෙරේරා"

"අනේ අනේ මතකත් නෑ. මගෙ පුතාගෙ අර වැඩේ ගැන කතා කළේ නෑනෙ"

පෙරේරාගේ පුතා ගැනවත් ඔහුගේ රක්ෂාවක ගැනවත් සිහියට නගා ගන්නට තවමත් අසමත් වූ එකියෙක ලෙසින් බලා සිටි කලාණි වෙනුවෙන් වහා පිහිටට ඉදිරිපත් වූයේ ඇයගේ සැමියාය.

"කොහොමද මිස්ට පෙරේරා කලාණි කියල මතක තියා ගන්නෙ. එකක් ද? කාගෙ හරි ප්‍රමෝෂන් එකක් වුන්සර් එකක් අයෙ ඉන්ටර්වි එකක්. ළමයි ගැනවත් බලන්න වෙලාවක් නෑ. ඕවට ඇවිදින එක තමයි" රාජසේකර කීවේ දුක් ගැනවිල්ලක ලෙසින් මා දෙස ද බලාගෙන ය.

"ඇවිදින්න දෙයක් නෙවෙයි මේක. කලාණිට සුඵ වැඩක්. වැලිගෝන් කරන එක විතරයි.

"එහෙම තමයි හිතන්නෙ. වැඩක් කරව ගන්න හරි අමාරුයි මිස්ට පෙරේරා මේ මිනිසුන් ගෙන්. මම කතා කරන්නම්කො කොහොම වුණත් වෙයාමන්ට"

"ඇත්තමයි මුදලාලි" සිය බිරිද ඉවතට ගිය පසු රාජසේකර කීය. "අපි ආණ්ඩුවෙයි සංස්ථාවලයි ඔය යමක් කමක් කරන්න පුළුවන් කීප දෙනෙක් දන්න අඳුනන නිසා හරිම කරදරයක් වෙලා තියෙන්නෙ. කලාණිට නෑ බේරිල්ලක්. මම නම් ඕව බාර ගත්තෙ නෑ. එයා එහෙම නෙවෙයි. කවුරු මොනව කිව්වත් එයාගෙ හිත හොඳනෙ. සේරම ලෙඩ බාර ගන්නව. අන්තිමට හොඳකුත් නෑ"

"දන් කාලෙ කොහෙද මහත්තය උදවුවක් කරල හොඳ නමක් ගන්නෙ"

"අපිටත් ඒකම කොහෙද මහත්තය උදවුවක් කරල හොඳ නමක් ගන්නෙ"

"අපිටත් ඒකම නෙ මිස්ට රාජසේකර වෙලා තියෙන්නෙ" පෙරේරා

සාවකු හඬකින් කීය. ".....අපිත් අපේ රාජකාරිය විතරක් තරමක් ඉන්නවා නම් කිසි කරදරයක් නෑ. අපිත් මේ යාචකමට රෙකුලායියාවත් පිරිත් වැඩ කරනවා. යාච කමට, දන් ගිය සුමානෙ අර රෙදි කොටස ආව වෙලාවදී, වෙලාවට ගන්න ද මම දුටුල පැනල....."

"ඒක තේන්නම් මිස්ට පෙරේරා මමත් මේ කියන්නෙ ගියේ. කලහය මේ රටේ නැති හැමෝම ම උදව් කරන්න යනවයිත් මිස්ට පෙරේරල වගෙ හිතවත් ප්‍රයෝජනවත් කෙනෙකුට වත් උදවුවක් කර ගන්න වෙලාවක් නැති වක නෙ. ඒක නෙ මම කියන්නෙ"

"නෑ රජා දෙවේ අඩයි අනිකෙ අඩයි අපිට තේරෙනවා. අපි වැඩක් කිරීමට ඒක මතකත් නෑ. ඒව හරි නෑ. මගෙ පුතාටත් ජොබ් එක ගන්න හිඬුණ රුපියල් දහක් අතේ තිබ්බ නම්"

"මොකක්ද මිස්ට පෙරේර ඒ කැන කතාවෙ තේරුම?" රාජසේකර ඇසුවේ කෝපයෙනි.

"කැන කතාව! ඉතුරු වික මම කියන්නෙ නෑ" යි කියමින් රාජසේකර ඇසුවේ කෝපයෙනි.

"ඒ ඒ මහත්තය කැව නම් බිච්ච නම් අපි ඒ විදිනට....."

"කැන කතාවෙන් බාගයයි මම කිව්වෙ. අනිත් ටිකත් අහන්න ද ඔනෑ"

"මහත්තය වාඩි වෙන්න"

අසල වූ කනපුල්වත් මත අවසන් නුවූ පිඟාන නැඬු පෙරේරා හැන්දක් ගැරුප්පුවත් ඒ මත දමීය. පිගන් ගැට්ටේ වැදී ගැරුප්පුව පළසවත් හැන්ද ලාල්ලුවත් විසි විණි.

"මිනිස්වස්ල හිටිය පළියට සේරම කරගන්න බෑ. තේරුණා ද? අපිත් ඔනෑ. සිපාට්මන්විස්වල වැඩ කෙරෙන්න අපි අනිත්. අපේ උදව් නැකුව ඒ හොල්ලට"

"හරි හරි. නෑ කිවුවො? වාඩි වෙන්නකෝ"

මේ වන විට පෙරේරාගේ හඬ තව කවත් උස්සන්න විය.

සාලයේ කැන කැන වැඩි වී සිටි අයගේත් කැම දිසි රැගෙන මවුන් වෙත යමින් අඩුපාඩු පුරවමින් සිටි සේවකයන්ගේත් අවධානය අප සිටි සේවකයන්ගේත් අවධානය අප සිටි නැනට යොමු විය.

"මොක ද මොක ද?"

"කවුද?"

"ඇයි කතාව?"

පෙරේරා නිහඬ නොවීය. අසල කැම කමින් සිටි අනෙක් අය ද මුලදී කර ඔසවා බලා, පසුව කීප දෙනා බැහින් අප සිටි තැනට මා වූහ. සිදු වූයේ කුමක් දැයි හැමෝම එක වර ප්‍රශ්න කරන්නටත් කතා කරන්නටත් හිසෙන් සාදය නැවත ගාලගෝට්ටියක් බවට පත් විය.

අන්තිමට පිරිස සන්සුන් වූයේ පෙරේරා බිරිඳත් දුවරු දෙදෙනාත් සමඟ සිට ව ගියායින් පසුව ය. මේ අප්‍රසන්න ජනක සිද්ධියේ බරෙන් නිශ්ශබ්ද වූ අය සිදු වූ දෙයක අග මුල සොයන්නට යළි රහසින් කතා කරන්නට පටන් ගත්හ.

ඉතිරි අමුත්තෝ ද බලාපොරොත්තු වූණාට කලින් පිටත් ව ගියහ සමහරෙක් ගියේ කෝපි බීමටවත් නො සිට ය. තවත් ටික වෙලාවක් එහි රැඳෙන්නට මට සිදු විය. පිට උදවිය ඉවත් වෙත්ම ගෙදර අප නැවතත් කතා කරන්නට පටන් ගත්තේ පෙරේරාගේ සිද්ධිය හැන ම ය.

"මට දුක අරුමැක්කෙ මේ ළමයක් හාපුරා කියලා ආව දවසෙම....." පද්මිනීගේ මව මා දෙස බලා කීවාය.

"කමක් නෑ දන ගන්නත් එක්කල හොදයි" පද්මිනී මට වඩාත් ළං වී කීවාය.

"මොක ද මේ අමුත්තක් යැ?" යි තරහෙන් මෙන් කීවේ විපුල ය."හැමදම ඔහොමනෙ. පාටියක් ඉවර වෙන්නෙම බකට් එකකින් ඇයි. ඉතින් කාත්තට කියනවනෙ නටන සල්ලි"

"එහෙම යෑ ළමය. උදවුවක් ගන්න ඉන්න මිනිස්සු. ඉඳල හිටල සංග්‍රහයක් කරල....."

"හරි තාත්ත. අපි නිකම් පිනට උදවු ගන්නෙ නෑ නෙ උත්තෙන්. අපි ඔය මොන වැඩක් කළත් හාන දීල ඇති හරියට. තව උන්ට බොන්නත් දීපල්ල. අන්තිමට බැනුනුත් අහනව"

මොකක්ද ඔය අද කතාවෙ මුල?"

"නෑ මමයි නිමලයි පෙරේරයි අනන කැම කත කොට....." රාජසේකරට කියා ගත හැකි වූයේ එපමණකි.

"නෑ තාත්තා එයයිගෙ පුතා ජොබ් එකක් ඉල්ලල තියෙනවා. මට

ඒ ගැන බලන්න කිව්ව. මම ඒ ගැන වෙයාමන්ට පැලිගෝන් කරන්න ඉන්න කොට කඩරාල් අංකල් කිව්ව ඒ කොල්ල අනෙක් පැත්තේ එකෙක්ල. පෙරේර දන්නෙ නෑ පුතා ගැන"

"පෙරේර නොදන්නව්ව සෑම කිව්වම නම් ඇත්ත වෙන්න ඇති" යි කීවේ ඔව් ය.

"මේකේදී විතරක් නෙවෙයි හොඳට මතක තියා ගන්න ඕනෑ. විරුද්ධවාදියකුට විතරක් උදව්වක් කරන්න එපා. අන්තිමට කාගෙවත් ඇහව නෙවෙයි මගෙ ඇහව මිනිස්වරුල එන්නෙ"

"ඒක හේත්තම් අර සෑම දෙවියෙක් වගෙ නොහිටින්න ලොකු දු ඕකත් කරල දෙනව"

"කඩරය නොහිටින්න ලොකු අක්ක ගස්" ය යි නාලිනි කීවේ සිය වෙට නො ඇසෙන කරම් පහත් හඬිනි.

"පෙරේරගෙ නෝක" මෙරාය සේනාරත්න නැවත පටන් ගත්තාය. ".....ආව වෙලාව ඉඳල කණක් ඇහිල ඉන්න නෑ මගෙ ලගම කැරකි කැරකි අනේ කලාණ්ඩම මතක් කරන්න මේ වැඩේ ගැන කිය කියා....."

"අනේඅර දුල දෙන්නගෙ තියන ආඩම්බර. නටන්නත් ආව තව. ස්වෙස් එකක් ගන්න දන්නෑ....." නාලිනි, පෙරේරගෙ දුල දෙදෙනාගෙන් පටන් ගත් මේ කතාවය අක්කලාත් අම්මාත් එකතු වී වේලාසන පැමිණ සිටි අනෙක් කාන්තාවන් ද පුවතියන්ද ඇදගෙන උන්ගේ ඇඳ කුඳ විවේචනයෙහි යෙදී විනාඩි කීපයක් ගත විය.

"පෙරේරා කිව්ව කට කැඩිව්ව කතාවක්. මම මේ ගෙදර නිසා ඉවසුව...."

"මොකක්ද රාජ ඒ?"

"නෑ මේ....."

"උෟ කියනව. උෟ කියනව..... මේ රුපියල් දහක් අකට දුන්නනම්....."

"මොත්මොනව?" කලාණ්ඩු තමා ලග සිටි නැගෙනහිරෙන් උර හිසට අත තබා පසෙක කරගෙන සැමියා වෙත ඉදිරියට එමින් ඇසුවාය. ඇයගේ බැල්ම හා ගම්නම අභියෝගයකි. "මොකක්ද උෟ පුළුවන කිව්වෝ? ආයෙත් කියන්න බලන්න"

"නෑ ඉතින් මම ඒ වෙලාවට....." රාජසේකර සිය බිරිඳගේ කෝපයෙන් දැවෙන දෙනෙත් මග හරිමින් කිය.

සැමියාට තවත් ලංවූ කලාණ්ඩු බිමට නැඹුරුව තිබුණු ඔහුගේ මුහුණ පොඩි ලමයකුගේ මෙන් නිකටින් අල්ලා තමා වෙත හරවා ගත්තාය.

"උෟ මුණටම ඔයාට ඔහොම කිව්වම ඔයා කරබාගෙන අහගෙන ගිටියා නේද? බලන්නකො අයිය මෙයත් පිරිමියෙක්ද?"

කලාණ්ඩුගේ අත සැමියාගේ නිකටින් පිළිහුණේ පිළිකුලෙනි.

"තංගි දන්නෙ නැද්ද රාජගෙ හැටි හැබැටම? ඔච්චට අත හේදුවත් රාජ කරන්නෙ ඉවසන එක. ගෙදරදීය කියල බලන්නෙ නැතුව අරාට කණට දෙකක් දුන්න නම්"

"අනේ මොනාටද මට ඇහුණ නම්"

"නෑ දුව ඔව් මොනවද. ඒ මිනිහ බිල"

"බිව්ව නම් උෟ බිව්ව විදිහට ඉන්න ඕන නේද? යි දැනින් ම සරම දණ තෙක් ඔසවා ගනිමින් පුටුවෙන් නැගිට ගත් සේනාරත්න බිරිඳ දෙසට හැරී කීවේ කලින් සිටම පැවැති තරහක් ඇත්තකු ලෙසිනි. "නිකම් ලැබුණු පළියට කණමොද වාගෙ බිල පුළුවන්ද මගෙ ගෙදරදී මගේ දරුවන්ට අපහාස කරලා යන්න? පරබල්ලා මිනිස්වරුට පැලිගෝන් කරලා මම ඕකට හෙටම යවනවා කන්කසන්තුරේට"

"ඕකට අරින්න තියෙන්නේ ගෙදර"

"තාත්ත උෟ කන්කසන්තුරේ යවන්න ඕනැත් නෑ. අයිය ගෙදර යවන්න ඕනැත් නෑ. පෙරේරට කරන දේ මම බලාගන්නම්. ඔය දෙන්නත් කපා කරන්නේ සිහියෙන් නෙව්. දැන් කිව්වට හෙට වෙනකොට දෙන්නටම මතක නෑ ඔය මුකුත්. හැබැයි මම එහෙම තෙවෙයි" කී කල්යාණී සිය සැමියා දෙසට නැවත හැරී මඟක් රවාගෙන සිටියේ. 'හොඳයි උඹත් යමක්කො ගෙදර' යි යන තරවුව ඇති ව ය යි මට සිහිණි.

"අද රාජයියට ගෙදර ගියාම දෙහි කැපිල්ල ලැබෙයි." ය යි නාලිනි මගේ සිහිවිල්ල නිවැරදි බව ඔප්පු කරමින් උරහිස් තට්ට තට්ට කීවාය.

කෙසේද යන්න අසන්නාට පසුව පද්මිනීගේත් මගේත් විවාහය සඳහා දින නියම විය. ඇය මේ මුළු කාලය දිගටම හැසිරුණේ අප දෙදෙනා මෙම ආත්මයේ දී ද අමු කැමියන් වශයෙන් කැටිත වසතු වීමට සංකල්ප දිගටම පනාගෙන පැමිණි බවට හැඟීමක් මගේ සිතෙහි තහවුරු වන අන්දමට ය.

සමාජ තත්ත්වය හා වත්පොහොසත්කම අතින් කවර පරතරයක් තිබුණත් සිතූම් පැතුම්, අදහස් උදහස්, රූපි අරූපිකම් හා හරයන් අතින් අප දෙදෙනා අතර විරල විදියේ සමානකමක් ඇතැයි ඇයගේ හැම වචනයකින් ම බැල්මකින් ම ක්‍රියාවකින්ම මට දිගට ම ජිත්තු යන්නට විය.

මගෙන් ඉගෙන ගත් ශිෂ්‍යාවක ව සිටිය දී ඇය මා තුළ පැවැති හැඟීම් ආපසු මතක් කර ගත නොහැකි තරමට අතීතය තුළ වැළඳී යන්නට විය. අතීතය තත්ත සත්‍යයෙන් යුතුව මා ඉදිරිපිට මැවුණේ එක් මොහොතට පමණි. එද පද්මිනී නොව කුසුම් සම්බන්ධව කරගෙනය.

උත්සව කටයුතු සිදු විය යුතු ආකාරය ගැන මගේ ස්වාධීන මතයක් ඉදිරිපත් කරන නිදහසක් ලබා ගැනීමට මුළුමනාවක් පවා මට නොවිණි. මම ඒ අංශ ගැන නො හැවුණෙමි. මට ම හතුරකු ව සිටි සිත කුරුල්ලකු මෙන් නිදල්ලේ යමින් තිබුණු ඒ මාස කීපය ඇතුළත මම එක පැත්තකින් අම්මාත් අනෙක් පැත්තෙන් පද්මිනී හා ඇයගේ වැඩිහිටියකුන් කරන හැම යෝජනාවකට ම හඳුවන් නැත්තකු සේ එකඟ වීමට වඩාත් නිවැරදිව කියතොත් යටත් වුණෙමි.

පෝරුවේ සිටිත් පිටින් හා මඩු සමය ආදී හැම දෙයක් ම සේනාරත්නලාගේ සිතූම් අනුව සංවිධානය විය. හෝටලයේ උත්සවයට කලින් දවසේ ගමේ අසල් වාසීන් හා සමහර නෑයන් ගෙදර කැඳවා සංග්‍රහයක් කළ යුතු බව අම්මාගේ පමණක් නොව තාත්තාගේත් ආශාව විය. නියම "මගල් ගෙදර" වශයෙන් ඔවුන් අගය කළේත් එය යි. දින ගණනක් තිස්සේ වී කම්බා වේළා කොටා, දර පළා, මඩු සාදා, කැටි පෙට්ටි සකස් කර මහත් ව්‍යායාමක යෙදීම අම්මාට විශාල සතුටක් විය.

කිසියම් අවශ්‍යතාවයකට කොළඹ ගොස් මා සවස ගෙදර පැමිණියේ මෙසේ මහත් කලබල ස්වාභාවකින් අසල්වාසීන් අපේ

අම්මා කැටිපි පෙට්ටි සුදනම් කිරීමට යොදාගෙන තිබුණු දවසක සවස් කාලයේ ය. මනමාලයා මා මුළු ද මේ කිසිවකට මගෙන් ඉවුරිය යුතු වැඩ කොටසක් නොවුණ අතර අම්මා මගෙන් එවැන්නක් බලාපොරොත්තු වුණේ ද නැත. ඇත්ත වශයෙන් උත්සවයේ මෙම අංශය මගේ නොව අම්මාගේ ය.

මා කාමරයේ ඇඳුම් මාරු කරමින් සිටින අතර, පිටු පස බරාදය දෙසින්, සෙතරත් හෝ ගාමිණි හෝ සවුලේ වෙතත් කෙතෙකු හෝ සමඟ කතාබහේ යෙදෙමින් ඇය නැගු සිතා හඬ මට ඇසුණේ මගේ සිත වහා දවමිනි. අවුරුදු ගණනකින් මගේ සවනන වැටී නැති ඇයගේ සිතා හඬ අන්තයවත් එහා තැනෙන සිට පැමිණි එකක් ලෙස හැඟෙන්නට විය. එහෙත් හඳුවනට එය කෙතරම් සුපුරුදු ද? දෙවියනි, මේ සිතාසෙන්නී කුසුම්ය.

එතැන් සිට මා දිගට ම හැසිරුණේ ආත්මයකින් තොර එකකු මෙනි. පද්මිනීත් ඇය හා නවත් දින කිහිපයකින් සිදු වීමට යන විවාහයත් හැම එතැනින් ඇරැඹෙන සමස්ත අනාගතයත් යන සියල්ල කුසුම්ගේ සිතා හඬ විසින් සිතෙහි නගන ලද බිහි දල්වලින් මොහොතකදී දවා හරිනු ලැබීය. මිය ගිය බවට ම විසින් සිතන ලද අතීතය ඒ ගින්නෙන්ම නැවත ප්‍රාණය ලැබී ය. අපගේ නිවසට ගෙවැදීම නිමිත්තෙන් පැවැති උත්සවය සඳහා සුදනම් වෙමින් සිටි දවස් කීපය මට වහා සිහිපත් විය. නිවසෙහි අද පරිසරය එම අවස්ථාව හා කෙතරම් සමීප ද? කුසුම් පැමිණ නො සිටියත් වටපිටාවේ මෙම ස්භාවය විසින්ම මුළු ද මට යටගියාව මතක් කර දිය යුතුව තිබිණි.

අන්තිමට මම ඇය දුටුවෙමි. මා දිද ලකට ගොස් මුහුණ සෝදගෙන එන විට ඇය රෝහණ සමඟ කථා කරමින් බරාදයේ සිටියාය. ඇය නිසා මගේ සිත දස දහස් වර දුටු ඇත. එහෙත් - එහෙත් කලකට පසු මෙසේ ඇය දකින්නට ලැබුණු අවස්ථාවේ මගේ ස්වභාවය වෙළා ගත් අන්දමේ ගින්දරක් මට ජීවිතයේ ඉන් පෙර හෝ පසු ව හෝ කිසි විටෙක දැනී නැත.

රෝහණ හා කතාව වහා නතර කළ කුසුම් ඇසිපිය නො හෙළා මා දෙස බලා මුත්තාය. තෙත් ගතියකින් යුත් ඒ දෙනෙත් විෂ මුමයක් මෙන් මා වෙත දෙවරයක්, ද්වේශයක් හෝ ක්‍රෝධයක් පිට කළේ නම් මට ඇයය සමාව දිය හැකි ව තිබිණි. ඒ වෙනුවට ඇයගේ නිර්මල තුවන් පුරා පිරි තිබුණේ අපගේ සම්බන්ධයේ ඉතාම සුන්දර අවදියේ දී වත් දක්නට නො ලැබුණු තරම් දැඩි සෙනෙහසකි. දයාවකි. ආදරයක්

For E-Flash

adrika 15

හා කරුණාවකි. සියල්ලට වඩා කුසුම් පිටුවක් වඩා සුන්දර ය. රුකියා

මම අප්‍රාණික ව කාමරයට වැදුණෙමි. හදවත දවන අග්නිය නිවස ස වති වූ සජීවී - අජීවී සියලු වස්තූන් ද හෂම වන ලෙස විට කරුණාවේ ප්‍රවමනාව දැඩි පිඩනයක් මෙන් මට දනෙන්නට විය.

කුසුම් හා ඇයගේ පවුලේ උදවිය රැ කැමට ද නතර වූහ. ඇය, ලෝ වියේ සිට අවුරුදු ගණනක් හුරුපුරුදු නැතත් වන අප නිවසෙහි ඉවුම්පිහුම් ඇඳි කටයුතුට නමින්නේ කමකින් යුතුව යෙදී සිටිනු වැඩිපුර එළිපෙහෙළියට නො පැමිණියත් මම දුටුවෙමි. අන්තිමට මා ඇය කාමරයට කැඳවා ගත්තේ කුමක් කියන්නට දැයි පැහැදිලිකමක් මා තුළ නො වීණි. මට ප්‍රවමනා කළේ ඇයට දෙඩන්නටය. ඇයට යමක් පැහැදිලි පැහැදිලිකමක් මා තුළ නොවීණි. මට ප්‍රවමනා කළේ ඇය හා දෙඩන්නටය. ඇයට යමක් පැහැදිලි කර දෙන්නටය. මාත් පද්මිනීන් අතර විවාහය මග පාදුණේ කෙසේ ද යි ඇයට විමතියක් ඇති බවට කිසිදු සාකච්ඡා නැත. ඇය පාසලෙන් අස් වූ විගස පද්මිනීන් මාත් අතර ඇසුරක් අලුත් මුහුණුවරකින් හටගෙන එහි ප්‍රතිඵලය හැටියට මෙම විවාහය තීරණය වන්නට ඇතැයි හැඟීම ඇය තුළ පවතින්නට ඉඩ ඇත. සිදු වූයේ කුමක් දැයි ඇයට කිව යුතුව ඇත. ඇයට කැනසීමක් ලබා දීමට නොවේ. මගේ ආත්මාර්ථකාමී සිත බරකින් නිදහස් කර ගනු පිණිස ය.

කියන්නට බොහෝ දේ තිබුණත් මට කිසිත් කියා ගත නොහැකි විය. මට කුසුම් අහිමි වූවා ය. ඒ අම්මාගේ බලපෑමෙනි. එහෙත් මා පද්මිනීගේ ඇසුරට වැටුණේ වැඩිහිටියන්ගේ ප්‍රවමනාවක් උඩ නොවේ. මා කුසුම්ට අහිමි වූණේ තමාගේ ම වරදිනැ යි ඇයට කීමේ අයිතියක් දත් මට නැත.

ඒ අන්තිම මොහොතේත් ඇය හැසුරුණේත් කතා කළේත් දෙමාපියන්ගේ මතය නොතකා විවාහ වෙමු යි මා නැවත නැවතත් කළ යෝජනාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් තවමත් පසුකැටිලි නොවන - දැඩි ආත්ම විශ්වාසයෙන් යුත් එකියක ලෙසිනි.

"කුසුම්ට කියන්න බොහෝ දේවල් තියෙනවා" යි මා දුබල ලෙස කියන විට " මම ආපම ඒව අහන්න නෙවි" යි ඇය ස්ථිර සාර හඬින් කීවේ වූව අහිංසා ම දෙ පයින් පාහාගෙන ය යි මට හැඟිණි.

"මම ආපම ඔයාට සුභ පතල යන්න..... මගෙ ගමන නිරපරාධ වූණය කියල හැඟීමකින් මට ආපහු යන්න ඉඩ තියන්න එයා විස්වාස කරන්න! මම ඔයාට සුභ පතන්නෙ බොහොම පිපිදු සිසි අවංකවමයි"

අවංකව! අවංකකමට සීමා පැනවිය හැකි වීණි නම් කොපමණ නොදදී? අපගේ සම්බන්ධයේ කිසියම් අවස්ථාවක දී අවංකකමට සීමා තත්වය දැමීමට කුසුම් සමත් වූණා නම් අපේ ඉරණම මුළුමනින් ම වෙනස් කළ හැකි ව නොතිබිණි ද?

"මම එදට එන්න ඕනෑ ද?"

"මම ඒක කොහොමද කුසුම්ට කියන්නෝ?"

"මම දන්නෙ නෑ. ඔයා කියනවනම් මම එන්නම්"

"ඔයාට එන්න පුළුවන් ද?"

"ඇයි බැවි? මට පුළුවනි"

"එහෙනම් ඒක මට ලොකු සතුටක් කුසුම්"

"මට ලොකුත් ඒකයි. ඔයාගෙ සතුට, ඔයාගෙ යහපත..... මම හෙම එන්නම්"

ස්ත්‍රී භාවයේ ඒ උදරත්වය ඉදිරියේ මම තව තවත් බෙල හිත විමි.

පද්මිනී සේනාරත්න විවාහ කර ගත් මම මටු සමය ගෙවා, ඇයගේ නෑයන් ද පිරිවරා එක් පෝය දක අපේ නිවසට පැමිණියෙමි. වාරිකුසක් ද හැටියට මගේ පවුලේ උදවියත් සමග වළක දා ඇයගේ දෙමාපියන් බැලීමට යන්නට අපට සිදු විය.

ඒ, අම්මාත් තාත්තාත් "සේනානි" නිවසට ගිය දෙ වන අවස්ථාවය. මුලින් පද්මිනීගේ පියා කියා සිටි පරිදි සිරිතක් හා සම්මතයක් වශයෙන් විවාහයට කලින් එක් වරක් මගේ දෙමාපියන් බවුනට මුණ ගැස්වීමට මට සිදු විය. සවස් වරුවක ගිය අපි ඒ අවස්ථාවේ පැයකට වඩා එහි ගත නො කළෙමු.

"හිතන්න බැවි තරම් ඉහළ නැතත් ය." යන හැඟීම විනා සේනාරත්න පවුල මෙතරම් තත්ත්වයක වන්නට ඇතැයි ඔවුන්ගේ සමාජ මට්ටම හා ධනවත්තම ගැන ප්‍රමාණයක් සිතින් තක්සේරු කර ගැනීමට තරම් ධනවතුන්ගේ ලෝකය හා ජීවිතය ගැන අවබෝධයක් වත් අත්දැකීමක් වත් අපේ මව්පියනට නොවිණි. දෙවොලකට මෙන් ඒ පුරිසල් මැදුරට බවුන් ඇතුළු වූයේ හත්තියක් බිය හා වකිතයක් මිශ්‍ර හැඟීමෙන් කැළැඹුණු සිත් ඇති ව බව මුහුණවලින් ම පළ විය.

විවාහ වූ ද සිට මෑතක් වන තුරු අවුරුදු නෙණක් හිස්සේ

තමාගේ භූමිය තමාගේ ඵලාංගය මෙකොටස් දිනකට සැතපුම් ගණනාවක් වන්නට ඇවිදීමෙන් ගොරෝසු පුණ්ණ දෙසා, සුචිකතසු ගෙන දෙන පළා ගෙන නැරෙන ලෙස පරිස්සමින් කඩමින්, අම්මා ඔවුන්ගේ විශාල විසික්ක කාමරයට ඇතුළු වූයේ ඔයාදුකමින් හා පරිස්සමින්, සේනාරත්න සුඛ දෙවනසේ නො පෙන්වා සාදරයෙන් ඔවුන් පිළිගත්ත. එහෙත් ඔහු දෙමාපියන් කතාකතම හවුල් වූයේ කමන්ගෙන් පිට වන කවර තම වචනයක් අනුවන වේ දැයි කියෙත්. සැකයෙන් හා ප්‍රවේශමිනි.

දෙපක්සේ වැඩිහිටියන්ගේ සමඟ වෙන - වෙන ම සාකච්ඡා කර, ඒ වන විට විවාහය පිළිබඳ දින හා තැනැත් ඇතුළු සියලු කරුණු මෙදිනට තිබුණේ ඒවාට පොදු එකඟත්වයක් පළ කිරීමක් ඔවුනොවුන් දන - හැදින ගැනීමක් පමණි.

ඔවු සමයෙන් පසු ව ගිය අවස්ථාවේ දවල් කෑමට තහර නොවී බැරී විය. අපේ පවුලේ අය අසරණ තත්ත්වයකට වැටීම වලකනු පිණිස - නැතහොත් අසරණ වී ගෙවෙන කාලය හැකි තරම් කෙටි කරනු පිණිස මා සිතා මතා එහි ගියේ හරියට දවල් කෑම වෙලාව ආසන්නව ය. පද්මිනී එද අම්මා හා තාත්තාත් තම මල්ලිලත් තම නිවස පුරා තෑම කැන ම කැඳවාගෙන ගියා ය.

ඔවුන් එහි විසිතුරු බලමින් ගියේ කොතුකාගාරයක් - පැරණි පන්සලක් පළමු වරට තරමක පිරිසකගේ කුහුලත් විස්මයත් ඇති ව ය. පද්මිනී එසේ කළේ නැදිමයිලනට හා මස්සිනාලාට ස්ථානය හුරුපුරුදු කර වීමට ද නැතහොත් තම ජීවිතයේ ශ්‍රී විභූතිය ගැන හැඟීමක් ඔවුන් තුළ ඇති කරවීමට ද යි මම නො දනිමි.

අප එද ආපසු එන්න කලින් කොල්ලුපිටියේ කලානිකාගේ නිවසට ගියෙමු.

විලස දින කිහිපය ඇතුළත නැගමි වගයෙන් යන්නට කැත් ගණනක් කිසිණි. අපට වැඩිපුර නැයන් නො සිටියත් මංගලය අවස්ථාවේ තොරණ බැඳ මත ඉහළින් අප පිළිගැනීමට හා නන් අයුරින් ආයාචනා කිරීමට මූලික වූවන්ගේ නිවෙස්වලට හෝ යා යූතුම විය. සමහර තැනකට අප ගියේ කැමතුවය.

එසේ ආ ගිය තැන්වල දී පද්මිනී කිසිවකු සමඟ වැඩිපුර කතා කෙරෙහි නො යෑම එක අතකට ගණන් ගත යුත්තක් නො වීණි. ඒ කාලයට මතමාලියන්ගේ ගතිය යි කෙනෙකුට සිතන්නට පුළුවන් වී නැති. එහෙත් ඇය ගෙදර දී හැසිරුණු අකොරයෙහි ද ඊට වැඩි වූයේ නොවීණි. මා හා කාමරයට වී කාලයෙන් වැඩි කොටස ගත වූයේ නොවීණි.

ඉන් පිටතදීත් කාලයේ ඉස්තෝස්පුවේ හෝ කෑම මේසයේ දී අනෙක් අය අප සමඟ සිටියදීත් කතා කළේ මා සමඟ පමණි. පාසලේ දී අනෙක් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් ඉදිරිපිට දී වුවත් ඇසුරත් සංවාදයත් තමාට පමණක් සීමා කර ගැනීමට ඉංග්‍රීසිය උපයෝගී කර ගත් විදියට ම ගෙදරදීත් ඇය කතා කළේ ඉංග්‍රීසියෙනි. අම්මාගේ හා තාත්තාගේත් කරන්නට නැතහොත් ඔවුන් ඇයගෙන් ඇත් වීම වැළැක්වීම අප දෙදෙනාට පමණක් සීමා නොවුණු මාතෘකාවක දී මම සිතමහා ම හැම තැනදී ම සිංහලෙන් කතා කරන්නට ගියත් ඇය මා සිංහලෙන් කියන දෙයටත් හවුල් වූයේ ඉංග්‍රීසියෙනි. දෙපක්සේ එක තැන් කර නබා ගැනීමේ ප්‍රයත්නයක් වශයෙන් එක ම දෙය දෙබසින් ම කියන්නට නොයෙක් විට මට සිදු විය.

"ඒ" ළමයට සිංහල කතා කරල පුරුද්දක් නැ" යි කියා සැනසෙන්නට හෝ ආධර්මය වන්නට හෝ අම්මලා සමත් වුණා විය හැකිය. එහෙත් ඇය ගෙදර දී ඉංග්‍රීසි නොදන්නා සිය දෙමාපියන් සමඟ අපුරුච්ච මව්බසින් දෙඩන සැටි මතක් වන කල මගේ සිත වේදනාවකට පත්වීම නො වැළැක්විය හැකි කරුණක් විය.

ඒ වේදනාව ආරම්භයක් වූණ පමණකි.

සිය භාෂා මාධ්‍යය වෙනස් කර ගන්නා ලෙස පද්මිනීට අවමාද කරනු වෙනුවට තත්ත්වය මග හැර යන්නට මම පෙලැඹුණෙමි.

ගෙදරට පැමිණ සතියක් ගත වන්නටත් කලින්, නිවාඩුව අවසන් වීමට කිවුණු ඉතිරි දින කීපය කොළඹ බිට්ටුගේ නිවසෙහි ගෙවා දමන්නට මා සිතා ගත්තේ ඒ අනුවය.

"ඒක හොඳයි" අම්මා මගේ අදහස අනුමත කළාය. ".....අප මාළිගා වගෙ ගෙවල්වල ඉඳල කොහොමද හැබූව ම ඒ ළමය මේ වගෙ තැන්වලට පුරුදු වෙන්නෙ එක පාරට ම. ලයිට් නැ නාන කාමර නැ.මොකුත් නැ නෙ. කුමාවියො වගෙ හිටිය ළමයි නෙ"

අම්මාගේ වචන ඇය කෙරෙහින් බිට්ටු කෙරෙහින් දෙවරකට දෙවිදියක අනුකම්පාවක් මා තුළ ඇති කළේය.

"මෙවැනි ගෙදරක ඉන්නෙ කොහොමද?" යි පද්මිනී දුක් ගැනවිල්ලක් නැඟුවේ හෝ කෙඳිවි ගැවේ හෝ හැක. එහෙත් ඇය අපේ නිවසේ දී හැසිරුණේ බිට්ටුක විදිනට මිස ලේළියක හෝ නැනා කෙනෙකු හෝ වශයෙන් නොවේ.

සේනාරත්නලා කතා කරන්නේ මැති ඇමතිවරුන් හා රජයේ උසස් නිලධාරීන් තමන්ගේ සාක්කුවේ නැතහොත් තමන් ඔවුන්ගේ සාක්කුවල ය යි අතහෙත ඉන්නා කෙනෙකුට සිතා ගත හැකි වන අන්දමිනි. ඒ පවුලේ බලතල අනුව මට නගරායන්න පෙරෙයකට මාරුවක් ලබාගැනීම පහසුවෙන් කර ගත හැකි ව තිබිණි. ඇත්ත වශයෙන්.

"ලොකු දු නිමල්ව වය මය කාට හරි කියලා ලග කැනකට ද ගන්න බලන්නකො" යි මව කීවේ විවාහයටත් කලිනි.

"හදිසියක් නැතො. පද්මිනීන් ඒ පළාතෙන් ඇවිදලා හෙම ආවට පස්සෙ බලවුණො." යි මා කීවේ පද්මිනීන් මුහුණ බලාගෙනය. කතාවක් නැතිව පෑ සිතාව මගේ අදහස අනුමත කිරීමකෑ යි සිතන්නට මම වැයම් කළෙමි.

දේශපාලන හිතවත්කම් උඩ පත්වීම, උසස් විම් හා පහසු කැන්ඩලට මාරුවීම් ලබා ගත් රජයේ සේවකයනට මැතිවරණයකින් පසුව අත්වන ඉරණම පිළිබඳ කතාන්තර රජ රට වැනි දුෂ්කර පළාතකදී ඕනෑ තරම් මට අසන්නට ලැබී තිබිණි. කුමන ආණ්ඩුවක් යටතේ වුවද බාධාවක් නැති ව සේවය කල හැකි වන පරිදි රජයේ නිලධාරියා දේශපාලන සබඳකම් වලින් මිදී සිටිය යුතුය යනු මේ වන විටත් මගේ හැඟීම ව තිබිණි. ඒ නිසා මම ඔවුන් ලවා මාරුවක් ගන්නට පසුබට වීමි.

එක වර ම කොළඹ කිට්ටුවට නො එන්නට මා අදහස් කළේ තවත් කරුණු කීපයක් ද උඩය.

ආත්මය මිය ගොස් තිබුණත් අඩු තරමින් එහි අවතාරය සිතෙහි හොල්මන් කරන අවස්ථාවක දී හෝ පද්මිනීගේ තත්ත්වයට පැවැත්මට හා සුවපහසුවට සරිලන පරිදි මා කැන් මාරු කරන්නට හෝ වෙනස් වන්නට හෝ යෑම අවසානයක් නො පෙනෙන - කොයි මොහොතේ අතරම විය හැකි දැයි කිය නොහැකි - මහකට පිවිසීමකෑ යි මව පෙනී ගියේය.

සේනාරත්නලාගේ ලෝකයෙන් පද්මිනී ඉවත් කර ගන්නට එහි මාස කීපයක් හැසිරීමේ පළපුරුද්ද හා අත්දැකීම් ඇති මට පුවමනා විය. මුල දී එය අධ්‍යාත්මික හා මානසික පුවමනාවකට වඩා භෞතික හා ආර්ථික පුවමනාවක් විය.

නොලොව වශයෙන් මා සහභාගී වූයේ සුළු පටු මගුලකට නොහරි

නොලියට හා සහෝදරියනටත් ඇයගේ යෙහෙළියත් ලෙස පෙනී සිටි තරුණියන්ටත් ඇදුම් ද සුවඳ ද විලවුන් ද ගෙන්වා ගනු ලැබුවේ එංගලන්තයෙනි. ඇදුම් මෙන් ම සිතකරණයක්, වෙස් රෙකොඩරයක්, ඕනෑ නම් මෝටර් රියක් වුවද පිරවවීන් ගෙන්වා ගැනීම ඔවුනට අපහසු කාර්යක් නොවිණි. කලාණි සාරි කොහයක් ගෙන ඒමට සිංහපුරුවට හෝ බොම්බායට හෝ යන්නට කතා කරන්නේ අපේ අම්මලා සිතුරාද පොළට යවු යි කියන තරම් සැහැල්ලුවෙනි. විනිමය හෝ රේගු නීති රීති හෝ ඔවුන් ඉදිරියේ බාධක නොවිණි.

මේ තත්වයට ගැලපෙන පරිදි වැඩ කළ යුතුය යි තරයක් පිළිබඳ හැඟීමක් සිතට ගන්නට පවා අයිතියක් වත් පුළුවන්කමක් වත් මට නො වුණත් යන්නමින් හෝ ගැලපෙනැයි සිතූණු විදිනට වැඩ කිරීමේදී විවාහය සඳහා ඔරොත්තු නොදෙන තරම් මුදලක් මගෙන් වැය විය.

ඒ විවාහය යි.

ඔවුන්ගේ සාමාන්‍ය ජීවිතයත් ඊට වෙනස් නොවිණි. මසකට වරක් පිටින් කැම බීම ද සංග්‍රහ කිරීමට සේවකයන් ද ගෙන්වා විස්සි ද ඇතිව පවැත්වෙන සාදයකි.

සතියකට වරක් කොළඹ හෝවලයක රැ කෑමට යා යුතුය. සති කීපයක් ඇර දවසක මිගමුවේ, අලුත්ගම, බෙන්කොට හෝ උස්වැටකෙයියාවේ මුහුදේ නා සංචාරක හෝවලයක කා බී නවා දවසක් ගත කළ යුතුය. කොළඹට එන කෑම පින්තූරයක් ම නො බැලීම මදිකමකි.

විපුල හෝ කලාණි හෝ අද මටත් පද්මිනීවත් පිට නැතක දී කෑමකට ආරාධනා කළොත් මා එතැනින් පිට විය යුත්තේ ඊළඟ සතියේ මගේ ගණනේ දිනය නියම කරගෙනය.

දයාදය සඳහා සැහෙන දෙයක් මට ලැබිණි. මුදලින් දෙන කොටස තැන්පත් වූයේ පද්මිනී තමානි. දේපළින් ආදායම එක වර අප අතට ආවේ නැත. මා තමන් ලැබුණේ අලුත් ම ඔස්ටින් රථයකි. මේ හැර ගෙදර දෙර වියදම් සඳහා මසකට මුදලක් පද්මිනී අතට එන්නට පියා කටයුතු යොදා තිබුණේය.

ඉස්සර නම් මෙය මට ලොකු මුදලකි

මේ හේතූන් නිසා මට මගේ බිරිඳ ද රැගෙන ඔවුන්ගේ ලෝකයෙන් ඇත් වීමට අවශ්‍ය වී තිබිණි.

තමාගේ පැවැත්මට නැති ව ම බැරි පහසුකම්වලින් තොර දුෂ්කර පෙදෙසක පදිංචියට යෑමේ දී නිසැකයෙන්ම මතුපිය නැති හැටළු හා අමාරුකම් හැන විවෘතයට කලින් කිසි විටෙක පද්මිනී සමඟ මග සකස්වා නොකළේමි. කොටින් කියතොත් දැන් පියාගෙන අත්පසා ලෙස ඉරණමය බාර ගත් මා අතසට පොළොවට පෙන් වෙනස් ය යි ම විසින් කියන ලද අප දෙදෙනා එකතුව කෙසේ තම් කල දවස පොවත්තෙම් දැයි අනාගතය හැන කල්පනා කළේ වත්. පද්මිනී කී පරිදි වත්පොහොසත්කම් හා සමාජ තත්ත්වය කුමක් වුවත් පිරිමියකු හා ගැහැනියකු විදිහට පැලපීමත් එකතත්වයක් ඇති කර ගන්නේ කෙසේ දැයි ඇය සමග සහායක් කරන්නට ගියේ වත් නැත. එහෙත් කාලයකට පසුව චුලින් ම හෝටලයේ දී නවු වූ අවස්ථාවේ සිට නොයෙක් විට රජ රට හොඳී ජනපද හා එහි මගේ රාජකාරී වැඩ. තව්‍යානා විවේකය ගෙවන අන්දම ආදී වශයෙන් ම විසින් සවිස්තරව ලෙස සපයන ලද තොරතුරු අනුව, එහි තමාට ඇති කර ගන්නට ඇතැයි ගැඹුරට කල්පනා නොකර මග සිතා ගනිමි. ඊටත් වඩා පද්මිනී සිය ආලය මට පළ කරන්නට ඇත්තේ මා පිළිබඳ සියලු දේ දැනගෙන විය යුතු ය යි මා කුල අදහස් විය.

මා රාජකාරී කළ පෙදෙසේ පදිංචිය ගැනත් ඇය කිසි නො සතුටක් පෙන් වූයේ නැත. ලේඛියක හා නැතහොත් කෙනෙකු වශයෙන් කෙසේ වුවද බිරිඳක වශයෙන් මගේ ආර්ථික හා සමාජ තත්ත්වයට පැලපෙන පරිදි නැව පැසෙන්නට ඇය තුළ අවංක වුවමනාවක් ඇති බවත් ඇය මේ සියලු පරිත්‍යාගයන් කරන්නේ කාලයක් කිසිසේ පැවැති ආදරයක් ද ඒ අනුව සකස් කර ගත් බලාපොරොත්තු හා සැලැස්මක් ද ඇති ව බවත් මෙහි දී මට අවංක ව හැසිණි. එකල ඇය කෙරෙහි කලින් නොවුණු ආදරයක් හා අනුකම්පාවක් ඇතිවිම පුළුම ද?

විවාහයෙන් මා රජරට ගියේ බිරිඳ මේ ඒ අන්දමින් වැඩිණි හැබිමි ඇති ව ය.

මගේ පරණ නවාතැන මෙන් නොව ගෙයක් ය යි කිව නැති රජයේ සංලොච්ඡන් අසලින් ම සොයා ගැනීමට මට පුළුවන් විය. සනීප්‍රියකු වශයෙන් ජීවත් ව සිටි මට අපුත් පදිංචියේ දී මිල දී නො යුතු බොහෝ දේ වූ බව කිව යුතුද? පද්මිනීගේ තත්ත්වයට කිසිසේත් නො පැලපුණත් වියාටෝ කෙනෙකුටත් ගිණුගේ පනිතියටත් ඒ පළාත් විදිහට මේ නිවස හොඳට ම සැසිණි. අමරසේනට අමතර ව ඒ පුළුම් දත් අම්මා කෙනෙකු අපි කැඳවාගෙන ගියෙමු. ඇය රජයේ නිවසේ දිගු කලක් සේවයේ කළ මැදි වියේ කාන්තාවකි. ඇය

පද්මිනී නඳුන්වන්නී පුංචි බේබි යනුවෙනි.

චුල් මාසය දෙක පද්මිනීට වුව ද පාර්චක් නො දුනෙන්ට ඇත. මෙම දී හා කොළඹ දී මෙන් ම මෙහි දී ද අලුත විවාහ වූ යුවළක් ලෙස යා යුතු නැත් සැහෙන ගණනක් විය. රාජකාරියෙන් දැන හැදින් පසුව ඇසුරට පත් සහෝදර තිළිඬාරිත්තේ ගෙවල සංග්‍රහ සදහා අපට තැම රැයෙක ම වගේ ආරයුම් යෙදී තිබිණි.

වන්දනාවට හා විනෝදයට ගිය ගමනකදී යුද්‍ර දෙයකට අමතරව පද්මිනී දක බලා ගන්නට බොහෝ අපුත් දේ ගැන රජ රටෙහි දී කල්පනා කර ගත හැකි විය. අපි නිවාඩු දවසක පොළොන්නරු, අනුරාධපුරය, සිගිරිය, වැනි තැනක නටවුත් බලමින් ඇවිද තානායමින් කැම කා රාත්‍රියේ නිසංසල වතපෙන් හා කුඹුරු යාය මැදින් ආපසු පැමිණියෙමු. සවස් කාලයත් හි ජනපද ඇතුළට ගණන් හොස් පාර තැනෙන රිය නවතා ගසක් යටට වී මගේ විනෝද සුව වත්ලෙමු.

නගරයක් එයින් ඇත් වීමේ පාර්චක් අමතක කරවා සතුටින් හා විනෝදයෙන් කල දවස ගෙවනු පිණිස පද්මිනී වෙනුවෙන් ම විසින් යොද ගන්නා ලද මෙවැනි ගමන් බිමන්වල දී ලද ආස්වාදයටත් වඩා දැඩි තෘප්තියක් මේ පරිසරයෙන් ලබා ගන්නට නොයෙක් විට ඇය ම සමත් වුණා ය. උදහරණයක් වශයෙන් සඳ එළිය ඇති දක සොබා දහම විසින් දෙන ලද දෙයක් හැර අන් සියලු බැඳීමෙන් මිදී මැදියම වන තුරු වැව් ඉවුරේ ගත කිරීමට ඇ ආශා කළාය. මිනිස් වාසයෙන් ඇත්වුණු වෙලාවක හා තැනෙක වමන්කාරයෙන් මෝහණය වුණු පද්මිනී වැවට පැන්නාය. දිය කිඳුරියක මෙන් කිරි බැබළෙන හඳ එළියේ දියෙන් හිස එස වූ මගේ බිරිඳගේ දර්ශනයම ඇය හා සමඟ හවුල් වන්නට මට කළ ආරයුමක් මෙන්ම අනු බලයක් විය.

මෙය පසුව අපට පුරුද්දක් වුණා තරම්. මේ නිර්මාතෘවරයා අපෙන් බලාපොරොත්තු වූ පරිදිම ජීවත් වීමට අප උත්සාහ කළ එක් අවස්ථාවක් පමණකි.

මහින්ද හා අලුතින් දැන හැදින් ගත් මිත්‍රයන් සමඟ හිතවත් කමේ අඩුවක් වුණා හෝ ඔවුනට සංග්‍රහ කිරීමට පද්මිනී අසමත් වුණා හෝ නො වුණත් ඔවුන් ඉස්සර කළ යෑම් එම විකින් වික අඩු විය. මහින්ද මා සමඟ රැයක් ගත කළේ මා බිරිඳත් සමඟ එහුගේ නවා තැනට ගිය රාත්‍රියේත් මගේ ආරයුමක් පරිදි ප්‍රේමසිරිත් එකතු කර ගෙන ජයන්ත හා යමුනා සති අන්තයකට අපේ නිවසට පැමිණි අවස්ථාවේදීත් ය.

කෙසේ වුවද විවෘත ජීවිතයට ඇතුළු වූ නිසා මිත්‍රයන් හෝ අයුතු අඩු විනෝද පාඩුවක් දනෙන්නට ඉඩක් නොවීණි.

පද්මනීලය ඇසෙක දෙමනසක් දක්නට පවත් ගැනුණේ මාස තුනක් පමණ ගතවීමෙන් පසුවය. එකල ප්‍රත්‍යන්තයේ පාළුව ගැන ඇ කෙළින්ම දුක් ගැනවිල්ල ඉදිරිපත් කරන්නට ආවේ නැත. එහෙත් ඇය තමාගේ නාගරික ජීවිතයට සම්බන්ධ ව පුවත් පතක පළවී තිබුණු රේඩියෝවෙන් ඇසුණු හැම දෙයක් ගැනම සඳහන් කරන්නට වූයේ හෙත් ආශාවකිනි. කැරුර කමකිනි. හෙවි ගිය රසබර අතියකක් සිහිපත් වීමේ පසුබැවිල්ලක් සංවේගයක් වෙනුවට ඇය ඒවා ගැන කතා කළේ නැති ඉක්මනින් නැවත ඒ සුපුරුදු ලෝකයට යන බලාපොරොත්තුවෙන් සතුටින් හා අරමුණෙන් නළියන ඇස් ඇතිවය.

කොළඹ හෝස් ආපසු එන අවස්ථාවකදී නම් වේදනාව වසා කර තන්නට ඇ අසමත් වූවාය. විවාහයට කලින් මාස තුනක් හා පසුව මාස තුනක් පමණද එක දිනට නැම සති අන්තයකම මව කොළඹ යන්නට සිදු විය.

මමත් ගාස්තුව වශයෙන් පමණක් මව සැහෙන මුදලක් තත්ත්වයට සීමාසහිත නොදෙන කරම් මුදලක් වියදම් විය. ඊට අමතරව රාජකාරි කටයුතු සිතූ පරිදි කර ගත නො හැකි විය. ජනපද වාසීන්ගේ යහපත සඳහා මව්සිත් කරන්නට අදහස් කරන ලද වැඩ පිළිවෙළ ගැන තවමත් හොඳුවක් කර ගත නොහැකි විය. පද්මනී මුණ ගැසීමත් සමග දවසින් දවස ඒ අදහස ක්‍රියාත්මක කිරීම කල් යන්නට විය.

මුදල් අසින් පැවැති දුෂ්කරතාවයන් ගැන පද්මනී හොඳ දන සිටියා නොවේ. ඒ නිසා ඇවිදීම අඩු කරනු වෙනුවට. "නිමල්" මධ්‍ය පුළුන්තෙ නවවේරියට වැඩක් දාගන්න. අපිට රවුමක් ගිහිල්ල එන්න පුළුවනි නේ" නැතහොත් "නිමල් කොළඹ වැඩක් දාගන්න බැරිද? අපිට හෙදරන් ගිහිල්ල එන්න පුළුවනි නේ" යි ඇ කීවාය.

මා හිසින් වේදනා වින්දේ සේවය සඳහා ලැබෙන ගමන් ගස්සු අනිසි ලෙස පාවිච්චි කිරීම මගේ පිළිවෙත නොවන බව ඇය හොඳහිතුව හෙළි වූ නිසාම නොවේ. මේ කරුණ ගැන ඇය හොඳින්

නම් පොදුවේ මගේ සිතුවමැතුම් හා හැඟීම් ගැන අවබෝධයක් තැනේ දැයි කල්පනා වීමෙනි.

"නිමල් අපි එන සුමානෙ කොළඹ යමු" යි කලක් යන විට ඇය යෝජනා කළේ කලාතුරෙකිනි. ඒ වෙනුවට ඉංග්‍රීසි පුවත් පතක සිනමා දැන්වීම් නිරය කියවමින් එහි තමා ප්‍රියතම නිළියක රඟන හෝ චිත්‍රපටියක් ගැන මා ද එකතු කරගෙන කතාව පවත් ගත්තාය. ඒ ගැන මගේ උනන්දුවක් තිබුණත් නැතත්, "කලබල වෙන්න දෙයක් නැ පුදු. මව සහතිකයි. මේක තව සුමානෙයක් දිග් ගැස්සෙයි" යනුවෙන් කීවාය. මා මෙහි "සුදු" යයි යෙදුවේ ඉංග්‍රීසියෙන් කතා කරන ඇය "ඩාලිං" යනුවෙන් කළ ඇමතිමයි.

රගර් ක්‍රීඩා තරඟයක් තරඟන තරුණියන් පිරිසකගේ අලුත් මෝස්තර පෙන්නවන චිත්‍රපටියක් පුවත් පතක පළවී තිබෙනු දක, දකුණත ඇඟිලි තුඩින් කීප වරක් නළලට තට්ටු කර ගත් ඇ, "ආ ආ ආ මම හිතුවෙමිනි නියෝජනෙ ලබන සුමානෙ කියලයි" පවසා මා දෙස බලා අසරණ ලෙස සිණාසුණා ය.

රගර් මැව් එක කවදා තිබිණත් චිත්‍රපටිය දිග්ගැස්සුවත් නැතත් මව කමක් නැත.

වියහියදම්, මහන්සිය හා වැඩ අතපසු වීම් ගැන නොතකා නිහරම කොළඹ යන්නට අදහස් කිරීම ගැන මා තුළ ඇතිවූයේ නො මනාපයෙනි. සමහරවිට ඇත්තවම කෝපයකි. අනෙක් අතට ඇයගේ තත්ත්වය ගැන ආත්මාර්ථකාමී නොවී කල්පනා කිරීමේ යුතුකමත් ඇතැයි තවත් අතැම් විටෙක මව මතක් විය. මොන තත්ත්වයක් යටතේ - මොන හේතුවක් උඩ හෝ පද්මනීත් මමත් දුන් එක-සිවිතයක් බවට පත්ව සිටිමුන දුන් භුක්ති විඳින ප්‍රීතිය හින වීමට ඉඩ හොදී අපි මේ ජීවිතය දිගටම ගෙන යා යුතු වෙමු. ධන ගත යුතු වෙමු. නතරයේ කළඵළියෙන්, අලංකාරයෙන් හා සුවපහසුවෙන් ඇත්ව මේ වැනි පෙදෙසක කන් කෙදිරියෙන් තොරව කල දවස වෙමිමට වර්තමානයේ තොර ක්‍රියාවෙන් ම ඇය එකඟතාවය පළ කර ඇත.

ඒ සඳහා කමාගේ සුදානම ඇය විසින් සපුු කර ඇත.

පුරුදු එක වර වෙනස් කළ නොහැකිය. ඉදින් ඇයට හුරුපුරුදු වූ ඒ නාගරික ලෝකයක් එළිය බැලීමට යන්නට ඇති වන ආශාවකට ඉඩ හොදීම මිනිස් කමක් නොවේ.

පද්මනී ගැන අවංක අනුකම්පාවකට වැටෙන මගේ හිත හැකි

ඉන්මගින් කොළඹ යා පුතුයයි තීරණය කර ගනී. පද්මිනී නිසා කොළඹයෙන් ලෙසින් පවත් ගෙන කෝපයක් බවට ගැනීමේ දී බොහෝ විට උත්සාහයක් ගැනීමට තුඩුවන්නා වන අවස්ථා ද එළඹිණි.

කමාගේ බැල්මක්, වදනක්, ක්‍රියාවක් හා හැසිරීමක් උඩ මා කළ ඇති වන සුර හෝ වෙනසක් හේතුවී ගැනීමේ ඉඩක් ඇයට තිබිණි. නො හොඳයාට සන්ධ්‍යේ නමාගේ බැල්මෙන් නම් පද්මිනී කළේ හා දෙස සිය අනුරාගී තෙතින් ප්‍රේමාවන්දය ලෙස බලා සිටීමයි. එවැනිම ඇසකින් පිළිතුරු දීමෙන් සැනීමට නොපත් මට ඇය වැළඳ ගන්නට සිදු විය. තමා අතින් වරද වූයේ වචනයෙන් නම් ඇ මුදු මොළොත් වදනින් දෙකුඩාය. එවැනි බසකින් මා පිළිතුරු දෙන්නේ ඒ වචන පිට කළ දෙතොල් සිට ගනිමිනි. ක්‍රියාවකදී ක්‍රියාවකින් ද හැසිරීමකදී හැසිරීමකින් ද ඇය සියල්ල අමතක කරවා මා තමාවෙන නතුකර ගන්නේ මැවුම්කාරයා විසින් ස්ත්‍රියක ලෙස තමා වෙත පිරිනමන ලද සියලු දෘද්‍රව්‍යයන්ගේ ආධාරය ඇතිවය. තමාගෙන් වුණු වැරද්ද හා එයින් මා කළ ඇති වූ බලපෑම් පිළිබඳ ප්‍රමාණය අනුව ඇයගේ ප්‍රතික්‍රියාවන්ගේ තරම් ද විවිධ විය.

සවස් සමහර අවස්ථාවක පද්මිනී කළ පැවැති අදහසක් ගැන මට දැන ගන්නට ලැබුණේ ඇයගේ සේවිකාවගෙනි.

කොළඹ යාම ගැන තීරණයක් තබා, අප අතර සඳහනක් වත් නොවුණු එක් සතියක් මැද සවස් කාලයේ පද්මිනීත් මාත් කාලයේ හේ වී අවසානයේ කතා කරමින් සිටි නැතට හිස් කෝප්ප ඉවත් කරන්නට මෙන් ආ සේවිකාව.

"සුංචි ඩෙසී කට්ටෙට මුට්ටෙට ඉන්නෙ නැතුව, දුන් හෙදර යනකොට තෙතියන දේවල් දන්ම කියන්න, ලැස්ති කරල තියන්න, අන්තිමට ඇවිදිත් බනින්න එපා, අම්මි අරක සුව තේස් එකට දලා නැ. මේක නැ සියලු" යි කීවා ය.

"මොකක්ද ඒ කීව්වේ?" යි පද්මිනී ඇසුවේ මවා ගත් බොරු තරහෙනි.

"කීව්වේ මට කලින් ම සුවතේස් පැත් කරල....."

නැ අම්මි අර මොකක්ද අර කට්ටට කට්ටට?" ඇය දකුණු ලෙස හිස ගස්සා ඇසුවා ය.

"ඒකදී කට්ටෙට මුට්ටෙට, ඒ කියන්නෙ අන්තිම වෙන ක් නොසිදු කල් තියල....."

"ඉතින් ඒම කියන්නකො, අංඩර දෙමළ නැතුව.....නිමල් ඔයා දන්නවද ඒ වචනෙ තේරුම.....?"

පද්මිනී මගෙන් ප්‍රශ්නය නැගුවේ ඉංග්‍රීසියෙන් වුවද කාන්තාව මා වෙනුවට සිංහලෙන් පිළිතුරු දුන්නා ය.

"ධියාගේ මහත්තය මොකද ඔව නො දන්නෙ, ගමේ උපන් කෙනෙක් වෙලක්?"

මා කළ මේ වන විටත් නැගෙමින් තිබුණු කෝපය පටන් ගත්තේ තමා මගේ සුල මුල සියල්ල දන්නා බවක් හඟවමින් සේවිකාව පිට කළ ඒ වචන නිසා ය යි මට මොහොතකට සිහිණි.

නැත. කෝපය පමණක් නොව ඊට සමාන්තරව, හොඳ විත්ත රෙද්දකින් හා රේන්ද ඇල්ලු - කර පළල් සුදු කඩරුන්කු හැට්ටයකින් සැරසී සිටින මේ මැදි වියේ කාන්තාව කෙරෙහි ඊර්ෂ්‍යාවක් ද හට ගනී, නැතහොත් හට ගැනෙමින් තිබිණි.

ඊර්ෂ්‍යාවක් අලුත් හා පරණ වශයෙන් ද මා හා කවත් කෙනෙකු වෙනුවෙන් ද උපන් දෙයාකාරයකි.

මින්නේට් දෙවියනි, ඒ අනෙක් තැනැත්තී මගේ අම්මා ය.

මවා ගත් බොරු තරහකින් වුවද පද්මිනී සිය මෙහෙකාරිය දෙස බැලුවේ මවක දෙස බලන දියණියකගේ සොම්නස ද ඇතිවය.

තේ මේසයෙන් නැගිට සාලයේ සැටියේ වාඩි වී ටී පෝට මත වූ සඟරාවක් අතට ගනිමින් මා කල්පනා කළේ ඇය ගැන පද්මිනීගේ සෙනෙහස, දයාව, කරුණාව හා හිතවත්කම මෙතැනට පමණක් සීමා නොවුණු බවයි.

අපෙන් පසුව හෙදර සේවකයාටත් සේවිකාවටත් කෑම කන්නට කිසිවකුගේ නියමයක්, අවසරයක් හෝ විධානයක් අවශ්‍ය නොවිණි. එහෙත් කෑම වේලකම කෑමෙන් පසුව ඇ"අම් ඒ ඒ, අපි ඉවරයි. මේව අස්කරල කන්න" යයි කරුණාබර හඬකින් හා ලකාවකින් කාලයකට මෙන් කීවාය.

කෑම මේසයේ ම රැඳී දිගටම කතාවේ යෙදෙන්නට සිය තෑම විවෙක ම, "අපි කෝපි එකක් අරගෙන යමු නිමල් සාලට, අම්මිලට පරක්කු වුණා නෙ, ඔව අස් කරල කෑම කන්න" යනුවෙන් කීවාය.

බොහෝ විට පද්මිනී ඇයට කැලකුවේ මෙහෙකාරියක නොව මිතුරියක හෝ නැන්ද කෙනෙකු වැනි නැසෙකු ලෙසිනි. මව්හු වරෙක

එකිනෙකාට දෙස් පවරාගෙන බොහෝවිට අමනාප වූහ. අත්තිමට ආහාර හා දූෂණය යෙහෙළියත් මෙනි.

මේ මගේ ජීවිතයේ එක පැත්තකි. අනෙක් පැත්තෙන් කුඩා දරුවන් සිට රැක බලා ගැනීමේ හා ආවරණය කළ වැඩකාරිය පද්මිනීගේ සියලු ව්‍යාපාර දැනි. මේ විශේෂ සිට ඇය කැමට අගය කළ දේ හා අනෙක් රුචිකවත්, එදා කළ හපන්කම්, හිතුවක්කාරකම් දැක්කාකම් ආදී නොසෙස් දේ - කොටින් කියතොත් මගේ බිරිඳ ගැන මා නොදන්නා හැම දේ ඇය දනි.

සමයකට පමණ කෙටි කාලයකට සීමා වූණත් පද්මිනී අපගේ නිවසේ ගත කළ ගත කළ අවස්ථාවේ කිසි විටෙක, අපේ මවට,

"එන්න අම්මත් එක්කල කැම කන්න" යයි නො කීවාය. මේසයට නො එන බව දැන දහම වුවද ඇයට කතා කළේ මා ය.

"දත් ඉතින් අම්මලත් කැම කන්නකො. රැ වුණානෙ" යි මේසයෙන් නැගිටිමින් හෝ මගේ බිරිඳ ගෙන් නිකමට වත් කියාපුණේ නැත. මේ මේහෙකාරිය දෙස බලන කරුණාබර, දයාබර, සෙනෙහෙබර බැල්මකින් ඇය අපේ අම්මා දෙස ඇසිපිය හෙළන මොහොතකට බලනු මා දැක නැත.

අධ්‍යාපනයක් ලබා නැතත් ඉංග්‍රීසි කතා කරන පිරිසක් අතර කාලයක් හැසිරීම නිසා කියන දෙයක් තේරුම් ගැනීමේ ශක්තියක් වැඩකාරියට ඇත. පද්මිනීත් මාත් අතර කතා වෙන හැම දෙයක් වාගේ තේරුම් ගැනීමට ඇයට පුළුවන. අවශ්‍ය වූ විටෙක අප හා අපේ කතාවට සිංහලෙන් හවුල් වීමේ පුළුවන් කමත් ඉඩකඩත් ඇයට ඇත.

අපේ අම්මාට මේ තත්ත්වයක් වත් නැත.

කොඳින් කියතොත් පද්මිනීගේ වැඩකාරිය ලබන දයාව, කරුණාව, සෙනෙහස, සැලකිල්ල හා හිතවත් කම අපේ අම්මා තවමත් ලබා නැත. ඇය භක්ති විදින කිසිම වරප්‍රසාදයක් අම්මාට හිමි වී නැත.

"හෙවම හෙර යන්නට ඇත්නම්" යයි සිතූණු තරම් ශෝකයක් අම්මා මතක් වී මා තුළ මතුරිය. ශෝකය වැඩුණේ අප ජීවිතයේ සමයය, සියලු හැසිම් එකතු වී කිසිවකු පස්සේ ලුහු බඳින කෝපයක් මොරෙයි.

මේසේ මෝරුණ කෝපය පිළිඹිබු කර ගත් මගේ මුහුණ මෙන් පද්මිනී අසල පුටුවේ වාඩි වී තෙත් රදාගෙන දත් බවක් සතරා

අතින් ගෙන සිටී මම නො දන්නෙමි. ඇය සැටිය කරා පැමිණ ඇහට තෙරපෙන තරම් මට ලංව වාඩි වුණාය. මම දිගට ම කියවන බවක් ම ගැනවිමි. ඇ ඇහිලි කරා අතරට අහිළි වැටෙන සේ සිය වමතින් මගේ දකුණත වෙළාගෙන තවත් මද වෙලාවක් ගත විය. ඇ මගෙන් සහරාව ඉවතට ගෙන විපෝවට වීසි කළාය.මම ඇය දෙස බැලිමි. අපේ ඇස් අතර පරතරය අඟල් දෙක තුනකට වඩා නොවිණි. ඇය ගෙන් පළවුණේ ආදරයත් හක්තියත් ය. තළලට තළල තබා ගත් ඇ පරෙවි දෙනක මෙන් උතුරෙන් හඬක් නැඟුවාය.

"නිමල් දේවල් ලැස්ති කරල තියෙන්න කියල අම්මිට කියන්නද එනෙමි?" ඇ කොඳුළාය.

"කියන්න මතක ඇතුට පුංචි බේබිගෙ සුප්පුවයි බෝතලෙයි දෙකත් ද ගන්න කියල"

"උරන්න ඕනෑ වුණා ම මට මේ තියෙන්නෙ - සුප්පු නැඟුවට" යි මුවට මුව තබා බිරිඳ කීවේ සිංහලයෙනි.

තුන් හාර මාසයක කාලයක් ඇතුළත කෙතෙක් කොළඹ ගියත් අපට මගේ නිවසට යන්නට ලැබුණේ දෙවරක් පමණි. ඒ දෙවතාවේ ම බත් වේලක් වත් නොකා කඩිමුඩියේ ආපසු එන්නට අපට සිදු විය.

මගේ පැත්තෙන් මේ වර කොළඹ ගමනේ විශේෂ අරමුණ වූයේ අම්මලා බැලීමට හෙරර යෑ මයි. ඒ බව පද්මිනී ද මැනවින් දන සිටියාය. ඇයත් එනවා ද නැද්දැයි අසන්නට වූවමනාවක් නොවිණි. ඒ ප්‍රශ්නය මගේ සිතට නැඟුණේ වත් නැත. කපු,අඹ, හකුරු හා දිවුල් ආදී ලෙසින් අතර මග දී හැම දෙයක්ම ගත්තේ අම්මලාත් මතක් කර ගෙන ය.

වරුදට කලින් දවසේ මගේ කාර්යාලිය වැඩ නිමකර පිටත් වුණු අප නගරයට එන විට රැ බෝ විය.

එහිදී ඇදට වැටුණු මම, නිදිමත එනතුරු, නැගහොත් පද්මිනී නින්දට සුදනම් වන තුරු සැන්දෑ පුවත් පත බලන්නට ගිහිමි.

ඇ සබන් හා විලවුන් සුවද නික්මවන තානකාමරයේ සිට එළියට ආ බව හිස මසවා නො බලාම මම සිතා ගිහිමි. ඇයගේ ඊළඟ ක්‍රියාව ඔබ්බෙන් දූශි මම දනිමි. ඒ සඳහා ඇයට විනාඩි දහයක් හෝ පහළොවක් හෝ ගතවනු ඇත. දැස් පියාගෙන වුවද කිමට තරම් ඒ සියල්ල දත් මට හුරුපුරුදුය.

පද්මිනී කණ්ණාඩිය වෙත හොස් මං පිටු පා, මිටි අසුන වෙත වැඩි වන්නට ඇත. ආත්මාදරයක් යයි කිව හැකි හැකිමක් පුරවා හෝ ඇසින් සිය පිළිරුව දෙස බලාගෙනම ඇ මේසය වෙත පුරාද්දෙන්ම අත යවා ලෝහෙන් බෝතලය ගත්තාය. එම අත ගොටුවක් කර ගෙන උඩින් කියම ප්‍රමාණය වත් කර ගන්නා ඇය දකුණත ඇතිලි තුඩින් ටික ටික ගෙන නළලෙන් පටන්ගෙන, නැහැය, කම්මුල්, කන්පෙති, නිකර, මෙළ, ලෑම, උරහිස්, පිටිකර, අත්තොබ, පිටි අත්ල, හා අත්තිවට ඇතිලි යන හැම නැතමි තවරා ගත්තාය. එම අත්ලෙහි ඉතිරි වූ ටික දකුණු අතෙහි හා ගෙන නැවත නළලෙන් පටන් ගෙන ආලේපය කැවැරුණු සියලු තැන් පිරිමදින්නට වන්නීය. පද්මිනී ලතාවකට පිළිවෙළකට මේ සාත්තු සප්තයම කර ගන්නී තමාගේ රූපයක් ඇඳුම් පැළඳුමත් සම්බන්ධ අත් හැම දෙදෙනා කටයුත්තකදීම මෙන්ම පරිස්සමිනි. එහෙත් එක්තරා පළපුරුද්දකින් හා නිපුණත්වයකිනි. කැරකෙන පංකාව "ත්ම" හඬක් නංවයි. එය මගේ පැත්තට හැරෙන හැම වරෙකදී ම පුළුන්පත සෙළෙවෙයි. ඒ හැරුණු විට නිදන කාමරය නිහඬය. නිශ්චලය.

"නිමල් හෙට කොයි වෙලාවේද ගෙදර යන්න?"

"උදෙන්ම..... අටට නමයට" මම පත්තරය දෙස බලා ගෙන ම කිමි.

තවත් විනාඩි බාගයක් පමණ ගත වන්නට ඇත.

"එක හොඳයි. නංගිටයි මටයි ඒ අතරෙ සාප්පු ටිකක් ගිහිල්ල එන්නැති. හෙට හාල් ඩේන්"

මම පුළුන්පත පහළට ගනිමින් බිරිඳ දෙස බැලීමි. එය නිරායාසයෙන් ම වූ ක්‍රියාවකි. ඒ වන විට ඇ උඩ බලා ගෙන බෙල්ල දෙපැත්ත පිරිමදිමින් උන්නාය. කණ්ණාඩියෙන් මගේ නෙත් මුණ ගැසෙන්නට තම ආයාසයෙන් බලන්නට ඇයට සිදු වනු ඇත. ආයාසයෙන් බලන්නට ඇයට සිදු යනු ඇත. ආයාසයක් ගැනීමේ පුවමනාවක් ඇයට නැති වූනා විය හැකි ය. මොහොතකට කලින් ඇසුණු වචන නිසා හටගත් කතට ගතිය කෝපයක් බවට මෝදු වන්නේ ඇය කෙළ පිරිමැදීමට වෙනදට වඩා කාලයක් ගන්නා බවක් පෙනුණු නිසා යයි සිතන්නට මට පුවමනා විය.

"හෙට ගෙදර යන්නේ කීයටද" පහසුවෙන් ම සිංහලෙන් ඇසීම හැකිය. ඇය ඉංග්‍රීසියෙන් කතා කළා නම් "හෙට අපි ගෙදර යන්නේ කීයට ද?" නැතහොත් "ඔයා ගෙදර යන්නේ කීයටද" යි ඇසිය යුතුයි.

බෙල්ල ගැන පමණක් නොව අනෙක් හැම තැනක් හැනමි ඇය ද රැඩිපුර කාලයක් ගනී. ඒ අනුව මගේ කෝපයද වැඩෙයි.

ඇ තමාගේම රූපයෙන් තෙත් ඉවතට ගන්නට ලෝබයෙන් මෙන් කැඩපත දෙස බලාගෙනම, අත් ගොබ, කර හා ලෑම අදී තත්ම අත්තිවටම ඇතිලි අද්දවා ගෙන යමින් අසුනෙන් නැගිට සිටියාය. ඇ කණ්ණාඩියෙන් ම මා දක ගත්තේ - මා දෙස බැලුවේ එහිදීය.

යහන් හැබට කෙරෙන ඇරඹුමක් වැනිවි වරක් මා තරහෙන් සිතු බැල්මද සහිත මද සිනාවක් මුළුතට තහා ගෙන ඇ තත්පර ගණනක් සිටියාය.

"එළිය නිවන්නද? නිදිමතයි"

පිළිතුරක් නො දුන් පද්මිනී පෝඩු ඇඳේ මා වැඩිම සිටි පැත්තෙන් ආවාය. ඇය මුහුණට පාත් වෙමින් මා අසළ වාඩි වූයේ දරුවකුට කිරි පොවන්නට සුදුනම් මවක ගේ ඉරියව්වෙන් කෙළින් ම මගේ දෙතෙන් වෙන යොමා ගත් අර බැල්ම ඇතිව ය.

ඇ මගේ තොල් මත ඇතිල්ල තුඩ තබා මොහොතක් සිය නිකට ඔස්සේ බෙල්ල දෙස ඉරක් ඇඳ ගෙන ගියාය.

"ඔයා සාප්පු යන්න කැමති නැතො සුදු" එවර ඇය ඉංග්‍රීසියෙන් කීවේ ගමනක් යන්නට බැරිවුණු ළමයකුගේ සිත කැළවීමේ නොදෙල් ලතාවකිනි.

"නිද ගනිමු. නිදිමතයි"

පිළිතුරක් දෙනු වෙනුවට ඇ තෙත් ගතියකින් පිරුණු ඇසින් මා දෙස බලා ගෙන ම මගේ අතක් ගෙන සිය උරතලය මත තබා ගත්තාය. මම අනෙක් අතින් ඇයගේ බැහුවක් පිරිමදින්නට වීමි.

බැල්මකින් කර ගන්නට ඇති වැඩ කොටස නිමාවට පත්කර ගනිමිසි සහතිකවූ එකියක ලෙසින් "එළිය නැ හේද" යි ඇ ඇසුරාය. ඇය අඳුරෙහි මට තුරුලු වූයේ "නිමල් සුදු, හෙට පරක්කු වෙන්න එතා වැඩිය. දවල් කෑමට එන්න. මම බලා ඉන්නට" කියා ගෙනය.

අවසානයේ දී, අනෙක් ඇඳට පැනගත් ඇය ඉක්මනින් නින්දට වැටුණු බව කාලයකට ඉස්ම වැටෙන තඩින්ම සිතා ගත හැකි විය. එහෙත් මා බොහෝ වේලාවක් යන තුරු ගත කළේ අවදියෙනි.

අලුත් මානසික අත්දැකීමක් එ ද එ කැනින් ඇරඹිනි.

පල්ලියෙන් සංසිද්ධත්ම මගේ සිත අසහනයකින් පිරී යන්නා විය. එය අස්වාසාත්මක කාන්තාවකින් අනතුරුව ඇතිවන දැඩි කලකිරීමක් මෙන්. නිරිතෙන් කතාවෙන් උපන් කෝපය තව දුරටත් රැක ගත හැකි වන තරිදි ඉදුරන් දමනය කර ගන්නට අසමත් වීණැයි දැඩි පසු තැවිල්ලක් ම ඇති විය. ඒ වික්ක ස්වභාවය ගෘහික දුබලතාවයක් නිසා තම ගන්නා ආත්ම පරාජය පිළිබඳ විචිතයේ ම අනෙක් පැත්ත ය.

කෑගෙන වේලාවක් කල්පතා කරගෙන යෑමේදී කෝපය නැවත ගොඩ නැගිණි. එවර ඇය ගැන නොවේ. මා ගැනමය.

මා යන විට ගෙදර ඉදිරිපස දෙදරවල් ද ප්‍රකේල් ද වසා තිබිණි. මෝටර් රියේ නඩ ඇති අම්මා පිටුපස්ස පැත්තෙන් එළියට ආවාය. මා දකින්නේ අම්මාගේ මුහුණ සොම්නස් සිතාවෙන් පිරී ගිය ආකාරය නැත අනුකම්පාවක් දක්නේ මට ඇති විය. රාජකාරි කටයුත්තක් සඳහා මෙවර ආවේ නතියමයි කියන්නට පුළුවන් කම නිසිණක් අනෙක් අතට බොරුවක් කීම නොහොඬි යයි මට සිතුවේ ද අම්මාගේ මුහුණ දකිමින් ය. ගෙදර වසා ගත් පාරට නෙතටත් සිතටත් මෙන්ම අතටත් අසු වන තරම් දැඩිය.

"බඩු වගයක් ගන්නය කියල සාප්පු ගියා. අද වරු දවසක් නෙ" මේ අම්මා පද්මිනී ගැන අසන්නට කලින්ම කීම්.

"කිවිවත් වගෙ හෙටත් වහල නෙ කඩ සාප්පු අනන්න දෙයක් යැ ඉතින්? ඒ අවධට කොළඹ ආවම ගන්න දේවල් නැතුවය? රාජ කුමාරියෝ වගෙ කැපුණු ලමයින්" අම්මා දෙදරවල් කීපයක් හැර දුම්මා ය. අම්මා දහසක් පුණ්ණ ඇසුවා ය. පද්මිනී නො පැමිණීමේ හේතුවේදී මෙන්ම අනෙක් තරුණු වලදී ද අම්මා දක්වූයේ ඔරුවේ පෙරළුණු මේ පැත්ත හොඳය යන පිළිවෙතය. ඇතැම් තැනකදී වංකකමක් යටපත් කර ගන්නට අපේ ඇස් අසමත් විය. එකල අප කතා කළේ මුහුණ මග හරිමිනි.

"ලොකු පුතාට ඉක්මනට යන්න ඕනැත් ඇති මම දන්නෙ නැ හැබැයි ආවය කිව්වම කාත්ත නම් හැපෙයි"

අම්මට තාත්ත එක්ක එහෙ වීක දවසක් ඉඳල එන්න පුළුවන්තේ මම විදුණු සිත සනසා ගන්නා තැනකින් කීම්.

"කොහොමද පුතේ මම ගියාම මනතුන් කන්නෙවත් කොහොමද? ආරත් මේව වහල දල"

"භිවාසුචක් අල්ලල මල්ලින් එක්කම එන්න බැරිය. කාත්ත කෙනෙක් ගෙදර නවත්තල"

දවල් කැමට මා එනතුරු සිටිමයි බිරිඳ. සී බවක් මෙන් කර නොගෙන ම මම ගෙදර බසට නවතින්නට සිතා ගනිමි.

අම්මා කුස්සියට වී වතා කැම පිසින්න ට පටන් ගත්තා ය.

ඇඳුම් මාරු කර සරමක් දමා ගත් මම, කුස්සියට ගොස් එළිපත්ත උඩට වී. අම්මා කැම පිසින අතර කතාවට වැටුණෙමි.

අවුරුදු ගණනකින් නොදැණුනු සැහැල්ලු ගසියක් මට දනෙන්නට විය.

රෝහණ වෙන රක්ෂාවක් සොයයි. වත්තේ කම්කරුවන්ගෙන්ද අවට ගම්වාසීන්ගෙන් ද කරදර මැඩීමට මුලදී වතු අයිතිකාරයන්ගේ ආයුධයක් වීම නිසා රෝහණට ඒ දෙපක්ෂයම විරුද්ධ වූහ. දත් නාම් පුතුන් ගෙන් ද ඔහුට වෙනස් කම් ඇති වෙයි. ලොස්තන්ගේ පැත්ත ගන්නට වීම ගැන ද අද ඔහු පසුතැවිලි වෙයි.

සෙනරත් ගාල්ලේ මහජන බැංකුවෙන් කළුතරට මාරු වී සිටී. කොළඹ කවිවේරියේ වැඩ කරන විජයට හා කාර්මික පාසලේ ඉගෙන ගන්නා ගාමිණිට පැලියගොඩ තැනක බෝඩිමක් ලැබී තිබේ. විජය නුගේගොඩ තරුණියක හා හාදවී සිටී. කෑගෙන කටයුත්තකැයි පෙනුණත් අම්මා තවම කැමැත්ත පළ කර නැත.

හිතට බොරු කර ගැනීමක් නැතිව, ඇස්වල වංක කමක් නැතිව අපි පවුලේ තොරතුරු කතා කරගත ගියෙමු.

සේනාරත්නලාට ආණ්ඩුවේ ඉහළ කැන්ටලින් ඕනෑදෙයක් කර ගත හැකි බවක් දන්නා අය - අපේ ගමේදී සිටිත්. සහෙරකුට මා හමුවීමට ඕනෑකර තිබේ. වැඩි වශයෙන් රක්ෂාවල් ලබා ගැනීම සඳහා ය. මා ගම අමතක කර ඇතැයි සිතන අයත් වෙයි.

"වියාරෝ කෙනෙකුට කිව්වම පුළුපටු වැඩද? නාම සමහරෙකුට තේරෙන්නෙ නැ" යි අම්මා කීවාය.

තාත්තා වියැදුරු කමත් අම්මා කඩ රක්සාවක් අත් හැර දුමීමේ මා ආදයම් පාලක නිලධාරියකු ලෙස පත්වූ අලුතමය. තාත්තා දකුත් දින පතාම වාගේ නගරය පැත්තේ ඇවිදින්නට යයි.

මම වත්ත පහළ කුහුක් ගස යට වූ පොකුණ කරා ගොස් දිය නා ගනිමි. මොන තරම් සජීවයක් ද? මොන තරම් සැහැල්ලුවක්ද? පියාභින්නට පුළුවනැයි මට සිතිණි. මේ අතර ගෙදර පැමිණි සිටි තාත්තා මා සොයාගෙන එනු අතර මගදී දක්නට විය. තාත්තාගේ

සිතාම සතුට වඩාත් අවංක ය. විවෘත ය.

අපි එකට කෑම ගනිමු. වචන පහක් දහසක් අතරට තැනෙන තාත්තාගේ ඒ සැහැල්ලු - සුසුරුදු සිතාම පාඨ ගතිය නා ගෙන දෙසකායා නංවමින් සංගීතයක් ලෙස පැහැර ගියේය.

සුභද්‍ර හැඟීම් තුළින් මල්ලිලා ගැන මතක සිතට නැගිණි. ඔවුන් නැති පාඨව ගෝතයක් තරමට හැඟුණි. නගරයට ගියොත් පංතියකට වන තිස්ස දක ගත හැකිය. සවස වත් කොළඹ දී විජය හා ගාමිණී කඳු වන්නට සිතා ගනිමි.

කොතැනක දී හෝ ඔවුන් සමග කෑම වේලක් කන්නට ඇත්නම් යයි මට සිහිණි. පද්මිනී සවසට මොන වැඩ යොදා ගෙන ඇද්දැයි කවුරු දනිත් ද?

මා ගෙදර පැමිණි බව ආරංචි වී කීප දෙනෙක් පැමිණියහ. සමහරෙක් තවමත් මා කෙරෙහි පවතින හිතවත්කම හා විශ්වාසය ඇති ව.මා දක වචනයක් කතා කර යන්නට ආ අයයි.සමහරෙක් මා ලවා නොයෙකුත් වැඩ කරවා ගන්නට පැමිණි අයයි.

"ඔය දෙපාර්තුමේන්තුවෙන් ලොක්කයි සර් ගෙ මැතිනියගෙ අක්කල යි බොහොම විස්වාසය. එහෙත් ලියුමක් ගන්නොත් කොල්ලට රක්සාව අහේ සර්" එයින් එක ගැමියෙක් කිය.

"කොහොමද දන්නෙ ඒ නෝතල....."

"අපිත් සර් ඉතින් වැඩක් කරව ගන්න කොයි මාර්ගයෙන් පුළුවන් ද කියල වලිකාල හොයනව නෙ"

"හොදයි මම එහෙනම් ඒ මස්සිනාලට කතා කරන්නම් කෝ"මම ඔහුගේ ඇස් මත හරිමින් කිමි.

ගැමියා කතා කළේ කෙළින්ම මා දෙස බලාගෙනය.

"සමාවෙන්න සර් මට ඔය හෝඩුවාව දුන්න තැනැත්තා කීව්වෙ නම් ඒ නෝනා මහත්තයගෙන් ම ලියුමක් ගන්නය කියල"

ඔහුගේ දෙනෙතෙහි වංචාවක් නොවිණි.

මා ගෙදරින් පිටත් වුණේ එහි ගිය තැන් වල වැඩෙමින් පැවැති අර සැහැල්ලු ගතිය සුන් වී ගිය සිහිනි.

පද්මිනී කොළඹ නතර කර රාජකාරිය සඳහා තනිවම රජ ම බලා යන්නට මට සිදු වුණේ තවත් මාස කීපයකට පසුවය.

ඉබෝර කාලය මා වෙත්ම, කෙරිලිලක් වශයෙන් නො වුණත් දුෂ්කරතාවයන් ගැන කතා නො කර සිටින්නට ඇය අසමත් වුණා වන්නට ඇත.

දඩි අව් රස්නයෙන් සම වියළී යනු දක, තර කෙස් ගසක් සුළු නවා දේව රජු මෙන් කළකිරුණේ නැතත් මගේ බිරිද ජවී කලාණයට අනතුරක් වෙතැයි බිය වුවා ය.

"බලන්න නිමල්. පිටිලිලා ගිහිල්ල රැළි වැටිල" කණ්ණාසිය වෙත හොස් කම්මුල. කර හා අත් ගොඩ අත ගාමින් සංවේගයෙන් පිරුණු ඇස් මා වෙත යොමු කර ගෙන ඇ කීවාය.එක අතකට ඇයගේ මේ දුක්ගැටිල්ල සාධාරණ යයි මට ද සිහිණි.

මේ වන විට ජීවිතයෙහි කරකය කම ගැන වඩාත් කතා කරන්නට වුණේ පද්මිනීගේ සේවිකාව ය. දෙදිනකින් ආපසු යන සිතින් එවර අප කොළඹ ආවේ ඇයත් සමඟය. එද අප එන විට නවස තයව පමණ ඇත.

"පද්මි නිකම් කර වෙලා. මොකද ද වේලිලා ගිහිල්ල?" අප රියෙන් බසිත්ම මැණියෝ කීහ.

"කිව්වත් වගේ අක්ක ගෙ හැටි. ඇයි අක්ක?" අසාගෙන ආවේ නාලිනි ය.

පිළිතුරක් නො දුන් පද්මිනී මුවගට උත්සාහයෙන් නගාගත් සිතාම අසරණ ය. "සියල්ල වුණේ මෙන්න මෙයා මාව ඒ පාර කාන්තාරෙට අරන් ගිය නිසා ය" යි නො කියා ඇය එසේ මවත් නැගණියත් දෙස බලා අසරණ ලෙස සිනාසුණේ මා ආරක්ෂා කර ගැනීමේ උත්සාහයෙනැයි හැඟීම තුළ බිරිද කෙරෙහි අලුත දයාවක් අනුකම්පාවක් උපන්නේ ය.

පද්මිනී ගේ පිළිවෙත මෙසේ වුවත් ඇයගේ මෙහෙකාරිය ගොඵමත රැක්කේ නැත.

"වේලිලා නෙවෙයි පිටිලිලා නොගිය එකයි පුදුම. කාස්වාක අව්ව. එහෙම ඉබෝරයක්. අමු කැලෑ ගිනි ගන්නව. නාන්න යන්න මිනෑ හැකැප්ම විස්සක් පිසිපහක්. ඒත් මඩ වතුර. ඒව නාල මළුවේ කෙස් ගහක් ඉතුරු වෙන්නෙ නෑ. මේ මගෙ සේරම කෙස් ටික යනවා. පිරන කොට අහුරු පිටින් යන්නේ. මාළු ටිකක්? මස් ටිකක්? ඒව කොහෙද කුණු මාළු හරක් මසට මී හරක් මසට මීහරක් මස්. වල්ලාරු මස් කියනව. ඒත් කවරු දන්නවද මොන ජරාවල් ද කියල. ඒව කෑව ගමන්

තාවයෙන්. මම මේ තරම්වත් කල් හිටියේ මෙන්ම මේ පුංචි බේබි නිසා. මම නම් ආයෙක් යන්නේ නෑ. දන් මැලේරියාවලු ගැම තැනම අම්. මේ ඒක හැදුණොත් මට බෑ මට බෑ" යි ඇ පිස්සියක මෙන් කියා ගෙන ගියාය.

ඇයගේ මේ වදන් මවගේත් නැගණිය හා ගෙදර අනෙක් මෙහෙකාරියන්ගේත් කඳුළුත් කෙත් කර විමට තරම් සමත් විය. ඔවුන් පද්මිනී දෙස බැලුවේ සටන් බිමක කොටු වී නැතහොත් වනවාටත් අසු වී සිට දිවී ගලවා ගෙන ආ වීරවරියක ලෙසිනි. මා නොව ඇයගේ කැළඹුම් කාරිය සේවිකාවයි.

මෙතෙක් කිසි පැමිණිල්ලක් නොකියා ඉවසා සිටි පද්මිනී අන්තිමට ඉක් ගස ගසා හඬන්නට වූයේ ඒ කඳුළු හා අනුකම්පාව තමා වෙනුවෙන් උපන් බව අවබෝධ වූ පසුව විය යුතුය.

පියා හෝ සහෝදරයා හෝ මේ විස්තරයට සවන් දීමට නොසිටියහ. කවදත් උදයට පිටත්ව යන ඔවුන් දෙදෙනාම ආපසු ආවේ ය. ගතට අවට සමහර විට ඊටත් ප්‍රමාදවය. වේලාකන ආවත්, ඒ සැනෙන් තවත් ගමනක් යනු පිණිස මුහුණ තට සෝදා ගමනේ කත්වය අනුව ඇඳුම් ද මෝටර් රථ ද මාරු කරනු පිණිස ය. පවුලට බෙන්ස්, පොක්ස්වාගන්, ඕපල් යන කාර් තුනක්ද මිනීමොක් හා ජීප් විය දෙකක් ද විය.

ඉස්තෝර්පුව කෙළවර ගොටු වේවැල් යුද්ධකට වූ ඉවෝන් "වුමන්" සඟරාව අතැතිව, මේ කිසිවක් නැසුණු ලෙසින්, මිදුලේ ආයාත් සමග සෙල්ලම් කරමින් සිටින දරු දෙදෙනා දෙස බලා ගෙන උන්නාය. ඇය කොහොමත් අනෙක් අය සමග කතා කළේ අඩුවෙනි.

"කෝ මේ ලොකු පුතා, විපුල දන් ආව ගමන් කොහෙද ගියේ?" යි මව කීවෙන්,

"එක තැනැත්තැ? යන්න කිප තැනැත්ම තියෙනවා. කවද දන්නේ එයින් කොයි තැනට ගියාද කියල" යි ලේළිය කීවාය.

එකල ඇයගේ ඇස්වල සාගින්නකට පිපාසයකට සමාන යයි ඔ විමින් කලින් කියන ලද අසහනයට ද්වේෂයක් ද එකතු වෙයි.

ද්වේෂයත් වෛරයත් නැතිව අර අනෙක් ස්වභාවයෙන් යුත් ඇයගේ බැල්ම මා වෙත එක දිගට යොමු වී තිබෙනු "සේනානි" නිවසට පැමිණි නොයෙක් අවස්ථාවල මා දක ඇත. මම බිසෝගේ විලියෙන් ඉවත බලා ගනිමි.

"සුරුම ඉතින් කුඩුවල දාලා තියා තේන්ද?" යි නැන්දම්මා කීවේ ලේළියට නො ඇසෙන තරම් එතාට ගියාට පසුවය.

ව්‍යාපාරික කටයුතුවල තම වැඩ කොටස ඉටු කිරීමෙන් පසුව ගෙදර හා පවුලේ වහනිම් ගැන සෙවුම් බැලුම් කරන්නට සැමසන් කබොල් "සේනානි" යට එන්නේ මේ වෙලාවටය. පද්මිනී රජරට ගත කරන දුෂ්කර ජීවිතය ගැන ඔහු දන තේතේ මේ ලෙසිනි. දිශණිය ගේ කරදරය ගැන යම් අදහසක් පිසාටත් ඔහුගෙන් ලැබී ඇත.

මේ ගැන මා සමග මුණ ගැසී කතා කරන්නට තරම් විවේකයක් ඒ සති අන්තයේ පද්මිනීගේ පියාට නොවිණි. එතෙක් වනිතා පක්ෂය එනම් මවත් කලාශාණීන් අතර ප්‍රශ්නය සාකච්ඡා වී යෝජනාවක් සකස් වී තිබිණි. එය කොටස් දෙකකින් යුක්ත විය. එක, මා වහාම වෙනත් පළාතකට පත් විමක් ගත යුතුය. දෙක, එතෙක් පද්මිනී කොළඹ ගෙදර නතර විය යුතුය. පළමු වැනි කාරණය ගැන වචනයක් නො දුන් මම දෙවැන්නට එක හෙළා එකඟ වීමි. මා ආපසු යන්නට කලින් කලාශාණී ප්‍රශ්නය ගැන කතා කර මාරුවක් සඳහා කැමති තැනක් තම් කරන ලෙස මට කීවායි.

මහන්සි වී වැඩ කළොත් උසස් විමකට රජරට ඇති ඉඩකඩ මම ඇයට පෙන්වා දුනිමි.

"ඔය තරම් මැරෙන්න ඕනැද නිමල් උසස් වෙන්න? කියන්නකෝ ඔයාට කැමති මොකක්ද කියල. අමාත්‍යාංශයට එන්න ඕනැ ද? වෙන දෙපාර්තුමේන්තුවක් ? නැත්නම් මම හොඳ වැඩක් කියන්නම්. කැමති රටක් කියන්න ශිෂ්‍යත්වයක් හදල දෙන්නම්. කැමති කාලෙකට තාගින් එක්කලම යන්න"

මම මදක් කතා නැතිව උන්නෙමි. පිටරට යන මිතුරකුට සුව පහනු පිණිස කටුනායකට ගිය ගමනක් මට වහා සිහිපත් විය.

"මොනවද නිමල් ආණ්ඩුවෙන් ඕනැ වැඩක් කරගන්න පුරවත්කම තියෙද්දී?"

"ඒක නම් ඇත්ත අක්ක. නමුත්....." වයසින් මට වඩා බාලද වැඩිමල්ද යි නොදනම මා මුල සිටම කලාශාණී ඇමතුමේ එලෙසිනි..... "නමුත් එහෙම උසස් විමක් අරගෙන බැටි වෙලා හරි මේ ආණ්ඩුව වෙනස් වුණොත්?"

"ඉතින් ? මොකද?"

"මට නවතින්න වෙයි සයිබීරියාවක්"

කලායාණී රාජසේනර කොත් හඬලා සිතා සෙන්තට වූවාය. ඔහු ඇයගේ සුරූපී මුහුණ වඩාත් රතු වේ ගෙන යන වැටි විමසියෙන් බලා සිටියෙමි.

"ඇයි අක්කලට ඒ තරම් විශ්වාසයි මේ ආණ්ඩුව වෙනස් වෙන්නෙ නෑ කියලා සදාකාලිකව ම?"

"තාත්කල අයියල මොනව සිතාගෙන ඉන්නව ද මම දන්නෑ නිමල්. ජන්දයක් දෙවෙන කොට එහෙම තත්වයක් වෙනුනොත් මම එක පැත්තක් ගන්නව. රාජට කියනව අනිත් පැත්ත ගන්න. ඉවරයිනෙ."

"හොඳ අදහස"

"ඇරන් ළමය අද කොළඹ හතේ ගැනුන්ට අල්මාරිවල ඕන පාටක සාරි තියෙනව විතරක් නොවී ඕන සාරිය තෝර ගන්නත් උන්ට පුළුවන්. ආණ්ඩුව වෙනස් වුණොත් මම කරන්නෙ සාරියෙ පාට වෙනස් කර ගෙන රාජට ගැළපෙන පාටක ටයි එකක් ගොයල දෙන එක් විතරයි." කලායාණී නැවත සිතාසෙන්තට වූවාය.

ඇය "අපි කොළඹ හතේ ගැනු" යි කමා ගැන කියා ගත්තේ හත් මුතු පරම්පරාවේ සිටම කුරුඳු වත්තෙන් පැවත එන්නත් ලෙසිනි.

කලායාණී එසේ සහයෝගයේ අත දිගු කරගෙන ආ නමුත් එදා මා පිටත් වීමට කලින් කෑම මේසයේදී මුණ ගැසුණ විපුල සේනාරත්න ආහාරයෙන් පසුව මට කතා කළේ වෙවිලුමිනි.

කිසිදු සැපපහසු කමක් නැති ඇත පිටියරකට තම නැගණිය කැඳවා ගෙන ගොස් මා ඇයට කරන්නේ බලවත් අසාධාරණයක් සහ අපරාධයක්යැයි ඔහු කෝපයට පත්ව සිටියේය. නගරයකට මාරුවීමක් නොගෙන මා මෙසේ ක්‍රියා කිරීම හිතුවත්කාරකමක් සහ පවුලට අවනම්බුවක් ද. මගේ පහත් තත්ත්වයට පද්මිනීද ඇද ගැනීමට ගත් වැයමක්ද යනු ඔහුගේ හැඟීම විය. නැගණියගේ සිත විදවන්නට බැරි සිත විදවන්නට බැරි කමට මේ විවාහයට කැමති වුණත් ඇයට මෙසේ වධ හිංසා පැමිණ වීමට තමා ඉඩ දෙන්නේ නැතැයි ඔහු කරවටුවක් ලෙසින් මට කීය.

අනිත් පසින් ගත ගැනීමට සුදානම් නැත්නම් කතාවට නොසෑ යුතු බව ඔහුගේ කෝපාච්ඡට මුහුණ මට අවවාද කළේය.

මැණියන් කිසිවක් නො කිව්වත් ඇයද සුතා කී සියල්ල අනි

කරන බව සිතා ගත හැකි විය. මෙහිදී පද්මිනීට කරන්නට දෙයක් නොතිබුණත් ඇයගේ නිශ්චල කාචයද මගේ දැඩි වේදනාවටහේතු විය.

"නංගී මෙහෙට වෙලා ඉන්න ගෙදර ඉඩ නැතුව යැයි" කතාව අවසාන කරමින් නැගිට ගත් විපුල "උසස් නැතකට යන්න බැරි තමි ඩි.ආර්. ඩී.කමත් අත්ඇර දාල ලංගම වුයිවර් කෙනෙක් වෙත එකෙන තියෙන්නෙ" යි කීවේ ඇතට යමිනි.

මා පුටුවෙන් නැගිටීමේ තවදුරටත් නිශ්චලව සිටීම තාත්කාල කරන මදිකමක් යැ යි මතක් වීමෙන් උපන් කෝපයෙනි.

"අයියාගෙ හැටි ඔහොම තමා අනේ" කියාගෙන පද්මිනී මගේ අතින් අල්ලා ගත්තාය.

මා එදා සේනානි නිවසෙන් පිටවූයේ කෙසේ හෝ මගේම උත්සාහයෙන් පදවිය උසස් කර ගනිමි යි අධීක්ෂාතයෙනි.

තරමේ හැටියට මට දුන් දැවැද්ද පැඩියැයි හැඟීමක් කලින්ද විපුල තුළ පැවැති බව මම දන සිටියෙමි. ඒ ඔස්සේ මට කල්පනා කරන්නට තවත් කරුණක් විය. පවුලට මා එකතු කර ගැනීමට එකතු වූ තමන් හා සම තත්ත්වයේ දමා මා සලකන්නට ඔවුන් අදත් කැමති නැත.

ධනය හරිහම්බකර එමගින් ඔවුන් හා සම තත්ත්වයේ දෙවීමේ පුළුවන්කමක් මට නැත. බේරිදගේ පවුලත් මාත් අතර ඇති මේ දුරස්තර ගතිය අඩු කර ගැනීමට ඇති එකම ඉඩ මගේ පදවිය අතින් උසස් වීමයි. ඉහළ තනතුර වුවද ඔවුන්ගේ ආධාරයෙන් යැමින් වැඩක් නැත. එමගින් මගේ අරමුණු ඉටු නොවේ. මට වන්නේ තව තවත් ඔවුනට බාල්දු වීමටය. මගේ තත්ත්වය රැක ගැනීමට තම ස්වාධීනව නිදහස්ව උසස් විය යුතුය. විශ්ව විද්‍යාලයේ ඉගෙන ගන්නා කාලයේ උසස් වන ආයාචන් නොවීම ගැන මම කෙතරම් පසුතැවිලි වූණෙමි ද?

මා දුන් ගත යුතු හොඳම පියවර, මෙහි පත්ව ආ මූල දවස්වල අදහස් කළ පරිදි රජ රට සංවර්ධනයට ක්‍රමානුකූල සැලැස්මක් පිළියෙළ කර ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමයි. එය සාර්ථක වීමේදී නිරායාසයෙන්ම මා වෙත ඇඳී එන්නට ඉඩ ඇතැයි එද සිතූණු ප්‍රසිද්ධිය හා දියුණුව කෙසේ හෝ ලබාගැනීමට මම අධීක්ෂාත කර ගනිමි.

පද්මිනී කොළඹ නතරවීම නිසා රාජකාරී වේලාවන් පසුව මට

මේ ගැන සිත යොමු කරන්නට කරුණු විවේචනයක් ද ලැබිණි. එකී අවස්ථාවක පිළිවෙළ ගැනම අලුතින් සිතන්නට සිදුවූයේ මුල් අස්වැන්න කුළින් පනපද ගොවියාගේ දිවුණුවක් ලෙස මා දුටු තත්ත්වය සම්බන්ධව මිහින්දා ගුණවත්ත තවත් අයත් විසින් පෙන්වන ලද වික්‍රය යථාර්ථයේ පිළිබිඹුව බව කාලයා විසින් එත්තු ගත්වා නිසිම නිසාය. නොයම් පැණෙන කාලයට කුණුවැළ දන්නට සිදුණු සංඝායනය ගොවියාගේ ජීවිතයේ නොවුණු බව මම අත් දකිමින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කර ගනිමි. අත මීට සරු කාලයේ නාවකාලික ලෙස ඔවුන්ගේ ජීවිත ගරහා වැටී සිටුණේ අස්වැන්නේ ප්‍රතිඵල වෙළේ සිට කඩයට යන අතර මග වැටුණු කෙටිකැල්ලක් පමණි. මිත්‍රයන් හි අනෙක් කරුණු ද සැබෑ වන්නට ගෙන තිබිණි.

මාසයක් හමාරක් යන්නටත් කලින් ඔවුන් අත ගැටුණු මුදල් හඳුල් වූයේ ඒ හමාර විය. අලුතින් එක ගෙදරට කීපය බැගින් ගත් මහත මැණිත් බයිසිකල් හා රේඩියෝ ආදිය පමණක් නොව සම්භරක් ගෘහ භාණ්ඩ පවා මුදලට මුදලාලිලාව විකුණන්නට වූහ.

නොහ පිරිත් වී විකුණා හමාර වී තිබුණෙන් වැඩි දෙනෙකුට වේල පිරිමසින්නට සිදු වූයේ තත්වලිනි. ඒ ලඟ කන්නය වසුවා ගැනීමේදී මුදලාලිලාව ණය වීමට සිදු විය.

මේ යථාර්ථයට මුහුණ දීමේදී ගොවියන් ගැන උපන් සංවේගය හා වේදනාව යටි පත් කර ගත් මම මේ තත්ත්වය මට මේ තත්ත්වය මට යහපතක් විය හැකි අතකට හරවා ගැනීමේ අපේක්ෂාවක් ඉස්මතු කර ගනිමි. ඒ අනුව වගාවට අදාළ සියලුම දෙපාර්තුමේන්තු සම්බන්ධීකරණය කෙරෙන තව සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කිරීම, නිලධාරීන්ගේ අල්ලක් හා දූෂණ මැඩීම, ගොවීන් ණය බරින් මිදීම හා වාමි - කැපසුරුවම් සහිත ජීවන රටාවකට පුරුදු පුහුණු කරවනු වස් මිනිසුන්ගේ සිතූම් පැතුම්වල වෙනසක් ඇති වන අන්දමේ සංස්කෘතික ප්‍රතිර්වනකයක් ඇති කිරීම යනාදී අංශයන් ගෙන් යුත් වැඩපිළිවෙළක් සකස් කිරීමට මම තීරණය කර ගනිමි.

මෙම අදහස් සිතට නැගෙන්නේ අලුත් උද්යෝගයකින් හා ජීවයකින් යුත් මගේ සිත අවදි වන්නට විය. නිසැකයෙන්ම මම බලාපොරොත්තු වන අන්දමේ සැලැස්මක් ඉහළ නිලධාරීන්ට ඉදිරිපත් කළොත් ඒවා රාජ්‍ය තන්ත්‍රයේම සැලකිල්ල මා වෙත යොමු වනු ඇත. පුළුන්පත්වැරින් පවා සත්කෘතින් ම විශාල ප්‍රචාරයක් ලැබෙනු ඇත. සමස්ත පහර ව්‍යාපාරයම අයත් වන අන්දමේ එවැන්නක් "හතුරුසිංහ පොත්ත" ක්‍රමය" යනුවෙන් ප්‍රසිද්ධ වීමට වුවද ඉඩ තිබේ.

එහිදී විසුලුණේ ආඩම්බර බැලීමට හෝ ඉහළ තැනකට යෑම සඳහා කලයාණියගේ පිහිට පැතිමට හෝ සිදු නොවනු ඇත. මට පද්මිනීන් අවස්ථාව පැමිණෙනු ඇත.

20

ප්‍රී කිමක් යැයි ම විසින් සිතන ලද නැතහොත් සිතන්නට උත්සාහ කරන ලද ඒ කාලය ඉතා කෙටි - නාවකාලික එකක් විය. බලාපොරොත්තු හා ප්‍රාර්ථනා සුන්කරමින් සතුට පමණක් නොව සතුටක් යැයි දෙයක් ලබා ගැනීමට සිදුණු සියලු ඉඩ කඩ ද විනාශ කරමින් ටිළග අවුරුද්ද ඇතුළත මගේ ජීවිතය වෙනස් වූයේ, ඉතා වේගයෙනි.

මගේ ගෘහ ජීවිතයත් රාජකාරී ජීවිතයත් යන දෙකම ගැන ම විසින් මවන ලද සිහින ලෝකය කැබලිවලට කඩා වැටුණේ එකවර ය. සමාන්තරව ය. එනිසා එක පරාජයක් ගැන සිතා ඇති වන පීඩනය අනෙක් ජයග්‍රහණය ගැන සිතා තුනී කර ගන්නට පුළුවන් කමක් මට නොවිණි.

මා ලියවිල්ලකින් දිසාපතිට ඉදිරිපත් කළ සැලැස්ම හත්ස් පෙට්ටියට ගියේය. එහි අඩංගු සමහර කරුණු සාකච්ඡාවකදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ විට නිලධාරීන්ගේ සිතාවට භාජනය විය.

මිනිසුන්ගේ සිතූම්පැතුම් වෙනස් කරවීම අරමුණු කොට ගෙන කලා හා සංස්කෘතික ව්‍යාපාරයක් සංවිධානය කිරීමට අවසාන ප්‍රයත්නයක් වශයෙන් මම ආරම්භ කළෙමි. "නැවුම් ගැසුම් කොළ අපට වතුර හා ඉඩම් දෙන්න යැ" යි ගොවියෝ කීහ. "අපට රත්නාවල් දෙන්න. නටන්න සිංදු කියන්න පස්සෙ පුළුවනැ" යි කරුණියෝ කෑ ගැසූහ. ඒ ව්‍යාපාරයේ ආරම්භය ම එහි අවසානය ද විය.

විසුලුණේ අදහස් පමණක් නොව ඔහුගේ කරවවුව ද පියාගෙන් අනුමත වී තිබිණි. ඉන් පසු කිසි දවසක ඔවුන් මා සමඟ කතා කළේ නැත. අනික් අයගේ ආදර සැලකිලි පවා හදිසියේ ගිත විය. ඉවෙන් පමණක් අප බැල්මෙන් බලා සිටියාය. පද්මිනී නොවන්නට මම සේනාති

නිවසට කල්ලතෝනියෙන් වීම්.

කලාණි ඉදිරියේ මා පිළිගත් කොන්දේසි අනුව පුවද නැවත රජ රට පදිංචියට පැමිණීමට කතා කිරීමේ අයිතියක් කෙසේ වෙතත් යුතුකමක් මට නොවිණි. මා අධ්යයන පැවැත් එකම විෂයට අත් නැතැයි මාරුවක් ගැනීමයි. එය බිරිඳගේ තත්ත්වය හා යහපත අනුව මා වෙතත් නොවිය යුතුයැ යි කලින් ඇති කර ගත් අදහසට පටහැනිය. මා මාරුවක් ගන්නට පසුවට වුණු අනෙක් ප්‍රධාන හේතුව මේ යෝජනාව බිරිඳ ගෙන්ම ඉදිරිපත් වනු දක්ම මගේ ආශාව හා බලාපොරොත්තුව ද වීමයි. නො කැමැත්තෙන් හෝ මා සේනානි නිවසට ගියේ ඒ හැඟීම උඩය. එහෙත් දුක් ගැනවිල්ලක් හෝ පැමිණිල්ලක් ලෙසටත් "කවදා අපේ ඔයා මාරුවක් ගන්නේ? මෙහෙම දෙන්න දෙයොළෙ ඉන්නෙ පුළුවන් ද?" යන අදහස කිසි දවසක පළ නොකළ පද්මිනී "නිමල් ඔයා දවස් දෙක තුනක් ඉඳල හේද යන්නේ?" යි මගේ ඇගේ වෙළෙඹින් ඇසුවා ය. අනෙක් අය පද්මිනී කොළඹ සිටියොත් මා කොහේ සිටියත් කමක් නැතැයි මගේ පැත්ත එහෙම පිටින් අමතක කර දමා හැසිරුණු අතර ඇය "එයා එහෙ ඉන්න. මම මෙහේ ඉන්නම්" යන පිළිවෙළ අනුමතය කිරීම මගේ දැඩි සිත් වේදනාවට හේතුවක් විය.

මගේ වේදනාව පද්මිනීට කිසි සේත් රහසක් වන්නට බැරිය. තමා නිසා මා සිත් නැවුලට පත් අත් හැම අවස්ථාවකදී මෙන්ම මේ තත්ත්වය යටතේ ද ඇය කළේ මිනිස් දුබල කම් ඉදිරියේ ගැහැනියක ලෙස තමා සතු බලපෑම් වාසියට ගැනීමයි. ඒ හැම විටම ඇයගේ බලපෑමට මම යට වීම්. අන්තිමට කළකිරීමෙන් ද ආත්ම පරාජය පිළිබඳ හැඟීමෙන් ද අතිශයින් පීඩා වින්දෙමි. පීඩනයෙන් මිදිය නැතිව තිබුණු එකම මග ඇය මුණ ගැසීමෙන් වැලකී සිටීමයි.

එය කළ යුතු ද නැද්දැයි සිතන්නට හෝ තීරණයක් ගන්නට හෝ ඉඩක් ලැබෙන්නටත් කලින් මා කොළඹ ගිය ගමනකදී ඇය මුණ ගැසීමේ අවස්ථාව මුහුණතින් ම අහිමි විය. ඒ සති අන්තයේ මා කඳා බැලීමට එන බව ඇය විසින් දැන සිටිය යුතුව තිබිණි. එහෙත් මා ද අටට පමණ "සේනානි" නිවසට ළගා වන විට පද්මිනී දක්නට නො වූවාය. මේ වන විට පවුලේ අනෙක් අයත් මාත් අතර සබඳතාවය සකස් වී තිබුණු ආකාරයට, "එළියට ගිහිල්ලා කියව එයි ද දන්නෙ නැහැ" යි දුන් පිළිතුරකින් තෘප්තිමත් වීමට සිදු විය.

ඇයගේ සමාජ මට්ටමේ ගැහැනියක ද අට වන තුරු පුටු ද දී සිටීම සිත කලබල කර ගැනීමට තරම් අයහනු හැසිරීමක් නොවී එහෙත් පිටු දැකීමට බැරි අන්දමේ විත්ත පීඩනයක් මතු කරන

මා ඉදිරියේ නොපුණා ද නොවේ.

"නිමල් අද එයි. මම වුවටත් එනව කියන්න" යන විදිහේ පණවිඩයක් තමා යන්නටවත් ඕනෑ කමක් ඇය වෙත සිටි නැත.

සමහර විට ඇය එසේ කියා යන්නට ඉඩ තිබුණත් ඒ බව මට දැනවීමටවත් උනන්දුවක් ගෙදර අනෙක් අයට නොතිබෙන්නට පුළුවන.

අනෙක් අතට මගේ බිරිඳ ආ ගිය තැන් ගැන වෙනත් කෙනෙකුගේ හාරා හාරා ප්‍රශ්න කර දැන ගැනීමට ඇති වුවමනාව කුමක් දැයි මම හරහන් සිතුවෙමි.

පද්මිනී ගෙදර එන වේලාව කිසිවකු නොදන සිටීම වෙනම කරුණකි.

"එයා කියව ආවත් මුණ කට හෝදල මොකුත් බිල ඉන්නකෝ" යි කියන සීමාවේ ශිෂ්ටත්වයක් වත් මවුන්ගෙන් නොදක්විණි.

මෙබඳු අකාරුණාවන්ත සංග්‍රහයකින් යුතුව - පද්මිනී ගිය තැනත් හෝ එන වේලාවත් හෝ නො දන "සේනානි" නිවසේ තවත් මොහොතක් රැඳී සිටීම ආත්ම වධකයට වඩා නිවට කමක් ලෙස මට හැඟිණි. සිත්පිත් නැති එකියක සේ මා මෙවන් අසරණ තත්වයකට පත් කිරීම ගැන මා තුළ වැඩෙන්නට වූයේ වේරයකි, දවේසයකි. පළිගැනීමක් වැනි ක්‍රියාවකින් මෙම කටුක හැඟීම් පිට කිරීමේ අවස්ථාවක් ලබා ගනු වස් ඇය ඉක්මනින් මුණ ගැසීමේ දැඩි නො ඉවසිල්ලකින් මම පිස්සු වැටුණෙමි. සියල්ල යටපත් කර ගෙන අන්තිමට ගිල වසවන්නේ අවලක්ෂණ ඊර්ෂ්‍යාවකි.

මා හේට්ටුවෙන් පිටව ග්‍රෙගරි පාරට පිවිසියේ ක්‍රියා කෙරෙන වාහනය මෙන්ම සිතකින් තොරවය. මොහොතකට මගේ හදවත හැඟීමක් නොදනෙන ගලක් බවට පත් විය. ඒ තත්ත්වය දිගටම පවත්වා ගෙන යෑමට මම උත්සාහ නොකළෙමි. ගෙදර බලා ගමන් කරන බව මට අවබෝධ වූයේ කොළඹ සීමාවෙන් පිට වීමෙන් පසුවය. මම වේගය වැඩි කළෙමි.

රථයේ එළියට අසු වුණු නිවස අමු කොහොතක් ලෙස පෙනෙන්නට විය. ස්ඵීතයෙන් වැඩි කාලයක් බස් පැදවීමට කැප කළ තාත්තා හඬ අනුව ඇතැම් මගේ වාහනය හඳුනා ගෙන සිටින්නට ඇත. මා එය පෝට්කෝට යට නතර කරත් ම මහු ඉස්සරහ දොරේ විවෘත කළේය.

මා ගෙට ගොඩ වූයේ මිනිසක් මරා එන එකකු සේ වැඩිහිටියෙකි.

"ලොකු පුතාවත් ද?" යි අම්මා ඇදේ සිට ම ඇසුවාය.

"ඇවිත් බලමුකෝ" යි කතරපුවක් මත දල්වෙමින් තිබුණු විෂිෂ්ට ලාම්පුවේ ඵලිය වැඩි කරමින් තාත්තා කීවේ පුපුරා දු සිතාවෙන් යුතුව ය.

යට සායකින් සැරසී - උඩුකය එත්තයකින් පොරවා ගත් අම්මා කොණ්ඩය බිඳිමින් සාලයට ආවාය. ඇයගේ මුහුණ ඉදිමුහු ගතියකින් පෙනුණේ නිදිමත නිසා ය යි නිගමනය කොට වැඩි දුර සිත මෙහෙයවීම වලක්වා ගැනීමට මම සමත් වීමි.

"ලොකු පුතා කොළඹ ඉඳල ද? නැත්නම් කෙළින්ම එන ගමන් ද? යි තාත්තා ඇසුවේ නැත.

"ලොකු පුතා කාලා නැතුව ඇති" අම්මා කීවාය.

"මම කෑම කාලා අම්මෙ ආවෙ" යි කී මම සැටියේ වාඩි වීමි. තාත්තාත් අම්මාත් මව්න වී සිටිනැයි සිතන්නට මට ඕනෑ විය. එහෙත් එබඳු කිසිම ලකුණක් ඔවුන්ගේ මුහුණුවල නොවී ය. තාත්තා ද අසුනක හිඳ ගත්තේය.

"කිස්සට මේ තරම්මත් නින්ද ගිහිල්ල ද?" ඔහු කීය.

"ඔහේ නිද ගත්තාවෙ" මම පහත් හඬින් කීවෙමි.

අම්මා කුප්පි ලාම්පුවක් දල්වා ගෙන මගේ කාමරයට ගියාය.

"පාළු ගඳේ මේවයෙ නිද ගන්නවත් පුළුවන්ද මම දන්නෙ නෑ" යි ඇය ඇදට අලුතින් රෙද්දක් දමමින් කියනු මට ඇසිණි.

"ලොකු පුතාට කෝපි ටිකක් හදල දෙන්න ද?" නැවත සාලේට එමින් අම්මා ඇසුවාය.

"අහන්නක් දෙයක්යැ? හදන එකනෙ" යි කීවේ තාත්තා ය.

"නෑ අම්මෙ ඕනෑ නෑ. කෝපි බේරුවොත් නිදිමත යනවා"

"ඔව් මාන්සික් ඇතිනෙ, අන්න මම ඇඳ ලැස්ති කළා." යි කී නමුදු අම්මාත් ඉදිරිපස පුටුවක වාඩි වී මා දෙස බලා ගත් චූෂණ සිටියාය.

කතා බහක් නැතිව විනාඩි දෙකක් පමණ ගත වන්නට ඇති ඇසිය යුතු ප්‍රශ්න කොතෙක් තිබිය හැකි ද? අනෙක් අතට මාගේ

නොවන අසන්න ද? මා මෙන් සරසවියක අධ්‍යාපනයක් නොලද නමුදු අම්මාත් තාත්තාත් මට වඩා දීර්ඝ කාලයක් ජීවිතය දැකීමේ පළපුරුද්ද ඇත්තෝය.

ඔවුන් දෙදෙනා එකට ගෙන සිට ගැනීමේ තරම් ශෝකයක් මට ඇති විය.

"නිද ගම්මු නිද ගම්මු" යි පුටුවෙන් නැගිටිමින් තාත්තා කීවේ සමස්ත යථාර්ථයම ගැබ් කර ගත් හඬකිනි. ඔහුගේ වචනවල ඉලක්කය අම්මාත් මාත් දෙදෙනාම ය.

"ඔහේ කර ගත්ත දේවල්. ඔහේගේ තීන්දුව, දන් ඉතින් සේරම ඉවරයි. දන් ඔව් ගැන තවත් කල්පනා කරල වැඩක් නෑ" යනුවෙන් ඒ වචන මගින් තාත්තා අම්මාට කියන්නට ඇත්තේ.

"උඹේ ඉරණම ලොකු පුතේ, මට ඔව්ට කරන්න මොකක් නෑ" යනුවෙනි.

කුමක් ගැන සිතමින් සිටියදී කවර අවස්ථාවක නින්ද ගියේ දැයි මම නොදනිමි. පසුවද අවදි වුනු විගස මට සිතුවේ මා රජ රට නවාතැනෙහි සිටිට බවකි. නොපමාව නිරවුල් වුණු සිතට කලින් ද සිද්ධි මාලාව වහා ඇතුළු වන්නට විය. මම කොළඹ යා යුත්තෙමි ද? පද්මිනී කණගාටුව පළ කරනු ඇද්ද? සමහර විට මා පැමිණ බවටත් අනෙක් කිසිවකු ඇයට නො දන්නවා සිටීමට පවා ඉඩ තිබේ.

මම ඉතා හදිසි තීරණයකට බැස ගනිමි. ඉක්මනින් ඇඳ පාළු ගත් මම රජරට බලා පිටත් වීමි.

මම පද්මිනීට දිග ලිපියක් ලිවෙමි. එය නැවත කියවා ගෙන යෑමේදී මා ගැතම තරහක් මට ඇති විය. මම එය ඉරා දමුවෙමි. සති අන්තයෙන් පසුව කාර්යාලයට ගිය තැන ඇය මට ටෙලිෆෝන් කරනු ඇතැයි මම දවස මුලුල්ලේ ම බලාපොරොත්තුව සිටියෙමි. එය නෑද වන හැම විටම මා විසිවරය ගත්තේ තිහැස්තුණු සිතින් යුතුව ය.

නිසැකයෙන් ම මා එහි ගිය බව හෙදර අය ඇයට දන්වන්නට නැත. එනිසා මම ඇයට ලිපියක් ලිවිය යුතුව ඇත්තෙමි. මා සේනානියට ගිය බවත් ඇය නොසිටි නිසා ආපසු පැමිණි බවත් මම ඒ කෙටි ලිපියේ සඳහන් කළෙමි. ඒ අතර ඇයට රිදවීමේ ද්වේෂ සහගත වේතනාවකින් මම පීඩා වින්දෙමි. මම ද්වේෂ සහගත වේතනාවකින් මම පීඩා වින්දෙමි. මම එම ද්වේෂය පිටකර ගත්තේ "හෙදර සිටින මම පීඩා වින්දෙමි. මම එම ද්වේෂය පිටකර ගත්තේ "හෙදර සිටින වේලාවක් හරියටම දන්වන්න. එවිට මට එන හැකියි" යනුවෙන් සඳහන්

සිව්වෙනි.

ඇයගෙන් ලිපියක් ආවේය. එහෙත් එය මා යැවූ එකට පිළිතුරක් හැටියට නොවේ. "සතුට මා වෙත නොඑක් නම් මම සතුට නොයා යා යුත්තෙමි" වැනි අදහසක් ඇය ලියා තිබුණු කරුණුවල සාරාංශය වශයෙන් දක්විය හැකිය.

මගෙන් සැකසුම් එකසිය ගණනක ඇත - කොළඹට වී පද්මිනී සිල් රකින එකක් නැත යන තත්ත සත්‍ය මා ඉදිරියේ මැවී ගියේ මෙහිදීය. ඊර්ෂ්‍යාව, ක්‍රෝධය, ගෝතය, ලජ්ජාව ආදී සියලු කර්මය වේදනාවන් එකතුව ගෙන දුන් පීඩාවෙන් මිදෙනු වස් මම ඇය මුණ හැසීමට තීරණය කර ගතිමි.

ඇය කලින් දවසේ යහළුවන් පිරිසක් සමග නුවරඑළි ගිය බවක් මා දන ගත්තේ ඉවෝන්ගෙනි. කා සමගද යි එහි දී නො අසා පිරිත්තට මම අසමත් වීමි.

"එක්කෙනෙක් කියල හැනැ" යි කී ඉවෝන් මා දෙස බලා සිටියාය. සාහිත්‍ය හා පිපාසය පිළිබඳ අසහනයකට අමතරව ජයග්‍රහණයක හැසීමක් ඒ අවලක්ෂණ මුහුණ මැද වූ පුංචි වූ ඇස්වල නළියමින් තිබිණි.

ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් "යහළු" යන අර්ථයට ලිංග බේදයක් නැත.

ඊළඟ පෙරේදු පුවත් පතක පළ වී තිබුණු පිංතූරයක් මා කෝපයෙන් ගෝකයෙන් හා ලැජ්ජාවෙන් මුසුපත් කළේය. නුවර එළියේ ඉහළ පංතියේ හෝටලයකට සම්බන්ධ රාත්‍රී සමාජ ඉහළ පංතියේ හෝටලයක සම්බන්ධ රාත්‍රී සමාජ සාලාවක එළි වන තුරු පැවැති නැවුමක දී එහි සිටි කාගේත් පිටාම නෙත් සිත් ඇද ගත්තේ යැයි, විස්තරයක් ද ඇතිව පළ වී තිබුණු ඒ පින්තූරය මගේ බිරිඳගේ ය. මිනි ගවුමෙන් කෙටිම එකෙන් සැරසී "ඇඳට යම්ලලා" යන විද්වය නැගෙන රැගුමක යෙදුණු පද්මිනී නටමින් සිටියේ කැමරාවට පිටු පා උන් පිරිමියකු වෙත අඩවන් ඇසින් යොමා ගත් බැල්ම ඇතිවය. බැල්මෙන් පිරිමියෙකු වෙත ඇති කළ හැකි හැම බලපෑමක් ම පද්මිනී මා කෙරෙහි ඇති කර තිබිණැයි සිතා සිටි නමුත් ඒ පිංතූරයේ වැනි ඇස් ඇයගෙන් ඊට පෙර මා දක තිබුනේ නැත. මගේම කාර්යාලයේ දී හා කවිචේරියේ දීත් යන යන අන් කැන්වල දීත් හැම දෙනාම මග හරින්නට එද මට පෙළාගියෙමි. සමාජයෙන් ඇත් වී තනි වීමේ වුවහිතාව මගේ සිතට කා වැටුණේ එලෙසිනි.

මා සිතියනට උඩදී පද්මිනී අන්තිමට කොළඹ ගියේ දෙදිනකින් ආපසු එන බලාපොරොත්තුව ඇතිවය.

ගෙදරක් මේ තරම් පාර විය හැකි දැයි සිතිය නො හැකි තරම් දැඩි මුසලකමත් නවාතැන පුරා පැතිර ගියේ ය. ඇඳ කන්නාඩි මේසය, සුවඳ විලවුන් සහ ඇඳුම් ආදී පද්මිනී පරිහරණය කළ ඇඟුම් බඩුමුට්ටු වලින් තවමත් පිරුණු නිදන කාමරය වසා දමූ මම මගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා අන් කැනක් පිළියෙළ කර ගතිමි. තනියන තුවාලයක් ලෙස නිරන්තරව දැනුණු සිත් කැවුලට එය කිසිසේත් පිළිමයක් වූයේ නැත. පාර ගතියෙන් මුසලකමින් හා එත්ත පිටනයෙන් පැන යනු පිණිස මම සවස් කාලයට වැඩි තෙරට හෝ වෙල් තීරයක, වන පෙහෙක, පාර නැතක හෝ ගොස් හුදකලා වී බලා ගත් අතබලා ගෙන සිටින කල නිරතුරුව මතක් වන්නට වූයේ කලකට උඩ දී පද්මිනී දං කරගෙන මෙවැනි තන්හි සැඳෑ සුව විදි ආකාරයයි. ඒ මතක සටහන් අතරින් හදිසියේ පුවත් පතෙහි පළ වී තිබුණු පද්මිනීගේ ජායාරූපයක මතු වන්නේ මගේ හදවත කැබලි කරමිනි. මට පිටුපා සිටින පිරිමියෙකු සමග ඇය හැම නැතමි තටක හැටි මට පෙනේ. මගේ හදවත කැබලි කරවමිනි. මට පිටුපා සිටින පිරිමියා කවරෙක්දැයි සිතන්නට මම "සේනානි" නිවසට යන එන සියලු දෙනාගේ ම හැඩතල සිතට නගා ගන්නට මහත්සි ගතිමි. ඒ වැයමේදී වේදනාවෙන් වෙහෙසට ගස්වන සිතෙහි පද්මිනී හතුරුකියාගේ පමණක් නොව, පද්මිනී සේනානින ගේ ජීවිතයත් මෙහෙම නො වූයේද?

වඳ විදින විත්තය සැනසීමක් ඉල්ලා කැනසයි. ඒ හඬ නොසනා තිහඬ වූනොත් මා උමතු වනු ඇත.

අමු සොහොනකට - අපායකට වුවත් කමක් නැතැයි සිතා මා අවසන් වරට "සේනානි" නිවසට යන්නට තීරණය කර ගත්තේ සඳ කාලික අමුසොහොනක් අපායක් බවට පත්වන ජීවිතයකට සහනයක් ලද හැකි එකම මග ලෙස කළ යුත්තේ එය නම් එවැනි කැනක තාවකාලික ගින්නදකට අසු වූනත් කමක් නැතැයි හැඟිමෙන්ය. එහෙත් එක් වරද සැන්දෑවක හතට අටට කොළඹින් පැමිණි මම එක් වර ම පද්මිනී ගේ නිවසට නොගොස් පිටත සිට වෙලිගෙණන් කළෙමි. උත්තර දෙන්නට ආවේ නාලිනිය.

"අක්කා එළියට ගිහිල්ලා, නොගේ ගියාද කියට එසිද දන්නෙ නෑ" යන්න පිළිතුර විය. ඈ මට කලින් පිළිවරය සිම කැබුටාය. මම අතාර හැනිමකින් "ගුරු ගුරු" යන හිස් හඩට කන් දී ගෙන තත්පර

සිවුන් ගැන කරන්නේ, වෛරයෙන් සිතිමෙන් වැඩක් නැත. මා මංගුලා වුණු මේ ලෝකය අම්මාගේවත් කුසුම්ගේවත් නිර්මාණයක් නොවේ.

මට ඇසුණේ මොර්ට් රියක දෙර වැසෙන හඬ පමණි. කිසිවෙක් කතා කරයි. කලානිකාලීන පැමිණියා වන්නට ඇත. හෙට උදේ මොන ආකාරයෙන් ප්‍රශ්නය මතු වන්නට ඉඩ ඇද්දැයි කල්පනා කරන්නට මගේ සිත යොමු විය. කිසිවෙක් දෙරට නට්ටු කරයි. කල්පනාව නිසා මට අඩි බඩදිය නැසුණා වන්නට ඇත. පැමිණියේ කලානිකා හම් දත්ත ම කිසිවක් ගැන කතා කිරීමට ඉඩ තිබේ. මම මේ සිතිවිලි ඇතිව විදුලි පහන දල්වා දෙර හැටියෙමි.

කාමරයට ඇතුළු වූයේ කලානිකා නොව පද්මිනී ය. අවිනිශ්චිත හැඟීමෙන් මම මොහොතක් ඇය දෙස බලා සිටියෙමි. වහා නිරවුල් වන්නට වූ සිතෙහි මුලින්ම තට ගත්තේ කෝපය යි. ඇ අර තටන ඇඳුමෙන් සැරසී සිටියාය. ඇයගේ දෙතෙන් මත් ගතියකින් පිරී ඇත. හිස කෙස් පෙත් අවුල් වී තිබේ. ඇයගේ මුවහට නැඟුණ තුනී සිතාව අනතුරුව මා බිය පත් කළේය. ඇය අධිශක්තියක් කාමරයට තබන කල මම මත්පැන් හා විලවුන් යනුවෙන් මිශ්‍රිත සුවඳක් දැනිණි. සියලු හැඟීම් අතරට පිළිතුළක් එකතු විය.

"කොයි වෙලාවේද ඔයා ආවේ?" අසමින් ඇ ඇඳු මත වාඩි වූවාය. මගේ සිය වැඩි විය. පිළිතුරක් නොදී විවෘත ජනේලය වෙත ගොස් ඉවත බලා ගත් මම ඒ බිය පහ කර ගනු පිණිස ආත්ම ධෛර්ය සහ ආත්ම ගන්තිය සොයන්නට ගිම්.

"ඔයා අද ආපු එක කොහොමටත් හොඳයි. ඔයත් එක්ක විකක් කතා කරන්නමයි මම හිටියෙ"

ධෛර්යය ඒ තරම් අවශ්‍ය දවසක්, ධෛර්ය ගොඩනංවා ගැනීමට එතරම් දුෂ්කර වූ දවසක්, ඉන් පෙර හෝ පසුව හෝ මගේ ජීවිතයේ උද වී නැත.

"මට කතා කරන්න තියෙන්න එකම දෙයයි" මගේ යැයි මමම සැක සිතූණු හඬකින් මම ඉවත බලා ගෙනම කියා ගත්තෙමි. "ඇයි ඔයා මේ වික මට කළේ. මට ඒ වික විතරක් කියන්න. ඇයි පද්මිනී ඇයි?" මම ඇය දෙසට හැරුණෙමි.

ඒ වන විට ඇය කොට්ටය වතට තබා ඇඳේ හාන්සි වී සිටියාය. ඇය ඒ ඉවියව්ව උඩ වැටුණේ මේ වැනි අත් අවස්ථාවක දී නම් තර්ජන අත්දැකීම සිය දේහයේ බලපෑම මා කෙරෙහි යොමු කරවීමට නොහැකිව.

වෙනස හෝ මත් ගතිය නිසා වන්නට ඇතැයි විතර්කය දෙසට හැරී තිබුණු මුහුණ දුටු මම සිතා ගතිමි.

එහි අසරණ බවක් විදිනට වැඩිව ඇත්තේ ඒ වෙනසෙන් මත් ගතියක් යැයි සිතන්නට මම උත්සාහ කළෙමි.

"හැමදම හංගගෙන ඉන්න ඕනි කමක් නැහැ. ඒ වගේම ඔයාට කියන්න කවදාවත් බැරි කමක් තිබුණත් නැහැ. මම අවංකව කළේ පළිගැනීමක්....."

"දෙවියන්ගේ නාමයෙන් මම ඔයාට මොන විරුද්ධ කළාටද?"

තත්පර කිහිපයක නිහඬතාවයකි.

"නිමල් හතරුදිංහ නෙවෙයි. පිරිමියෙක් කළ වැරද්දකට. ඔයත් පිරිමියෙක්. එව්වරයි" කී ඇ මා දෙස බැලුවා ය.

ඇයගේ වචන මෙන් ම බැල්ම ද තවත් පළිගැනීමකි. මගේ දෙපා පණ නැති වී ගෙන යන්නාක් මෙනි. වාඩි වෙන්නට පුවමනා විය. එහි වුණු පුටුවෙහි වාඩි වුණු කල ඇයගේ මුහුණ නොපෙනෙයි. අනෙක් අතට මේ මුහුණේ මම කුමක් දකින්නෙමිද? අත්තිමට මම පුටුව මට උචිත තැනක තබා ගතිමි.

"ඔයා අහන්න ලැහැස්ති වගේ. එතෙක්ම මම කියන්නම" යැයි කියා ගෙන පද්මිනී තවත් පහසු විදිනට හරි බරි හැසුණාය. ඇය කියන්නට යන කතාව කුමක්දැයි මගේ හදවත දඩි ලෙස සසල වන්නට විය. කිහිප වරක් නිමේෂයක පමණ සුළු වේලාවකට පද්මිනී මට නොපෙනී ගියා ය.

"මේ කතාව මම ඔයාගේ ගැනු ළමයට සම්පූර්ණයෙන්ම කියල ඇති" යි පටන් ගත් ඇ යොවුන් වියේදී මිත්‍රයකු වෙසින් ගෙදර ආවතේව කම් කරන්නට ආ තරුණයකු අතින් අනාට වීමේ සිද්ධිය මුල සිට අහට කීවාය. මත්පැන් ගද වහනය කළත් කිසි වෙරි ගතියක් නොමැතිව පද්මිනී කතා කර ගෙන ගියේ ඇය මගේ බිරිඳ හැර අත් ඕනෑම එකියක තම් රෝනණ ගේ පාපොච්චාරණය අසා සෝමා කියා ඇති වුණු විධියේ අනුකම්පාවක් ඇති කරවන අන්දමිනි.

මෙතෙම දෙයක් මට වුණොත් ඉවසන්නෙ කොහොමදැයි. අනුන්ගේ විපතක දී වාසනයකදී නොයෙක් දෙනා ප්‍රශ්න කරති. මිනිසා තුළ මානසික වශයෙන් ඇති ගිණිගන්වූ දීමේ බක්තිය ඇතැම් විට අසීමිත බව අවබෝධ වනුයේ මා මුහුණ දුන් ආකාරයේ අවස්ථාවක්

කලාණි බලා ගනීවි..... ඔයා වරදවා තේරුම් ගන්න එපා. මම ආත්මාර්ථකාමයෙන් කතා කරනව නෙවෙයි. මම මගේ වාසිය බලල මේ ටික කියනව නෙවෙයි. මට නම් කොහොමත් එකයි. මම මේ කියන්නෙ ඔයාගෙ පැත්තෙන්..... හොඳම විසඳුම දික්කසාද වෙත එක.....ඉල්ලීමක් ම නෙවෙයි. මේකත් අදහසක්.....දික්කසාද වුනොත්..... මම කියන්නෙ දික්කසාද වුණාම ඔයාට පුළුවන් අර ගැනු ළමය බැඳ ගන්න වුණත්. මට විශ්වාසයි ඒ කෙල්ල තවමත් ඔයාට ආදරෙන් ඇති?"

මිය ගිය ආත්මය අත්තිම වරටත් නැවත උපදින්නට වැයම් කළේ ය.

"ඔයා තවත් මොනවද නිමල් මගෙන් ඉල්ලන්නෙ?"

මම පිළිතුරක් නුදුන්නෙමි. මට මුලින්ම වුවමනා කළේ ඇය තමා ගේ ජීවිතයට මා ඇඳ ගත්තේ ඇයිද යන ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් පමණි. ඒ පිළිතුර ඇය ගෙන් ලැබී අවසානය. මට පද්මිනී ගෙන් බලාපොරොත්තු වන්නට තවත් කිසිවක් ඉතිරි වී නැත.

නිමි

හතුරු

For E-Pusthaka Library

හිනක්

කරුණාසේන ජයලත්

කරුණාසේන ජයලත්ගේ තුන් ආදතුව නවකතාවේ අවසන් කොටස "හතුරු හිනක්" කතාවයි. මුල් කොටස් දෙක "ගැහැණු ළමයි" හා "පිරිමි සතුක" යනුවෙන් හැඳින්වේ. යොවුන් චිත්තාවේගයන් ඉතා සංඝත හා සංවේදී ලෙස වික්‍රාන්ත කළ මත පරපුරේ ලේඛකයන් අතර කරුණාසේන ජයලත් නිසැකවම ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමිකර ගනී. සිතුවේ සෑම නවකතාවකම යොවුන් සිතට උරුම චිත්ත ධර්මතාවන් ඉතා සියුම් ලෙස විශ්ලේෂණය වෙයි. කරුණාසේන ජයලත් විශිෂ්ට ලේඛකයකු වන්නේ මේ විග්‍රහයන්හිදී, තමා විසින් පනවාගන්නා ලද චරිතාධර්මතාවන්ට අනුගතවීම නිසාය. ජයලත් ප්‍රවීණත්වයට උරුමකම් කියන්නේ ලේඛන කුසලතාව මෙන්ම මේ ශිෂ්ට සම්පන්න පිළිවෙතෙහිදී පිහිටීම නිසාය.

